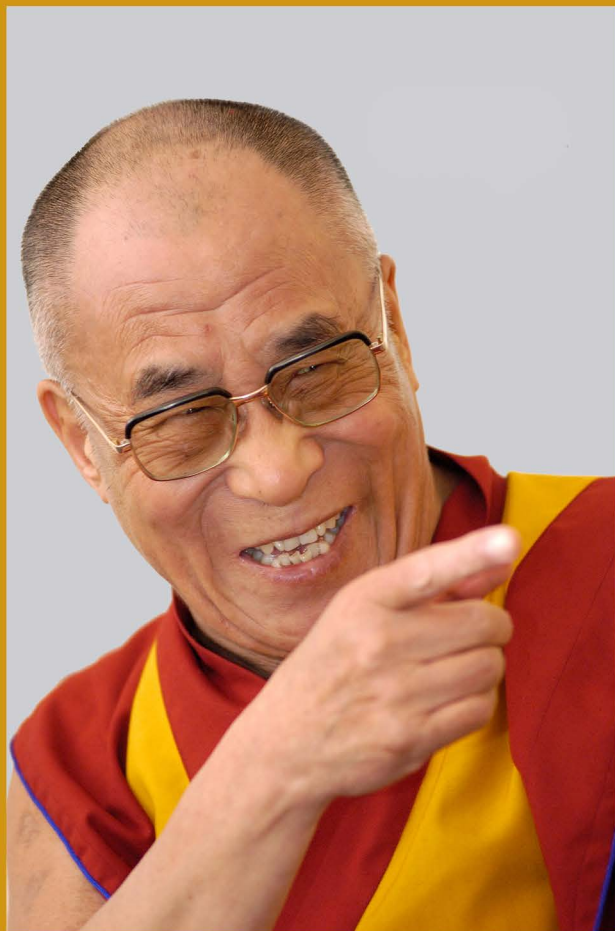

གྲུབ་མཐའ་དིན་ཕྱེད་གི་བཀའ་བློན།

ལགོང་ས་ལསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་གསུང་།
ནཱ་རྒྱལ་གྲྭ་ཆེན་གྱི་ས་ཡོན་ལྷན་ཆོག་ས།
གསུང་པོད། ང།

༡༡། སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་
བྱབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྤེང་བའི་བཀའ་བྲིད་
གནང་བ་བཞུགས་སོ། །

ཕབ་སྐྱར་བྱ་བ་པོ། རྣམ་ཐུ་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ།
སྐྱབ་ཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཆང་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་གི་ཤེས་ཡོན་སྟན་ཆོག་ནས།
བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༣༥ གྱི་ལོ་ ༡༩༠༩ ལོར།

མེར་བྱེས་རིག་མཁོད་དེབ་ཆེན་པོ་ལྟེ་མང་།

SJRB-0117

ནཱ་ལྷ་ཤེས་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་པར་གཞི་རང་སྐྱོར་བཞག་ཡོད།

མེར་བྱེས་རིག་མཁོད་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕུལ་དེབ་རྩ་བཅོས།

མེར་བྱེས་རིག་མཁོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༡༠༧༥ ལོའི་ཁྲི་བཞི་པར་གསར་རྩ་བཞིགས།

༡༠༢༠ ལོའི་ཁྲི་བཅུ་པར་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

མེར་བྱེས་རིག་མཁོད་དེབ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དེབ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཀར་ཆག

པ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་བ་པོ་འི་མེན་སྒྲིབ།	༡
ཏུ་བ་མཐའ་པོ་ན་ཆེན་ཤེད་པའི་བཀའ་བྲིན།	༤
ཆོས་ལུགས་མཐུན་ལམ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་སྦྱོ་ཆོས་ལས་ཤི་བྱུང་གྲོ་ཤ།	༤
ཡུ་མཐའ་སྦྱིད་པ་རྒྱུད་པ།	༤༩
སྤྱི་རྒྱལ་པའི་ཡུ་མཐའ་འི་རྣམ་གཞག་མདོར་པུ་མ་ཉེ་བཤད་པ།	༥༩
ཆད་པར་སྒྲ་བ་རྒྱང་འཕེན་པ་བཤད་པ།	༥༩
རྣག་པར་སྒྲ་བ་བྱེ་བྲག་པ་དང་རིག་པ་ཅན་པ་བཤད་པ།	༡༠༩
གངས་ཅན་པ་བཤད་པ།	༡༠༤
དཔྱོད་པ་བཤད་པ།	༡༠༩
གཅིར་བྱ་བ་བཤད་པ།	༡༡༡
ནང་པའི་བྱུང་མཐའ་འི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༡༡༧
བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་བཤད་པ།	༡༩༩
དང་པོ། གཞིའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༥༠
གཉིས་པ། ལམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༤༡
གསུམ་པ། འབྲས་བུའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༤༧
མདོ་སྒྲེ་པ་བཤད་པ།	༡༧༡

དང་པོ། གཞིའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༥༡
གཉིས་པ། ལམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༥༥
གསུམ་པ། འབྲས་བུའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༥༩
སེམས་ཅམ་པ་བཤད་པ།	༡༦༧
དང་པོ། གཞིའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༧༦
གཉིས་པ། ལམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༨༡
གསུམ་པ། འབྲས་བུའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༨༠
དབུ་མ་པ་བཤད་པ།	༡༨༩
དབུ་མ་པ་རང་རྒྱུ་པ་བཤད་པ།	༡༩༥
དང་པོ། གཞིའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༩༦
གཉིས་པ། ལམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༩༠
གསུམ་པ། འབྲས་བུའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༩༠
དབུ་མ་ཐལ་འབྱུང་པ་བཤད་པ།	༡༩༩
དང་པོ། གཞིའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༩༩
གཉིས་པ། ལམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	༢༠༣
གསུམ་པ། འབྲས་བུའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	༢༠༥
པར་བྱང་ཕྱོག་ཆེན་	༢༡༧

ཕབ་སྒྱུར་བྱ་བ་པོ་འི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་།

སྒྲོང་དང་རྟེན་འབྲུང་ལྟ་བུ་འི་བཞིན་མཁུ་། །

བྱམས་དང་སྒྲིང་བཅས་དག་ཡང་བྱ་སྒྲུར་གཟིགས། །

ཀུས་པས་རྒྱལ་ཁམས་བདེ་བར་སྒྲོང་མཛད་པའི། །

སྒྱུབས་གཅིག་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་གཙུག་ཏུ་མཛོད། །

ཅས་གྲུས་བྱག་སྒྲོན་དུ་བཏང་སྟེ། རང་ཅག་གངས་ཅན་ཁ་བ་རི་པའི་མེ་ཏོག་གང་ལ་ཕོག་པའི་ལྷ་
སྐལ། སྒྲོང་དང་རྟེན་འབྲུང་ལྟ་བུའི་ས་མཁན་ཆེན་པོ། རྒྱལ་གྲུན་སྒྲིང་རྗེའི་རང་ག་ཟུགས་གསུམ་ལྔ་ན་
དུར་སྒྲིག་གར་གྱིས་ནམ་པར་རོལ་བ། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན། ས་སྒྲིང་རྒྱལ་བསྐྱེད་
ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ལྷར་བཅས་འགྲོ་བའི་འདྲན་མཆོག་ལ་གོང་ས་ལ་སྒྱུབས་མགོན་ཆེན་
པོ་མཆོག་ནས་འཛམ་གླིང་མཐའ་དབུས་མ་དམིགས་ཤིང་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་གྲུན་ཏུ་ལེགས་ས་
གྱིས་བཅགས་ཏེ་འགྲོ་རྣམས་པན་བདེའི་དཔལ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ་སོགས་འདི་ག་རྟེན་ཐམས་
ཅད་ལ་བཀའ་འདྲིན་གྱིས་བྱུང་བར་མཛད་པ་དང་། མགོན་པོ་མཆོག་ཉིད་གང་དུ་བྱོན་པའི་གནས་སུ་
སྒྲེ་བོ་ཁྱིམ་འབྲུམ་དུ་མ་མ་བོས་རང་གིས་འདུ་བས་རང་ཅག་གངས་ཅན་པ་ཅམ་མིན་པར་རྒྱ་གར་
འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་། ཨ་རི། ཡོ་རོབ་སོགས་དང་། ལྷག་པར་ཨེ་ཤ་ཡའི་མངའ་ཁོངས་ནས་ཐེ་
མན་དང་། རྒྱ་ནག་སི་ཏྲུ་ལྷ་མ་ལེ་ཤི་ཡ། ཀོ་རི་ཡ། ཐའེ་ལན་ཏེ། ཆེན་པོ་ཏོར་སོག་སོགས་ཡུལ་
ཁམས་དང་། མི་རིགས། རྣམ་ཡིག་དང་ཡུལ་གོམས་གཤེས་ལུགས་སོགས་འདྲ་མིན་གྱི་གདུལ་བྱ་
སྒྲུ་ཆོགས་ཀྱི་ཁམས་མོས་དང་འཆམས་པར་འདི་བྱིའི་སྒྲོང་དོར་ལམ་སྒྲོན་གྱི་བཀའ་སློབ་དང་།
དམ་ཆོས་བདུད་རྩིས་ཅི་འདོད་རེ་བ་སྒྲོང་བར་མཛད་པའི་སྒྲོང་དུ་བྱུང་ཞིང་རོ་མཚར་ཆེ་བའི་བཀའ་

ཁྱིེད་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྐབས་སུ་ཕྱིར་སྐྱུལ་གནང་མཛད་པའི་ཁོངས་ནས་བཞུགས་སྐྱར་ཆོས་ཀྱི་
མགྲོན་ས་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྡིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལྷོ་ ༡༩ ཆེས་ ༡༩ ནས་བརྒྱད་
ཉིན་གྲངས་ལྔའི་རིང་གོ་རི་ཡའི་ཆོས་ལུ་བ་རྣམས་ནས་རི་ལྷར་གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་བཏབ་པ་
ལྷར་གཞི་ཅ་རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་ལྷས་མཛད་པའི་སྨྱོད་འཕྲུག་ཆེན་མོའི་བཀའ་ཆོས་སྤྱིན་སྦྱོལ་བཀྱིན་
ཆེ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལེ་འུའི་ཞལ་སྐོང་དུ་གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྡེང་བ་འདི་ཉིད་སྐྱུལ་བ་ཡིན།

ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བར་གྱེ་བྲག་སྤྱོད་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ།
སེམས་ཅན་པ། དབྱུ་མ་བ་བཅས་བཞི་ནི། སྟོན་བ་མཉམ་མེད་ལྷུ་ལོ་འདི་ཉིད་མདོན་བར་
རྩོགས་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
རིམ་བ་གསུམ་བསྐོར་བར་མཛད། དེའི་ཕྱིས་རྗེས་འཕྲུག་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཀྱི་
ཆོས་འཁོར་སོ་སོའི་དགོངས་བ་བཟ་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞི་བྱུང་། དེ་ཡང་
བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་དོན་
སྤྱོད་ཀྱི་གཉིས་དང་། འཁོར་ལོ་བར་བ་དང་མཐའ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་
སྤྱོད་བ་དབྱུ་སེམས་གཉིས་བཅས་གྲུབ་མཐའ་བཞི་བྱུང་ངོ་།།

དེ་ཡང་གྲུབ་མཐའི་གཞུང་ནི་འཕགས་ལུལ་གྱི་དཔལ་རྒྱ་ལེ་བྲན་འི་བཤ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་
མཛད་པའི་ལུ་སྟེགས་པ་ཅ་བའི་སྡེ་དབྱག་དང་བཅས་པའི་འདོད་ཚུལ་གྱི་གཞུང་ཆོག་ཐོར་བུ་ཐོར་
བུར་འགོག་གནང་མཛད་པའི་གཞུང་རྣམས་པོད་གངས་ཅན་སྨྱོངས་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་
སྟོམ་སྟོན་དེ་གངས་སྨྱོངས་སུ་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་མཛད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་པོད་
སྡེ་རབས་པ་དབྱུས་པ་སྟོོགས་ལ་གྱིས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཅ་བ་དང་དེའི་རང་འགྲེལ། ཀུན་
མཁྱེན་སྟོང་ཆེན་རབ་འབྲས་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཛོད་དང་། རྒྱུལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཛོད་གྲུབ་
མཐའ་བསྐྱས་པ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ། ལྷུང་སྤྱོད་
རོལ་པའི་དོ་རྗེས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལྷན་པོའི་མཛེས་རྒྱན། བཙུན་བ་དགོན་མཆོག་འཛིགས་
མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྡེང་བ་སོགས་རིས་མེད་སྡེ་ཕྱིའི་སྤྱོད་ཆེན་དམ་

བ་དུ་མས་མཛད་པའི་བྱ་བ་མཐའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་མང་དུ་མཆིས་པ་ལས་
བྱ་བ་མཐའ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱས་པ་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བ་ཞེས་ལེགས་བཤད་མཛད་དུ་བྱུང་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་
བཀའ་ཁྲིད་བསྐུལ་གནང་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན།

ལྷག་པར་མིའི་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཡོད་པའི་བྱ་མས་བཅའི་ཡོན་ཏན་དེ་ཉིད་མི་ལ་དགོས་མཁོ་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བས་བྱ་མས་བཅའི་ཡོན་ཏན་གོང་འཕེལ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། ལྷ་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཆོས་རྒྱུད་
ཁག་གི་ལྷ་བྱ་བ་ཀྱི་བྱ་བ་དོན་གཙོ་བོ་བྱ་མས་དང་སྤྱིང་རྩེ་ཅུ་དུ་བཏོན་མཁན་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་
པ་དང་། ཡང་སྒོས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་བྱ་མས་པ་དང་བཅེ་བ། བཟོད་པ་དང་ཆོག་ཤེས། རང་རང་གི་
ཆོས་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་ཁྲིམས་སྤྱང་བ། བཏོར་ན་མི་སེམས་བཟང་ཅན་ཞིག་བྱེད་
དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱ་བ་མཁན་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་བཅས་གཞི་རྩ་དེ་དག་གི་ཐོག་ནས་ཆོས་
ལུགས་པན་ཚུན་མཐུན་ལམ་དག་སྤང་ནོར་བུའི་འོད་ཀྱིས་བྱ་བ་ཐོག་སྤྱི་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་པན་བཤེད་སྤྱི་
ཞུ་སྐྱབ་དགོས་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཆང་མ་འགོ་བའི་ཁམས་མོས་དང་འཆམས་པར་སྤྱར་ཡང་
པན་ཐོགས་ཤིང་། ད་ལྟའི་ཆར་ཡང་པན་ཐོགས་ཡོད་བཞིན་པ་དང་། མ་འོངས་པར་པན་པར་འབྱུང་
བ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་སྐབས་པན་ཚུན་གྲུས་བཅེ་དང་མཐུན་ལམ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་སྒྲོབ་
གལ་ཆེ་ནན་ཕེབས་རིམ་པར་སྐུལ་གནང་མཛད་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་རང་རང་གི་རྩེ་ས་འབྲང་པ་རྣམས་ནས་སྤྱར་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་དབང་
དུ་མ་སོང་བར་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིང་བོ་མ་བརྒྱག་པའི་ཐོག་ནས་ལྷ་བ་དང་
བྱ་བ་མཐའི་གནད་རྣམས་མཁྱེན་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ཐོག་ཆོས་
ལུགས་རང་རང་ནས་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་བྱེད་གལ་ཆེ་ཆུལ་དང་། རང་
རང་གི་བསྐྱན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་ཆོས་ལུགས་དེ་དང་དེའི་ལྷ་བྱ་བ་ཤེས་དགོས་
ཤིང་། དེ་ཡང་ནང་པའི་ལྷ་བ་རྟེན་འབྱུང་དང་སྐྱོད་པ་འཆོ་བ་མེད་པ་གཉིས་ལས་རྟེན་འབྱུང་གི་ལྷ་བ་
དེ་ཡང་རྒྱ་འབྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་དང་། དེའི་གཞི་རྩ་ལྟོས་ནས་བྱ་བ་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་གནད་རྣམས་
རྟོགས་པའི་ཐོག་ནས་ནང་ཆོས་བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གནང་

དགོས་པ་ས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་ལས།

སྒྲིབ་པའི་དམ་ཚེས་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །

དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སླུ་བྱེད་དང་། །སླུ་བ་ར་བྱེད་པ་ཁོན་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་
འཆད་ཉན་དང་། སླུ་བ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གནང་དགོས་པ་དང་།
མང་ཆོགས་རྣམས་ནས་ཀྱང་ནང་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེན་གྱིས་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་ཆད་ཡར་རྒྱས་
གཏོང་རྒྱ་གལ་ཆེ་ཡིན་པའི་བཀའ་སློབ་ཡང་ཡང་ཐེབས་པའི་དགོངས་དོན་གྱི་ཆ་ཤས་འབྲུག་སྤྱང་
དང་། ནང་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེན་བྱེད་པ་ལ་ནང་པའི་ལྟ་བུ་མཁྱེན་རྟོགས་དགོས་པ་
གལ་ཆེར་བརྟེན་བྱུང་མཐའ་རིན་ཆེན་སྤང་བ་འདི་ཉིད་ཆོག་ཉུང་དོན་རྒྱས་པའི་ལེགས་བཤད་སྤང་
དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལྟར་ས། གཞུང་ཆེན་མོར་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེན་གནང་མ་བྱུང་ཀྱང་སྤྱང་
མཐའ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བུ་ཀྱི་གནད་རྣམས་རགས་རིམ་མཁྱེན་
རྟོགས་ཡོང་ངེས་ལ་བརྟེན་དང་ལྟན་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་ཆད་ཡར་
རྒྱས་སུ་སྒྲིབ་ཆེད་དུ་བྱུང་མཐའ་རིན་ཆེན་སྤང་བའི་བཀའ་ཆོས་འདི་ཉིད་ཆེད་དུ་ཕབ་བསྐྱར་ལྷ་བ་
པ་ཡིན།

བཀའ་ཆོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགག་མེད་གསུང་བཟང་ཆངས་པའི་སྐྱ་དབྱངས་གྲ་བྱ་མ་ཉམས་
པའི་འོད་སྤེར་ཡང་བྱག་དེབ་དང་ཆབས་ཅིག་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མིག་དང་ན་པའི་བདུད་རྩིར་གྱུར་
སྤྱང་དབར་འབྲེམས་ལྷུ་ས་པ་ལགས་ན་དང་ལྟན་དོན་གཉེན་ཅན་རང་རང་གི་འདོད་མོས་ལྟར་ལྟ་
དང་མཉན་དུ་ཡོད་པས་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་རང་རིགས་ན་གཞོན་རྣམས་
ནས་དོན་གཉེན་ཆེན་པོས་གསན་གཟིགས་སློབ་གཉེན་གནང་བའི་རེ་སྒྲིབ་ལྷ་རྒྱ་དང་། སྤྱི་ནོར་
ཡགོད་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་དབྱིན་སྤྱང་ཐོག་གསུངས་པ་རྣམས་དབྱིན་ཡིག་
ཐོག་ཤེད་གྲག་ནང་བཀོད་ཡོད་ཅིང་། སྤྱང་མཐའ་རིན་ཆེན་སྤང་བའི་ཆོག་རིས་ཡོངས་རྫོགས་
བཀའ་ཁྲིད་དང་མ་འདྲེས་པར་མཁྱེན་རྟོགས་ཡོང་སྤྱང་ནག་ཤས་ཆེ་བ་བཟོས་ཡོད་པས་རྒྱ་ཆེའི་

སྒྲིབ་པ་པོ་རྣམས་ནས་དགོངས་འཇགས་འཆའ་ཞེས་ཞུ།

ཕྱག་དེབ་འདིའི་ཐོག་རིགས་ལམ་སློབ་གཉིས་ཁང་གི་དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་ལྷ་བ་ལགས་
དང་། རྣམ་གྲུ་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་སློབ་གྲིབ་པོ་དཔེ་འབྲིང་དགེ་གན་འབྲས་སློབ་སློབ་ཉག་རེ་ཐུབ་
བསྟན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས་རྣམ་གཉིས་ནས་ཞུ་དག་གནང་སྟོང་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་བཀའ་སློབ་བཀའ་
འིན་ཆེ་ཞིང་། རྣམ་གྲུ་པོས་ཡོན་ཏྲན་ཆོག་ནས་བར་སྐྱབ་གྱི་འགྲོ་སྟོན་ནང་གཏོང་མཛད་པ་དང་།
ཕྱག་དེབ་ལྷ་ཕྱིར་ལེགས་བཅོས་ལ་སྤྲོད་པའི་དགོངས་ཚུལ་སྐྱག་སློབ་མཛད་པ་པོ་བཅས་ལ་གྲུས་
པས་སྟིང་དབུས་ནས་བཅོས་མེན་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་འིན་ཆེ་མེད་དུ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་ཆུ།

རང་ཉིད་ཤེས་རྒྱས་དང་ཉམས་སྟོང་དམན་སྐབས་ཆོག་དོན་གྱི་བདག་པོའི་དགོངས་པ་རི་
བཞིན་མ་ལོན་པར་བཟོད་བྱ་རྗེད་བྱེད་གང་སར་ཁོར་བ་དང་འབྲུགས་པ། ཆ་མ་ཆང་བ་དང་ལོག་
པར་བྲིས་པ་སོགས་བསམ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་སྒྲོན་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ངེས་ལ་བཟོད་གསོལ་ཞུ་
ཆུ་དང་། གཟུར་གནས་ཤེས་ནས་སྤྲོ་ཞིང་ཆོས་སྤྲོན་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པའི་སྒྲིབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག་གི་དགོངས་འཆར་མཆིས་ཆེ་དག་འཕྲིན་ཅི་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཐང་ཀར་
སྐྱག་སློབ་གནང་བའི་རེ་སྐྱུལ་ནན་ཏན་དུ་ཞུ་ཆུ།

རྣམ་དཀར་གྱི་དགེ་ཆོགས་འདིས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་མ་འདྲིས་པའི་མཛད་བཤེས་ཆེན་པོ།
བདག་ཅག་བོད་འབངས་རྣམས་ཀྱི་འབྲལ་ཡུན་བདེ་སྦྱིད་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲུང་
ཁུངས་གཅིག་ལྷ་གྲུང་བ་ཡགོངས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གྱི་སྟོས་བསྟན་འགྲོའི་མགོན་
དབྱང་དམ་པར་ཡཞབས་ཟུང་སྤིང་མཐའི་བར་དུ་མི་ཤིགས་པའི་རྗེ་རྗེ་དང་། མི་འབྲུང་པའི་གཡུང་
བྱང་། མི་རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་མཆོག་། རྟག་བརྟན་གཞིམ་བུལ་ཆེ་མཐའ་ཡས་པའི་ངོ་བོར་བརྟན་པ་དང་།
འགྲོ་རྣམས་ཆོས་འབྱོར་དགེ་བཅུའི་བདེ་དགས་འཆོ་བའི་སྟོན་འདུན་ཤུགས་དྲག་དང་བཅས།

ཕབ་སྐྱར་ལྷ་བ་པོ་གྲུས་རྣམ་གྲུ་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ་བས་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༢༠ དགེ་བར།

གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་ཕྱིར་བཞི་བཀའ་བྲིད།

ཆོས་ལུགས་མཐུན་ལམ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་སྤྱི་ཆོགས་མི་བྱུང་སྐྱོད།

དེ་རིང་འདི་གར་ཆོས་ཁྱར་ཐེབས་པའི་ཆོས་གྲགས་མཁན་པོ་དང་། མཁན་མོ། དེ་
བཞིན་རབ་བྱུང་པོ་མོ་ཆོ་དང་། མི་སྐྱུ་པོ་མོ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ས་གནས་གཞན་དང་
གཞན་དག་ནས་ཡོང་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་པོད་རིགས་མང་པོ་ཞིག་
གྱུར་འདི་གར་ཐེབས་བཞུགས་ཡོད་པ་བཅས་ཆང་མར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཀྱི་
འཆ་མས་འདྲི་ཡོད། དེ་རིང་ཀོ་རི་ཡ་ནས་ཆེད་མངགས་ཆོས་ཁྱར་ཐེབས་མཁན་
ནམས་ལམ་ཐག་རིང་པོ་ནས་ཡོང་བ་རེད། ཁྱེད་རང་ཆོ་དཀའ་ལས་ཁག་མ་སོང་
ངམ། ཁྱེད་རང་ཆོ་མང་པོ་ཞིག་དང་རང་ཆོ་རོ་ཤེས་ནས་ལོ་མང་ཕྱིན་པ་རེད། དེ་རིང་
ང་རང་ཆོ་རོ་ཤེས་ཆིང་བ་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བར་ཉ་ཅང་གི་དགའ་པོ་བྱུང་། ཁྱེད་རང་ཆོ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དད་པ་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་དོན་གཉེར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེར་ངོ་
མཆར་སྐྱེ་ཡི་ཡོད།

དེ་རིང་ནས་བཟུང་ཉིན་ལྔའི་རིང་ཆོས་འབྲེལ་བྱེད་རྒྱུ་གི། གཞི་རྩ་སྤྱོད་འཇུག་
གི་འཕྲོ་སྐྱེལ་རྒྱ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་རབ་ལེ་བྱུང་དབྱུང་ཁ་སྐོང་གི་ཚུལ་དུ་གྲུབ་
མཐའ་རིན་ཆེན་ཐོང་བ་འདི་རོ་སྤྱོད་བྱས་ན་བསམ་བྱུང་། ཁྱེད་རང་ཆོ་དེ་ལན་ཐེངས་
དང་པོར་ཆོས་ཁྱར་སྐྱེབས་པ་ནམས་སྤྱོད་འཇུག་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་མགོ་མཇུག་གཉིས་

ཀ་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དཀྱིལ་ནས་ཁྱེད་ཅམ་ཐོས་ཀྱང་སེམས་ལ་
པན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད། དེས་འགྲིགས་པ་རེད། བྱེད་རང་ཆོ་གོ་རི་ཡའི་ལུང་པ་སྟོ་
བྱང་གཉིས་སུ་གྲུས་ནས་ཡོད་པ་དེ་སྟོ་པམ་པོ་རེད། ཀོ་རི་ཡ་བྱང་མ་རང་དབང་བུལ་
ནས་བསྐྱད་ཡོད། འོན་ཀྱང་གོ་རི་ཡ་སྟོ་མ་ནི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ཡོད་པ་དང་།
སྟོ་བ་སྟོང་ཡར་རྒྱས་ཡོད་པ། རང་དབང་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐྱེད་སྤོངས་འོག་ནས་
བྱེད་རང་ཆོ་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དད་མོས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཉ་ཅང་ཡག་པོ་རེད། དེ་རིང་
བྱེད་རང་ཆོ་གོ་རི་ཡའི་ཆོས་གྲོགས་གསལ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་
བོད་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་བོད་ནས་གསལ་དུ་འབྱོར་བ་ཁག་ཅིག་ཀྱང་ཡོད། དེར་བརྟེན་
ཐོག་མར་དངོས་གཞིའི་ཆོས་འབྲེལ་མ་ཚུགས་པའི་གོང་དུ་ཆོས་སྤྱིའི་སྐོར་ལ་འབྲེལ་
བཞག་ཅིག་བརྒྱབ་ན་བསམ་བློང་།

ང་རང་ཆོ་འཛམ་གླིང་འདྲིའི་སྟེང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་པའི་ནང་གནས་
ཡོད་ཅིང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བ་དེ་པལ་ཆེར་འཛམ་གླིང་གི་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུས་
རབས་འཁྲུག་ཆ་དོད་ཤོས་དང་། འགངས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། དམག་དང་
ནང་འཁྲུག་གི་ཐོག་ནས་མི་ས་ཡ་མང་པོ་ཤི་ཡོད། དཔེར་ན། འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་
དང་པོ་དང་གཉིས་པ། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གི་ནང་འཁྲུག་དང་། ལུ་རུ་སུའི་ནང་འཁྲུག་
གཞན་ཡང་གོ་རི་ཡའི་དམག་དང་། བེ་ཉི་ནམ་གྱི་དམག་དེ་དག་ལ་བསམ་སྟོ་ཞིག་
བཏང་ན། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་མི་གསོད་ཁྲག་སྟོར་ཉ་ལས་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་
མིན་རྒྱལ་ཁབ་མཆོད་ཆ་གསལ་དུ་བརྟེན་ཅིང་། བརྟེན་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་

ཉི་ཉོང་གི་ཐོག་ཏུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་འདྲ་བུ་སྟེ། འབར་མ་དེལ་གཅིག་གི་འོག་ནས་མི་
འབྲུམ་ཐུག་གི་བའི་སྒོ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གཏོར་བ་གིག་ཆབས་ཆེ་ཞིག་ང་ཚོའི་
འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤྱིང་དངོས་སུ་ཐུངས་པ་རེད།

དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཆོན་རིག་གི་ཐོག་ནས་ཏ་ལས་པའི་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཡོད།
དཔེར་ན། ཆོན་རིག་མཁས་པ་ཨན་སི་ཀཱ་ཁོང་ལྟ་བུས་མཆོན་ཆོན་རིག་པའི་ནང་
དུ་ནུས་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལྟུང་ཕྱིན་པའི་འོག་ནས། སྤར་འཛམ་གླིང་འདིའི་ཐོག་ཏུ་མ་
ཤེས་པ་མང་པོ་ཞིག་གསར་དུ་ཤེས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་བྱུང་ཡོད།

དེ་མིན་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་འགོ་སྟོན་དུ་མིས་ཡིད་ཆེས་དང་རེ་བ་བརྒྱབ་
པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལ་གཅིག་བསྡུས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་འོག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་
ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུའི་ལམ་སློལ་ཞིག་ལི་ཉིན་གྱིས་ལྷ་དུ་སྤྱིའི་ནང་དུ་འགོ་
བཙུགས་ཡོད། དེ་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་སློལ་ལ་ཆ་བཞག་ན་སྤྱི་ཚོགས་རིང་
ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཀྱང་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་ནང་གཅིག་བསྡུས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དེ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་
ལུགས་དེ་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཉག་ཉག་མ་རན་པ་ཞིག་དང་། མིའི་
རང་དབང་ཞེས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། མིའི་རང་དབང་ཞེས་པ་དེ་དོར་
ཐབས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་འདི་གའི་ནང་དུ་གསལ་པོ་
ཆགས་པ་རེད། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་
མི་ལ་ཉམས་སྤྱོད་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་བསགས་ཡོད། དཔལ་འབྱུག་ཏུ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་
བའི་རྒྱུ་གྱིས་འཛམ་གླིང་ཐོག་འཆེ་མེད་ཞེ་བའི་ཐོག་ཏུ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་སྐྱབས་པ་

ཞིག་ཀྱང་བྱང་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་འགོ་སྟོན་དུ་རྩེ་མོ་མི་ས་རང་བྱུང་གི་ཐོན་རྫས་
དེ་དག་འཛད་མེད་བེད་སྟོང་གྲེད་རྒྱ་ཞིག་ལས། མི་ས་འཛམ་གླིང་འདི་སྤང་སྟོབ་
དང་། ཁོར་ཡུག་ཐོག་དུ་སེམས་འཁུར་སྒྲངས་དགོས་པའི་འདུ་ཤེས་ཏེ་ལམ་མེད་
ཅིང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་གཞི་ནས་མི་ལ་དོ་སྤང་གསར་བ་ཞིག་དང་། འགན་
འཁུར་གསར་བ་སླེབས་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱང་ཡོད། དེར་སྐབས་འཛམ་གླིང་གང་སར་
ཁོར་ཡུག་སྤང་སྟོབ་སྐོར་ལ་ཏེ་ཅང་གི་དོ་སྤང་དང་གྲོང་སྟོང་གྲེད་པའི་གནས་ཚུལ་
ཞིག་བྱང་ཡོད། དེར་བརྟེན་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་འདིའི་ནང་དུ་མི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་
སྤྱོད་གི་ཐོག་ནས་བདེན་པ་ཞེས་པ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། མི་ལ་རན་པ་དེ་
གང་ཞིག་ཡིན་པ་དེར་གཞི་ནས་དོ་སྤང་གསར་བ་སླེབས་པ་བྱང་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་འདིའི་ནང་དང་། དཔེར་ན་དུས་རབས་བཙོ་
བརྒྱད་པ་དང་། དུས་རབས་བརྒྱ་དགུ་པ་དང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྟོན་ཆ་དེ་དག་
གི་ནང་དུ་ཆོན་རིག་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་འཕྲུལ་ཆས་ཡར་
རྒྱས་ཕྱིན་སྐབས་མི་མང་པོ་ཞིག་གི་བསམ་སྟོན་ནང་དུ་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ན།
དེ་གཅིག་ཤུས་མིའི་སྤྱད་བསྐྱལ་ཆོང་མ་སེལ་སྤྱབ་ཀྱི་རེད་སྟེ་པ་དང་། མིའི་བདེ་
སྤྱོད་ཀྱང་དེ་གའི་ཐོག་ནས་སྤྱབ་ཀྱི་རེད་བསམ་པའི་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་ཞིག་
གི་ཐོག་དུ་ཕྱིན་པ་རེད།

དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་མཁུག་དུ་སླེབས་སྐབས། གཞི་ནས་ཕྱི་དངོས་པོའི་ཡར་
རྒྱས་གཅིག་ཤུས་མིའི་དཀའ་ངལ་སེལ་མི་སྤྱབ་པའི་དོ་སྤང་གསར་བ་ཞིག་སླེབས་

ཡོད། གཞི་ནས་མིའི་ལྷན་སྤྲེས་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་། བཅེ་བ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞིག་
ཡོད་པ་དེ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཉ་ཅང་གི་དགོས་མཁོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།
འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ཀྱང་། བྱམས་བཅེ་ཞེས་པ་དེ་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་
ཡིན་པ་ཞིག་ཀྱང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་མཇུག་ཙམ་ལ་དོ་སྣང་གསར་བ་སྤེབས་
ཡོད།

དཔེར་ན། ལུ་རུ་སུ་དང་རྒྱ་ནག་སོགས་དམར་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གི་
ནང་དུ་ཆོས་དད་ཅེས་པ་དེ་དུག་ལྟ་བུ་རེད་ཅེས་ཆོས་དད་ཆེད་མངགས་བཀའ་
འགོག་བྱས་པ་དང་། དངོས་གཙུག་སྤྱི་བའི་སློབ་གསོ་ཆེད་མངགས་སྤྲད་ནས་དུས་
རབས་བརྒྱ་ཕྱག་འགའ་ཞིག་ཕྱིན་ཀྱང་དེས་མིའི་སེམས་ལ་དོན་ངོ་མའི་འགྱུར་བ་
ཐེབས་ཐུབ་མེད་ཅིང་། དངོས་གཙུག་སྤྱི་བའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཕྱིའི་སྤྲིམས་
བཅོན་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ནང་སྤྱག་པ་བྱེད་མཁན་མེད་པ་ལྟ་བུའི་ལྷིང་འཇགས་
ཡོད་པ་ཙམ་ལས། དོན་དམ་པའི་མིའི་སེམས་ནང་སློབ་གསོ་དེ་དག་གིས་འགྱུར་བ་
ཐེབས་ནས་ཡ་རབས་ཤིག་ཆགས་མེད།

དཔེར་ན། ལུ་རུ་སུ་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་མ་ཐག་ཏུ་གང་བྱུང་གི་སྤྲིམས་འགལ་
བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་ནང་དུ་ཆ་བཞག་ཀྱང་། རང་
དབང་གི་འགྱུར་བ་ཐོབ་ཐུ་ཆེ་བའི་སྤྲིམས་གང་བྱུང་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་
ཐོན་ཡོང་གི་འདུག དེ་དག་ནི་མིའི་སེམས་ལ་འགྱུར་བ་མ་ཕྱིན་པའི་རྟགས་ཡིན།
འགྱུར་བ་མ་ཕྱིན་པ་དེ་ནི་འགྱུར་བ་གཏོང་སྟངས་མ་རན་པས་ལན་བ་ཡིན། འགྱུར་བ་
གཏོང་སྟངས་དེས་དངོས་གཙུག་སྤྱི་བའི་ལྟ་བུ་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་དང་། ཆོས་ཞེས་

པ་དེ་སེམས་གཙོ་སྤྱོད་པ་རེད་ཅེས་དེར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྦྱོན་བརྗོད་བྱས་པ་དེས།
མིའི་སེམས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྤྲེལ་ས་མ་ཐུབ་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དེར་བསམ་སྒོ་
ཞིག་བཏང་ན། འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་འགྲོ་བ་དེ་དག་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་དུ་སྦྱོན་
གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྦྱོན་པ་གསར་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། སྦྱོན་པ་གསར་པ་
དེས་བསྐྱབ་བྱ་བ་ཀླབ་པ་ལས་བྱུང་བ་མིན། འོན་ཇི་ལྟར་བྱས་ཏེ་བྱུང་ངམ་ཞེ་ན། ང་
རང་ཆོ་མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སྟོང་བསགས་པ་དང་། མི་རང་གི་ནམ་དཔོན་གྱི་
ཐོག་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤྲོད་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་
དེ་དག་བྱུང་བ་རེད། དེར་བརྟེན་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་འདི་ང་རང་ཆོའི་མིའི་ལོ་རྒྱུས་
ནང་དུ་གཤམ་འགངས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་དུས་རབས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། ད་ལྟར་ཆོ་དུས་
རབས་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲོ་སྤྲེལ་མཁན་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་
པ་འདི་འགོ་ཚུགས་སྐབས་ཨི་རག་གི་དམག་འཁྲུག་དང་། ཨ་འཕྲུལ་ཞི་མི་ཐན་གྱི་
གནས་ཚུལ་ལྟ་བུ་སྒོ་པམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡོད་ཡང་། སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞད་ན།
དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་མཇུག་མཐུད་མཁན་གྱི་དུས་རབས་ཤིག་ཆགས་ཡོད།

བྱམས་པ་དང་བཙེ་བའི་སྐད་ཆ་ཤོད་སྐབས་ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བ་
སྤྲེལ་ས་ཀྱི་ཡོད། འཛམ་གླིང་འདིའི་ལོ་སྟོང་ཐུག་འགའ་ཞིག་གི་རིང་ལ་མིའི་སྤྱི་
ཚོགས་ནང་ཆོས་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། ཆོས་ཀྱི་རིགས་འགའ་ཞིག་ཉི་མ་དང་།
མེ་ཅེ་ཆེན་དུ་བཙེ་བ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། ལྟ་དང་སྤྱོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་ཐོག་
ནས་དང་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡོང་གི་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་བཞད་

རྒྱ་མེད།

གྲུབ་མཐའ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་ནི། རྒྱ་གར་ནང་དུ་ལོ་སྟོང་པ་ལྷག་གསུམ་ཅུ་མ་
ཕྱེན་མཆོམས་ནས་ལྷ་གྲུབ་ཅིག་གི་ཐོག་ནས་ཆོས་དང་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་
ལྷ་གྲུབ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་གཙོ་ཆེ་བ། དཔེར་ན། རྒྱ་གར་གྱི་ཆོས་ལུགས་དང་།
འཛིན་ལུ་ཡི་ཆོས་ལུགས། ཡེ་ཤུ་དང་། ཁ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡོད་པའི་
ཆོས་ལུགས་དེ་དག་ཆང་མས་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱུ་རྒྱ་མི་སེམས་པ་བཟང་པོ་བྱེད་དགོས་
པ་དང་། བྱམས་པ་དང་བརྟེན་པ། བཟོད་པ་དང་ཆོག་ཤེས་དགོས་ལ། རང་རང་གི་
ཆོས་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་པ་སྤང་དགོས་ཞེས་གསུང་མཁན་གཅིག་
མཚུངས་ཡིན།

དེར་བརྟེན་ཆོས་ལུགས་དེ་དག་གིས་སྤྱིར་པོ་གང་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
མི་ལ་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཡོད་པ་དང་། མི་ལ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་བྱམས་པ་དང་བརྟེན་པ་
ཞེས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཆོས་ལུགས་ཆང་མས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། བྱམས་པ་དང་
བརྟེན་པ་སྐྱབ་སྤངས་དེར་ཐབས་ཤེས་མི་འདྲ་ཞིང་། དེ་གས་གཅིག་གིས་འཛིན་ཏེན་
བཀོད་པ་པོ་ཡོད་ཅེས་འདོད་པ་དང་། འཛིན་ཏེན་བཀོད་པ་པོ་དེ་མཐུན་པ་དང་བརྟེན་
པའི་བདག་ཉིད་རེད། དེས་ན་འཛིན་ཏེན་བཀོད་པ་པོར་བརྟེན་པ་དང་དད་གུས་བྱེད་
དགོས། ཇི་ཅུ་གྱིས་འཛིན་ཏེན་བཀོད་པ་པོར་དད་གུས་བྱས་པ་དེའི་ཆོད་ཀྱིས་
རང་ཉིད་ཀྱི་དད་པ་དང་བརྟེན་པ་དེ་དག་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་
དང་། འཛིན་ཏེན་བཀོད་པོ་ཞིག་གིས་བཀོད་པའི་སེམས་ཅན་ཆང་མར་བརྟེན་པ་བྱེད་
དགོས་ཞེས་ཇོད་ཀྱི་ཡོད།

དཔེར་ན། ཁ་ཆེའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ནང་དུ་འདུག་པའི་ཉམས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། ང་དང་ཁ་ཆེ་
སྐྱེས་པའི་ཤེས་ཤིག་སྐྱེས་ཆ་བྱུང་བས། ཁ་ཆེའི་བསྟན་བཅོས་སམ་གྲུབ་མཐའི་ནང་དུ་
འདིག་ཏེན་བཀོད་པ་པོས་བཀོད་པའི་སེམས་ཅན་ཆང་མར་བྱམས་བཅེ་བྱེད་དགོས་
ཞེས་ཡོད་ཚུལ་རྫོང་ཀྱི་འདུག དེར་བཏེན་སྐྱབ་བྱེད་ནི་འདིག་ཏེན་བཀོད་པ་པོས་
བཀོད་པ་རེད་ཅེས་སྐྱབ་བྱེད་དེ་འབྲཞིག་འགོད་ཀྱི་ཡོད། བཀོད་པའི་གྲུབ་དོན་སྟོང་
པོར་བྱམས་པ་དང་བཅེ་བ་དེ་དག་དགོས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

བྱམས་པ་དང་བཅེ་བ་གཅིག་ལུས་འདད་གི་མེད་ཅིང་། ང་ཚོར་མི་མཐུན་པ་
དང་། འཁྲུག་པ་རྒྱབ་པ་ཡོང་གི་ཡོད་སྟབས་བཟོད་པ་དང་ཆོག་ཤེས་དགོས་ཞེས་
པའི་བསྐྱབ་བྱེད་དག་ཀྱང་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད། སྟོང་པོ་ནི་བྱམས་བཅེའི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་ཆ་
ཤོད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་ད་ལྟ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདིར་ཆོན་རིག་ཡར་རྒྱས་ཏེ་
ཅང་ཆད་མཐོན་པོར་སོན་ཞིང་། སྤྱིར་བཏང་བ་འདད་ན་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཆད་
མཐོན་པོ་སྐྱེས་པའི་དུས་རབས་འདིའི་ནང་དུ་འདུག འཛམ་གླིང་གི་མང་ཆེ་བ་རྣམས་
ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཀྱང་། འཛམ་གླིང་འདྲ་བའི་འདུག་གང་སར་
ཆོས་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་དུས་ད་ལྟ་འདུག དེ་ཁྱལ་དང་ཁྱིམས་ཀྱི་
ཐོག་ནས་བཟོས་པ་གང་ཡང་མིན་པར། རང་བཞིན་གྱིས་མི་ལ་པན་ཐོགས་དང་
དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ཞིག་མཐོང་བས་ན། མི་ཁག་གཅིག་གིས་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་པ་
ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

སྟོང་པོ་ནི་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་བྱིན་པས་ལུས་པོ་བདེ་ཐང་བཟོ་ཡི་ཡོད་ལ།
ལུས་པོའི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱིད་ཡོང་བའི་ཆ་རྒྱུན་དེ་དག་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་སྟེང་།

ནས་སྐྱབ་ཀྱི་ཡོད་པས་དེ་དག་ངས་པར་དུ་དགོས། དེ་བཞིན་ལུས་པོའི་བདེ་ཐང་ཁོ་
ནས་ང་ཚོར་འདང་གི་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། བད་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྒྱན་པས་
དགའ་སྤྲུག་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་དག་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱང་ནས་
ཐབས་ཤེས་ཤིག་བཅའ་ཏེ། རྣམ་རྟོག་གི་ཐོག་ནས་དགའ་སྤྲུག་ཡོང་བ་དེ་དག་ལ་
རྣམ་རྟོག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་དགའ་སྤྲུག་གི་རྒྱ་རྒྱུན་སྐྱབ་དགོས་པ་ལས། བད་གི་
སེམས་ལ་དགའ་སྤྲུག་བྱུང་བ་དེ་དག་ལ་ཁབ་བརྒྱབ་ནས་མན་བ་དང་། བཤགས་
བཅོས་བྱས་ནས་མན་བ་ཞིག་ ཡང་ན་དདུལ་མང་པོ་ཡོད་ན་དེས་སེམས་བ་ཞིག་ཡོང་
གི་མེད།

ལུས་པོའི་དགའ་སྤྲུག་དཔེར་ན། འཚོ་བས་པོངས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་། ཆ་
གང་གི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱིས་མཆོན་དེ་དག་དདུལ་ཡོད་ན་སྤྲན་བཅོས་དང་། ཟ་བཏུང་
ཡོངས་སྤྱོད་སྤྲན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ། དེ་བཞིན་གནས་ཁང་ཁོར་ཡུག་སྤྲན་སྤྲུམ་ཚོགས་
པ། གཉེན་ཉེ་དུ་སྤྲན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་དེ་དག་གི་ངང་ནས་ལུས་པོའི་བདེ་ཐང་དང་
ལུས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་སྐྱབ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་ཡི་དདུལ་དང་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱབ་སྐྱབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་དེ་དག་སྤྲན་སྤྲུམ་ཚོགས་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་
འཁྲུགས་ནས་མ་སྦྱིད་པ་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་འདྲའི་སེམས་
འཁྲུག་ནས་མ་སྦྱིད་པ་ཡོང་བ་དེ་དག་ཕྱི་དངོས་པོའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་མ་འདང་བའི་རྒྱུན་
གྱིས་དགའ་ངལ་བྱུང་བ་མིན་པར་ནང་བསམ་མོ་གཏོང་སྐྱངས་ཤིག་མ་འགྲིགས་
པས་སེམས་འཁྲུགས་པ་རེད།

མདོར་ན། ང་རང་ཚོས་དོན་གཉེར་བྱས་ནས་སེམས་རྒྱའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་།

བསྐྱབ་རྒྱུ་འདི་སྤྲིན་ལ་གཙོ་བོ་ལུས་ཚོར་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྤྱད་ཅིག་དང་། གཙོ་བོ་ཡིད་སློལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྤྱད་ཅིག་བཅས་གཉིས་ཡོད་པ་གསལ་པོ་རེད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ཞིག་གལ་འགངས་ཆེ་ལས་ཞེ་ན། སལ་ཆེར་ནང་བསམ་སློལ་ཡིད་སློལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྤྱད་དེ་འགངས་ཆེ་བ་ཡིན། དེ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་ཡིད་ཆེས་བ་དེས་ལུས་པོའི་དཀའ་ངལ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཐུབ་པ་ཡིན། དཔེར་ན། རང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དང་། དེ་བཞིན་ཅིང་མོའི་འགན་སྲུང་གི་ཐོག་ནས་མིང་སྒྲུང་རྒྱ་ལྟ་བུ་བསམ་སློའི་ཐོག་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་དོན་ཞིག་འབྲུབ་པའི་སྒྲུང་ལུས་པོས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་ཐུབ་པ་ཁན་དེ་འདྲ་ཡོད་གི་ཡོད།

དེ་བཞིན་རང་རང་ཆོ་ཆོས་ཉམས་ལེན་གྱི་མཁན་ཞིག་གིས། རང་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ཞིག་བསྐྱབ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་ལུས་པོའི་དཀའ་ངལ་དང་དུ་ལེན་ནས་ལུས་པོའི་དཀའ་ངལ་ཁྲད་དུ་བསད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་གི་ཡོད་པ་དེ་དག་དཀའ་ངལ་དང་དུ་སྒྲངས་ནས་ཁྱོད་གི་ཡོད་པ་ལས། མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱད་བསྐྱལ་དེ་དག་གྲུང་བ་ཞིག་མིན།

དེས་ན་ནང་སེམས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་བ་དེས་ལུས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་དེ་དག་དང་དུ་ལེན་ཐུབ་པ་ཡོད་གི་ཡོད། དེས་སེམས་མ་སྤྲིན་པ་ཡོད་རྒྱུ་ཆོབ་ཏུ་སེམས་ལ་ལྟག་པར་དུ་འད་ཡིད་ཆེས་བ་ཞིག་ཡོད་རྒྱུ་ཡོད། དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ་ནང་གི་བསམ་སློའ་འཁྲུགས་ཡོད་ན། བྱི་དངོས་པོའི་མཐུན་རྒྱུན་རི་ཅམ་གྱིས་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེས་ནང་སེམས་མ་སྤྲིན་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་མི་ཐུབ་པས་

གཙོ་བོ་ཡིད་སློལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྤྱད་དེ་འགངས་ཆེ་ཞིང་། སན་གཞོན་ཤྲུགས་ཆེ་
བ་ཡོད།

གཉིས་ནས་ལུས་ཆོར་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་སེལ་རྒྱ་དང་། བདེ་བ་བསྐྱབ་
རྒྱ་དེ་དག་དུད་འགོ་དང་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཡིད་སློལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྤྱད་ནི་
མི་དང་དུད་འགོ་གཉིས་ལས་མི་ལ་ཤྲུགས་ཆེ་བ་ཡོད། དེ་ཡོང་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི།
དུད་འགོ་ལས་མི་ལ་བསམ་སློབ་གཏོང་རྒྱའི་རུས་པ་ཉ་ཅང་གི་ཤྲུགས་ཆེ་བ་ཡོད། དེ་
ནི་སྤྱད་པའི་འགོ་སྤངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་ཡོང་བ་ངེས་ཉན་ཉན་རེད། བསམ་སློབ་
གཏོང་རྒྱུ་མིའི་སྤྱད་པ་དེ་ཤྲུགས་ཆེ་ཞིང་མང་བ་ཡོད་ལ། མི་ལ་བསམ་སློབ་གཏོང་
རྒྱའི་རུས་པ་ཤྲུགས་ཆེ་བ་ཡོད་སྐབས་རེ་དོགས་དང་ནམ་ཉིག་འབྲུ་མིན་ཡོང་བ་
དང་། དེས་རྟེན་པས་ཡིད་སློལ་བརྟེན་པའི་དགའ་སྤྱད་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།

དེར་བརྟེན་དུད་འགོ་དང་མི་གཉིས་བསྐྱར་ན། བསམ་སློབ་རྟེན་པས་རེ་དོགས་
ཀྱི་ནམ་ཉིག་མང་པོ་ཞིག་གིས་སེམས་ལ་སྦྱིད་མ་སྦྱིད་ཡོང་བ་དེ་མི་ལ་ཤྲུགས་ཆེ་བ་
ཆགས་ཡོད་པ་ཉ་ཅང་གསལ་པོ་ཡིན། ཕྱི་ལུས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་སེལ་
རྒྱ་དང་། བདེ་བ་བསྐྱབ་རྒྱུ་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་དེ་དག་དགོས་ཤིང་། བང་ཡིད་སློབ་
ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྤྱད་དེ་འབྲུག་ཡོང་གི་ཡོད་སྐབས། དེ་ལ་དདུལ་སྤྱད་ནས་བཟོ་
སྤྱད་རྒྱ་མེད་ལ། ཕྱིའི་སྤྱན་བཙུག་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་བཟོ་སྤྱད་བསམ་མེད། དེར་བརྟེན་
བང་བསམ་སློབ་སྦྱོང་བརྒྱུ་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྤྱད་བསྐྱལ་ཉུང་དུ་གཏོང་བ་དང་། བདེ་བ་
མང་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ཤིས་ཤིག་བྱེད་ཅེས་བ་དང་། བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་
ཆགས་ཡོད།

གྲུབ་མཐའ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་དེ་དག་གིས་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱུ་སྤྱི་ལོ་ནི།
བྱམས་པ་དང་བཅེ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་དག་རྒྱལ་གྱི་ཡོད་ལ། དེས་མི་ལ་པན་ཐོགས་
ཞིག་ཡོད་གི་ཡོད། རྟེན་དུས་ད་ལྟོ་ཆོས་ལུགས་དེ་དག་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤྱི་དུ་
གནས་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་བརྒྱུད་དེ་དག་གི་རྗེས་སྤྱོད་མཁན་མི་ས་ཡ་མང་པོ་ཡོད་
གི་ཡོད།

སྐབས་རེ་ཆོས་བརྒྱུད་རང་རང་ནས་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱི་ལོ་དེ་དང་།
ཡང་དུས་རབས་མང་པོ་ཞིག་ཕྱིན་རྗེས་ལམ་དང་ལུགས་སློལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་པ་
བཅས་ཆ་གཉིས་ཡོད། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་འཛམ་གླིང་སློལ་གྱི་ཆ་གཅིག་དང་།
ཆོས་ལུགས་དེ་ནས་བཤད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱི་ལོ་དེ་ཆ་གཅིག་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེ་
རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱི་ལོ་ནི། བྱམས་པ་ཅེ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་
བཟོད་པ་དང་ཆོག་ཤིང་དེ་དག་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྐབས་བྱེད་དུ་འཛིག་ཉེན་བཞོན་
པ་པོ་འདོད་མཁན་དང་། འཛིག་ཉེན་བཞོན་པ་པོ་མི་འདོད་མཁན་བཅས་ལྟ་བུ་མི་
འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱི་ཡོད། ཆོས་ལུགས་དེ་དག་ལོ་སྤྱི་ལོ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱི་ལོ་ཕྱིན་སྐབས།
ཆོས་ལུགས་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་། ཆོས་ལུགས་དེ་ཡོད་པའི་ལུང་པའི་གོམས་སློལ་
དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཆགས་ཡོད། ཆོས་ལུགས་དེ་དང་དེ་ནས་ལམ་དང་ལུགས་
སློལ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད་པ་བཅས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། གང་ཞིག་གལ་འགངས་
ཆེ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱི་ལོ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དེར་བསམ་སྒྲོག་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཏུ་ཅང་གལ་
འགངས་ཆེན་པོ་ཡིན།

ཐོག་མར་ཆོས་ལུགས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་གཅིག་དང་། བསྐྱབ་
བྱེད་ཆ་གཅིག་བཅས་གཉིས་ལས་ལྷ་གྲུབ་ལ་འདྲ་མིན་མང་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། འོན་
ཀྱང་ལྷ་གྲུབ་འདྲ་མིན་དེ་དག་གི་དགོས་དོན་ནམ་གྲུབ་དོན་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དེར་
བསམ་སྒོ་ཞིག་གཏང་ན། བྱམས་དང་སྤྱིང་ཐེ་ཅལ་དུ་བཏོན་མཁན་གཅིག་པ་ཆགས་
ཀྱི་ཡོད་སྟབས། གཞི་ཅེད་ཆེན་མོ་ཆོས་ལུགས་ཆང་མ་མཐུན་པོ་བྱེད་སྟབས་འདི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ལྷ་གྲུབ་འདྲ་མིན་གཅིག་གིས་འདོད་པ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་མི་འདོད་པ་སོགས་ཏེ་
ཅང་གི་ཉེ་བཅའ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་
དུས་རབས་མི་འདྲ་བ་དང་། ས་གནས་མི་འདྲ་བ། མིའི་ཁམས་དང་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་
བཅས་ལ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། ཁམས་དང་མོས་པ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ལྷ་གྲུབ་མི་
འདྲ་བ་དགོས་པ་ཡིན། དཔེར་ན། སངས་རྒྱུས་པའི་ཆོས་པ་རང་གི་ནང་དུ་ཆ་བཞག་
ཀྱང་། ཁམས་དང་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་ན་ཐེག་པ་མི་འདྲ་བ་དང་། ལྷ་གྲུབ་མི་
འདྲ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། དེས་ན་ལྷ་གྲུབ་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་ལ་བཅི་རྒྱུ་དེ་ཙམ་མི་འདུག ལྷ་
གྲུབ་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་གིས་གཏན་ལ་ཐབ་ཅིང་། དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་གཙོ་བོ་གང་
ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། བྱམས་སྤྱིང་ཐེ་ཞེས་པ་དེའི་སྤྱིང་དུ་གཅིག་པ་བབས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་
ཆང་མ་མཐུན་པོ་བྱེད་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད།

ཆོས་ལུགས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྷ་ར་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིང་
པའི་ཆ་གཅིག་དང་། ལམ་དང་ལུགས་སྒོལ་གྱི་ཆ་བཅས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་
ང་ཆོས་གང་ཞིག་གལ་ཆེན་པོར་བཅི་དགོས་སམ་ཞེ་ན། སྤྱིང་པོ་དེ་གལ་འགངས་ཆེ་

བར་ཅི་རྒྱ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས། ཉིན་རྒྱ་དང་། ཡེ་ཤ། རང་པ་སོགས་ཆོས་ལུགས་
གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ང་རང་ཆོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྤྱི་ཆོགས་ཐོག་སྤྲོད་པོ་དེ་བརྒྱག་
ནས་ལམ་དང་ལུགས་སྟོལ་དེ་འཇགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།

ངས་ནམ་རྒྱན་རྒྱ་གར་བ་དོ་ཤེས་དེ་འབྲར་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ང་རང་ཆོ་ཆོས་པ་
ཆང་མང་ངས་འདི་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། ང་རང་ཆོས་ཆོས་ཁས་སྦྲང་མ་སྦྲང་སོ་སོའི་རང་
དབང་རེད། ཆོས་མ་བྱས་ཀྱང་འགྲིགས། དེ་ནི་སོ་སོའི་རང་དབང་རེད། ཆོས་མེད་
པར་སྦྱིད་པ་ཡོད་ཆེ་ཆོས་མ་བྱས་ཀྱང་འགྲིགས་པས་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད། ཆོས་
ཤིག་ཁས་སྦྲངས་ཕྱིན་ཆད་ལ་རང་ངོས་ནས་བསམ་པ་ནམ་དག་གི་ཐོག་ནས་དོ་གཤམ་
ཆེན་པོར་བརྩིས་ཏེ་ཡིད་གཟབ་བྱེད་རྒྱ་གཤམ་ཆེན་ཡིན་པ་ལས། ང་ཆོས་ལུགས་དེ་
དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་ཞེས་མིང་ཅི་ལས། དོན་དངོས་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གང་
དང་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་དོ་སྤང་མ་བྱས་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དེ་དག་ཉིན་རེའི་
འཆོ་བའི་ནང་ལག་ལེན་མི་བྱེད་པ་དང་། ལག་ཏུ་བསྟར་རྒྱར་དོ་སྤང་གང་ཡང་མེད་
པར་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་ལུགས་སྟོལ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་
ཀྱང་ལམ་དང་ལུགས་སྟོལ་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཕྱིན་ན་ནོར་འཁྲུལ་ཡིན། དཔེར་ན། ཡི་གུའི་
ཆོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དུས་དུས་སུ་རེས་གཟའ་ཉི་མར་ལྷ་ཁང་ནང་སློན་ལམ་བརྒྱབ་
པ་ལྟ་བུ་དང་། རང་པར་ཆ་བཞག་ཀྱང་མཆོམས་རེ་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་འདོན་པ་བཏོན་པ་
དང་། ཡུད་ཅིང་རིང་སློན་ལམ་བརྒྱབ་སྟེ་སློན་མ་ཟིང་ཟིང་བྱས་ཏེ་བསྟན་ཅིང་། ཕྱི་
ལོགས་སུ་སྐྱབས་སྐྱབས་གང་ཡང་མེད་པ་དེ་འབྲུ་ཆོས་ལུགས་མང་པོའི་ནང་དུ་ཡོད།
དེར་བརྟེན་ཆོས་ལ་ང་ཆོས་དང་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལམ་དང་ལུགས་སྟོལ་

གྱི་ཐོག་དུ་འདི་ལྟར་བྱིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས། རོན་ངོ་མའི་བསྐབ་བྱ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་
དང་། རོན་དངོས་ཀྱི་བསྐབ་བྱ་དེ་དག་གིས་པའི་ཐོག་ནས་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ནང་དུ་
ལག་ལེན་དུ་བསྟར་རྒྱུར་དོ་སྣང་དེ་ཙམ་མེད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག་པ་དེ་ནི་ཞོར་
འབྲུལ་རེད།

གོང་དུ་བྱས་པ་ལྟར་མི་ལ་པན་ཐོགས་ཡོད་པའི་ཆོས་བརྒྱད་དེ་དག་ལ་ང་
ཆོས་གྲུས་ཞབས་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། འོན་དང་པ་བྱེད་དགོས་སམ་ཞེ་ན།
དད་པ་དང་གྲུས་པ་ནི་ཐ་དད་ཡིན་ཞིང་། དད་པ་སོ་སོའི་ཆོས་ལ་བྱེད་པ་དང་། གྲུས་
པ་ཆོས་ལུགས་ཆང་མར་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡོད། མི་ལ་པན་གྱི་ཡོད་སྟབས་གྲུས་པ་
བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་ཡོད། ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཆེ་བ་དེ་དག་གིས་མི་
ལ་པན་གྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་པན་པ་དེ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་གྲུས་པ་བྱས་ན་
འགྲིགས་པ་ཡིན། དད་པ་བྱེད་རྒྱ་ནི་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་དེར་བྱེད་དགོས།

འཛམ་གླིང་འདིའི་རྣམ་པ་ཡོང་གཞི་གཅིག་ནི། དད་པ་གཅིག་དང་ཆོས་ལུགས་
གཅིག་ཅས་པ་དེ་ཡིན། དད་པ་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་གཅིག་བདེན་པ་
གཅིག་ཅས་པ་དེ་དག་ནི་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་དགོས་ཤིང་། མི་སྣེར་
གཅིག་གི་ངོས་ནས་ཆོས་གཅིག་དང་། བདེན་པ་གཅིག་མཐར་ཐུག་གཅིག་ཅས་པ་
གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། རང་ཉིད་ཀྱི་དད་པ་དེ་ཅེ་གཅིག་པ་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན། སངས་
རྒྱུ་པའི་ཆོས་ལ་ཆ་བཞག་ན། གཞན་དུ་མི་སྤྱི་བའི་སློན་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཞེས་
གསུང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་དད་པ་ཞིག་
དགོས་ལ། ཅེ་གཅིག་པའི་དད་པ་དེ་བྱེད་ནས་ཆོས་ལུགས་གཞན་རྣམས་ཡག་པོ་མ་

རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་རྟོག་པོ་རེད།

དེ་བཞིན་ཡི་ཤུ་དང་ཁ་ཆེའི་ཆོས་པ་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་ཡང་། སོ་སོའི་ཆོས་ལ་རང་
ངོས་ནས་དད་པ་ཅེ་གཅིག་པ་དགོས་ཤིང་། འཇིག་རྟེན་བཞུགས་པ་མོར་དད་པ་ཅེ་
གཅིག་པ་བྱེད་དགོས། འོན་ཀྱང་ཅེ་གཅིག་པའི་དད་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ།
མི་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེའི་སྤྲེང་དུ་འགྲོ་དགོས་ཞེས་དང་། དེ་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་
ཡོད་ན་ནོར་འཁྲུལ་རེད་ཅེས་བརྗོད་དགོས་བྱུང་ཡང་ཉ་ཅང་གི་ཁག་པོ་རེད། དེར་
བརྟེན་རྟོག་པོ་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད།

དེས་ན་ཉམས་ལེན་པ་རང་རང་སོ་སོར་ཅེ་གཅིག་པའི་དད་པ་དགོས་ལ། སྤྱི་
ཆོག་སྤྲེང་བསམ་སློབ་བཏང་ན། ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་
མི་ལ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པས་ཡག་པོ་རེད་བསམ་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཆོས་ལུགས་
མི་འདྲ་བ་དེ་དག་ཁས་ལེན་བྱས་ཤིང་། ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་གིས་མི་ལ་
ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་གྲུས་ཞབས་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་
ཡིན།

དེས་ན་སྤྱི་ཆོག་སྤྲེང་ལ་ལྟོས་ན་ཆོས་ལུགས་མང་པོ་ཞིག་དང་། དད་པ་མི་འདྲ་བ་
མང་པོ་དགོས་ལ། རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་དད་པ་དེ་གལ་
ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ལས། མི་སྤྱི་སྤྱིའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་དད་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་
ཞིག་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཡིན། ལྷག་པར་སངས་རྒྱས་པ་
ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དེ་ཉ་ཅང་
གལ་ཆེན་པོ་རེད། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཁས་ལེན་བྱེད་པོ་མེད། དེར་བརྟེན་

དང་བ་དང་གུས་བ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན།

དེར་བརྟེན་ཆོས་གཅིག་དང་། བདེན་བ་གཅིག་ཅེས་པའི་བསམ་སྒྲིའི་ཐོག་ནས་
གཞན་ལ་འདྲ་བ་དེན་བ་དང་། ཆོས་གཅིག་རེད་ཆང་མ་དེའི་སྟེང་དུ་འགྲོ་དགོས་ཞེས་
ཆོས་ལུགས་སྟེལ་བ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་བ་དེ་ནི་རྟོག་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ནི་པལ་ཆེར་
དུས་ཆོད་ཡོལ་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད། སྤར་འཇམ་གླིང་འདི་སོ་སོའི་ཡུལ་
འཁོར་ལ་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་གཅིག་བྱས་ཏེ་སྟོད་པའི་སྐབས་སུ་སོ་སོའི་ཆོས་
ལུགས་སྟེལ་ན་འགྲིགས་བ་ཞིག་རེད།

དཔེར་ན། ང་ཆོ་བོད་པར་ཆ་བཞག་ན། སྤར་བོད་ནང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུང་པར་
ནང་ཆོས་སྟེལ་ན་དེ་ནི་འགྲིགས་བ་རེད། ད་ཆ་འཇམ་གླིང་ཕྱི་ལོགས་སུ་ནང་ཆོས་
སྟེལ་བ་སྟེ། དེ་སྤར་ནང་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་མི་ལ་ནང་ཆོས་ལུ་ཚུགས་བ་རྒྱབ་
སྟེ་བཞད་ན་དེ་ནི་ནོར་འཁྲལ་རེད། སྤར་ང་སོག་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ།
སོག་པོར་གོ་རི་ཡའི་ཡི་ཤུ་འགའ་ཞིག་འདུག་བ་དེ་དག་གིས་ཡི་ཤུའི་ཆོས་སྟེལ་གྱི་
འདུག་ང་ཆོ་འཆམ་པོ་ཡོད་བ་མ་ཟད། སྤྱིར་བཏང་ཡི་ཤུ་དང་ང་འཆམ་པོ་ཡོད། ཁོང་
ཆོས་ང་ཐུག་པར་སྟེལ་ས་བྱུང་བས། སོག་པོའི་ཡུང་པ་འདི་ནང་པའི་ཡུང་པ་རེད།
དེར་བྱེད་རང་ཆོས་ཡི་ཤུའི་ཆོས་སྟེལ་ན་ཡག་པོ་གང་ཡང་མེད་ཅེས་བརྗོད་བ་ཡིན།

དེ་མེས་ཉེ་ཆར་ཨི་ཏུ་ལིར་ཆགས་པར་རྒྱབ་མཐུན་འགའ་ཞིག་གིས་ང་ལ་སྐད་
ཆ་བྲིས་བ་རེད། ངས་ཆོས་ལུགས་ཆང་མ་མ་ཐུན་པོ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། ཆོས་ལུགས་
སྟེལ་བ་དེ་ཡག་པོ་མེད་ཅེས་བརྗོད་བ་ཡིན། ཁོང་ཆོ་ཡི་ཤུའི་ཆོས་བ་ཆོས་ཡི་ཤུའི་
ཆོས་སྟེལ་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོར་བརྩི་ཡོད་སྟབས། དེར་མོས་མ་ཐུན་མེད་པར་དེ་

རྗེས་ཡི་ཤུའི་ཆགས་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཅུང་ཟད་སྒྲོན་བརྗོད་བྱས་འདུག་ཅེས་ཟེད།
སྒྲོན་བརྗོད་བྱས་ཀྱང་བྱས་གང་ཡང་མི་འདུག་ ང་བདེན་པ་ཡིན་པ་ལས། དེས་པན་
ཐོགས་མེད་ཅིང་རྫོགས་ཏེ་དང་།

དེར་བརྟེན་སོ་སོའི་པ་མེས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་རང་བྱས་ན་ལེགས་
པ་ཡོད། ཀོ་རི་ཡ་བྱེད་རང་ཆོ་པ་མེས་ནས་ནང་པ་དང་། འོན་ཀྱང་ཡི་ཤུ་མང་པོ་ཞིག་
ཡོད་པས་པན་ཚུན་མ་ཐུན་ལམ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཆང་མར་གྱུས་པ་བྱེད་དགོས་པ་
དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་བྱེད་རང་ཆོ་ཆང་མའི་སློལ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས།

གཤམ་དུ་གྲུབ་མཐའ་འོད་སྐབས་དེའི་ནང་དུ་ཐོན་ཡོང་གི་རེད་ལ། ཆོས་
ལུགས་གཙོ་ཆེ་བ་ཁ་གསལ་ཡོད་པ་དེ་དག་སྡེ་ཆེན་དུ་བྱེད། འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་
འདོད་མཁན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་སྡེ་ཆེན་གཅིག་དང་། འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་མི་འདོད་
པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྡེ་ཆེན་གཅིག་བཅས་སྡེ་ཆེན་གཉིས་ཡོད། སྡེ་ཆེན་དེ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ནི། འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་མི་འདོད་པའི་ཆོས་
བརྒྱད་དེ་ཡིན།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་རེད་དམ་ཞེ་ན།
སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བྱམས་སྣྱང་རྗེ་གསུངས་པ་དེ་ཆོས་ལུགས་ཆང་མའི་
ནང་ཡོད་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་དུ་འདྲ་བྱམས་སྣྱང་རྗེ་གསུངས་ཡོད་
ཅིང་། བྱམས་སྣྱང་རྗེ་གསུངས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ནང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་
བུ་ཞིག་རེད། བྱམས་སྣྱང་རྗེ་སྐུ་ལྟངས་འཛིན་སྐུ་ལྟ་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཀྱི་ཅ་བ་རེད། རྟེན་ཅིང་

འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལྟ་བུ་བ་ཅིག་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ནང་
གསུང་གི་ཡོད། དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་གཞན་སུ་གཅིག་ལ་འདྲ་མཉམ་པ་ཞིག་རེད།

རྟེན་འབྲེལ་ལས་རྟེན་འབྱུང་གི་ལྟ་བུ་བ་དེའི་ཐོག་ནས་བྱམས་སྣོང་རྗེའི་འབྲེལ་
བཤད་རྒྱ་བསྐྱབས། ཏ་ཅང་གི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་ཏུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ལྟ་བུ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་
པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་དང་པོ་གསུང་སྐྱབས། བདེན་པ་བཞི་ལས་
བརྩམས་ཏེ་ཆོས་འཁོར་གསུངས་པ་ནི་རྩ་བ་དེར་ཐུག་པ་ཞིག་རེད། ང་རང་ཆོས་དོ་
སྣང་བྱེད་པའི་བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་དེ་དག་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་
ཡིན་སྐབས། མི་འདོད་པའི་སྦྱག་བསྐྱེད་དེ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཀྱང་འབྱུང་དང་། འདོད་པའི་
གཏན་གྱི་བདེ་བ་དང་། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་ཐབས་བཅས་བདེན་པ་བཞི་གསུངས་
པ་འདི་ལྟར་ཡིན།

སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བ་ཀྱི་རྩ་བ་རྟེན་འབྱུང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། རྟེན་
འབྱུང་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་ཞེས་པ་ནི། ནང་བ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་འདི་གསུང་
གི་ཡོད། ད་ལྟ་ཞུས་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་ཞེས་པ་དེ་རེད། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་
འབྱུང་ཡོང་བའི་གཞི་རྩ་ནི་དེ་ལས་སྤ་རུ་ཕྱིན་ཏེ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་
འབྱུང་ཞེས་པ་དེའི་སྟངས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་འཇམ་ལྟོས་ནས་
བྱུ་བ་པའི་རྟེན་འབྱུང་ཞེས་པ་ནི་ནང་པའི་ནང་ནས་དབུ་མ་པས་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་
གསུང་གི་ཡོད།

སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྱུང་གི་ལྟ་བུ་བ་ཞིག་གསུངས་པ་དེ་

ནང་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་གསུང་གི་ཡོད། དེ་མིན་བརྟན་ནས་བཏགས་པའི་རྟོན་
འབྲུང་ཞེས་པ་འདི་དབྱུ་མ་པས་གཙོ་བོར་བཏོན་བྱས་ཏེ་གསུང་གི་ཡོད་ལ། དེའི་རྒྱུ་
གཞི་ལྟ་བུར་བཏགས་ཡོད་ཅེས་པ་ཞིག་མདོ་སྡེ་པའི་གཞུང་ནང་རིམ་བཞིན་ཐོན་
ཡོང་གི་ཡོད། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བཏགས་ཡོད་ཅེས་གསུང་གི་
ཡོད། དེ་ནས་ཡར་རྗེ་ཟབ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དང་། མདོར་ན་ཆོས་བརྒྱུད་ཆོང་མས་ཞལ་
བཞེས་གནང་ཞིང་། ཡིད་ཆེས་བྱེད་པའི་རྩ་བ་ནི་རྟོན་འབྲུང་གི་ལྟ་བུ་འདི་ཡིན། དེ་ལྟ་
བུའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་སམ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་།
རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་གཉིས་གསུངས་ཡོད། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་
མཛད་པའི་མདོར་རྩ་བ་ལས།

རྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ།

ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ།

ཞེས་རྟོན་པའི་དམ་ཆོས་སམ་རྟོན་པའི་བསྟན་པར་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་
གཉིས་ཡོད་ཅེས་དང་། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས་པོ་འདི་ན་སྟངས་རྗེ་ལྟར་ཡིན་
ཞེ་ན།

དེ་འདི་ན་བྱེད་པ་སྤྱོད་བྱེད་དང་།

སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱོད་ཞེས་པ་ནི་འཆད་ཉན་བྱ་རྒྱ་དེ་དང་། སྤྱོད་པར་བྱེད་
ཅེས་པས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་བཅས། མདོར་ན་ལུང་གི་བསྟན་པ་དེ་འཆད་ཉན་གྱི་
ཐོག་ནས་འདི་ན་པ་ཞིག་དང་། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་བྱས་པའི་

ཐོག་ནས་འཛིན་དགོས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་གསུངས། ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆིག་དེས་
དེ་འབའ་ཞིག་རེད་ཅེས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཞེས་པས་དེ་ལ་གཞན་ཡོད་པ་དེ་བཅད་ཀྱི་
ཡོད། དེས་ན་དེ་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཞེས་པའི་མི་ལྷན་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར། དེ་
ལས་འགོ་ས་མེད་ཅེས་གཞན་ལྷན་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཅེས་པ་དེ་ཡོད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་གཉིས་པོ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་
བྱེད་རྒྱ་དེ་བཞད་པ་དང་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་བྱེད་
དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།

དེ་ལ་གཙོ་བོ་ནི། ལྷུག་བསྐལ་སེལ་རྒྱ་དང་བདེ་བ་སྐྱབ་རྒྱའི་དོན་དུ་ཆོས་བྱེད་
པ་ལས། ལྷུག་བསྐལ་སེལ་རྒྱ་དང་བདེ་བ་སྐྱབ་རྒྱར་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཤིག་
ཡོད་ན། དེ་ནི་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། ཆོས་སམ་རྒྱལ་ཞེས་པའི་ཆིག་ནི་འཛིན་པའི་
དོན་ཡིན། གང་འཛིན་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། ལྷུག་བསྐལ་བཀའ་པའི་འགོག་པ་ལས་
འཛིན་པ་རེད། ལྷུག་བསྐལ་བཀའ་པའི་འགོག་པ་ལས་འཛིན་སྐྱངས་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་
ན། རྒྱ་འབྲས་ཉེན་འབྱུང་དེ་དངོས་པོའི་གཤིས་ལུགས་ཡིན་སྐབས། མི་འདོད་པའི་
ལྷུག་བསྐལ་དེ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་མི་འདོད་པའི་ལྷུག་བསྐལ་ལས་
སྐྱོབ་དགོས་ན། མི་འདོད་པའི་ལྷུག་བསྐལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱོབ་དགོས་པ་
ལས། རྒྱ་ལས་མ་སྐྱོབ་པར་རྒྱ་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ལས་ཐར་ཐབས་
མེད། རྒྱ་སྤྲེལ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་དེས་ལྷུག་བསྐལ་ལས་སྐྱོབ་པ་དང་། ལྷུག་བསྐལ་
ལས་སྐྱོབ་ཚུལ་ནི། ལྷུག་བསྐལ་དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འགོག་པའི་སྤྲོད་ནས་ལྷུག་བསྐལ་
ལས་སྐྱོབ་པ་ཞིག་གསུངས་ཡོད།

དེས་ན་ང་ཚོའི་བོད་སྐད་ཀྱི་ནང་དུ་ཆ་བཞག་ཀྱང་། ཚས་ཞེས་པ་ནི་བཙུགས་
པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། བཙུགས་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོང་བ་ནི་གཙོ་བོ་
སེམས་མ་དུལ་བའི་དབང་གིས་ཡོང་གི་ཡོད་པས་ན། སེམས་མ་དུལ་བ་དེ་བཙུགས་
ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་བ་བྱེད་དགོས་སྟབས། བོད་སྐད་ཀྱི་ཆོག་ཚས་ཞེས་པ་
དེས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་རེད། གཙོ་བོ་ཚས་ཞེས་པ་དེ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྐྱོབ་པ་དང་།
སྤྱག་བསྐྱེད་ཅུང་དུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་ཡིན་སྟབས། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་
གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གཙོ་བོ་ནི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་དེ་ཡིན།

རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ནི་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་བྱས་ཏེ་རང་རྒྱུད་ལ་ཁྱོང་བ་སྐྱེས་
པའི་སྤྱིང་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྐྱོབ་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་དགོས་པ་ཡིན།
མ་འོངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྟ་ཅི་སྟོས། མི་ཆེ་འདིའི་སྤྱིང་གི་རྒྱ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་།
ན་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད། འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད། བཟ་མི་ཤིས་པའི་རྒྱུ་རྩ་ཡོང་སྐབས་
རྒྱུ་རྩ་བྱང་རྒྱུ་ལས་དུ་འགྱུར་ཤེས་ཤིང་། རྒྱུ་རྩ་དང་དུ་ལེན་པའི་ཐོག་ནས་
རྒྱུ་རྩ་འཕྲད་ཀྱང་། རྒྱུ་རྩ་འཕྲད་པ་དེས་སེམས་ལ་མ་སྐྱིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་
མི་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་རྒྱ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད།

དེས་ན་ཉམས་ཁྱོང་གི་ཐོག་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་བ་བྱེད་དགོས་པ་ལས།
ཉམས་ཁྱོང་མེད་ན་ཆོག་སྐྱམ་པོ་ཞིག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་ཐབས་མེད། དེར་
བརྟེན་གཙོ་བོ་ནི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་རེད། སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་བ་རོ་མ་ནི། སྐྱབ་
པ་ཉམས་ལེན་བྱས་ཏེ་ཁྱོང་བ་སྐྱེས་པ་དེས་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ནི་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཡོང་
དགོས་སམ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་པའི་ཚས་ནི་རྒྱ་མཚན་ལ་བསམ་མཁོ་བའི་སྤྱིང་སྤྱིང་ཡོང་

བ་ཞིག་བཤད་པ་ལས། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་དང་བ་རྒྱུད་པ་བྱས་ནས་ཡོང་བ་
ཞིག་བཤད་མེད། རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟ་བུ་ན་ཤེས་རབ་དེ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་པོར་བཤད་
ཡོད། དཔེར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དད་པ་ཁོ་ནས་འབྲིགས་ཀྱི་ཡོད་ན།
ཆོས་འཁོར་དང་པོ་གསུང་སྐབས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ང་ལ་དད་པ་བྱས་ན་ཁྱེད་རང་
ཆོར་བདེ་སྦྱིད་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་གསུངས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་
མེད། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་མང་པོ་ཞིག་གིས་དགོན་
མཆོག་ལ་དད་པ་བྱས་ན། སྤྱག་བསུལ་ལས་ཐར་གྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད་སྟབས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་རྒྱ་མཚན་དང་མི་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་གཟིགས་ནས། སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་རང་གི་ཉམས་སྤོང་གི་སྟེང་ནས། གུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་
སྤྱག་བསུལ་ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་གཟིགས་ཏེ། རྒྱ་དེ་འགོག་ཐབས་མ་
བྱས་པར་སྐབས་སུ་མཆི་ཞེས་བརྗོད་པས་མི་ཡོང་བར་རྒྱ་འགོག་ཐབས་བྱེད་
དགོས་པ་ཡིན།

རྒྱ་འགོག་ཐབས་བྱེད་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་ན། རྟོག་གཙོད་རྒྱ་མེད།
གང་ལགས་ཤེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན། དེ་ནི་ཉ་ཅང་
གི་སྒྲ་པོ་ཞིག་ཆགས་པ་ཡིན། དེ་ནི་རྒྱ་མཚན་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས་ཤིང་། རྒྱ་
དང་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་དེ་གང་འབྲས་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཞན་རྟོག་གཙོད་
ཡུལ་དེའི་ངོས་ནས་བཤད་ཀྱང་། རང་དང་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསུལ་མི་འདོད་པ་དང་བདེ་
བ་འདོད་ཅིང་། ང་གཉིས་ཐོབ་ཐང་གཅིག་པ་རེད། གཉིས་ཀ་འཆི་བར་མི་འདོད་པས་
པ་རོལ་པོའི་རྟོག་གཙོད་ན་མི་འབྲིགས་བསམ་ནས་རྒྱ་མཚན་ཤ་སྤྱག་ལ་བསམ་སྒོ་

བཏང་སྟེ་འགྲོ་དགོས་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་རེད་ཅེས་བཀའ་ལྷེ་པོ་
ཞིག་ལ་བཅེས་ནས་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་མིན།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དད་པ་ཁོ་ནས་འགྲིགས་ཀྱི་ཡོད་ན། ང་རང་ཆོའི་ཐོད་
སྐད་དུ་བསྐྱར་བའི་བཀའ་འགྲུར་པོ་ཉི་བརྒྱ་ཞེས་པ་དེ་དག་དགོས་པ་མེད་ལ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་དང་པོ་གསུང་སྐབས་བདེན་པ་བཞི་གསུངས་དགོས་
དོན་མེད། བདེན་པ་བཞི་གསུངས་རྗེས་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྡོག་
གི་རྣམ་གཞག་གསུངས་དགོས་དོན་དེ་བས་ཀྱང་མེད། དེ་བཞིན་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྟེ་དེ་དག་གིས་ལུང་ཁམས་སྐྱེད་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་མང་
པོ་ཞིག་ལ་འབྲེལ་རྒྱུ་བརྒྱ་ཅུ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་དོན་མེད། དེ་དག་ལ་ས་
ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོང་དགོས་དོན་དང་། གཞིའི་རྣམ་གཞག་
གཏན་ལ་པབ་པ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་པ་དེ་རྒྱུ་མཆོན་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་སྟེ། རྒྱ་
མཆོན་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་སེམས་ལ་འགྲུར་བ་འགྲོ་དགོས་པ་ལས། རྒྱ་མཆོན་མ་
མཐོང་བར་སྐབས་སུ་མཆི་ཞེས་པས་སེམས་ལ་འགྲུར་བཅོས་ཐེབས་རྒྱ་ཏ་ཅང་གི་
ཁག་པོ་རེད།

དེར་བརྟེན་ཆོས་རབ་རྒྱ་རྣམས་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཞེས་པ་དེ་ཏ་ཅང་གི་གལ་
འགངས་ཆེན་པོར་གསུངས་ཡོད། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་དད་པ་
བཤད་ཡོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ནས་བཤད་པའི་དད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
གྲོགས་དང་བཅས་པའི་དད་པ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲོགས་མེད་
པར་སྐབས་སུ་མཆི་ཞེས་པའི་དད་པ་རྒྱུར་པ་ནི་སྟོན་པ་གཉི་ལྷག་གི་བྱེད་སྤངས་

ཤིག་རེད། དེ་ནི་མོངས་དང་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པས་དེས་མི་འགྲིགས་པ་
ཡིན། དེར་བརྟེན་རྒྱ་མཚན་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་ནས་སེམས་ལ་འགྱུར་བཅོས་གཏོང་
དགོས་པས་ན། རྒྱ་མཚན་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་རྒྱུ་འཁེལ་དེ་དག་ཤེས་དགོས་པས་
སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་དུ་གཞིའི་གནས་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་ཉ་ཅང་གི་གལ་
གནད་ཆེན་པོར་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྷན་མཇུག་པའི་སྤྱོད་འཇུག་
ལས།

ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །

ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །

དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྤྱད་བསྐྱེད་དག།

ཞི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། །

ཅེས་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱད་ཀྱི་དབུ་མ་ཙ་ཙ་བ་ཤེས་རབ་ལས།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །

བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །

འདི་ག་རྟེན་ཀྱང་རྫོག་བདེན་པ་དང་། །

དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་ལོ། །

ཞེས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་གཞི་
བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གསུངས་པ་རེད་ཅེས་པ་དེས། དངོས་ཡོད་གནས་
ཚུལ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐོག་མར་ཤེས་པར་བྱས་ཤིང་། དངོས་ཡོད་གནས་
ཚུལ་དེ་དག་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས། སྤྱིར་བཏང་ང་ཆོར་བསམ་སྒོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་

ཐོག་ནས་སངས་རྒྱུ་གི་ཆོས་མེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་ལས། སྤྱིར་བཏང་གི་ཤེས་
བྱ་དང་མ་འདྲེས་པར་དད་པའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་བ་དེ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མིན་པ་རེད།

ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རི་ལྟར་ཡིན་པ་
དེ་དག་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་དང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་ནི། བདེ་བ་དང་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བ་གང་དག་ཡོད་
པ་དང་། བདེ་སྤྱུག་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་གོང་ཁྱེད་ལྟར། གཙོ་བོ་ལུས་
ཆོར་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྤྱུག་དང་། གཙོ་བོ་ཡིད་སློལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྤྱུག་དེ་དག་
འབྲས་དང་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གང་དང་གང་གིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ། བརྒྱད་ནས་ཕྱགས་
ལ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གང་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་དག་ཅད་གཙོ་བོ་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཏུ་ཅང་མང་པོ་
ཞིག་གསུང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་གཙོ་བོ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ཉོན་ཞེས་པ་དེ་གལ་ཆེ་
ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པས་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་གཏན་ལ་ཕབ་
རྒྱུའི་དོན་དུ་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད། དེས་ན་གཞི་
བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་དང་། རྣམ་བྱུང་ཕྱོགས་
ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཆེན་པ་གཉིས་གཏན་ལ་ཕབ་རྒྱུར་བདེན་པ་བཞི་གསུངས་པ་དེ་དག་
ཞིབ་ཆགས་སུ་གཏང་ན། ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལུགས་འབྲུང་ལུགས་
ལྟོག་གི་སློན་པ་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་འབྲེལ་བ་འདད་རྒྱུ་ཡོང་བ་དང་། དེའི་གཞི་རྩ་
པར་གཏུག་སྐབས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་པར་ཉེན་འབྲེལ་སློན་

གྲུབ་ཅིང་ཞེས་པའི་སྐད་ཆ་དེའི་སྟེང་ནས་ནང་པའི་གཞུང་དེ་བཤད་ཡོང་གི་ཡོད།

དེས་ན་ཁྱུ་སྐྱབ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་བཀའ་འགྲུར་གྱི་འབྲེལ་པ་སྟོན་སྐབས། བརྟན་འགྲུར་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་བོད་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ཙུ་གངས་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གཏན་ལ་ཐབ་རྒྱ་དང་། མ་གཞི་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུ་ཡོང་བར་མིང་ལའང་འབྲས་བུ་ཞེས་རྫོང་གྱི་ཡོད་སྐབས། རྒྱ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དེ་ཉ་ཅང་གི་གསལ་པོ་རེད། དེའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱར་ལམ་དེ་དག་བཤད་ཅིང་། ལམ་དེ་དག་ཡོང་བའི་གཞི་རྩའི་རྒྱར་གཞིའི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད།

གཞི་ལ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་དང་། གཞི་ལ་སེམས་འོད་གསལ་པ་ཞིག་དང་། རྟེན་འབྲེལ་རྟོག་བཏགས་ཅིང་གྱི་གཞིའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་མེད་ན། འགྲུར་བ་འགྲོ་ཤེས་ཐབས་མེད་ཅིང་། འགྲུར་བ་འགྲོ་རྒྱ་མེད་ན་འགྲུར་བ་གཏོང་རྒྱུའི་ལམ་མི་ཡོང་བ་དང་། འགྲུར་བ་གཏོང་རྒྱ་དང་འགྲུར་བ་བཏང་ནས་འགྲུར་བ་ཐེབས་པའི་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་ཡོང་ཤེས་ཐབས་མེད། གཞི་ལ་འགྲུར་བ་འགྲོ་བ་མེད་ན། འགྲུར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཡོང་ཤེས་ཐབས་མེད། དེར་བརྟེན་མིང་ལའང་གཞི་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུ་ཞེས་བཤད་པ་དེས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་དེའི་སྟེང་ནས་འབྲེལ་བཤད་དེ་སྟེན་པས་དང་། རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་དེ་དག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་འཐད་པ་དེ་ཉིད་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་འཐད་པ་ཞིག་འཛོགས་སུ་བ་ཡིན།

དེས་ན་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དད་པ་ཡོང་བ་ནི། རྒྱ་མཚན་ལ་བསམ་སྒོ་
བཏང་ནས་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། རྒྱ་མཚན་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་རྒྱ་མེད་པར་
སྐྱབས་སུ་མཆི་ཞེས་བརྗོད་ན་འགྲུར་བཅོས་ཐེབས་རྒྱ་ཏུ་ཅང་གི་ཁག་པོ་ཡིན། དེར་
བརྟེན་ལུང་གི་བསྟན་པ་སེམས་ལ་འགྲུར་བཅོས་ཐེབས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་འདྲ་ཞིག་
ཡོང་བ་ལ། དེ་འགྲུར་བཅོས་གཏོང་ཐབས་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་པ་རེད། འགྲུར་
བཅོས་གཏོང་ཐབས་གཏན་ལ་པབ་པའི་ལུང་དེར་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས། དེར་སློ་
འདོགས་ཆོད་པའི་སློ་ནས་མི་ཤེས་པ་དེ་སེམས་ནས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དངོས་ཡོད་
གནས་ཚུལ་ལ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་པའི་སློ་ཞིག་སྐྱེས་ནས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲོགས་དང་བཅས་པའི་དད་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་དེ་དག་སྐྱེས་དགོས་པ་
རེད་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་མཛོད་ལས།

སློན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །

ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །

དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྤྱི་བྱེད་དང་། །

སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སངས་པའི་ཆོས་ལ་འདས་པའི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་
བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་ལ། གཙོ་བོ་སྤྲེའི་གཞུང་གི་སྡེ་ཆེན་གཅིག་དང་།
ལེགས་སྦྱར་གཞུང་གི་སྡེ་ཆེན་གཅིག་བཅས་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་གིས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་མཛོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བཅའ་ས་པ་དེ་
དག་ཆང་མ་ལེགས་སྦྱར་ཀྱི་སྐད་ཐོག་བསྟན་པ་ཤིས་ལྷག་ཆགས་ཡོད། དེ་བཞིན་ཐེག་

ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཐོག་བསྟན་པ་ཆགས་ཡོད།

སྦྱར་སྐྱབས་མ་ཁོན་གོང་ནས་ཐེག་ཆེན་སངས་རྒྱས་གྱི་བཀའ་མ་རེད་ཅེས་གསུང་མཁན་བྱང་ཡོད། སྐྱབས་དང་སྡོན་ཁོན་མཁས་པ་མང་པོས་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྦྱབ་དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་དགོས་པ་བྱུང་འདུག་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་དེ་དག་པལ་མོ་ཆེ་ལེགས་སྦྱར་ཐོག་ཏུ་ཡོད། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིས་གྱིས་མཛད་པའི་མདོན་པ་མཛོད་དང་། མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལྟ་བུ་ལེགས་སྦྱར་ཡིན་ཞིང་། མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལྟ་བུ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་སྒྲིམ་ཡིན། དེ་བཞིན་སྤེལ་འདེགས་དུ་ཡོད་པའི་མཛོད་ལ་ཆ་བཞག་ན། གྲེ་བྲག་སྦྱ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་གཙུག་པོར་གསུང་གི་ཡོད། ཆོག་དེ་དག་ལེགས་སྦྱར་ཐོག་ཏུ་པལ་ཆར་ཡོད་པ་རེད། ངས་གསལ་བོ་དེ་ཅི་མ་ཐག་མི་ཆོད།

མདོར་ན། སྤེལ་འདེགས་ཡོད་པ་མང་པོ་ཞིག་ལེགས་སྦྱར་ནང་དུ་ཡོད་པ་མིན་ནམ། སྤེལ་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་གཞུང་ཆོན་ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད། དེས་ན་སྤེལ་འདེགས་ལམ་ལུགས་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ལམ་ལུགས་ཞེས་གཉིས་པལ་ཆར་བཛོད་ཆོག་པ་ཞིག་རེད། གཙུག་པོ་ནི་རྒྱ་ལེན་རེད་འདུག་ཅིང་། རྒྱ་ལེན་འདི་བཤད་ཀྱི་ཆེན་པོ་དེ་ནས་ཐོན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ལེན་སློབ་སྦྱོང་གནང་སྐབས་སྤེལ་ཡང་པལ་ཆར་གནང་གི་ཡོད་ཀྱང་། གཙུག་པོ་ལེགས་སྦྱར་གནང་གི་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་རྒྱུ་གར་དུ་ཡི་གེའི་ནང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་མཁས་པའི་ཡི་གེ་ལྟ་བུར་བརྩི་ཡི་ཡོད་པས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཡི་གེའི་ཐོག་ལ་གཙུག་པོར་གནང་ཞིང་གཙུག་པོར་བསྟན་ཡོད།

ཀྱུ་ནག་ཏུ་དར་བ་དེ་དག་ལེགས་སྦྱར་སྐྱོད་ཐོག་བསྟན་པ་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་།
ཀྱུ་ནག་ནས་ཀོ་རི་ཡ་དང་། ཉི་ཉོང་། ཨེ་ཏི་ནམ་བཙས་སྦྱ་དར་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཀྱུ་
གར་ནས་ཐད་ཀར་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སྦྱ་དར་བ་དང་། རིམ་བཞིན་བོད་
བརྒྱད་ནས་སོག་པོ་སྤེལ་གུ་རུ་སྤེལ་ཁོངས་སྦྱ་ཡོད་པའི་སོག་པོ་དང་བཙས་པར་
དར་བ་ཡིན། མདོར་ན་ཨེ་ཤེ་ཡའི་ས་ཁུལ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཆོས་བརྒྱད་དཔལ་རྒྱ་
ལེན་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱད་པ་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་རྒྱད་པ་དེ་རྒྱ་
ལེན་པའི་རྒྱད་པ་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ལེན་པའི་མཁས་པའི་གྲས་རྒྱལ་སྤྱུ་ཞི་བ་
ལྷས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅས་བོད་དུ་བསྦྱར་བ་གཙོ་བོ་ནི་བསྐྱབ་བཏུས་དང་། སྦྱོད་
འབྲུག་གཉིས་ཡིན། མགོན་པོ་ལྷ་སྦྱབ་ཀྱིས་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་བྲུག་གི་ནང་དུ།
ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ཅེས་ཞིབ་སྒྲ་བྲས་ཏེ་འཐག་པ་སྟེ། སྤྱ་སྟེགས་པའི་གཞུང་གི་རྟོག་
གཤེད་ཆོག་དོན་བཅུ་བྲུག་ཞིབ་པར་བརྒྱག་པའམ་འཐག་པར་བྱེད་པའི་ཞིབ་མོ་རྣམ་
འཐག་དང་། སྦྱོབ་དཔོན་ཨ་རྒྱ་དེ་མས་མཛད་པའི་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ནང་དུ་དབུ་
མ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཞལ་སྒྲོང་གི་ཆོད་དུ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། བྱང་
རྒྱལ་མེས་ས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོར་དེ་དག་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སྤྱ་སྟེགས་པའི་
འདོད་པ་འགའ་ཞིག་བཀག་ཡོད། དེ་བཞིན་སྦྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ཀྱི་དབུ་
མ་སྦྱང་བོ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་རྟོག་གེ་འབར་བའི་ནང་དུ་སྤྱ་སྟེགས་པའི་འདོད་པའི་
ལུགས་མང་པོ་ཞིག་ཞིབ་སྒྲ་བཀོད་ནས་དགག་པ་སྦྱོན་གནང་མཛད་ཡོད། དེའི་ནང་
དུ་རྟོག་གེ་སྤེལ་པལ་མོ་ཆེ་ཡོད། དེ་དག་ཆང་མའི་འདོད་པ་བཀོད་ནས་དེ་དག་
འགོག་བཞིན་དུ་ཏ་ཅང་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད།

གཞན་ཡང་པཎ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་གྱི་གཞུང་གི་ནང་དུ་ཐུ་སྟེགས་པའི་གཞུང་
ཐོར་བུ་ཐོར་བུར་བྱས་ཏེ་བཀག་གནང་མཛད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། བོད་
གངས་ཅན་སྡོངས་སུ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ནང་དུ་ཐུ་སྟེགས་པའི་
འདོད་པ་འགོག་པ་ཐོར་བུར་གསུངས་པ་དེ་དག་སྟོན་སྟོན་ཏེ་བོད་དུ་བྱུང་མཐའ་ཞེས་
པ་ཞིག་མཛད་ཡོད། ངས་མཇུག་པའི་བྱུང་མཐའ་ནི། བོད་སྤྱི་རབས་ཀྱི་ཁོངས་དབྱུས་
པ་སློ་གསལ་གྱིས་མཛད་པའི་བྱུང་མཐའ་ཙུ་བ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་གཅིག་བཅས་
ཡོད། དེ་མིན་ཀུན་མཁྱེན་སྟོང་ཆེན་རབ་འབྱུངས་པའི་བྱུང་མཐའ་མཛད་པ་དང་། དགེ་
ལུགས་པའི་ཁོངས་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་
མཐའ་བསྐྱས་པ་དེ་འབྲའང་ཡོད། བྱུང་མཐའ་རྒྱས་ཤོས་ནི། ཀུན་མཁྱེན་སྟོང་ཆེན་
དབྱུངས་བཞད་པས་མཛད་པའི་བྱུང་མཐའ་ཙུ་བ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་བཅས་བྱུང་
མཐའ་ཆེན་མོ་མཛད་ཡོད། གཞན་ཡང་ལུང་སྟོར་ལ་པའི་དོ་རྩེས་མཛད་པའི་བྱུང་
མཐའ་རྒྱས་བསྐྱས་འཆོམས་ཤིང་ཏ་ཅང་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་བྱུང་བསྟན་ལྟན་
པའི་མཛེས་རྒྱན་བཅས་དང་། དེ་མིན་ད་ལྟ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྱུང་མཐའ་ནི།
ཀུན་མཁྱེན་སྟོང་ཆེན་སྟེང་གཉིས་པ་བཅུན་པ་དགོན་མཆོག་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་
མཛད་པའི་བྱུང་མཐའ་རིན་ཆེན་སྟེང་བ་འདི་བསྐྱས་ཤོས་ཡིན། འདི་ནི་མདོར་
བསྐྱས་ཏ་ཅང་ལག་པོ་ཞིག་འདུག་པས་ད་ལན་འདི་ནས་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱའི་མཁས་པ་བོད་དུ་ཕེབས་པ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོས་མཛད་
པའི་ཆད་ཆེན་ནམ་ཆད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པ་ནི་རོབ་ཅམ་ཞིག་མཇུག་པས་ཏ་
ཅང་གི་མཁྱེན་པ་པོ་ཞིག་འདུག་པས་དེ་ཤེས་རྒྱ་ཏ་ཅང་གི་ཁག་པོ་རེད་འདུག དེའི་

འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཀླུ་ལ་ཤིང་ལས་མཛད་པ་པོད་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་ཉ་ཅང་མང་
བའི་ཁར་ཤིན་ཏུ་མཐེགས་པོ་ཞིག་འདུག་ཅིང་། ད་ལྟ་སྟོན་རྒྱ་མ་བྱུང་བས་སྟོན་ལས་
བརྒྱབ་ནས་བཞག་རྒྱ་རེད་འདུག།

གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བ།

མཆོད་ལར་བརྗོད་བ།

མད་བྱུང་ཆོགས་གཉིས་གངས་ཀྱི་རི་བོ་སྤྱིང་རྗེའི་བོད་ཀྱིས་བཞུས་པའི་རྒྱན།
།སྤྱན་གྲུབ་ཆོས་སྤྱིའི་འཛིན་མར་ཡོངས་འབྲིལ་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་བཞིའི་ཆུ་སྤྱང་འབྱེད།
།འཕྲིན་ལས་རྒྱབས་སྒྲིབ་གནས་དུ་རྒྱུང་བས་སྤྱ་སྟེགས་ཀྱིས་བ་སྒྲག་བྱེད་བ། །རྒྱལ་
སྤྱས་གདེངས་ཅན་གྱེ་བའི་འཇུག་འོགས་སྤྱབ་དབང་མ་དོས་མཆོ་ཆེན་རྒྱལ། །

རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བ་མི་པམ་མགོན་པོ་དང་། །

རྒྱལ་བའི་མཁྱེན་རབ་གཅིག་བསྐྱས་འཇམ་པའི་དབྱངས། །

རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་སྤྱ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་ཞབས། །

རྒྱལ་བ་གཉིས་བ་ཡབ་སྤྱས་བཅས་ལ་བདུད། །

གང་ཞིག་རྟོགས་ན་ཕྱི་དང་ནང་གི་བསྟན་པའི་ཁྱད་པར་ཀུན་མཐོང་ཞིང་། །རབ་
འབྱུམས་མཁས་པའི་མདུན་ས་དག་ཏུ་སྤྱ་བ་མཆོག་གི་བརྒྱལ་ཞུགས་འཛིན། །འོ་
མཆར་གྲགས་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་གཟུར་གནས་སྤྱེ་བོས་བསྐྱེད་བྱེད་བ། །རང་
གཞན་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཉིད་འབྱེད་ལ་མཁས་པ་སྤྱ་ཞིག་བཙོན་པ་འདོད། །

དེ་ཕྱིར་དམ་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱན་བསྐྱས་ནས། །
རང་དང་སྐལ་པ་མཉམ་ནམས་རྗེས་བཟུང་བྱིང། །
བྱུང་མཐའི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྐྱས་བརྗོད་པར་བྱ། །
སྒོ་གསལ་དོན་གཉེར་ལྡན་རྣམས་གྲུས་པས་ཉོན། །

དེ་ཡང་ཆེ་འདིའི་རྟེན་པ་དང་། བཀྱར་སྟེ། ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་ལ་མི་བལྟ་ཞིང་
སྟིང་ནས་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གིས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་
དག་པ་ཁོང་དུ་རྟེན་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་ན་
བྲམས་པ་དང་། སྟིང་རྗེ་དང་། བྱང་རྩབ་ཀྱི་སེམས་ལ་རྩི་ཅམ་གོམས་པར་བྲས་ཀྱང་
སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྩ་བ་བྱངས་ནས་འབྱེན་པར་མི་རུས་པའི་བྱིང། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྗེ་
བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས།

གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མི་ལྡན་ན། །
ངེས་འབྱུང་བྱང་རྩབ་སེམས་ལ་གོམས་བྲས་ཀྱང་། །
སྟིང་པའི་རྩ་བ་གཙོད་པར་མི་རུས་པས། །
དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་འབད། །

ཅེས་སོ། །དེས་ན་ལྟ་བའི་གོལ་ས་སྤངས་པ་དང་། བདག་མེད་སྤྱ་རགས་ཀྱི་
རིམ་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་བྱིང།

ཞེས་བྱུང་མཐའ་རིན་ཆེན་སྤང་བའི་དབུ་ནས་མར་བཤད་རྒྱ་དེ་ཅམ་མི་འདུག
རང་གཞན་གྱི་བྱུང་མཐའི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས། སྟིང་
བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། ། ཞེས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱགས་རིམ་ཆེན་མོའི་

དབུལ་ ལུ་སྟེགས་བྱེད་སོགས་དངོས་ལུ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རྩང་ཞེས་རང་རང་སོ་
 སོའི་རྒྱད་ལ་སྟོན་གྱི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གིས་བག་ཆགས་ར་ཆོའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་བས་
 བ། ལྟ་བ་འབྲ་མེན་དེ་དག་ཤེས་བར་བྱས་ཏེ་འཐད་མི་འཐད་གྱི་དབུད་བ་བྱ་རྒྱ་ཏ་ཅང་
 གི་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་དེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད།

དེས་ན་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལི་སྐུ་དྲུག་ཀྱི་པོད་ལ་སྐུ་སྟེགས་པ་མེད་ལ། གྲུ་ལོགས་སྐུ་
པོད་པའི་སྐུ་སྟེགས་པ་ནུམས་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད། དེར་བརྟེན་རྗེ་རིན་པོ་
ཆེས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་རེད། དེར་སྐབས་ར་རང་ཆོ་ལྷ་ཡུལ་འབྲམ་མིན་གྱི་དབུས་སྐུ་
གནས་པོད་ལ། པོད་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། མ་འོངས་པར་པོད་ལ་གཞིས་གྲེས་
མཉམ་འཛུམས་བྱུང་རྗེས་སྐུ་འང་འཛུམ་སྤྱིར་འདི་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་འབྲེལ་བ་
ལྷགས་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་རེད། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་འབྲེལ་ཐག་ཉེ་པོ་ཞིག་ཀྱང་
དགོས་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་འཛུམ་སྤྱིར་གི་ས་ཆ་གང་དུ་བསྡད་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་ཡུལ་
འབྲམ་མིན་གྱི་དཀྲིལ་དུ་ར་ཆོ་ཡོད་པ་རེད། འཛུམ་སྤྱིར་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱིར་གཅིག་ལྷ་
བྱ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ལྟམས། སྤྱིར་གཅིག་ཆགས་པའི་སྤྱིར་དེ་རིག་གཞུང་སྐྱ་ཆོགས་
ཅན་དང་། ཆོས་ལུགས་སྐྱ་ཆོགས་ཅན། ཡུལ་མཐའ་སྐྱ་ཆོགས་ཅན་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

དེས་ན་རང་ཆོད་པ་ལྟོ་ལྟོ་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་མཁའ་ཞིག་ཡིན་ན། ལམ་རིམ་དང་། མོ་
 མོག་ནམ་བཞི་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་སྐབས་བདེ་པོ་བྱས་ཏེ་འཁྲིད་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་
 བེ་དུས་ཆོད་ཡོལ་བ་རེད། དེར་བརྟེན་ཁྱེད་རང་ཆོ་གོ་རི་ཡར་ཆ་བཞག་ཀྱང་། དེ་ལྟ་
 ར་ཆོས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་ཡིན་ཤིག་ལྟ་བུ་བྱས་པའི་ཐོག་
 བས་དད་པ་ཀྱི་ལྟ་བུ་དེ་དུས་ཆོད་ཡོལ་བ་རེད། དེར་བརྟེན་སྤྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལྟ་

ཆོགས་པ་དེ་དག་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ཕྱི་ནང་གི་བྱུང་མཐའ་སྣ་ཆོགས་ཞེས་བརྗོད་སྐབས། དེ་སྔ་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་བྱུང་མཐའ་དེ་དག་ཅམ་མིན་པར་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྐྱེད་ཡོད་བཞིན་པའི་ཡེ་ཤུ་དང་། དེ་བཞིན་ཁ་ཆེ་དང་། འདི་ལྷ་ཆོས་ལུགས་དང་། རྟོམ་སྤེལ་ཁུལ་དུ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པའི་པར་སིག་གི་ཆོས་ལུགས་རྩོལ་རྩོད་དེམ་སོགས་ཆོས་ལུགས་དེ་དག་གི་ལྟ་བ་དང་བྱུང་མཐའི་འགྲོ་སྐྱབས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་པའི་རྒྱལ་ཕྱོགས་པའི་ལྟ་བ་སྟེ། མིའི་བསམ་སྒྲུབ་ཐོག་ནས་བསམ་སྒྲུབ་གཏོང་བའི་ལྟ་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེས་དགོས་པ་རེད། དེ་བཞིན་དེང་དུས་ཀྱི་ཆོན་རིག་ཀྱང་ཤེས་དགོས། དེ་དག་ཆང་མར་ང་ཆོས་དོ་སྤྱང་བྱས་ཏེ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཤེས་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཡིན་ཡང་། གནད་འགག་དེ་དག་ཤེས་ན། དེས་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

དེ་མིན་བསྟན་པ་སྤྱི་བཅན་དང་། གང་ཟག་སྒྲོས་བཅན་ཞེས་འགྲོ་སྐྱབས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་གི་ཡོད། བོད་མགོ་ལོག་གི་གཉན་མགོན་སྤུལ་སྤྱུ་གསུང་རབ་པ་ལུ་བ་ཁོང་གིས་བསྟན་པ་སྤྱི་བཅན་དང་། གང་ཟག་སྒྲོས་བཅན་ཞེས་གསུངས་འདུག་པས་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་འདུག ད་ལྟ་ཕྱི་ནང་གི་བྱུང་མཐའ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཆང་མ་ཤེས་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་ཅེས་པ་ནི། བསྟན་པ་སྤྱི་བཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བརྗོད་སྐབས་དེ་དག་ངེས་པར་དུ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

གང་ཟག་སྒྲོས་བཅན་ཞེས་བརྗོད་སྐབས། གང་ཟག་རིགས་ཀྱི་བྲག་པ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཤེས་མི་དགོས་པར། རྣམ་གྲངས་གཅིག་གི་ཐོག་པོ་

ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྟོན་ནས་ཉམས་ལེན་གནང་སྟེ་འགྲོ་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་
ཡོད། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བསྟན་པའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་པལ་ནས། ཉམས་
ལེན་གྱི་འཕགས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་གང་ཟག་སྟོན་བཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ཁྱིམ་འཕགས་དེ་རེད། བསྟན་པ་སྟེ་བཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སངས་རྒྱུ་གྱི་
བསྟན་པ་འཛུལ་སྤྱོད་འདིའི་སྟེང་དུ་སྟེ་ཆ་ནས་གཏན་ལ་པལ་སྐྱབས། ཕྱི་ནང་གི་
གྲུབ་མཐའ་མཆིས་སོ་ཙམ་དེ་དག་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས། དེ་དག་ཆང་མར་བསྟན་ནིང་
འབྲེལ་ཤེས་པའི་སྟེང་ནས་ཁྱིམ་རྒྱ་དེ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དཔལ་རྒྱ་ལེན་པའི་མཁས་པས་སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པ་འདི་སྟོང་སྟེལ་
གསུམ་གནང་ཚུལ་ནི། བསྟན་པ་སྟེ་བཅན་གྱི་དབང་དུ་གནང་སྟེ་ཁྱིམ་སྟངས་དེ་ཡིན།
རྗེའི་གསུང་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ལས།

གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མི་ལྟན་ན། །

ངེས་འབྱུང་བྱང་ཚུབ་སེམས་ལ་གོམས་བྱས་ཀྱང་། །

སྟིང་པའི་རྩ་གཅད་པར་མི་རྩུས་པས། །

དེ་ཕྱིར་རྟོག་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་འབད། །

ཅེས་པའི་ལུང་དེ་བྲངས་གནང་མཛད་ཡོད། མདོར་ན་གནས་ལུགས་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་བས། རྟོག་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་མེད་པར་
ཐར་པ་ཙམ་ཡང་ཐོབ་ཐུབ་ཐབས་མེད་པས་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་
མེད་ཐབས་མེད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད།

གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ། ཕྱིར་རང་སྟེའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བ་ཆང་

མས་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཞེས་པ་དེ་གསུང་གི་ཡོད་ལ། བདག་མེད་
པའི་ལྟ་བ་ཡང་ཆང་མས་གསུང་གི་ཡོད། བདག་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལུགས་སམ་
གནས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱུང་མཐའ་བཞི་ཆར་གྱི་
གསུང་གི་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་གང་འབྲེལ་གཤམ་
རྫོང་གི་ཡོད་ཅེ་ན། རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྫོང་གི་ཡོད། དེ་ཡང་རྟེན་འབྲུང་གི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་སྤྲོ་མོ་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཅམ་གྱི་གདགས་
གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མཁུ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱུང་བ་དང་། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པའི་རྟེན་འབྲུང་སྤྲོ་
དེར་དགོངས་པ་བཞེས་ནས། དེ་འབྲེལ་རྟེན་འབྲུང་སྤྲོ་མོ་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་ནས་
ངེས་པའི་གནས་ལུགས་ཤིག་ཡོད་ཅིང་། གནས་ལུགས་དེ་ནི་གནས་ལུགས་སྤྲོ་
རེད། དེ་ལྟའི་གནས་ལུགས་སྤྲོ་མོས་དེ་ཤེས་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།

དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲུང་སྤྲོ་མོ་དེ་ངེས་པ་ལ། སྤྱིར་ལྟོས་ནས་བཏགས་པ་འམ་
བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲུང་དེ་ངེས་དགོས་ལ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་
འབྲུང་དེ་ངེས་པ་ལ། རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཡང་ངེས་དགོས་པ་ཡིན།
དེར་བརྟེན་རྟེན་འབྲེལ་སྤྲོ་མོ་དེ་ཤེས་པ་ལ། ཐོག་མར་རགས་པ་དེ་དག་ཤེས་དགོས་
ཤིང་། དེ་དག་རིམ་པར་སླེབས་སྐབས་པལ་ཆེར་སྤྱིར་བཏང་དངོས་པོའི་གནས་
ལུགས་དེ་དག་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན།

སྤྱིར་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བཤད་སྐབས། དེར་གི་མིང་ཆོག་ལྟར་བྱས་ན།
དངོས་ཁམས་རིག་པ་དང་། སེམས་ཁམས་རིག་པ། རྣམ་འགྲུར་རིག་པ་ལ་སོགས་

པ་དེ་དག་གྲང་སྒྲེབས་ཡོང་གི་ཡོད་པས་ཏ་ཅང་གི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ཉེན་
འབྲེལ་ཞེས་པའི་མིང་འདིའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་ནས་ཕྱིན་ན། མདོར་ན། འཛམ་གླིང་
འདིའི་སྤྲང་གི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉེན་འབྲེལ་ཞེས་པའི་མིང་ཆོག་དེའི་ནང་
བསྐྱུས་ཡོང་གི་ཡོད་པས་དེ་དག་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། སངས་
རྒྱུ་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་འདི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱས་འབྲེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆ་ཐམས་ཅད་
ནས་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་བེད་སྤྱོད་བྱས་ནས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་སེམས་རྒྱ་ལྡན་
ཐབས་བྲེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་རྒྱ་སྒྲ་མ་ལས།

རིག་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན། །

འཕགས་མཆོག་གིས་གྲང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །

དེ་ལྟ་བས་ན་གཞན་དག་ཆར་བཅད་རྗེས་གཟུང་དང་། །

བདག་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བརྩོན་བྲེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིག་པའི་གནས་ལྟ་ཆར་མ་ཤེས་དགོས་ཞེས་གསུང་གི་
ཡོད། རིག་པའི་གནས་ལྟ་ཞེས་པ་ནི། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་རིག་
པའི་གནས་ལྟ་དེ་དག་ལ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། རིག་པའི་གནས་ལྟའི་ནང་གི་བཟོའི་
རིག་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་ཕྱིན་ན། དེར་སྐབས་རིག་གནས་ཆར་མ་དེའི་ནང་དུ་སྒྲེབས་
ས་རེད། དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ཡག་པོ་ཞིག་ཤེས་པ་ལ། ཆོས་རབ་ཏུ་
རྒྱས་འབྲེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གི་གནས་ཚུལ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་དག་
ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་དང་། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་གཞི་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་ལྟ་བ་
གོང་མ་དེ་དག་རྗེ་ཐུ་བཏང་ནས་འགྲོ་བ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

དེ་རྗེས་དེས་ལྷ་བའི་གོལ་ས་སྤངས་པ་དང་། བདག་མེད་སྤངས་ཀྱི་རིམ་པ་
ངེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཞེས། ལྷ་བའི་གོལ་ས་སྤངས་པ་དང་ཞེས་རྫོང་སྐབས་ལྷ་བའི་
གོལ་ས་སྤོང་བ་ལ། རང་སྡེ་ཅམ་མ་ཟད་གཞན་སྡེ་དང་། གཞན་སྡེ་ཡང་གནའ་དུས་ཀྱི་
གཞན་སྡེ་དང་། ད་ལྟའི་གཞན་སྡེ་དེ་དག་ཆང་མ་ཤེས་སྐབས་ཤིག་བྱུང་ན་པན་
ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད། བདག་མེད་སྤངས་ཀྱི་རིམ་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཞེས་
པས་བདག་མེད་སྤངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་དག་ཤེས་པ་ཞིག་བྱུང་ན། བདག་མེད་སྤངས་
མོ་སྤོང་ཐོབ་གནད་དང་། ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་ཤེས་སྐབས་ཡིན། དེ་མིན་བདག་མེད་
སྤངས་མོ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་ཡིན་པ་རེད་པས་མ་ལྷ་བྱ་ལས་གང་ཡང་མེད།

དེར་བརྟེན་རང་སྡེ་བདག་མེད་འདོད་མཁན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་བཞི་པོའི་འདོད་
ཚུལ་དེ་དག་ཤེས་པ་ཡིན་ན། བདག་མེད་འདོད་མཁན་གཅིག་གྱུར་ཡིན་ན་ཡང་།
བདག་མེད་ཀྱི་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་ལ་གཏིང་ཟབ་ལོས་སམ། རྣམ་དཔྱད་རྒྱུ་པོའི་ཐོག་
ནས་གནས་ཚུལ་སྤོང་བའི་སྡེ་དུ་བསམ་སྒོ་གཏོང་སྤངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད། དེ་
དག་ཤེས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ན། བདག་མེད་སྤངས་ཀྱི་
རིམ་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ཤེས་དགོས་
ཞེས་གསུངས་ལ། དགོས་པ་དེའི་སྒྲིབ་དུ་འཕགས་བོད་ཀྱི་སྒྲུ་མ་དུ་མས་བྱ་བ་མཐའི་
རྣམ་གཞག་མཛད་དེ། ལུགས་འབྲེལ་མིན་གྱི་འདོད་པ་བཞུགས་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་
དོན་བསྐྱུས་ནས་སྐབས་སུ་བབས་པ་དགོན་མཆོག་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་རང་
ཉིད་ཀྱིས་མཛོད་བསྐྱུས་ཤིག་གསུང་གི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ།

བྱ་བ་མཐའ་བྱིར་བརྟན་པ།

དང་པོ་ནི། གྲུབ་མཐའ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་རང་བཟོ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་གྱི་
ལུང་ལས་གསུངས་པའི་བྱིད། རི་སྐད་དུ། ལྟར་གཤེགས་པ་ལས། ང་ཡི་ཆོས་
ཚུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །བསྟན་པ་དང་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལོ། །བྲིས་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་པ་
བཤད། །རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལ་གྲུབ་མཐའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་
གང་ཟག་ལ་དབྱེ་ན། གྲུབ་མཐས་སྟོ་མ་བསྐྱར་བ་དང་། གྲུབ་མཐས་སྟོ་བསྐྱར་བ་ལོ།
།གྲུབ་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་སྐབས། མ་བརྟག་མ་དབྱེད་པར་ཉིན་རེའི་ཐད་ཀའི་འཆོ་བ་
ལྟ་བུ་བསྐྱལ་ནས་འགོ་བ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར། ཕྱི་དང་ནང་གི་གནས་ཚུལ་གང་ཞིག་
ཡིན་ཡང་། དེ་དག་ཆང་མར་བསམ་སྟོ་བཏང་སྟེ། དཔེར་ན། འབྲུག་པའི་སྐབས་སུ་ཉི་
མར་བསྟན་པ་དང་། རྩོ་པོ་བྱང་བའི་སྐབས་སུ་བསིལ་སར་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ནི་དུང་
འགོས་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ཉི་མ་ཞེས་པ་འདི་རི་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། ཉི་མའི་བོད་དེ་
གང་འདྲ་བྱས་ཏེ་ཡོང་གི་ཡོད་པ། ཉི་མ་དེ་ལོ་རིམ་གྱི་ཡོད་པ། མ་འོངས་པར་ཉི་
མ་གང་འདྲ་བྱས་ཏེ་འགོ་ཡི་ཡོད་མེད་ལྟ་བུ་དེ་དག་ལ་དུང་འགོས་བསམ་སྟོ་གཏོང་
གི་མེད། མིས་དེ་དག་རི་ལྟར་བྱང་མིན་ལ་བསམ་སྟོ་གཏོང་བ་དང་། དེ་དག་ཡང་
རིམ་པར་དེད་ན་ཉི་མ་ལ་འང་ཆེ་ཆད་ཡོད་པས། ཉི་མའི་ཆེ་ཆད་ལོ་འཐེན་འབྲུམ་རྒྱུ་
བ་པལ་ཆེར་ལྷ་བྱག་བདུན་བརྒྱད་ཙམ་ཞོད་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་འཛམ་གླིང་འདི་
ཆགས་ནས་ལོ་འཐེན་འབྲུམ་རྒྱུ་བ་ལྷ་ཞོད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ད་ལྟ་ཡག་པོ་བྲན་གྱི་མི་
འབྲུག་ཀྱང་གང་ལྟར་ཉི་མ་འགོ་རྒྱགས་པ་ཞིག་ཡོད།

ད་དུང་གང་ཞིག་བྱས་ཏེ་ཉི་མ་བྱང་བ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟའི་བསམ་སྟོ་རིམ་པར་

བཏང་བ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོད་དཔག་བྱས། མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་གྱིས་གནས་
ཚུལ་དེ་དག་གཞི་ལ་བཞག་སྟེ། དེ་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཤེས་བྱ་རེད། མ་བཟག་མ་
དབྱད་པའི་སློ་ལྟན་སྤྱིས་ལ་མཐོང་བ་དང་། ཉམས་སྤྱོད་པ། བདེ་སྤྱད་གི་ཆོར་བ་
ཡོང་བ་དེ་དག་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཤེས་བྱ་ཞེས་པ་དེ་རེད།

དཔེར་ན། ང་ཆོས་རྗེས་དཔག་ཡོང་བར་བརྟུན་པའི་མཐར་དངོས་སྤུས་ལ་
གཏུག་དགོས་ཞེས་པ་དེ་པལ་ཆར་སྤྱི་བཏང་གི་ཤེས་བྱར་གཏུག་དགོས་པ་རེད།
སྤྱི་བྱེད་རིམ་པར་བཀོད་ནས་མཐའ་མ་དེར་སྤྱིར་བཏང་གི་ཤེས་བྱའི་ཐོག་ཏུ་འདི་
འདྲ་ཞིག་འདུག་ཅེས་སྤུས་བལྟས་ཀྱང་སློན་དུ་མེད་པར་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་
ཤིག་ལ་ཆ་བཞག་དགོས་པ་རེད། གཞི་དེ་ལ་གཏུགས་པའི་ཐོག་ནས་རྣམ་གཞག་
མང་པོ་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོད་དཔག་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་ཞིག་སྟེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་
ཆོད་དཔག་བྱས་ཏེ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་རེད་ཅེས་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་སློབ་
ནང་དུ་གྲུབ་པའམ་གྲུབ་ཆད་ཅིག་བཞག་སྟེ། ངས་བསམ་བློར་ཞེས་བརྗོད་ན་སྤང་བ་
སྤྱིད་པའི་སྐད་ཆ་རེད། བསམ་བློར་ཞེས་པ་དེ་མིན་པར་དབྱད་པ་བྱས་ནས་རྒྱ་
མཚན་ལ་བསམ་སློབ་བཏང་སྟེ་དོན་དངོས་ར་འཕྲོད་པ་མ་བྱུང་བུང་། དབྱད་པ་གང་
འཆམས་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་ངའི་བསམ་ཆོད་བྱས་ན་འདི་འདྲ་ཞིག་རེད་འདུག་ཅེས་
མཚམས་ཤིག་བཞག་སྐབས་དེར་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཆད་ཅིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་དབྱད་པ་
བྱས་ཏེ་ཆད་ལྟ་བུ་ཞིག་བཞག་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་འདྲ་དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་པ་
ཡིན། གྲུབ་པའམ་ཡོད་པ་སྟེ། མཐའ་ཞེས་པ་ནི་དེའི་ཆད་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ་བསམ་སློབ་
བཏང་སྟེ་མཚམས་ལྟ་བུ་ཞིག་འཛོག་གི་ཡོད་པ་དེར་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་ན་

འགྲིགས་ཀྱི་མེད་དམ་སྟེ།

སྤྱིར་གང་ཟག་ལ་དབྱེ་ན། གང་ཟག་ཅེས་པ་ནི་རང་སྟེང་གི་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་
མཁན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཆོག་གི་མེད་དམ། ཚང་མས་དེ་ལ་རང་སྟེང་གི་སྤྱི་སྤྱི་ཞིག་
ཡོད་པ་དེར་གང་ཟག་ཅེས་འདོན་ཆུ་རེད། སྤྱི་ཞིག་ཆགས་འདུ་སྤྱི་ཞིག་ཆད་ཆད་
མར་རང་སྟེང་གི་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་པ་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་པ་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་པ་སྤྱི་ཞིག་
ཆད་དེ་དག་ལ་འདྲ་བ་ཅེས་པའི་སྤྱི་ཞིག་ཡོད། དཔེར་ན། ཉེ་ཆར་འདུ་ཞིག་འདི་གཡས་
གཡོན་དུ་ཉིན་ཁ་གསུམ་བསྟན་སོང་བས། འདུ་དེ་ཞིག་གྲུབ་འབྱུང་དགོས་ཀྱི་མེད་
དམ་བསམས་ནས་ཆུང་བསྟེན་ཀྱི་སྤྱི་ཞིག་ཅི་མ་སྤྱི་ཞིག་པ་བཅས་ཏེ་ཅང་གཟབ་
གཟབ་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདུ་དེས་ཀྱི་རྒྱ་བཏབ་ནས་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་ཞེས་པ་
རང་སྟེང་གི་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་པ་དེས། ཞེས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཆུང་བསྟེན་
ཡོང་བསམས་ནས་དེ་འདྲ་བའི་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་ཞིག་དེ་མིན་འདུ་དེར་ཁ་ཐབས་
གང་ཡང་མེད། ཞེས་པ་ཀྱི་རྒྱ་བཏབ་པའི་སྤྱི་ཞིག་ཏེ་གང་འཆོས་སྤྱི་ཞིག་ཅིང་། ང་
རང་ཁ་འདོན་བྱེད་བཞིན་འདུ་དེར་བསྟེན་ཏེ་བསྟེན་པས་ན། གང་འཆོས་ནས་འདུ་
དེས་ཀྱི་ཞེས་པ་ཀྱི་རྒྱ་བཏབ་པས་ཆུང་བསྟེན་པས་ཆུང་བསྟེན་པས་ཆུང་བསྟེན་པས་ཆུང་བསྟེན་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཞིག་ཏེ་བསྟེན་སོང་།

དེས་ན་འདུ་ཆུང་ཆུང་དེར་ཡང་རང་སྟེང་གི་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་
དང་ཆབས་ཅིག་ ང་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་པ་མི་འདོད་པའི་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་
གིས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཞེས་པ་ཀྱི་བདེ་བ་ཅི་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་པས་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྱི་ཞིག་
ཡོད་པ་ལས། དེ་ལས་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་པས་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་གང་ཡང་མེད། དེར་བརྟེན་གང་

ཐག་ལ་དེ་ལྟའི་རྟོག་དཔྱད་ཡོད་པའི་རིགས་ཞིག་དང། རྟོག་དཔྱད་མེད་པའི་རིགས་
གཅིག་བཅས་གཉིས་ཡོད། རྟོག་དཔྱད་ཡོད་པའི་རིགས་ནི། ང་ཆོའི་མཐོང་ཆོས་ལ་
བརྟེན་ན་མི་ཡིན་ཞིང། མི་ལའང་ནང་གསེས་གྱིས་བོད་པར་ཆ་བཞག་ན་ཞིང་པ་
དང་འགྲོག་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་འདྲ། ཀོ་རི་ཡ་བྱེད་རང་ཆོར་ཆ་བཞག་ན། ཞིང་པ་
ཡིན་ན་ཡང་འདྲ། དེ་བཞིན་ཉ་འཛིན་མཁན་གྱི་ཉ་པ་དེ་དག་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་འཆོ་བ་
སྐྱེལ་རྒྱུའི་ལས་ཀ་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྩས་ཏོག་དང་བསམ་སྒྲོ་མང་པོ་ཞིག་གཏོང་
གི་མེད། དེ་དག་ནི་བྱུང་མཐས་སྒྲོ་མ་བསྐྱར་བ་ཡིན།

བྱུང་མཐས་སྒྲོ་བསྐྱར་བ་ཞེས་བ་ནི། དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྐྱར་བྱུང་དོད་པ་ཞིག་
སྟེ། སྐྱེས་ས་ཞིང་འགྲོག་གི་ཁུལ་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་བསམ་སྒྲོ་ཉ་ཅང་མང་པོ་བཏང་བའི་
ཐོག་ནས་དཔྱད་པ་བྱས་ཏེ། སྟོན་གྱི་མཁས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་ནམ་དཔྱད་བཏོན་ཏེ། དེ་གཞིར་བཞག་གི་ཐོག་ནས་ནམ་
དཔྱད་གསར་བ་ཞིག་གིས་བྱུང་མཐའི་ཆད་ཅིག་འཛོག་པའམ། ཡང་ན་དེ་མིན་རང་
གིས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་། བཏྱག་དཔྱད་བྱས་པ་དང་། ཆོན་རིག་པ་ཞིག་ཡིན་ན། འཕྲུལ་
ཆས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཅིས་བརྒྱབ། ཆད་གཞལ་བའི་ཐོག་ནས་དངོས་པོའི་གནས་
ལུགས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱེད་མཁན་གྱི་རིགས་ལ་བྱུང་
མཐའ་སྐྱེ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཆོག་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེར་བརྟེན་གང་ཐག་ལ་བྱུང་
མཐས་སྒྲོ་མ་བསྐྱར་བ་དང་། བྱུང་མཐས་སྒྲོ་བསྐྱར་བ་གཉིས་ཡོད།

དང་པོ་ནི། གཞུང་ལུགས་ལ་མ་སྐྱངས་པར་མ་བཏྱགས་མ་དཔྱད་པའི་སྒྲོ་ལྟན་
སྐྱེས་གྱིས་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པའོ། །དེའི་བདུན་བྲངས་

ནས་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་དེ་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་ཅེས་བརྗོད་དགོས་བྱུང་ཡང་རྣམ་པ་ཆ་མོ་མེད་དམ་སྟུམ། དཔེར་ན། རྒྱུ་
འཕེན་པར་ཆ་བཞག་ན། རྒྱུ་འཕེན་པར་ནང་གསེས་བཅི་ཡི་ཡོད། རྒྱུ་འཕེན་པའི་
རིགས་གཅིག་ནི། སྤྱི་བ་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་མཐོང་ཆོས་ལ་གང་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ན་ལས་ཁས་མི་ལེན་པ་ཞིག་གིས་གཞིའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་པ་ལྟ་
བུ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ཅེས་པ་ཞིག་བཤད་
རྒྱུ་ཡོད་དམ་མེད།

ཡང་ན་ཆེ་འདི་ཁོ་ནའི་བདེ་སྤྱིད་དེ་འབྲས་བུར་བཞག་པ་དང་། དེ་སྤྱིབ་བྱེད་གྱི་
ཐབས་དེ་ལམ་ལ་བཞག་ དེའི་གཞི་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཞག་སྟེ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་
ལ་སྦྱངས་ན་ལས། དེ་མིན་རྒྱུ་འཕེན་པས་ཆེ་བྱི་མ་ཤོད་གྱི་མེད་ཅིང་། ཆེ་འདི་ལའང་
གང་ཞིག་མཐོང་བ་དང་། རྫོ་ལྟན་སྤྱིས་ལ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་ཞིག་ལས། དེ་
ལས་ལྟག་པའི་རྫོ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་ཞུགས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་
ཚུང་མི་འདྲ་བ་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཅང་ཁས་ལེན་གྱི་མེད། འདིའི་ནང་གསུངས་པ་ལྟར་
བྱས་ན། གཞུང་ལུགས་ལ་མ་སྦྱངས་པར་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་རྫོ་ལྟན་སྤྱིས་
གྱིས་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་མཁན་དེ། གྲུབ་མཐའ་རྫོ་མ་
བསྐྱར་བའི་གང་ཟག་དེ་ཡིན་ལ། གྲུབ་མཐའ་རྫོ་བསྐྱར་བའི་གང་ཟག་ནི། གཉིས་པ་
ནི། གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རང་གི་རྫོ་
དོར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལུང་དང་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྤྱི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
པས་རྒྱུ་འཕེན་པ་ལྟ་བུས་ལུང་ཁས་ལེན་གྱི་ཞེ་ཡོད། ཡང་རང་ཉིད་གྱི་སྟོན་པའི་

ལུང་དེ་འདྲ་ཁས་ལེན་མཁན་དེ་འདྲ་ཨེ་ཡོད། གང་འདྲ་ཡིན་ཟིན་ཟི་ཤེས།

གྲུབ་མཐའི་སྐྱབས་འདད་ཀྱང་། འབྲེལ་བ་འདད་ཆོག་གསལ་ལས། གྲུབ་པའི་མཐའ་
སྟེ། རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་རང་གི་འདོད་པ་གྲུབ་པ་ནི། དེ་ལས་
པར་ཡང་འགྲོ་བ་མེད་པས་ན་མཐའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུང་རིགས་གང་རུང་
ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་བཅད་ཅིང་གྲུབ་པའི་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་རང་གི་སྒོ་རོར་
ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་འདར་མེད་པས་ན། གྲུབ་པའི་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ལུང་སྐྱབས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་ནང་དུ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཞེས་བ་དེ་གསུངས་མེད་
ཅིང་། གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ། གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་
ཞུགས་པ་ནི། རིགས་པས་སྐྱར་བའི་གཞུང་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་དགར་ཆེ་
འདིའི་བདེ་བ་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། །གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་ནི། ཕྱི་མ་ནི་དེ་ཅམ་
གྱིས་ཆོག་པར་མི་འདྲིན་པར་རང་གི་སྒོ་རོར་འཐད་པས་སྐྱར་བའི་གཞུང་ལུགས་ལ་
བརྟེན་ནས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་དབྱེད་ནས་སྒྲང་དོར་བྱེད་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ།
ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབས་རྣམས་ཀྱི་ཐ་ཤལ་བ་སྐྱེས་ཀྱིས་རྒྱང་འཕེན་པས་ཀྱང་ཕྱི་
ནང་གི་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ལ་ཞུགས་ནས་རིགས་པ་ལྟར་སྒྲང་ལ་
ཡང་དག་པའི་རིགས་པར་སྒྲོམས་ནས་རང་གི་གཞུང་འཇུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཞེས་བ་དེ་མེད་པས་ཁྱད་པར་དེ་ཅམ་མེད།

དེ་ལ་དབྱེན་གཉིས། ཕྱི་རོལ་བ་དང་། རང་པའོ། །ཕྱི་བ་དང་ནང་བ་ཅམ་གྱི་
ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྟོང་ཐག་པ་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་
གང་ཟག་དེ་ནང་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྒོ་མི་གཏོད་པར་འདྲི་གཏེན་པའི་

ལྷ་ལ་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་དེ་སྤྱི་རོལ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་
ཡང་པལ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ན་ལས། རྒྱུ་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ལས་མི་ལེན་པ་དེ་
འདྲའང་ཡོང་གི་ཡོད། མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་ལ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལས་གང་
ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་རེད། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་ནང་དུ་སྤྱོད་གྱི་དུས་
དང་། ད་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད།

སྤྱིར་སྤྱི་བ་དང་ནང་བ་ཞེས་པ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་རྫོང་གི་ཡོད་ཅེ་ན། སྐྱབས་
འགྲོ་ཅམ་མིན་པར་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་དང་། ཆོས་
དཀོན་མཆོག་ དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཅེས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཞག་སྟེ། དེ་
འདྲའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་མཁན་ཞིག་
ལ་ནང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཞེས་པ་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་མ་
ཤེས་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་དང་། ཆོས། དག་འདུན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་སྐྱབས་སྟོན་པ་པོ་
དང་། ཆོས་སྐྱབས་དངོས། དག་འདུན་སྐྱབས་སྐྱབ་པའི་སྒྲོགས་ཞེས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
ཐོག་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེར་སྦྱིང་ནས་དང་བ་དང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མཁན་
དེར་ནང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་མིན་པ་ནམས་ལ་ཆོས་འདི་ལས་སྤྱི་རོལ་དུ་གྱུར་
པ་ཞེས་བརྗོད་དོ།

སྤྱིར་སྐྱབས་འགྲོ་སུ་སྟེགས་པ་ལའང་ཡོད། དཔེར་ན། འཛིག་ཉེན་བཀོད་པ་པོ་
འདོད་མཁན་ཆོས། ལྷག་པར་དུ་ཡང་འཛིག་ཉེན་བཀོད་པ་པོའི་དཀོན་མཆོག་ལ་རང་
གི་མི་ཆེ་ཡོངས་རྒྱུགས་དཀོན་མཆོག་དེ་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་དང་། དཀོན་མཆོག་
དེར་སྟོས་པ་ཞིག་བཅི་བའི་ཐོག་ནས་ཡིད་བྱེད་ཤེས་གྱི་བསམ་པ་ཏ་ཅང་ལྷགས་

ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། དེ་མིན་རྒྱུ་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ནི་ར་ཆོའི་མཐོང་ཆོས་ལ་གང་ཞིག་
ཡོད་པ་དེ་ལས། དེ་ལས་ལྷག་པའི་སྐྱབས་ཞེས་པ་ཞིག་ཁས་ལེན་གྱི་མེད།

ཕྱི་ནང་གི་བྱུང་མཐའ་སྤྲོ་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་
གྱི་སྟོན་པ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་སྤེལ་མས་ནི་སྟོན་པ་སྟོན་ཀྱིན་ཟད་
ཅིང་ཡོན་ཏན་ཀྱིན་རྫོགས་པ། བསྟན་པ་སེམས་ཅན་ལ་འཆེ་བ་མེད་པ་དང་། ལྟ་བུ་
རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པར་འདོད་པའི་བྱུང་པར་གསུམ་དང་
ལྷན་ཞིང་། ཞེས་ཕྱི་ནང་གི་བྱུང་པར་ལྟ་བུ་འབྱེད་སྐབས་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་བ་བཀའ་
བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་
ཅད་སྤྱག་བསྐལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། ལྷང་རན་ལས་འདས་
པ་ཞི་བ་བཅས་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་འདོད་མཁན་དེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱུང་མཐའ་
སྤྲོ་བ་དང་། དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་དེ་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱུང་མཐའ་སྤྲོ་
བ་ཞེས་བརྗོད་ཆོག

དེར་བརྟེན་ལྟ་བུ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་བཤད་སྐབས། འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་དེས་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་དེ་དག་བཤད་ཅིང་། འགྱུར་བ་
འགྲོ་བའི་ཆོས་དེར་ནང་གསེས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་མེད་ཅེས་གཉིས་
འཛོགས་པ་དང་། ཟག་པ་ཞེས་པ་དེ་ཉོན་མོངས་དེ་དག་ལ་བཞག་ནས། དེའི་གཞན་
དབང་དུ་ཡོད་པ་དེ་དག་སྤྱག་བསྐལ་བ་རེད་ཅེས་དང་། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་
རྟག་པར་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ཕྱེ་ན། ཟག་མེད་མིན་པའི་ཟག་
བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐལ་བའི་རང་བཞིན་རེད་ཅེས་གསུངས། འོ་ན་སྤྱག་

བསྐྱེད་པའི་ཐད་སྐྱབ་སྐྱུ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྐྱབ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
བདག་འཛིན་དང་ཆགས་སྤང་གིས་བྱེད་ཅིང་། ཆགས་སྤང་གི་ཅ་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་
པས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྐབས། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒྲོ་ཞིག་ཡིན་ན།
དེར་གཉེན་པོ་ཡོང་སྐྱུ་མེད་ཅིང་། དེ་ལ་འགལ་སྒྲུ་ཡོང་ན་ཡང་། དེར་གཉེན་པོ་ཡོང་
སྐབ་སྐྱུ་མེད།

འོན་ཀྱང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ལ། ཉམས་
དུ་ཡང་དེར་འགལ་སྒྲུ་ཡོང་གི་རེད། དོན་ལ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་འཛིན་ན། དེ་ནི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་ཆགས་པ་རེད། དེར་བཞེན་དོན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་དེ་ཉམས་དུ་ཡང་
བདེན་པ་ཞིག་ལ་གནས་ཀྱི་ཡོད། དེའི་བདེན་པ་ནི་ཉམས་ཡིན་ན་ཡང་རིག་སྐབ་པ་
ཞིག་ཡོང་གི་རེད། དེས་ན་བདེན་པ་རིག་པའི་སྒྲོ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
དེར་ཉམས་དུ་ཡང་གཞོད་མཁན་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

དེར་བཞེན་དེར་གཉེན་པོ་ཡོད་ལ། གཉེན་པོ་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་པར་དེ་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒྲོ་ཆགས་ཤིང་། དེར་རྒྱབ་བཞེན་གྱི་ཆད་མ་ཡོད་པས་ན་གཉེན་
པོ་སྐྱབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན། དེ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ཡིན་
པས་ན། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་ཡིན་པ་ཤེས་སྐབ་པ་ཞིག་དང་། དེ་
འདྲའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་དེར་གཉེན་པོ་སྐྱབས་ལྡན་ཡོད་པ་དང་། དེའི་དབང་
གིས་སྒྲོ་དེ་རྗེ་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འགག་སྐབ་པར་བསམ་སྒྲོ་མང་པོ་ཞིག་གཏོང་
དགོས། སྒྲོ་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་བ་ང་ཚོའི་རྒྱུད་བས་ཤེས་སྐབ་པ་ཞིག་རེད། ཅ་བ་ནས་ཟད་
སྐྱུ་ཡོད་མེད་ལ་བསམ་སྒྲོ་མང་པོ་ཞིག་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་ལོག་ནས་

བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་འགགས་པ་དང་། གཉེན་པོ་སྦྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མེད་པ་
ཆགས་ན། སྤྱག་བསྐུལ་བར་བྱེད་མཁན་གྱི་མྱང་ངན་ལས་ཡོངས་སུ་འདས་པ་རེད།
དེར་བརྟེན་མྱང་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་ཞེས་སོ།།

དེ་ལྟའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་བཤད་སྐབས་ཐར་པ་ཞེས་པ་དེ་སྦྱེབས་ཡོང་གི་ཡོད།
ཐར་པ་དེ་ཡང་ཕྱི་ལོགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་དང་། དག་ཞིང་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་པར།
ཐར་པ་ཞེས་པ་དེ་ནང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐུལ་བར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཟག་པའི་སྟོན་
དེ་དག་མེད་པར་གྱུར་ཏེ། དེའི་ཆ་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་བདག་མེད་པའི་དོན་ཤེས་
པའི་སློ་དེས་གཉེན་པོ་བྱས་ཏེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སློ་དེ་འགགས་སོང་ན། སློ་དེའི་
དབང་གིས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐུལ་དེ་དག་འགགས་ཤིང་། སྤྱག་བསྐུལ་དེ་དག་ཉེ་བར་
ཞི་བ་དང་། སྤྱག་བསྐུལ་ལས་ཐར་པ་རེད་ཅེས་པའི་ཐར་པ་ཞིག་བཤད་པའི་དེ་འབྲའི་
ཆོས་ཚུལ་སྟོན་མཁན་གྱི་སྟོན་པ་དེ། སྟོན་པ་འབྲའི་འབྲའི་ནང་ནས་མི་འབྲའི་བཞུགས་
ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད། འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟེང་སྟོན་པ་བརྒྱ་སྟོང་སྟོང་ཡོད་ཀྱང་།
དེའི་ནང་ནས་བདག་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་གསུང་མཁན་སངས་རྒྱུ་བཙུགས་ལྟ་བུ་འདས་
ཉག་ཅིག་ལས་སུ་གཅིག་ཀྱང་མེད།

དེར་བརྟེན་སྟོན་པ་སྟོན་ཀྱང་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཀྱང་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ།
སེམས་ཅན་ལ་འཆེ་བ་མི་བྱེད་པ་ཅམ་ནི། གཅེར་བྱ་པར་ཆ་བཞག་ན། ཏ་ལམ་ང་ཆོ་
ནང་པ་ལས་ལྷག་པ་རེད། སྤྱ་སྟེགས་རྒྱལ་བ་ལ། མདྲ་མེར་རྒྱལ་བ་པ་ཁོང་གི་རྗེས་
འབྲངས་གཅེར་བྱ་པ་ཞེས་པ་ནི། སྟོན་པའི་ཆ་ནས་གཅེར་བྱ་པ་ཞེས་དང་། སྟོན་པའི་
ཆ་ནས་རྒྱལ་བ་པ་ཞེས་བཏགས་པ་མིན་ནམ། ཏ་ལམ་འཆེ་བ་མེད་པའི་སྟོན་པ་ང་

ཆོ་ནང་པ་ལས་ལྷག་པ་ཏ་ལས་པ་ཞིག་འདུག དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཡིན་པས་
ང་ཆོས་ཁས་ལེན་དགོས། འོན་ཀྱང་འཆེ་བ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་སྐབས།
སངས་རྒྱས་པས་རྩ་བ་སྟོང་རྗེས་གཏུག་ཡོང་གི་ཡོད།

མ་གཞི་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་གི་རྩ་བ་ཁྱིམ་ས་ལ་བསྐྱབ་རྒྱ་ནི་ཐད་ཀར་གཞན་ལ་
གཞོད་པ་བྱས་ན། དེའི་འབྲས་བྱ་སྤྱད་པ་སྤུལ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་འབྲས་བྱ་སྤྱད་
བསྤུལ་ལ་འདྲིགས་པའི་ཐོག་ནས་འཆེ་བ་སྟོམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་།
རྩ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་སྟོང་རྗེས་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་
རང་དང་རང་འབྲ་བར་གཅེས་ཤིང་སངས་པ་ཞིག་ལ་བསྟོན་ཏེ། དེ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་
ན་ཡོང་གི་མ་རེད་ཅེས་པའི་རྩ་བ་དེར་ཐུག་གི་ཡོད།

འོན་ཀྱང་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་ལས་དང་པོ་བ་དག་ལ་ཁྱེད་རང་གཞན་ལ་
གཞོད་པ་བྱས་ན། དེ་ནི་སྤྲིག་པའི་ལས་རེད། དེས་ཁྱེད་རང་ལ་གཞོད་ཀྱི་རེད་ཅེས་
འབྲས་བྱ་ངན་པ་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་དེའི་རྒྱ་ལྷོག་པའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་གསུང་གི་
ཡོད། རྩ་བ་གཏུག་ས་དེ་པལ་ཆེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་སྟོང་རྗེས་རྩ་བ་
ཅན་ཡིན་པས་ན། དེ་འབྲའི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད། སྟོང་རྗེས་ཡོང་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་
ཡང་། ལྟ་བུ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་དང་འབྲེལ་ནས་སྟེབས་ཀྱི་ཡོད། ཐར་པ་
མེད་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྤུལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་གང་དྲག་བསམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་
ལས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་རྗེས་བསམ་སྟོག་ཏོང་རྒྱ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་།

ཟག་པའི་རྒྱས་བྱུང་སྤྱད་པ་སྤུལ་གཉིས། །

ཞེས་པ་ལྟར་ཟག་པ་དེ་བྲལ་རུང་ཡིན་པ་ཞིག་མཐོང་ན། སྤྱད་པ་སྤུལ་ལས་ཐར་

ཐབས་ཡོད་བཞིན་དུ། སྤྱག་བསུལ་དེའི་གཞན་དབང་དུ་སྒྱུར་བ་དེར་གང་ཟག་ཅི་ཟག་
བསམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལས་ཐར་ཐབས་ཤིག་མཐོང་བཞིན་དུ། དེ་ལས་ཐར་བའི་
ཐབས་ལ་མི་བཙོན་པར་ད་དུང་སྤྱག་བསུལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསུལ་དེའི་
གཞན་དབང་དུ་འགྲོ་བ་ནི་གང་ཟག་བསམ་པ་ཞིག་སྒྲོ་ལ་ཡོང་གི་རེད། དེས་ན་སྙིང་
རྩེར་བྱུང་བར་ཡོད། ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲོགས་དང་བཅས་པའི་སྙིང་རྩེ་དེས། སྤྱག་བསུལ་
དེ་ལ་མི་བཙོན་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། མི་བཙོན་པའི་སྤྱག་བསུལ་དེ་སེལ་ཐབས་ཡོད་པ་
ཞིག་མཐོང་སྐབས། སྙིང་རྩེ་དེ་ནས་དཔྱོད་ལྡན་པའི་སྙིང་རྩེ་ཞིག་ཡིན། སྤྱག་བསུལ་
དེ་སེལ་ཐབས་ཡོད་པ་ཞིག་མ་མཐོང་ན། སྤྱག་བསུལ་གྱི་མནར་བ་དེ་གང་ཟག་
བསམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་དུ་སྤྱག་ནས་དབྱུགས་རིང་བཏང་ནས་སྡོད་
རྒྱུ་ལས་གང་ཡང་མེད། དེ་ནི་སྤྱག་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན།

རྒྱབས་ཆེན་གྱི་སྙིང་རྩེ་ནི། དེ་བྲལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་
མཐོང་ན། སྙིང་རྩེ་གཞན་དང་མི་འབྲ་བ་ཞིག་འདུག དེས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་
དེས་ལྟ་བུ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་བྱུག་བཞི་བསྟན་སྐབས་ཐར་བ་དེ་ཡོད་ཀྱི་ཡོད། ཐར་བ་
སྤྱབ་རུང་ཡིན་པ་ཞིག་མཐོང་སྐབས། ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་མཁན་གྱི་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་སྤྱིབ་པས་མནར་ནས་དེའི་དབང་གིས་སྤྱག་བསུལ་ཐུང་བ་དེ་དག་ལ་སྙིང་
རྩེ་སྟེ་བ་དེ་མི་འབྲ་བ་ཞིག་ཡོང་ས་རེད། དེར་བརྟེན་འཆེ་བ་མེད་པ་ཙམ་འབྲ་ཡང་།
འཆེ་བ་མེད་པ་བྲངས་ཡོང་མཁན་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་འཆེ་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡོང་སྟངས་
དེ་ཅུང་ཟད་མི་འབྲ་བ་ཞིག་ཡོད། བསྟན་པ་སེམས་ཅན་ལ་འཆེ་བ་མེད་པ་དང་། ལྟ་བ་
རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྙིང་པར་འདོད་པའི་ལྟ་བ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་

འཇམ་བཞད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས།

བདག་ལྟེ་ཞེན་ཡུལ་སྐྱབ་འགོག་ཕྱི་ནང་གཉིས། །

ཞེས་པ་ནི་ཏ་ཅང་གི་སྒྲིམ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། བདག་ཏུ་ལྟ་བུའི་ཞེན་ཡུལ་གང་
ཟག་རང་རྒྱ་བར་གྲུབ་པའི་ཞེན་ཡུལ་སྐྱབ་མཁན་དེ་ཕྱི་བ་དང་། བདག་ལྟེ་ཞེན་ཡུལ་
འགོག་གྲུབ་མིན་རྒྱུ་ལྟར་དུང་། འགོག་པ་ལ་བརྩོན་མཁན་དེ་ནང་བ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་པ་རེད། དེས་ན། ལྟ་བུ་རྒྱག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྒྲོང་པར་
འདོད་པའི་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པ་ཞེས་དེ་ལྟེ་ལྟ་བུ་འདོད་མཁན་དེ་སངས་རྒྱས་པ་དང་།
ལྟ་བུ་དེ་མི་འདོད་མཁན་དེ་གཞན་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་མིན་ནམ། བྱད་པར་གསུམ་
དང་ལྟན་ཞིང་། གཞན་སྟེ་རྣམས་ནི་དེ་ལས་བཞྱོག་སྟེ་སྒྲོན་པ་སྒྲོན་དང་བཅས་ཤིང་
ཡོན་ཏན་མ་རྩོགས་པ་དང་། བསྐྱུ་བ་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་ཅིང་འཆེ་བ་དང་། ལྟ་བུ་
རྒྱག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་བདག་ཏུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱད་པར་གསུམ་
དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱག་གཅིག་རང་དབང་བ་ཞེས་པ་ནི། དེ་སྔ་བོད་དང་རྒྱ་གར་དུ་མ་དར་བའི་ཡེ་
ཤྱ་དང་། ཁ་ཆེ། འཛིན་པའི་ཆོས་ལུགས་དེ་དག་གིས་ soul ། རྣམ་ཤེས། ། ཞེས་
པ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། མི་ཤི་རྗེས་ལྟ་ཡུལ་དང་དག་ཞིང་ལ་འགྲོ་མཁན་དང་། ཡང་ན་
ངན་སོང་ལ་འགྲོ་མཁན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཆེ་འདི་ནས་འཕྲོས་
ཏེ་ཆེ་ཕྱི་མར་འགྲོ་མཁན་ཞིག་ཡོད། ང་ཆོ་སྟེ་བ་སྔ་ཕྱི་འདོད་མཁན་ལྟར་སྟེ་བ་
གསར་པ་ཞིག་ལེན་གྱི་མེད། འོན་ཀྱང་མཐའ་མ་དག་ཞིང་ལ་འགྲོ་མཁན་དང་། ཡང་
ན་ངན་སོང་ལ་འགྲོ་མཁན་ཞིག་ཡོད། དེ་སྤང་པོ་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན། སྤང་པོ་

འགགས་ཟིན་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཡོང་ཐབས་མེད་ཅིང་། དེར་བརྟེན་ཕྱང་པོ་ལས་དོན་
གཞན་པའི་བདག་ཅིག་ཁས་ལེན་ཏེ་ soul ༼ རྣམ་ཤེས། ༽ ཞེས་པ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་
འདུག

སྤར་ཕྱ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་པའི་བདག་ཅིས་དང་། ད་
ལྟ་ཕྱ་སྟེགས་པ་སྐྱེ་བ་སྤྲི་བྱི་འདོད་མཁན་དེ་དག་གིས་ཆེ་སྤར་མ་ནས་འདིར་འོང་
མཁན་དང་། འདི་ནས་བྱི་མར་འགྲོ་མཁན་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེས་ན་ལུས་འདིའི་སྟེང་
ནས་ང་བཞག་ན། ལུས་འདི་སྤར་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་མིན་ལ། ལུས་འདི་བྱི་མར་ཡང་
འགྲོ་ཡི་མེད། དེར་བརྟེན་ལུས་འདི་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་བདག་རང་རྒྱ་བ་ཞིག་དགོས་
ཞེས། ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་ཅིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ནི་
འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཏྲག་པ། གཅིག་ཕྱ། རང་དབང་བ། ཕྱང་པོ་ལ་ལྟོས་མེད་རང་
དབང་གིས་གནས་པ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། དེར་སང་གི་ཆོས་འདི་ལས་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་
པའི་ཆོས་ལུགས་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་པལ་མོ་ཆེས་ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་པའི་བདག་དེ་
འདོད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན།

བདག་ལྟའི་ཞེན་ལུལ་སྐྱབ་འགོག་བྱི་ནང་གཉིས། །

ཞེས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བྱུང་བ་ནས་བཅིས་ན། འདས་པའི་ལོ་ཉིས་
སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཅུ་མ་ནས་དུས་ད་ལྟ་བར་དུ་དེ་ག་རང་དུ་བསྐྱད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཤད་པ་ལ། བྱི་རོལ་པའི་བྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་མདོར་
བསྐྱས་ཏེ་བཤད་པ། རང་སྤྱིའི་བྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བྱེ་སྟེ་བཤད་པའོ།

བྱི་རོལ་པའི་བྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་ནང་ཆོན་གང་ཞིག་ དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པའི་འགྲོ་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤོན་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་
དེ། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་མཆོན་ཉིད། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ དེ་ལ་དབྱེ་
བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། འདིའི་གོ་རིམ་ནི། བསྐྱེད་པ། ཁྱུང་འདུག་པ། དབང་སྐྱེད་པ། རྒྱལ་
བ་པ། སེར་སྤྱོད་པ། སྤྱོད་པ་བ་དང་ལྷ་ལྟོག་གི་སྤྱོད་པ་གསལ་ཤིང་། ཡང་ན། ཅུ་བའི་
སྤྱོད་པ་ཏུ་ཡང་བཤད་དེ། ཞེས་མདོར་ན། སྤྱོད་པ་བཤམ་རྒྱུ་འཕེན་པ་ཞེས་བའི་སྤྱོད་
སྤྱོད་པ་ཆད་པར་སྤྱོད་པ་ཞེས་བའི་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ཏྲག་པར་སྤྱོད་པ་ཆགས་ཡོད།
ཁྱེད་ཀྱི་པ་དང་། རིག་པ་ཅན་དང་། གངས་ཅན་པ་དང་། དཔྱོད་པ་བ་དང་། གཅེར་སྤྱོད་
པ་དང་། རྒྱུང་འཕེན་པ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ལྷ་ནི་ཏྲག་པར་ལྷ་བ་དང་། ཕྱི་
མ་ནི་ཆད་པར་ལྷ་བ་ཡིན་ནོ།

ཆད་པར་སྤྱོད་པ་རྒྱུང་འཕེན་པ་བཤད་པ།

དཀོན་མཆོག་འཛིགས་མེད་དབང་པོའི་གྲུབ་མཐའ་ནང་དུ། སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཏྲག་
པར་སྤྱོད་པ་དེ་དག་སྤོན་པ་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། རེ་ཆོས་སྤོན་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཆད་པར་
སྤྱོད་པ་རྒྱུང་འཕེན་པ་བཤད་ན་ལེགས་པ་མེད་དམ་སྟེ། དེ་ཡང་དཔེར་ན། ཅིག་མང་
ལྷ་ཡང་བསྐྱེད་ན། ཐོག་མར་ཆད་པར་སྤྱོད་པ་རྒྱུང་འཕེན་པ་བཤད་ན། དེས་ཆོས་ཅུ་
བ་ནས་ཁས་ལེན་པའི་ཞིང་། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ལས་འབྲས་དང་། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ། ཐར་པ་
བཅས་ཁས་ལེན་པའི་ཞིང་པའི་ལྷ་ཏུ་འགྲོ་ཡོད། དེར་སྐབས་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་དེ་
རྒྱུང་འཕེན་པ་ཅིས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་རྒྱུང་འཕེན་པ་ཐོག་མར་བཤད་ན།
རྒྱུང་འཕེན་པ་ནི། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ནས་འདིར་འོང་བ་མེད་དེ། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བའི་སྤྱོད་པ་

ཀྱང་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ལུས་སྒོ་བྱར་བ་ལས་སེམས་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་མར་
མེ་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་ལས་འོད་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདིས་སྐྱེ་བ་སྲ་
མ་མེད་པར་སྐྱབ་བ་ཡིན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པར་སྐྱབ་བ་ནི། སྐྱེ་བ་འདི་ནས་ཕྱི་མར་
འགོ་བ་ཡང་མེད་དེ་ལུས་སེམས་རྗེས་གཅིག་པས་ལུས་འཛིག་པ་ན་སྒོ་ཡང་འཛིག་
བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྡོ་འཛིག་པ་ན་དེའི་རིམ་འཛིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

རྒྱང་འཕེན་པ་ལ་འང་ནང་གསེས་འབྲུ་མིན་ཡོད། དེ་ཡང་སྒོན་གྱི་རྒྱང་འཕེན་
པས་སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་མེད་ཅེས་ཐག་བཅད་དེ་ཤོད་མཁན་གྱི་རིགས་གཅིག་དང་། དེར་
སང་ལྟ་བུར་བཅིས་ན། སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་མེད་པར་ཐག་བཅད་པ་ཡིན་མིན་གང་ལྟར་ཡང་།
སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་མེ་ཆོམ་གྱི་སྒྲིང་དུ་འཛོག་མཁན་དེ་མང་ཤོས་ཡིན། དེར་གི་ཆོན་རིག་
པས་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྤྱིར་ཆོན་རིག་པ་དེ་ཉ་ཅང་གི་བྱང་པོ་རེད། རས་རྒྱས་ཡོད་
པ་གཞིར་བཞག་ནས་བའི་མཐོང་ཚུལ་ལྟར་ན། ཆོན་རིག་པས་སྐྱབ་སྤྱོད་པས་སེམས་ཡོད་
བའི་སྤྱོད་པས་དེ་གཙོ་བོར་ཤོད་གྱི་ཡོད། དེ་ཡང་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་ཉིད་
གྱིས་མིག་གིས་མཐོང་། ཆོད་གཞུག་བ་སོགས་བརྟག་ཞིབ་ཆ་ཆོང་བྱས་ཐོག་དེ་ཡང་
མི་གཅིག་གིས་བརྟག་དབྱང་བྱས་ཏེ་ཆེད་པ་ལྟར་ཐབས་ཤེས་གཅིག་མཚུངས་
བསྟེན་ན། ལུས་ཀྱང་དེ་ག་རང་ཤེས་བྱུང་མཁན་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་ཡོད་ཅེས་ཐག་
གཙོད་གྱི་ཡོད། དེ་ལས་བཟུལ་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ད་ལྟ་མེ་ཆོམ་རེད་ཅེས་མེད་
པར་ཐག་གཙོད་གྱི་མེད།

ཆོན་རིག་པ་ངོ་མ་བྱང་པོ་ཡིན་ན། སྒོ་གཟུ་བོར་གནས་པ་རེད་འདྲུག་ད་ལྟ་མི་
ཤེས་བའི་ཆ་དེ་དག་གང་ཡང་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། རང་ཉིད་གྱིས་ཡོད་ཅེས་ཁས་མི་

ལེན་ལ། མེད་ཅེས་ཐག་མི་གཙོད་པར་ཅི་ཡང་ཡིན་ཆོག་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་
ནི་ཆོན་རིག་པའི་བྱད་ཆོས་ཡིན། དངོས་གནས་བྱད་གནས་ཀྱི་ཆོན་རིག་པ་དེ་དག་
སྒོ་གཟུ་ཐོར་གནས་པ་ཡིན། དེར་དབྱུད་ཅིང་ར་འཕྲོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཁས་ལེན་
ཞིང་། དེ་པན་ཆད་ད་ལྟ་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་འཛོག་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཡོད་མེད་ཐག་
བཅད་ནས་ཆད་བཟུང་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད།

མདོར་ན། དེར་སྐབས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་བསྐྱད་པ་དེ་མང་ཤོས་
ཆགས་ཡོད། ལྱང་ཁྲན་ལ་ཆ་བཞག་ན། ཆོས་ཞེས་པ་དེ་དུག་རེད་ཅེས་ཆེད་མངགས་
ཤོད་སྐབས། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཞེས་པ་དེ་ཆོས་ནས་བཤད་པ་རེད་ཅེས། ཆོས་དུག་དང་
སྤྱག་ཅག་ཅིག་ལ་བཅི་སྐབས། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཞེས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ནས་བཤད་པ་རེད་
ཅེས། ཆོས་ནས་བཤད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡོང་
སྤྱོད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། ཆོན་རིག་པ་རང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་
ནས་བཤད་ན། དེ་ཐེ་ཆོས་རེད།

ངས་ནས་རྒྱུན་འདི་ལྟར་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། ཆོན་རིག་པས་བརྟག་དབྱུད་བྱས་ཏེ་
རྟེན་ཅིང་ར་འཕྲོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་ཡང་གང་ཐག་གཅིག་གིས་རྟེན་པ་ཙམ་མ་ཡིན་
པར། གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་གང་ཐག་གཅིག་གིས་བརྟག་དབྱུད་བྱས་ཏེ་རྟེན་པའི་དོན་
དེ། བརྟག་དབྱུད་བྱེད་ལུགས་དེ་ལྟར་སྤྲོས་བྱས་ཀྱང་བྱུང་བ་དོན་གཅིག་པ་བབ་མཁན་
ཞིག་འདུག་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐག་གཙོད་ཀྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་ཆོན་རིག་པས་བརྟག་དབྱུད་
བྱས་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པ་ཆད་མས་ངས་པ་རྟེན་པ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག་ན། རང་
པས་དེ་ཁས་ལེན་ཀྱི་རེད།

གང་ལགས་ཤེ་ན། ཉང་བ་སངས་རྒྱས་པས་ཆད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་
མཆན་ཉིད་ཅེས་རྫོང་གི་ཡོད། ཆད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡོད་
མེད་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལས། ལུང་གིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་
ཀྱི་མེད། ལུང་གིས་ཐག་གཅོད་དགོས་བྱུང་ན། ལུང་ལ་འདྲ་མིན་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་
ཡོད། དཔེར་ན། ལུང་ལག་ལེགས་ཀྱི་ནང་དུ་ལུང་པོ་ལྷ་ནི་ཁྱེད་ལོ། །ཁྱེད་ལུང་བ་པོ་
ནི་གང་ཟག་གོ། ཞེས་ཁྱེད་ལུང་པོར་བཞག་སྟེ་ལུང་པོའི་ཁྱེད་དེ་ལུང་མཁན་གྱི་གང་
ཟག་ཅིག་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་གསུང་གི་ཡོད། ལྷོགས་གཅིག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ཞེས་གསུང་བཞིན་དུ་དེ་ལྟའི་ལུང་
ཞིག་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད། དེས་ན། ཡོད་མེད་ལུང་གིས་ཐག་མི་གཅོད་པར་རིགས་
པས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་སྟེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་སྦྱབ་བྱེད་ཆད་མ་
ཡང་དག་པས་ཐག་ཆོད་ཅིང་ར་འཕྲོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་ནང་པས་ཁས་ལེན་གྱི་རེད་
ཅེས་ངས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད།

སྐབས་ཤིག་ཉི་ཉོང་དུ་ཆགས་པར་རྒྱབ་མཁན་ཞིག་གིས་ང་ལ་ཆོན་རིག་པས་
སྟེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་ཐག་བཅད་ཟིན་པ་རེད་ཅེས་རྫོང་གི་འདུག ཁོང་གིས་བསམ་
པར་ངས་ཐག་བཅད་རོགས་བྱས་ན་བསམ་པ་མིན་ནམ། དེ་འདྲ་ཐག་བཅད་པ་ངས་
གོ་མ་བྱུང་ཞེས་བཞད་པ་ཡིན། ཆོན་རིག་པ་ནི་ངས་གོང་དུ་ཁྱེད་པ་ལྟར་ཉ་ཅང་གི་
བང་པོ་ཡོད་ལ། སྟེ་བ་སྔ་ཕྱི་སྦྱབ་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་སྦྱབ་སྦྱབ་ཀྱི་མེད། སྟེ་བ་སྔ་ཕྱི་
མེད་པ་ཡང་མཐོང་བྱུང་གི་མེད་ཅིང་། དེ་ནི་མ་རྟོག་པ་ཅམ་རེད། མ་རྟོག་པ་དང་མེད་
པ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་ལ། མ་རྟོག་པ་དང་མེད་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཐ་དད་རེད། ད་

ལྷ་མ་རྟེན་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཆོན་རིག་པ་བྲང་པོ་ཆད་ཡོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། སྤྱི་བ་
སྤྱི་མི་ཞེས་བརྗོད་ན། དེ་ར་ཆོས་དབྱེད་པ་བྱེད་སའི་ཡུལ་མ་རེད་ཅེས་དང་། དེ་ར་
ཆོར་བྱས་ཏིག་མེད། ར་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཅེས་རྗོད་ཀྱི་འདུག།

དེས་ན་ནང་པས་ཡོད་མེད་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་དང་། རིགས་པས་དབྱེད་པ་བྱས་
ཏིང་འཕྲོད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག་ན། ནང་པས་ཁས་ལྗངས་དགོས་པ་རེད། དེ་མིན་
མི་དགེ་བ་ཅུའི་ནང་སྐྱར་འདེབས་ལོག་ལྷ་དེ་ཉིན་ཁ་སྤྱི་བ་ཡོད་ལྷ་བས། སྐྱར་འདེབས་
ལོག་ལྷ་བ་ཤད་པ་རེད། སྤྱིར་ལོག་ལྷ་ཤོད་སྐབས་སྤྱོད་འདོགས་ལོག་ལྷ་དང་། སྐྱར་
འདེབས་ལོག་ལྷ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ལོག་ལྷར་སྐྱར་འདེབས་ལོག་ལྷ་དང་། སྤྱོད་
འདོགས་ལོག་ལྷ་བ་ཤད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཞིག་བརྟན་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གང་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་རྣམ་ཏོག་གིས་སྤྱོད་བཀྲགས་ན་སྤྱོད་འདོགས་ལོག་
ལྷ་དང་། གང་ཡོད་པ་དེ་ལས་ཆད་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་མེད་ཅེས་བརྗོད་ན་སྐྱར་བ་
བཀྲགས་པ་རེད། ཡོད་བཞིན་དུ་མེད་ཅེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པས་ན་སྐྱར་འདེབས་ལོག་
ལྷ་རེད།

དེས་ན་སྤྱོད་འདོགས་ལོག་ལྷ་དང་། སྐྱར་འདེབས་ལོག་ལྷ་གཉིས་ཀ་སེལ་དགོས་
ཀྱི་ཡོད། དེའི་དོན་གང་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གང་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་
དེ། ���བས་ཤེས་ཀྱིས་རིགས་པས་དབྱེད་པ་བྱས་པ་དང་། འཕྲུལ་ཆས་དང་། རྩས་
སྤྱོར་འབྲུ་མིན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཆོལ་ཐབས་བྱས་ཏེ། ཆོན་རིག་
གི་ཐོག་ནས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་ཤེས་ན། དེ་ནི་ནང་པ་སངས་

རྒྱས་པས་ཁས་ལེན་གྱི་རེད།

འདིར་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཞེས་པ་ནི་སྤུས་ཀྱང་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱ་མཚན་
བལ་མོ་ཆེ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཨེ་ཡོད། ང་ཡིད་ཆེས་གྱི་མི་འདུག་ཅེས་རྒྱ་མཚན་མཐར་
ཐུག་འདི་ཡིན། མང་པོ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཨེ་ཡོད་ཅེས་རྒྱུ་ལྟོག་པར་སྐྱེ་བ་སྔ་
ཕྱི་བློ་མཁན་མི་འདུག་ལ། ངས་ཀྱང་བློ་གྱི་མི་འདུག་ཅེས་མཐར་ཐུག་ན་ངས་བློ་
གྱི་མི་འདུག་ཅེས་པ་དེའི་སྤྱིང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། དེས་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་མཐོང་མཁན་མི་
འདུག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་མཐོང་མཁན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་རེད་
དམ་ཞེ་ན། དེས་ཐག་གཅོད་ཐུབ་རྒྱ་ཁག་པོ་རེད། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་མ་
མཐོང་ན་སྤྱག་གྲོང་ལྟ་བུ་ཆགས་གྲབས་བྱེད་གྱི་ཡོད། མི་གཅིག་ལྟ་བུ་དེས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་
མ་མཐོང་བ་ཅི་མ་གྱིས་མེད་པར་འདོད་ན། སྐད་ཆ་དེ་ཕྱོག་ནས་བརྗོད་ན་ཁྱེད་རང་
གིས་མ་མཐོང་བ་ཆང་མ་མེད་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བཤད་ཐུབ་རྒྱ་ཁག་པོ་རེད།
དེ་གནད་འགག་ཆེ་བ་མི་འདུག།

གནད་འགག་ཆེ་བ་ནི། ལུས་སྒོ་བྱུང་བ་ལས་སེམས་སྒོ་བྱུང་བ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན། མར་མེ་སྒོ་བྱུང་དུ་བྱུང་བ་ལས་འོད་སྒོ་བྱུང་དུ་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་པ་
ནི་མེ་འོད་ལ་སྒྱུར་ཡང་འགྲིག་སེམས་ལ། མེ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྱུར་ན་མེ་ལ་རྒྱན་ཅང་མི་
དགོས་ཤིང་། མེ་ཤིང་གི་སྤྱིང་དུ་རྒྱུན་ཞིག་འཕྲད་ན་མེ་སྐར་གྱི་ཡོད། འོ་ན་ཀྱང་མེ་
དེའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་སྔ་མ་ཞིག་མེ་ཤིང་སྤྱིང་དུ་མེད་ལ། རྫོང་གྱི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་
ཞིག་མེ་ཤིང་གི་སྤྱིང་དུ་མེད་ཀྱང་། དེར་རྒྱུན་འཕྲད་པའི་ཐོག་ནས་སྤྱིག་པའི་བྱ་བ་
བྱེད་མཁན་གྱི་རྣམས་པ་གསར་བ་ཞིག་སྤྱིབས་ཡོང་གི་ཡོད། ང་རང་ཆོའི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་

སྐྱབ་པའི་བསམ་སྒྲོག་ཤོད་ས་མཐར་ཐུག་དེ། ལུས་འདིའི་རྒྱན་པ་མའི་ཁྲ་ཁྲག་ནས་
ཡོང་བ་མཐོང་གསལ་རེད། དེ་མིན་ལུས་འདི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ལུས་ནས་འདིར་ཡོང་བ་
མིན་པ་ཆང་མས་ཤེས་གསལ་རེད།

དེར་བརྟེན་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་བསམ་སྒྲོག་ཤོད་ས་གཙོ་བོ་ནི།
ནང་མེམས་ཀྱི་སྙེང་དུ་བསམ་སྒྲོག་ཤོད་གི་ཡོད། ཤེས་པའི་སྙེང་དུ་བསམ་སྒྲོག་ཤོད་
གི་ཡོད་སྐབས་ཆོན་རིག་པས་ཤེས་པ་དེ་ལུས་འདི་གར་བརྟེན་པ་རེད་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་
ཡོད། ཐག་བཅད་ནས་ཤོད་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་ཡིན་ཤིག་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་དེ། ང་རང་
ཆོའི་ཤེས་པའམ་སྒྲོ་དེ་ལུས་སྐྱེ་སྤངས་ཀྱི་སྐད་ཆ་མིན་པར། ལུས་ཀྱི་ཙ་གནས་དང་།
ལྷག་པར་སྐད་ཆའི་དུལ་སྤངས་ཀྱི་སྙེང་ནས་སྒྲོ་ལའི་ཤེས་པ་དེ་དག་དང་། སྒྲོ་ལའི་
ཤེས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་པའི་སྙེང་ནས་ནམ་རྟོག་འདྲ་མིན་སྐྱེ་བ་དེ་དག་
རྟེན་སྐད་ཆ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅིང་། དེར་བརྟེན་སྐད་ཆའི་སྙེང་ནས་ནམ་རྟོག་འདྲ་
མིན་དང་། ཤེས་པ་སྐྱེ་རིས་འདྲ་མིན་དེ་དག་དབྱེ་བ་ཞིག་བྱེ་ཡི་ཡོད་ལ། གར་
འཆོམས་ར་འཕྲོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད།

ཉེ་ཆར་འཇར་མན་ནས་ཡོང་བའི་སྐད་པའི་མཁས་དབང་ཞིག་གིས་འབྲེལ་
བཤད་རྒྱབ་སྐྱབས། གཞུགས་མཐོང་བའི་སྐད་པ་དང་། སྐྱོ་སྐྱོ་མཁའ། ཇི་འཆོར་
མཁའ། རོ་ཁྱོང་མཁའ། དེ་བཞིན་བྱམས་པ་དང་། སྙིང་རྩེ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཡོང་
སའི་སྐད་ཆ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་ཡོང་སའི་སྐད་ཆ་བཅས་སྐད་ཆ་མི་
འདྲ་བ་སོ་སོར་ཡོད། ཐད་ཀར་སྐད་ཆ་གཅིག་ལ་སྒྲོག་ལྟ་བུ་བཏང་སྟེ་སྐད་ཆ་དེས་
ལས་ཀ་མ་བྱས་ན། ནམ་རྟོག་འདྲ་མིན་དེ་དག་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་སྐྱེ་རྒྱ་མེད་པ་སལ་

ཆེར་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

དཔེར་ན། གྲོད་པ་ལྷོགས་པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཁྲད་ཅ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་
རེད། ཁྲད་ཅ་གྲེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཐེབས་ན། གྲོད་པ་ལྷོགས་པ་འི་ཆོར་བ་
མི་ཡོང་བ་དང་། ཡང་ཁྲད་ཅ་གཞན་ཞིག་ལ་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཐེབས་ན། གྲོད་པ་རྒྱག་
ཀྱང་གྲོད་པ་ལྷོགས་སྤང་ཡོང་བ་དེ་དག་ཉ་ཅང་གི་གསལ་པོ་འདུག དེ་ལ་ནང་གསེས་
ཀྱི་ལུས་ཆོར་ཁོ་ནས་ཡོང་བའི་རིམ་པ་གཅིག་དང་། ལུས་ཆོར་ཁོ་ན་མིན་པར་
བྱམས་པ་དང་སྤྱིར་ཐོབ་དང་། ཁོང་ཁོ་དང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཁྲད་ཅ་འཁྲུང་
ནས་འབྲེལ་བ་ཤད་རྒྱུ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད། ཇི་སྲིད་ཁྲད་ཅ་དེ་དག་སྤྱིར་ཅ་བརྒྱད་
ནས་ཁྲད་པ་འཆོ་བ་དེ་ཁྲག་རྒྱན་གྱིས་འཆོ་དགོས་ཤིང་། ཁྲག་རྒྱན་དེ་ལུ་མ་ཐུང་
བསྟན་དེ་ཁྲད་ཅས་ལས་ཀ་བྱེད་པ་ཇི་སྲིད་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་
བའི་ཤེས་པ་དེ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་ཉ་ལས་པ་བརྒྱབ་ཡོང་གི་འདུག ད་
ལྟའི་རྒྱང་འཕེན་པ་ནི་སྤྱིར་ཀྱི་རྒྱང་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་ཉ་ཅང་གི་ཞིབ་ཆགས་པོ་
ཡོད།

དེས་ན། བས་ཞིག་ཁྲག་གི་རྒྱ་བ་འགགས་པ་དང་ཁྲད་པ་དེ་ཤི་ཁྲད་པ་འི་ཁྲད་
ཅས་ལས་ཀ་བྱེད་པ་དེ་དག་འགགས། དེ་འགགས་པ་དང་ཤེས་པ་འགགས་པ་
བཅས་སྤར་གྱི་རྒྱང་འཕེན་པས་ཆང་ལས་སྤོས་དུག་དང་། ཅིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
ལྷེབས་རིས་ཏེ། ཅིག་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡོང་བ་དང་། ཅིག་པ་དེ་ཉིད་
ཞིག་སོང་ན་ལྷེབས་རིས་ཀྱང་འཇིག་འགྲོ་བའི་དཔེ་དེ་བཞིན་ཇི་སྲིད་ལུས་སྤྱི་དང་།
ལྷག་པར་དེར་སྐྱབས་སུ་ཆ་བཞག་ན། ཁྲད་ཅ་ཞིབ་ཆགས་པོའི་འགྲོ་སྤངས་འདིའི་

ཐོག་ནས་ལྷ་སྐབས། གྲུབ་པ་དེ་ཡོད་པའི་བར་གཤམ་པ་ཡོད་ལ། གྲུབ་པ་འགགས་པ་
དང་གཤམ་པ་ཡང་འགགས་འགྲོ་བ་ཞིག་སྟེ། སྟེ་བ་སྔ་མ་མེད་པའི་སྐབས་བྱེད་གཙོ་བོ་
འདིའི་སྟེང་ནས་སྟེབས་ཀྱི་ཡོད། སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་གཤམ་པ་ཡང་མེད་ལ།
འདི་ནས་སྟེ་མར་འགྲོ་བའི་གཤམ་པ་ཡང་མེད་ཅིང་། གྲུབ་པ་ཁོ་ནར་བརྟེན་པ་རེད་ཅེས་
རྫོང་སྐབས་གྲུབ་པ་ནི་ཆེ་འདི་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་གཤམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ནས་ང་རང་ཆོས་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་
དབྱེ་བ་གཉིས་སྟེ་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་། ང་ཆོའི་སྤྱིང་བའི་ཐོག་ནས་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་
གཉིས་ཡོང་གི་འདུག་ལ། དབང་པོའི་གཤམ་པ་དང་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོང་
གི་ཡོད། ད་ལྟའི་གྲུབ་པའི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་བ་འདད་གཙང་མ་ཞིག་རྒྱབ་སྐྱབ་ཀྱི་མེད།

གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི། ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་ཞེས་ང་རང་ཆོའི་སྤྱིང་ཡང་དག་པ་
དང་། སྐབས་བྱེད་ལྷན་པ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སློ་གཅིག་དང་། འཇུག་ནས་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་པའི་སློ་གཅིག་བཅས་གཉིས་ཡོད། ད་ལྟ་འཇུག་ཞེས་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐད་
ཆ་དེ་མིན་ཞིང་། སྤྱིར་འཇུག་པའི་གཤམ་པ་འཇུག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སློ་དེ་གཉིས་གྲུབ་པའི་
སྟེང་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་འགྲེལ་བ་འདད་རྒྱབ་སྐྱབ་པ་བྱུང་མེད། ངས་གྲུབ་པའི་ཆད་རིག་
པ་ཆོར་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟེ་རྒྱ་དང་། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་
སྟེ་རྒྱ་དེ་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་འཛོད་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཆད་མ་དང་ཆད་མིན། རྟོག་པ་རྟོག་མེད་གཉིས་པོ་ང་རང་ཆོའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་
གཞག་དང་། ཕྱིའི་གནས་ཚུལ། ཉན་གི་སྤྱིང་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཚུལ་གང་ཞིག་
ཡིན་ཡང་། དེ་དག་གཏན་ལ་འབབས་པ་ལ་རྟོག་པ་རྟོག་མེད་དང་། ཆད་མ་དང་ཆད་

མིན་གཉིས་པོ་དེ་ཉ་ཅང་གི་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཡིན། དེ་དག་ཡོད་པའི་ཐོག་ལ་བྱ་བ་
བྱེད་པ་དང་། བན་གནོད་འབྲེན་པ་དེ་དག་ཁྲད་ཅ་ཁོ་ནའི་སྤྲེང་ནས་འགྲེལ་བཤད་
རྒྱབ་སྐྱབ་གི་མེད། དུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་སློ་སྤྲད་ཅིག་སྣ་མ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་
སློ་ཞིག་སྤྲད་ཅིག་བྱི་མར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སློར་འགྱུར་བ་ཡོང་གི་ཡོད།

དཔེར་ན། དབང་པོའི་ཤེས་བསམ་དམར་ལམ་པ་ཞིག་མཐོང་སྟེ། དེ་མེ་ཡིན་ནམ་
ཡང་ན་འོད་དམར་པོ་ཞིག་ཡིན། དོན་ལ་མེ་མིན་པ་ཞིག་མེ་འདུག་བསམ་པའི་སློ་
ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དབང་པོའི་ཤེས་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་གམ་ལོག་ཤེས་དེས་བྲངས་པའི་
ཡིད་སློ་མེ་འདུག་བསམ་པའི་སློ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། དེར་ཁྲད་པའི་སྤྲེང་དུ་དམར་ལམ་
པ་མཐོང་བའི་ཁྲད་ཅ་དེའི་སྤྲེང་། མི་ཞིག་གིས་དེ་མེ་མ་རེད། ཤེས་བྱི་འོད་རེད་ཅེས་
བརྗོད་མ་ཐག་ཏུ་མི་དེ་ཡིད་ཆེས་དེ་སློས་འཁེལ་ཞིང་སྐྱུག་རྩུན་མི་བཤད་མཁན་གྱི་
མི་དེའི་དགའ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་མིན་པ་ཞིག་ཤེས་བ་ཡོང་གི་རེད། དེའི་སློ་སྤྲད་ཅིག་སྣ་
མ་དེ་ལོག་ཤེས་དང་། སློ་སྤྲད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་ཡང་དག་པ་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་
དེ་ཁྲད་ཅ་རང་གི་སྤྲེང་ནས་པལ་ཆེར་འགྲེལ་བཤད་རྒྱབ་སྐྱབ་རྒྱ་ཁག་པོ་རེད། མེ་
དམར་ལམ་པ་མཐོང་བ་དེས་བྲངས་པའི་ཡིད་སློ་དེ་ཁོ་ན་ལས། ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་
གྱི་དབྱེ་བ་དེ་པལ་ཆེར་བྱེ་སྐྱབ་པ་ཁག་པོ་རེད་འདུག དེས་ན་ཁྲད་ཅ་ཁོ་ནའི་སྤྲེང་
ནས་སློའི་ནམ་གཞག་ཆ་ཆང་ཞིག་འགྲེལ་བཤད་ད་ལྟ་རྒྱབ་སྐྱབ་གི་མེད། དེ་རྒྱ་
མཆན་གཅིག་རེད།

གཉིས་པ་དེ་སློམ་རྒྱབ་སྟེ་ལུས་པོའི་འགྲུལ་བསྐྱོད་དང་། ལུས་པོའི་སློང་བརྟར་
མིན་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་སྤྲེང་ལས་ཀ་བསྐྱལ་ཏེ། དེས་སྤྲོད་པས་ཁྲད་ཅར་འགྱུར་བ་

འགྲོ་ཡི་ཡོད། སྐབས་དེར་འགྲུར་བ་གཏོང་མཁན་གྱི་ཁྲད་པ་དེ་དང་། འགྲུར་བ་གཏོང་
བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་སོ་དེ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་གྲགས་བྱེད་གྱི་འདུག མ་
གཞི་ཤེས་པ་དེ་ཁྲད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་པ་དེར་སྦྱོར་བརྒྱུ་
བྱས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཁྲད་ཅུ་ལ་པར་འབྲལ་བ་སྦྱོད་ཐེབས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག དེ་
གཉིས་བརྟེན་དང་རྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཀྱང་། བརྟེན་པ་ཤེས་པ་དེ་རྟེན་ཁྲད་པ་ཁོ་
ན་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཐུབ་རྒྱ་པལ་ཆེར་ཁག་པོ་རེད། ཁྲད་པ་ཁོ་ནའི་སྤྱིང་ནས་ཤེས་
པའི་རྣམ་གཞག་ཆ་ཆར་འབྲེལ་བ་ཤད་རྒྱུ་བ་དགོས་ལྗང་ན་པལ་ཆེར་ཁག་པོ་རེད།

དེར་བརྟེན། འཇར་མན་གྱི་སྐད་ཆའི་འགྲོ་འདི་ཡིན། འཇར་མན་གྱི་ཁྲད་ཅའི་
མཁས་པ་དེས། དུལ་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོར་འབྱེད་མཁན་གྱི་ཁྲད་ཅའི་རྒྱལ་མ་རབ་
གནས་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོར་ཡོད་ཀྱང་། ཁྲད་པའི་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་སྦྱོན་ཤོར་ན།
རིམ་པས་ག་ལེར་ཁྲད་པའི་ཕྱོགས་གཞན་དེ་ནས་གསལ་ཡོང་གི་འདུག དེ་ཡང་དུལ་
བྱེ་བྲག་པ་དེའི་རིག་པའི་རྣམ་པ་དེ་སྦྱོན་ཤོར་སའི་ཁྲད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་རེད་མི་
འདུག་ཅིང་། འཇར་མན་སློལ་གསུམ་གྱིས་བརྗོད་པ་ལ། མ་གཞི་དུལ་བྱེ་བྲག་པ་སོ་
སོར་རིག་པའི་ཁྲད་པའི་ཁྲད་ཅའི་རྒྱལ་མ་རབ་སོ་སོར་ཡོད།

འོན་ཀྱང་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་རྒྱ་དེ་དག་ཁྲད་པ་པན་ཚུན་ཆར་མ་བསྐྱེམས་ཏེ་སྦྱི་
ཐོག་ནས་བྱེད་གྱི་འདུག་ཅེས་དང་། དེས་ན་ཁྲད་ཅའི་དབྱས་གྱི་བཀོད་འདོམས་པ་ལྟ་
བུ་ཞིག་མི་འདུག་ཅེས་རྗོད་གྱི་འདུག དེ་ནི་ཚུར་ཅམ་དེ་ནས་བདག་མེད་པ་ཞེས་པ་
དེ་ནས་སྐད་ཆ་དེ་སྤྱིབས་ཡོང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་འབྲེལ་བ་ཤད་རྒྱུ་བ་དེ་ཤེས་
པ་འཕམ་ཁྲད་ཅ་གཙོ་བོ་ཞིག་གིས་ཁྲད་ཅ་གཞན་ཆར་མར་བཀའ་གཏོང་མཁན་དེ་འདྲ་

མི་འདུག་ཅིང་། གྲངས་ཡོངས་རྫོགས་པའི་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་
ཐོག་ནས་གྲངས་པའི་བྱ་བ་དེ་དག་གྲེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་འོད་ཀྱི་འདུག

དེས་ན་ད་ལྟ་སྤྱི་སྤྱོད་རགས་པ་ཞིག་འོད་སྐབས་ཤེས་པ་དེ་གྲངས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཡོང་བ་རེད་ཅེས་བཤད་རྒྱ་ཞིག་ཡོད། ཞིབ་ཚགས་སའི་སྤྱི་བྱ་བ་ནི་ད་ལྟ་
ལན་རྒྱ་བ་རྒྱ་ཏ་ཅང་གི་ཁག་སྤོ་རེད། དེར་བརྟེན་གྲངས་པའི་འབྲེལ་བཤད་ཁོ་ནའི་སྤྱི་
ནས་ཤེས་པ་མེད་པར་སྐྱབས་སུ་བ་རྒྱ་ཁག་སྤོ་རེད། བྱང་པའི་གཞུང་དང་། ལྷག་པར་
སྤྱགས་ཀྱི་གཞུང་དང་འབྲེལ་ནས་བཤད་ན། ཤེས་པ་ལ་སྤྱོད་རགས་མང་སོ་ཞིག་
འདུག་ཅིང་། རགས་པའི་ཤེས་པ་དཔེར་ན། བྱང་པའི་གཞུང་དུ་དབང་སའི་ཤེས་པ་དེ་
དག་དབང་སོ་ལ་བརྟེན་པས་ན། དབང་སའི་ཤེས་པ་ཞེས་མིང་བཏགས་ཡོད། དབང་
སོ་འགགས་པ་འཕམ་དབང་སོར་སྤྱོད་འོར་ན། ཤེས་པ་དེ་དག་འགགས་འགྲོ་ཡི་ཡོད།
དེ་བདག་རྒྱུན་དབང་སོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་བ་ཏ་ཅང་གི་གསལ་སྤོ་རེད། ཡིད་སྤོ་
ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་འོད་ཀྱི་ཡོད། ཡིད་སྤོའི་ནང་དུ་སྤྱོད་རགས་མང་སོ་ཞིག་
ཡོང་གི་ཡོད་ཅིང་། ཇི་ཅམ་རགས་པ་དེ་དག་ལུས་འདིའི་དབང་སོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
ཇི་ཅམ་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་དེའི་ཆོད་ཀྱིས་རང་སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། མཐར་
གཞུགས་ན་པལ་ཆེར་རང་མཆོན་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

དེར་བརྟེན་སྤྱི་བ་སྤྱི་མེད་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མཐར་སྤྱགས་ཤེས་པ་གྲངས་ཅ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡོང་བ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་དེ་ནི་ད་ལྟ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་བཤད་སྐབས་ཏ་
ཅང་གི་ཁག་སྤོ་རེད་འདུག ཡང་སྤྱོད་གསལ་གཞན་ཞིག་ནས་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་ཏ་ཅང་གི་
གསལ་སྤོ་བྱ་བ་མཐན་དེ་འབྲེལ་གི་འདུག འོན་ཀྱང་དེ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་ཐག་

བཅད་ན། མང་ཉུང་གི་སྐད་ཆ་མེན་པར་གཅིག་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་སྦྱེ་
བ་སྡུ་མ་ཞེས་པ་དེ་དྲན་མཁན་ཉུང་ཤས་ཤིག་ཏུ་ཅང་གི་ར་འཕྲོད་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་
འདུག།

ཉེ་ཆར་རྒྱ་གར་བ་ཏུ་ཅང་གི་ར་འཕྲོད་པོ་ཞིག་དང་། ཡང་ལོ་སྤུམ་ཅུ་ཙམ་གྱི་
གོང་དུ་རྒྱ་གར་བའི་བྱ་མོ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། བྱ་མོ་གཉིས་ཀ་རྒྱ་གར་གྱི་ས་ཆ་ཀམ་
ཡུར་ཞེས་པ་དེར་ང་དང་ཐུག་པོར་ཞིང་། སྐབས་དེར་བྱ་མོ་དེ་གཉིས་ཏུ་ཅང་གི་རྩེ་
རྩེ་རེད། སྦྱེ་བ་སྡུ་མ་དྲན་པ་ཏུ་ཅང་གི་གསལ་པོ་ཆགས་ཏེ། སྦྱེ་བ་སྡུ་མ་འདི་པ་མ་
གཉིས་ལྟག་ཡོད་ཅིང་། སྦྱེ་བ་སྡུ་མ་འདི་པ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱ་གྲུ་གཉིས་པོ་ཁོ་
རང་གཉིས་ཀྱི་སྤྱ་གྲུ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ། སྤྱ་གྲུ་གཅིག་ལ་ཆེ་འདིའི་པ་མ་
གཉིས་དང་། སྦྱེ་བ་སྡུ་མ་འདི་པ་མ་གཉིས་བཅས་པ་མ་བཞི་འདུག།

དེ་མིན་བ་ཉི་ཡ་ལའི་འཁྲིས་སུ་སྦྱེ་བ་སྡུ་མ་ཏུ་ཅང་གི་གསལ་པོ་དྲན་མཁན་
གྱི་རྒྱ་གར་བའི་བྱ་ཞིག་དང་། ད་ལན་ཉེ་ཆར་ཡང་སྦྱེ་བ་སྡུ་མ་ཏུ་ཅང་གི་གསལ་པོ་
དྲན་མཁན་ཞིག་ཀྱང་འདུག དེ་དང་དེ་འབྲེལ་བ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་མཁན་གྱིས་སྦྱེ་བ་སྡུ་
མ་ཏུ་ཅང་གི་གསལ་པོ་དྲན་མཁན་ར་འཕྲོད་པོ་ཡོད་པ་གང་འཆམས་བཤམས་རྒྱུ་འདུག
དེ་དག་ལ་འང་འབྲེལ་བ་ཤིང་ཅིག་དགོས་པ་རེད། ལྟེན་དབང་གི་རེ་གཉིས་ར་འཕྲོད་
པ་ཡོང་སྲིད་པ་རེད།

སྤར་ལྟ་ཕེབས་མཁན་ཞིག་ལ་སྤྱ་གྲུ་གཅིག་ཡོད་ཅིང་། པ་དེ་གྲོང་ས་ཁར་སྤྱ་གྲུ་
དེས་ལྟ་ཁྲི་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཕེབས་དགོས་མིན་ངོས་བརྒྱུ་ པས་ཀྱང་པའི་ཅེ་བཙུགས་
ནས་བསྐྱད་ན། གང་འཆམས་སོང་རྗེས་འདར་སིག་སིག་བྱེད་ཅིང་། སྤོས་དཀར་

མང་པོ་བདུག་ན་ཨ་སྟོང་བརྒྱབ་གྱི་རེད། སྐབས་དེར་ཕུ་བརྒྱབ་ཅིང་གང་བྱུང་མ་བྱུང་གང་འཆོམས་ཤིག་བཤད་ན། ཁ་ཤས་ཐིག་གི་རེད་ཅེས་བཤད་པ་རེད། དེ་ལྟ་ཕུ་བྱས་ཏེ་ཁ་ཤས་ཐིག་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཏ་ལས་པའི་ར་འཕྲོད་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

མོད་ནས་ཐུབ་བརྟན་ཆེ་རིང་ལགས་ཀྱི་ཡང་མིན་ཡིན་ཞེས་རྫོང་མཁན་ར་ཆོ་
མོད་པའི་ལྷ་གྲུ་ཞིག་གྱང་ཡོད། དེ་ཡང་ཉ་ལས་པའི་ར་འཕྲོད་པོ་ཞིག་འདུག དེ་ལྟ་
བུའི་སྐྱེ་བ་ལྷ་མི་རྒན་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོད་གི་ཡོད། ད་ལན་ནི་ཆར་བལ་ཡུལ་དུ་འད་ལྷ་
གྲུ་ཞིག་འདུག་ཅེར། ལྷ་གྲུ་དེས་རྩ་བ་གསུམ་ལྷག་ཅན་ལྟོ་ཆས་ཅ་བ་ནས་མ་བཟས་
པར་བརྟན་འདུག ཁོས་ལྟོ་མ་ལྷ་བ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་ཡོད་དམ་སྤྱི་བ་གྱང་བུས་ཉེ་སྤོང་ཀྱི་འདུག
དེ་ཡང་ཆོན་རིག་གཅིག་ལྟེ་མོག་ནས་འཕྲེལ་བ་འདྲ་རྒྱུ་བ་ལྷ་བ་རྒྱུ་མེད།

དེ་ནི་ནང་སེམས་ཀྱི་ཐོན་གོམས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཡོང་གི་ཡོད་དམ།
ཡང་ན་དངོས་གནས་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཞིག་
ཐོབ་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་དམ། ཡང་ན་སྤྱི་ནང་ཐུན་མོང་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཐོག་ནས་
ཡོང་གི་ཡོད་དམ། རྒྱ་མོའི་བག་ཆགས་ཏེ་ཅང་སད་ནས་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། རགས་
པའི་ཟས་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་ཉིང་རེ་འཛིན་ཁོ་ནས་འཆོ་བ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་
དམ། གང་ལྟར་རྒྱ་རོ་གསུམ་ལྟག་ཙམ་ལྟོ་ཆས་མ་བཟས་པར་བསྐྱད་པ་རེད། རས་
འདྲ་པར་ཞིག་མཐོང་སྟངས་གསུགས་པོ་ཏེ་ཅང་གི་རྒྱག་པ་འདུག་པ་བལ་ཡུལ་གྱི་
ཆགས་པར་ནང་ཐོན་འདུག དེ་ཆོའི་གས་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་རྒྱབ་དགོས་པ་རེད།
ཆན་རིག་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱབ་སྐྱབ་རྒྱ་ཁག་པོ་རེད། གཅིག་རྒྱུར་ནི་

བྱུང་བ་རེད། དེ་དམིགས་བསམ་པ་རེད་བརྗོད་ན་མི་འགྲིགས་པར་དེར་འགྲེལ་བ་ཤད་
ཅིག་དགོས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་ནི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་རེད།

ཆད་པར་སྤྲོ་བ་སྤར་གྱི་རྒྱུར་འཕེན་པའི་འདོད་ཚུལ་གཅིག་སྟེ། སྤྲོ་བ་སྤར་མ་མེད་
པའི་སྤྲོ་བ་བྱེད་གྱི་ཙུ་བ་ཤེས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྟེང་ནས་བསམ་སྒྲོག་འོང་གི་ཡོད་ཅིང་།
ཤེས་པ་དེ་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་ལུས་འགགས་པ་དང་ཤེས་པ་དེ་
འགགས་འགྲོ་བ་ཞིག་རེད། སྤར་གྱི་ལོ་སྟོང་ཐལ་གོང་གི་རྒྱ་གར་པའི་རྒྱུར་འཕེན་
པས་དེ་ལྟར་འོད་གྱི་ཡོད། དེར་སྐབས་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟེང་དུ་འདུག་ཤེས་པ་ཞེས་པ་
དེ། སྤང་བ་ཁོན་ལས་སྤྲོས་པ་ཡིན་ན། སྤང་བ་འགགས་པའི་སྐབས་སུ་སྤང་བའི་བྱ་
བ་འགགས་འགྲོ་ཡི་ཡོད། དེའི་སྐོར་གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་ཆོན་རིག་པ་དེ་དག་ནས་
དཔྱོད་དང་། རྒྱའི་གནས་སྤངས་དེ་དངོས་གནས་སྒྲོག་ཟུ་པོར་གནས་པ་ཏ་ལས་པ་
རེད།

ཞོར་འཕྲོས་ལྟ་བུར། ཡང་ཆོན་རིག་པ་འགའ་ཞིག་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལུ་རུ་
སུར་སྤེབས་སྐབས། ཆོན་རིག་པ་དང་གོ་བ་སྤྲུང་བུ་རྒྱུར་ཆོན་རིག་པ་ཁ་ཤས་ཐུག་
པ་རེད། སྐབས་དེར་ཤེས་པའི་སྐོར་ལ་སྤྲད་ཆ་བྱུང་བ་རེད། སྐོ་ལྗེའི་ཤེས་པ་དང་།
ཡིད་གྱི་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་མ་ཐག་དུ་ཆོན་རིག་པ་དེས་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་པས་ནམ་ཤེས་
ཞེས་པ་ཞིག་འོད་གྱི་ཡོད་པ་དེར་གོ་ནས། ཡིད་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་མ་ཐག་དུ་དེ་ཆོས་
པའི་སྤྲད་ཆ་རེད་ཅེས་རྗོད་གྱི་འདུག ཆོན་རིག་པ་དེ་ཆོའི་གྲས་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་
རེད། ཐོག་མ་ནས་ཆོས་མེད་ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་མིའི་ཆོན་རིག་པ་རིགས་
གཅིག་གིས་ཆོས་མེད་ཅེས་ཐག་བཅད་པ་དང་། གྲུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཡང་དག་པ་

རེད་ཅེས་སྡོན་ལ་ཐག་བཅད་ཅིང་། དེ་རྗེས་གཞི་ནས་ཆོན་རིག་ནས་རྒྱ་བ་བསྐྱོར་
ཆོལ་བ་དེ་སློབ་གཞུ་བོར་གནས་པ་ཆགས་ཀྱི་མེད།

དེ་བཞིན་དུ་ང་ཆོན་ང་ས་ཞིག་གིས། ཡང་དག་ས་དང་ཡང་ས་དག་ས་ཞེས་ནང་
སའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་དེ་སྡོན་ལ་འབེན་ལྟ་བུར་བཅུགས་ཏེ། དེ་བཅུགས་ཆར་
རྗེས་རིགས་ས་བཀོད་དེ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་ན་དེ་ནི་སློབ་ཕྱོགས་སུ་སྤྱང་བ་ཆགས་
ཆར་བ་རེད། དེས་ན་དབྱ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།

གཞུང་གནས་སློབ་པ་དོན་གཉེར་བའི། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་ས་སློབ་གཞུ་བོར་གནས་པ་ཞིག་དགོས་
པ་ལས། འདི་སྤང་བྱ་དང་འདི་དོར་བྱ་རེད་ཅེས་དང་། འདི་ཡང་དག་ས་རེད་འདི་ཡང་
ས་དག་ས་རེད་ཅེས་སྡོན་ལ་ཐག་བཅད་ཅིང་། དེ་ནས་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་ན་སློབ་ཕྱོགས་
སུ་སྤྱང་བ་ཆགས་པ་ཡིན། དེ་ནི་དང་པོ་ནས་དམིགས་ལུ་ཞིག་བརྟན་འཁེལ་ཐེན་པ་
རེད། འདི་འདྲ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཡིན། འདི་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཞེས་དེ་སྐྱབ་སའི་རྒྱ་མཆོན་
ཀྱི་ཐོག་ལ་ཆོལ་བར་བྱེན་ན། དེ་ནི་ས་འཁྲིགས་པ་ཞིག་རེད།

དེར་བརྟན་སློབ་གཞུ་བོར་གནས་སའི་ཐོག་ནས་གང་ཡང་ཡིན་ཆོག་གི་རེད་ཅེས་
དེ་གའི་སྟེང་དུ་བཞག་སྟེ། དེ་རྗེས་བཅའ་ཏེ་བདེན་དོན་ནམ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་
དེ་ཤེས་སོང་ན། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་སུ་གཞོན་གང་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་
མེད་སློབ་གཞན་ཞིག་གིས་བཟླ་རྒྱུ་ལས། བདེན་དོན་གང་ཞིག་ཡོད་མེད་ཆོལ་མཁན་
ཀྱི་སློབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། འགོ་འཇུགས་སའི་སྐབས་ནས་ཡིན་དང་མིན། ལེགས་དང་ཉེས་
ཀྱི་ཐོག་རྒྱ་བ་རྒྱ་ཡོད་ས་མ་རེད། དེ་རྒྱ་བ་ན་སློབ་གཞུ་བོར་གནས་སའི་གཞུང་གནས་

ཞེས་པ་དེ་ཆགས་ཀྱི་མེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོའི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་འདེད་ཏེ་ཅང་གི་གཤམ་
ཆེན་པོར་གསུང་གི་འདུག དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།

གཟུང་གནས་སྒོ་ལྟ་དོན་གཉེར་བའི།

ཉན་པོ་སྟོང་ཅེས་བྱ་བར་བཤད།

ཅེས་དང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཀྱང་།

གང་དག་ཕྱོགས་འཛིན་སྟན་པས་མ་བསྐྱབས་ཤིང་།

ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་སྒོ་ཡི་མཐུ་ལྟ་བུ་ལ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རེད། ཕྱོགས་འཛིན་གྱི་སྟན་པས་མ་བསྐྱབས་པ་ཞེས་པ་ནི།
སྒོ་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྟར་བ་དགོས་ཤིང་། འདི་མིན་ནམ་བསམ་པ་ལྟ་བུའི་བསམ་སྒོ་
བཏང་ན་མི་འགྲིགས། དེར་བརྟེན་ང་ཚོ་ཆོན་རིག་པ་དང་མཉམ་དུ་ཆོགས་འདུམ་
པོ་ཞིག་འཆོགས་པའི་སྐྱབས་སུ་ངས་ནང་བའི་ལྟ་བ་འདི་རེད་ཅེས་ཅུ་བ་ཉིད་ནས་
ཤོད་ཀྱི་མེད། ནང་པ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་ཆེད་མངགས་སྐྱབ་ན་ནོར་འཁྲུལ་རེད།
ཚུར་སྐྱད་ཆ་བྲིས་ན། ནང་པའི་བཤད་སྟངས་འདི་འདྲ་རེད་ཅེས་དང་། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱིང་
སྐྱོར་ལ་སྐྱེབས་ན། དེ་ནི་ནང་པ་དང་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱིང་མཁན་དག་གི་བྱས་ཏོག་ཡིན་
པ་ལས། ཆོན་རིག་པར་རྩས་ཏོག་མེད་ཅེས་རྗེས་ཀྱི་ཡོད། དེར་གཞན་འགག་འདུག

རྒྱ་མིའི་ཆོན་རིག་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐོག་མ་ནས་གྲུང་ཁུན་རིང་ལུགས་ཞེས་
པ་དེ་ཡང་དག་ཅིག་དུ་སྐྱབ་པར་འདོད་ནས་ཤོད་སྐྱབས་ཆོན་རིག་པ་རོ་མ་སྒོ་གཟུ་
པོར་གནས་པ་དེ་ཆགས་ཀྱི་མེད། འདི་གཞན་ལ་བཤད་པ་ཁོ་ན་མིན་པར། ང་རང་
ཆོའི་ངོས་ལ་ཆ་བཞག་ཀྱང་། ང་ཚོའི་འདི་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཞེས་སྟོན་ལ་ཐག་བཅད་

ནས། དེ་རྗེས་ཚན་རིག་ནས་རིགས་པ་ཞིག་ཨེ་རན་མི་རན་བཟུངས་ཀྱང་ཞོར་འཁྲུལ་
རེད། ཚན་རིག་ཅམ་མིན་པར་སྦྱིར་བཏང་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་ནས་མཐུན་
སྤྱོད་ལ་མཐོང་ཅན་དང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་མ་མཐོང་ཅན་གྱིས་རྒྱ་མཚན་ཞིག་
བཀོད་ནས་ཨེ་ཡོང་མི་ཡོང་ཞིག་བཟུངས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་སློ་གཟུ་ལོར་གནས་པའི་
ཐོག་ནས་དབྱེད་པ་བྱེད་སྐྱངས་དེ་ཆགས་ཀྱི་མེད། དེ་ནི་ཞོར་འཁྲུལ་གྱི་ཞིག་ཡིན།

ཚན་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ངས་ཚན་རིག་པ་
དང་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅམ་བྱིན་པ་རེད། ཐོག་མར་ངས་ཚན་རིག་པ་དང་
འབྲེལ་བ་བྱ་རྒྱུའི་བསམ་སྒྲོལ་ཁོར་སྐབས། ངའི་ངོ་ཤེས་ཨ་རིའི་མི་ཞིག་ཡོད་པ་ཁོང་
རང་ནང་པ་རེད། ཁོང་གིས་ཚན་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་རེད།
ཚན་རིག་ཅེས་པ་དེ་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ ༼Killer of Religion༽
ཆོས་གསོད་མཁན་དེ་རེད། དེས་ན་ཚན་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཉེན་ཁ་རེད་
ཅེས་རྗེད་ཀྱི་འདུག ངས་བསམ་སྒྲོལ་ཞིག་བཏང་བས་ན། ཚན་རིག་གིས་གང་ཞིག་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། བདེན་པ་བཅའ་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། འཆོལ་སའི་ཡུལ་ཆད་ཅན་ཞིག་
ཡིན། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་གཟུགས་ཅན་དང་། དེའི་ནང་ནས་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་བ།
དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་གཙོ་བོ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཆད་གཞལ་རྒྱ་དང་། ཅིས་རྒྱབ་རྒྱ་
ཡོད་པའི་ཆད་ཅན་ཀྱི་ལམ་སྟེན་ནང་དུ་ཚན་རིག་འགྲོ་ཡི་ཡོད། ༼Feild limited༽
འོན་ཀྱང་བཅའ་བྱའི་གཞི་དེ་ཆད་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནའང་། གཞི་དེའི་ནང་
ནས་བདེན་པ་འཆོལ་ཀྱི་ཡོད།

དེས་ན་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཀྱང་། བདེན་པ་འཆོལ་བ་ཞིག་མོད་ཀྱི་

ཡོད། དེ་ར་བཞེན་བདེན་པ་འཆོལ་སྒྲུབ་དེ་ར་རིགས་པའི་སློབ་ཞི་གསུང་གི་ཡོད། དེ་
ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱས་པའི་རིགས་པ། ལྷོས་པའི་རིགས་པ།
འཐད་པས་སྦྱབ་པའི་རིགས་པ་བཅས་འདི་དག་ནི། དཔེར་ན། གཞིའི་རང་བཞིན་ལྷན་
སྦྲེས་ཀྱིས་ང་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་རའོ་སྦྲུལ་པའི་སློབ་ཞིག་ཡོད། དེ་དང་འབྲེལ་
ནས་བདེ་སྦྱག་གི་ཆོར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་
མིན་པར་ཆོས་ཉིད་ཡིན། དེ་བཞིན་བྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། འབྲས་
བུ་རྒྱ་ལ་རག་ལས་པ་ཆོས་ཉིད་རེད། དེ་བཞིན་ཆོས་རང་རང་གི་བྱེད་ལས་མེ་ཆ་བ་
དང་། ལྷ་བརྒྱན་པ་དེ་དག་ཆོས་ཉིད་ལ་བཅི་ཡི་ཡོད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་པ་
དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་ལྷན་སྦྲེས་ལ་དངོས་པོ་སོ་སོའི་གནས་སྒྲུབ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་
དེ་གཅིག་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན།

བྱ་བ་བྱས་པའི་རིགས་པ་ཞེས་པ་ནི། དངོས་པོ་སོ་སོའི་བྱེད་ལས་གང་དང་
གང་ཞིག་ཡོད་མེད། དཔེར་ན། རྩིས་སྦྱོར་རིག་པ་ $\int$ Chemistry ་ ཞེས་པ་དེ་
རྣམས་འདིའི་ནང་སྟེན་པས་ཀྱི་མེད་དམ་བསམ་གྱི་འདུག རྩིས་སོ་སོའི་རྩིས་པ་གང་
ཞིག་ཡོད་པ་དང་། རྩིས་པན་ཚུན་བསྟེན་པས་སྐབས་རྩིས་པའི་རོ་བོ་རྩི་ལྟར་འགྱུར་གྱི་
ཡོད་པ། རྩིས་པན་ཚུན་བསྟེན་པས་སྐབས་ཡང་རྩིས་གསར་པ་ཞིག་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད།
དེ་ལྟའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་པན་ཚུན་ལྷོས་ཤིང་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་
སྦྱབས། པན་ཚུན་ལྷོས་པའི་སློབ་ནས་རོ་བོར་འགྱུར་བ་འབྱོར་བ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།

དཔེར་ན། མེ་དང་ལྷ་འཐབ་ནས་ཡང་རྣམ་པ་གསར་པ་ཞིག་ཡོང་བ་དང་། རྩིས་
མི་འདྲ་བ་གཉིས་བསྐྱུས་ནས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་གསར་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། དེ་ལྟར་

ཕན་ཚུན་དང་ཁེར་རྒྱུ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་དངོས་སོ་གཅིག་གིས་རང་རང་གིས་
འབྲས་བུ་གསར་བ་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ཞེས་
རྫོང་གི་ཡོད། འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་རེད་ཅེས་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེས་ཤིང་།
འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པས་ན་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ཡིན།

དེ་དག་ནི་ ༼Nature Law༽ རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལྟ་བུ་ཞིག་
འདུག ༼Nature Law༽ དེ་ཁས་ཁྲུངས་ཏེ། ༼Nature Law༽ དེའི་ཐོག་
ནས་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་འགོ་སྐྱབས་ལྟ་བུ་དེ་གཞི་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་
ནས་འཐད་སྒྲུབ་ཅེས་བ་དེ་ཡིན། དེ་ཡིན་སྐབས་འདི་ཡིན་དགོས་པ་དང་། འདི་ཡིན་
པས་ན་འདི་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ང་ཆོ་སྤྱད་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་དང་།
བདེ་བ་འདོད་པ་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ཞིང་། དེར་བརྟེན་ང་ཆོ་བདེ་བ་ཡོང་བའི་
རྒྱ་རྒྱུ་འདི་འབྲ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་རྒྱུ་དེ་ལ་རག་ལུས་ཀྱི་ཡོད། དེ་རྒྱུ་དེའི་
དབང་གིས་ཡོང་གི་འདུག དེས་ན་ང་ཆོས་རྒྱ་རྒྱུ་འདི་སྒྲུབ་དགོས་ཞེས་སྐྱབས་ཀྱི་
ཡོད།

འཐད་པས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི། དེ་ཡིན་སྐབས་དེ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ཡིན་
པས་ན་དེ་ཡིན་དགོས། འདི་ང་ཆོར་དགོས་ཀྱི་འདུག འདི་ང་ཆོར་དགོས་ཀྱི་མི་འདུག
དེར་བརྟེན་མི་དགོས་པ་དེ་མི་ཡོང་བའི་དོན་དུ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ཕྱོགས་དེ་དག་ལ་
བསམ་སྒོ་གཏོང་རྒྱ་ཞིག་དང་། དེ་བཞིན་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཅེས་སོ་སོར་རུས་པ་མི་འབྲ་
བ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཤེས་པ་ཞིག་དང་། དེའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འགོ་སྐྱབས་ཤེས་པའི་ཐོག་
ནས། ང་ཆོར་ཕན་པའི་དངོས་སོ་དེ་དང་དུ་ཁྲུངས། མི་འདོད་པའི་དངོས་སོ་དེ་འཕྲི་སྟེ་

ཉུང་དུ་བཏང་བ་ཡོང་གི་ཡོད། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་འདི་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་
ཆོས་འདིའི་སྟེང་ནས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད།

བཙུགས་ལྟར་འདས་རང་ཉིད་ཀྱང་རིགས་པ་བཞིའི་འགྲོ་སྐྱེད་ཀྱི་ཐོག་ནས།
བཙུགས་ལྟར་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་སྒྲོལ་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱ་ཞིག་དང་།
གསལ་རིག་གི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་པོ་དང་། མི་མཐུན་
པ་དེའི་ནང་དུ་འགལ་སྐྱེ་ཡང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། ཕྱི་དངོས་པོར་འགལ་སྐྱེ་མང་པོ་ཡོད་
པས་ན་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། འགལ་སྐྱེ་མེད་ན་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཐབས་མེད། དེ་
བཞིན་ནང་ཤེས་པར་ཆ་བཞག་ཀྱང་། འགལ་སྐྱེ་ཡོད་པས་ཤེས་པ་ལ་འགྱུར་བ་ཕྱིན་
པ་ལས། འགལ་སྐྱེ་མེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་འགྲོ་རྒྱ་མེད། འགལ་སྐྱེ་གང་འདྲ་
ཞིག་རེད་དམ་ཞེས། ཕྱི་གཟུགས་ཅན་ཆོས་ཀྱི་འགལ་སྐྱེ་དེ་རྣམས་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་
ཐོག་ནས་ཡོང་བ་བཤད་སྟབས་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ཆ་གང་གཉིས་འགལ་སྐྱེ་ཡིན་ལ།
དེ་གཉིས་ནི་རྒྱན་གཅིག་ཏུ་གནས་མི་སྟབས་པའི་འགལ་བ་རེད། སྤང་བ་དང་སྟན་པ་
གཉིས་ཀྱང་འགལ་བ་རེད། དེ་གཉིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་གནས་མི་སྟབས་པའི་འགལ་
བ་སྟེབས་ཡོང་གི་ཡོད། ནང་གི་ཤེས་པར་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ལྟར་འགལ་བ་བཅི་
ས་མེད་ཀྱང་། འདྲིན་སྐྱེད་འགལ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། གཅིག་གིས་ཡག་པོ་རེད་
ཅེས་འདྲིན་པའི་སྟོང་དང་། དེ་སྟབས་པོ་རེད་ཅེས་འདྲིན་པའི་སྟོང་གཉིས་འདྲིན་སྐྱེད་ས་
འགལ་བ་ཡིན་ཞིང་། དམིགས་པ་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་དུས་གཅིག་ལ་འདྲི་
ཡག་པོ་རེད། འདྲི་སྟབས་ཅག་རེད་ཅེས་འདྲིན་པ་གཉིས་པོ་འགལ་བ་རེད།

ཚུར་བསམ་སྒྲོལ་གཏོང་སྐབས། ཉམ་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་

སྤྱི་ཐོག་བསམ་བཞིན་བཅུ་བའི་དང་། སེམས་ཅན་དེ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་སྤྱི་ལ་ཞིག་
བྱུང་ན་བསམ་བཞིན་སྤྱི་ལ་སེམས་གཉིས་འདྲིན་སྤྱི་ལ་འགལ་བ་རེད། དེར་བརྟེན་
གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་ནང་གི་ཤེས་པར་འགལ་སྒྲུབ་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་
ན། ཕྱིའི་འགལ་སྒྲུབ་པོར་ན། ཆ་བཞི་རེག་པ་ཤུགས་ཤེ་ཆེར་འགྲོ་སྐབས་ཀྱང་བཞི་
རེག་པ་ཤེ་ཉུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། སྤྱི་ལ་ཤུགས་ཤེ་ཆེར་འགྲོ་སྐབས་སྤྱི་ལ་ཤུགས་ཤེ་
ཉུང་དུ་འགྲོ་བ། སྤྱི་ལ་ཤེ་ཉུང་དུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་ཀྱིས་སྤྱི་ལ་ཤུགས་ཤེ་ཆེར་འགྲོ་
བ་ལྟར། ནང་ཤེས་པར་འགལ་བའི་སྤྱི་ལ་གཉིས་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
ནས་སྤྱི་ལ་སེམས་ཤུགས་ཤེ་ཆེར་ཕྱིན་ན། དེ་ལ་དམིགས་བཞིན་བྱམས་པའི་
སེམས་དེ་ཡོང་མི་སྤྱི་ལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་དེ་ལ་དམིགས་ནས་བྱམས་པའི་སྤྱི་
ཤུགས་ཆེ་དུ་ཕྱིན་ན། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཁོང་ཁྱིའི་སྤྱི་ཡོང་མི་སྤྱི་ལ་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད།

དེར་བརྟེན་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པའི་འགྲུར་བ་ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་རིགས་པ་དང་། ལྟོས་པའི་རིགས་པ། བྱ་བ་བྱས་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་གི་འོག་
ནས་འཐད་སྤྱི་ལ་རིགས་པ་སྟེ། བདེ་བ་འདོད་པ་དང་། སྤྱི་ལ་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་དེ་
དག་གཞི་ལ་བཞག་ བདེ་བ་འདོད་པ་དང་། སྤྱི་ལ་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་ནི་འབྲེལ་བ་འདྲ་
གང་ཡང་རྒྱ་བ་མི་དགོས་པར་རང་གི་རང་གིས་ཡོད་པ་རེད། དེ་གཞི་ལ་བཞག་པའི་
ཐོག་ནས་བདེ་སྤྱི་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱི་ཡི་དངོས་པོ་དང་། ནང་གི་ཤེས་པ་
གཉིས་ཀའི་ནང་བདེ་སྤྱི་ཡོང་བའི་མ་སྤྱི་ལ་རྒྱ་བ་ཞིག་དང་། བདེ་སྤྱི་ལ་
གཞོན་ཅིང་སྤྱི་ལ་བསྐྱེད་སྤྱི་ལ་ཆེན་དེ་དག་ཉུང་དུ་གཞོན་བ་དེ་འོས་

བ་དང་། ང་ཆོར་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱང་
རིགས་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ། བསམ་སྒོར་འགྱུར་བ་རིམ་གྱིས་
ཐེབས་ནས་འདི་ལྟར་སྒོམ་ཀྱང་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱང་ལྷན་བྱུང་ཞིང་། དེའི་སྒོར་གཤམ་
དུ་ཐོན་རྒྱ་རེད།

དེ་མ་ཟད་སྤུབ་རྒྱ་ཡོད་དང་མེད་ཅེས་བ་ནི། ཏ་ཅང་གི་རྩྭ་བ་ཆ་པོ་རེད།
ཆགས་སྤང་ཚུང་དུ་འགོ་བ་ར་ཆོའི་ཐ་མལ་བའི་མྱོང་བ་འདི་ལྟ་བུས་ཤེས་སྤུབ་གྱི་
འདུག་ཀྱང་། ཆགས་སྤང་གཏན་དུ་ཟད་སྤུབ་མིན་ནི་བསམ་སྒོར་ཏ་ལས་བ་ཞིག་བཏང་
ན་ལས། ལམ་སངས་ཤེས་སྤུབ་རྒྱ་ཁག་པོ་རེད། མདོ་དོན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་རང་ཉིད་ཀྱང་གཤམ་སྒོམ་རྗེ་ཉུང་དང་། ཡོན་ཏན་རྗེ་ཆེར་བྱིན་པའི་ཐོག་ནས་
སྤངས་རྟོགས་མཐར་བྱིན་པ་ཞིག་ཆགས་པ་ལས། གང་ཡང་མ་བྱས་པར་ཐོག་མ་
ནས་བྱུང་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་འགྲོ་སྤངས་ཡིན།

འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་འདོད་མཁན་གྱི་དགོན་མཆོག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན།
དེ་ནི་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། ཡེ་གདོད་མ་ནས་དགོན་མཆོག་ཅིག་ཡོད་པར་བཤད་
དེ། དེས་འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་རེད་ཅེས་ཤོད་གྱི་ཡོད། སངས་རྒྱས་པས་དེ་ལྟར་མིན་
པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བརྟག་དབྱེད་བྱས་ཏེ། རི་ལྟ་རི་སྟེང་གི་ཆོས་གང་
ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། ཡིན་ལྟགས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ལ། ཆོན་རིག་
པས་ཀྱང་ཡིན་ལྟགས་གཏན་ལ་ཐབ་ཀྱི་ཡོད་པས་ན་འགལ་བ་གང་ཡང་མེད། དེར་
བརྟེན་ཆོན་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་ན། འགལ་བ་གང་ཡང་མི་འདུག་པས་མ་སྟེ་
འདི་ལྟར་འབྲེལ་བ་བྱས་པ་རེད།

མཆོམས་རེ་མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ནང་བས་ཆོན་རིག་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་པ་དེ་གང་
ཞིག་རེད་དམ་ཞེས་ཡ་མཚན་མཚན་བྱས་ཏེ་སྐྱད་ཆ་བྲིས་ཀྱི་འདུག ནང་བས་དངོས་
ཡོད་བདེན་པའི་གནས་ཚུལ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་འཆོལ་གྱི་ཡོད་ལ། ཆོན་རིག་པས་
ཀྱང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་འཆོལ་གྱི་ཡོད། བདེན་པའམ་དངོས་ཡོད་གནས་
ཚུལ་དེ་ང་ཆོས་འཆོལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་ནང་བ་དང་ཆོན་རིག་པ་གཉིས་ཀ་
བདེན་པའམ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་འཆོལ་མཁན་གཅིག་པ་རེད། དེར་བརྟེན་
འགལ་བ་མེད་སྐབས་འབྲེལ་བ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེས་ན་ང་ཆོས་ཀྱང་ཆོན་རིག་ལ་
དོ་སྣང་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེས་དེ་ལྟར་རྫོང་གྱི་ཡོད་ལ། འགྲོ་སྐྱངས་དེ་འབྲེལ་པས་
འགལ་བ་གང་ཡང་མེད།

ད་ལྟ་མན་ཆད་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ཅམ་ཕྱིན་པའི་རིང་ལ། ཆོན་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་
བྱས་ཏེ་རིམ་བཤག་འབྲེལ་ཞིག་ལ་སླེབས་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དངོས་ཁམས་རིག་པ་དང་།
དེ་བཞིན་མྱད་པའི་ནམ་གཞག་ཆོན་རིག་གིས་རྟེན་པ་དེ་དག་ཏ་ལས་ཤིང་། དངོས་
གནས་ངོ་མཆར་སྐྱེ་བའི་གནས་རེད། ནང་བས་གསུང་གི་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ཏ་ཅང་
རགས་པ་རེད། ཆོན་རིག་པ་བཤད་པ་དེ་དག་ཏ་ལས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཆོ་
སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་པ་ཞིག་གི་ངོས་ནས། ཆོན་རིག་གི་འབྲེལ་བ་ཤད་དེ་དག་
ཤེས་དགོས་པ་དེ་ཏ་ཅང་གི་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་རེད། དངོས་ཁམས་རིག་པ་དང་།
ལྷག་པར་རྩས་རྩལ་ལྷ་མོའི་སྤྲེང་དུ་སླེབས་སྐབས། ཆོན་རིག་པའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ཏ་
ཅང་གི་ཡག་པོ་རེད་འདུག དེ་དག་ཆང་མ་བརྟག་དབྱེད་བྱས་ཏེ་རྟེན་ནས་ཤོད་གྱི་
ཡོད་པ་ལས། རང་དགར་ཆོད་དཔག་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་ཅ་བ་ནས་མིན།

སྤྱིར་སེམས་ཁམས་རིག་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆོར་བ་བྲག་པོ་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ། དཔེར་ན། ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་སྤྱིར་དུ་སྤྱེབས་སྐབས།
སངས་རྒྱས་པའི་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་དེ་དག་ཏུ་ཅང་གི་ལྷག་པོ་རེད། དེ་བཞིན་
དེ་དག་ནི་ལྷར་བྱས་ཏེ་འགྱུར་བཙུགས་གཏོང་ཚུལ་དང་། དེ་དག་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་
ཐབས་ནི་ལྷར་བྱེད་ཚུལ། དེ་དག་སྤྱི་རྒྱ་གར་གནའ་རབས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱེ་ཁག་དང་།
དེའི་ནང་ཆོན་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་འདི་ཏུ་ཅང་གི་ཟབ་པོ་དང་། ལྷན་དག་པོ་
འདུག་ཅིང་། དེར་བརྟེན་ཆོན་རིག་པ་སྤྱེ་ཆོན་དེའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་ནང་
པའི་ཆོས་ནས་འགྲེལ་བཤད་གང་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་དང་། ནང་པའི་ཆོས་ནས་
ཉམས་སྤྱོད་ནི་ལྷར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དེར་བརྟེན་དེར་སྐབས་ཆོན་རིག་པའི་ནང་ནས་ནང་ཆོས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་
རྒྱབ་པ་དེར་དོ་སྣང་ནི་ཆེར་བྱིན་ཏེ། དེར་འཇམ་གླིང་འདིའི་སྤྱིར་སྤྱེད་པའི་གནས་
པའི་ཆོན་རིག་པ་སྤྲོད་གྲགས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་
དང་། ཡང་སྒོས་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་གསར་བ་སྤྱེབས་པ་འདི་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ཆོན་རིག་པ་དེ་དག་གིས་ཆོས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱི་མེད་ལ།
སྤྱི་བ་བྱི་མའི་དོན་དུ་ཆོས་བྱེད་པའི་སྐད་ཆ་ཡང་ཞོད་ཀྱི་མེད་ཅིང་། མའི་རྣམ་དཔྱད་
ཀྱིས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་
ཐན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཞིག་མཐོང་སྟེ་དེར་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

འདི་འཕྲོས་བཤད་ཡིན་ཀྱང་། བཤད་འདོད་པ་ཞིག་ལ། ཆོན་རིག་གིས་སྤྱིར་
གསུམ་ཀྱི་སྤྱིར་ཆེན་པོ་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་སྐབས། ཅ་བ་

རྒྱལ་ཁབ་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔོན་འདི་རིམ་བཞིན་ཆགས་ཡོང་བ་འདི་ནི་ཚན་རིག་
པས་བཤད་པ་དང་། བདེ་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་གཉིས་གཅིག་མཆུངས་སུ་འགྲོ་
ཡི་ཡོད། སྔོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་བཅུད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ལས། སྔོན་གྱི་སྤྱལ་
བདེན་བཤད་སྐབས། འཛམ་བུ་སྤྱི་བཞི་སྤྱི་ཐོག་སྔོན་གསུམ་གྱི་སྔོན་ཆེན་པོ་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་འཛམ་སྤྱི་གཅིག་བཤད་སྐབས། སྤྱི་བཞི་
སྤྱི་ཐོག་དང་དབྱུས་སུ་རི་རབ། ཉི་མའི་འཁོར་འགྲོས་བཅས་མངོན་པ་མཛོད་ནས་
གསུངས་པ་ཞིག་ཡོད། མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་གསུམ་པའི་སྐབས་ནས་གསུངས་
པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དང་། ད་ལྟ་ཚན་རིག་གི་ཐོག་ནས་དངོས་སུ་མཐོང་བ་
གཉིས་འགལ་བ་རེད། ད་ལྟ་དངོས་སུ་མཐོང་བ་དེ་ཆད་འཇུག། དཔེར་ན། ང་རང་ཆོ་
སུ་ཞིག་གནས་ཀྱི་གུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ། དཔེར་ན་ [Space Craft] བུ་མྱ་བའི་
གོང་ཁྱེད་དུ་ཕྱིན་ནས་མར་འཛམ་སྤྱི་ལ་བལྟས་ན། འཛམ་སྤྱི་ཕྱི་ལ་པོ་འདི་དག་
གསལ་པོ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད། དེར་བརྟེན་གལ་ཏེ་ད་ལྟ་ཚན་རིག་གི་ཐོག་ནས་དངོས་སུ་
མཐོང་བ་འདི་ཁས་མི་ལེན་པར་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་འཛམ་སྤྱི་དེར་ཡིད་ཆེས་
བྱས་ཏེ་བསྐད་ན་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་རྒྱ་རེད། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཇེ་རིན་པོ་ཆེས་
ལེགས་བཤད་སྟེང་པོའི་དབྱར། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱབ་མཐའ་ཁས་ལེན་ན།
སྤྱི་བ་པོ་ཆད་མའི་སྤྱི་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟར་ཆ་འཛོག་འཕེར་བའི་མི་
ཞིག་བྱེད་དགོས་བྱུང་ན། བདེན་དོན་བཤད་དགོས་ལ། རྒྱབ་བརྟེན་གྱི་ཆད་མ་ཡོད་
ན་བདེན་པ་རེད། རྒྱབ་བརྟེན་གྱི་ཆད་མ་མེད་ན་བདེན་པ་མིན་པས་རྒྱབ་བརྟེན་གྱི་
ཆད་མ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རིགས་པས་གཞོད་ཡོང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་རིགས་པ་

དང་འགལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་ན་ཞེས་གསུངས་སྐབས། ཚད་མས་གཞོད་པ་
ཡོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག་ཁས་ལེན་ན་སྟེ་བ་པོ་ཚད་མའི་སྤྱི་བ་རྩེ་བའི་རྩེ་ཞེས་
གསུངས་པ་རེད།

དེས་ན་རང་གི་དམ་བཅའ་གང་ཞིག་དངོས་སུ་ལ་བསྟོན་དགོས་པ་ཆགས་ན་
དེ་ནི་ཉ་ཅང་གི་སློན་ཏྲགས་ཆ་པོ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་ཙ་བ་ནས་ཡོང་ཤེས་ཐབས་མེད་
ཅིང་། ངས་འདི་ཁས་ལེན་གྱི་མེད། ངས་ནམ་རྒྱུན་བཀའ་ཚུལ་མང་པོའི་ནང་དུ་
བཞད་ཡོད། ཁ་ཤས་གང་ཞིག་དགོངས་གྱི་ཡོད་དམ། རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མང་ཤེས་རབ་
འཆལ་འདུག་དགོངས་གྱི་མེད་དམ། གང་ལྟར་མངོན་པ་མངོད་ནས་གསུངས་པ་ནི།
དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་རྒྱུ་གར་གྱི་ནང་གྲགས་ཆོད་དང་བསྟན་ནས་གསུངས་པ་རེད་ཅེས་
ཤོད་གྱི་ཡོད། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་མཁས་པའི་དབང་
པོ་རེད། མཁས་མཉམ་མ་ལས།

དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་འབུམ་སྒྲེའི་གཞུང་ནམས་གྱིས། །

གང་གི་སྒོ་གྲོས་མགུལ་པ་རབ་བརྒྱན་ཅིང་། །

འཛམ་གླིང་འདི་ན་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པར་གྲགས། །

མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །

ཞེས་ང་ཆོས་ཉ་ཅང་གི་ཙ་ཆེན་པོར་བཅི་ཡི་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་མངོན་སུམ་ལ་
བསྟོན་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཆགས་ན། དེ་བཞག་རྒྱ་ལས་ཁས་ལེན་ཐབས་མེད།
དཔེར་ན། བཙུག་ལྷན་འདས་རང་ཉིད་གྱི་བཀའ་ལའང་། དེ་སྤྱི་མི་བཞེན་པ་མ་རེད་
ཅེས་པར་བཞག་དགོས་གྱི་འདུག་ལ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱིས་མངོན་སྤྱེ་དགོངས་

འགྲེལ་རྩ་ཆེན་པོར་བརྩི་བ་གནང་གི་ཡོད་ཀྱང་། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པས། དབུ་
མ་འདུག་པ་ལས།

རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །

བྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་འགྲེལ་གྱི་ནང་དུ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་
སོགས་པ་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅིང་། དེར་བརྟེན་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་མདོ་སྡེ་
དགོངས་འགྲེལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་བཀའ་ཡིན་ཡང་། དེ་སྤྱི་ཅི་བཞིན་པར་ཁས་
ལེན་རྒྱ་མེད་ཅེས་བཞག་པ་གནང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ང་རང་ཆོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
བྱས་ཏེ། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་རྒྱབ་འགལ་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་ན། དེ་འཛོགས་རྒྱ་
ལས་ཁས་ལེན་ཐབས་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད།

དེ་ཡང་ང་ཆོས་ཚན་རིག་ནས་བཤད་པའི་སྒྲ་ཆ་ཁོ་ན་མིན་པར། ད་ལྟ་ཚན་
རིག་ནས་དངོས་སུ་བཤད་པ་དེ་དང་། མདོན་པ་མཛོད་ནས་གསུངས་པ་གཉིས་
བསྐྱར་ནས་བསམ་སྒྲོ་བ་ཏང་ན། ང་ཆོས་མ་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ཤོད་སྐབས།
སྒྲ་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། མི་སྒྲ་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཅས་
ལས། སྒྲ་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཤོད་སྐབས། དགག་བྱ་དེ་ཉིད་གལ་སྲིད་
ཡོད་པ་ཞིག་ན། སྒྲ་རུ་རུང་བ་ཞིག་ལ་སྒྲ་རུ་མི་རུང་ན་མེད་པར་ཐག་བཅད་དགོས་
ཤིང་། དགག་བྱ་དེ་འཆོལ་མཁན་གྱིས་ཡོད་ན་ངེས་པར་རྟེན་སྐབས་མཁན་གྱིས་
འཆོལ་མཁན་གྱིས་བཅའ་ནས་མ་རྟེན་ན་མེད་པར་ཐག་བཅད་དགོས་པ་རེད།

དཔེར་ན། རི་རབ་ལ་ཆ་བཞག་ན། སྒྲ་རུང་མ་དམིགས་པ་པལ་ཆེར་རེད། རི་

རབ་ཀྱི་གྲིབ་མ་ང་ཆོས་མོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཁྱལ་རེད། གྲིབ་མ་དེ་ང་ཆོས་མཛོན་
གྲུར་དུ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། གྲིབ་མ་དེ་གང་ལས་ཡོང་བའི་རི་རབ་དེ་མཐོང་བའི་
ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ལ་བཅི་དགོས་སྤྱད་ན་ཁག་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་རི་རབ་
ཡོད་ན་སྤྱད་དུ་བྱུང་དགོས་ལ། སྤྱད་དུ་བྱུང་བ་དེ་རི་ལྟར་བཅའ་ན་ཡང་། རྒྱགས་བཞི་
མཆམས་བརྒྱད་སྟེང་འོག་བར་གསུམ་གང་ནས་བཅའ་ཀྱང་རི་རབ་དེ་བརྟེན་ཀྱི་
མེད། དེས་ན་སྤྱད་དུ་མ་དམིགས་པ་རེད།

དེ་བཞིན་དུ་མཛོན་པ་མཛོད་ནས་གསུངས་པའི་ཉིན་མཆོན་གྱི་འགྲོ་སྤངས་དེ་
དག་དང་། ད་ལྟ་ང་ཆོས་དངོས་སུ་མཐོང་བ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་འགལ་བ་འདུག་ཅིང་།
དེ་བཞིན། མཛོན་པ་མཛོད་ལས།

ཉི་ཟླ་ལྷན་པོའི་བྱེད་ནའོ།

དཔག་ཆོད་ལྔ་བཅུ་གཅིག་དང་བཅས།

ནམ་བྱེད་ཉི་མ་རུབ་པ་དང་།

ཉི་མ་བྱེད་དང་འཆར་དུས་གཅིག།

ཅེས་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་ད་ལྟ་དངོས་སུ་འཛམ་གླིང་འདི་ནས་ཁྱ་བ་བར་དུ་
བར་ཐག་རིང་གྱུར་རི་ཅམ་ཡོད་དམ། དེ་ནི་ཡག་པོ་མི་བླན་ན་ཡང་། སལ་ཆེར་མལ་
ལེ་འདུམ་གཅིག་ལྟག་ཅམ་ཞིག་ཡོད། དེ་བཞིན་འཛམ་གླིང་ནས་ཉི་མ་བར་མལ་ལེ་
ས་ཡ་དགུ་བཅུ་གོ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་ངས་བླན་གྱི་འདུག ཏ་ཅང་གི་ཐག་རིང་པོ་ཡོད།
ཐག་རིང་པོ་ཡོད་སྟབས་ཉི་མ་དེ་ཁྱ་བའི་ཆེ་ཆུང་ཅམ་ལས་ང་ཆོས་མཐོང་གི་མེད།
དེས་ན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉན་གྱིས།

དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་གཅིག་དང་བཅས། །

ཞེས་སྒྲ་བའི་ཆེ་ཆུང་དེ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་དང་། ཉི་མའི་ཆེ་ཆུང་དེ་དཔག་ཚད་
ལྔ་བརྒྱ་དང་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ནི། བསྟན་བཤེགས་སྒྲོང་མཁན་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། སྒྲ་བ་
དང་ཉི་མ་གཉིས་ཐག་ཉེ་རིང་ཆེན་པོ་ཞོར་བ་དེས། ང་ཚོས་འདི་ནས་མཐོང་སྐབས་
ཆེ་ཆུང་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མཐོང་གི་ཡོད་པ་ལས། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་ཉི་
མ་དེ་ཉ་ཅང་གི་ཆེན་བ་ཡོད། ངས་གངས་ཀ་དེ་ད་ལྟ་བུ་མཐོང་འདུག འདི་ནི་མངོན་པ་
མཐོང་ནས་གསུངས་པ་དེ་དང་། དངོས་སུ་ཉེད་པ་གཉིས་བསྟར་སྐབས། འགལ་བ་
ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད་པས་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པ་རེད།

ཡང་ངོ་མོ་འགལ་དམིགས་དང་། རྒྱ་འགལ་དམིགས། འབྲས་བུ་འགལ་
དམིགས་ཞེས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་དག་ལ་བསམ་སྒོ་ཞིག་གཏོང་
སྐབས། དངོས་གནས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་རེད། གང་ལྟར་ཆེ་ཆུང་གི་ཚད་
སོགས་དངོས་སུ་མཐོང་བ་དང་། མངོན་པ་མཐོང་ནས་གསུངས་པ་གཉིས་འགལ་བ་
ཆགས་སྐབས། མངོན་པ་མཐོང་ནས་གསུངས་པ་དེའི་འགལ་བ་ཞིག་དངོས་སུ་
མཐོང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེ་ཁས་སྒྲུངས་བུ་བ་ཀྱི་མེད།

མངོར་ན་མངོན་པ་མཐོང་ནས་གསུངས་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་དང་། དེ་ལས་ཚད་
དང་དབྱིབས་སོགས་འགལ་བ་ཞིག་ང་ཚོས་དངོས་སུ་མཐོང་བས་ན་དེ་ཁས་སྒྲུང་
ཐབས་མེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཤད་པའི་འགྲོ་སྟངས་དེ་
བཞིན་དེད་ནས་བྱིན་ན། རི་རབ་ཁས་སྒྲུངས་ཐབས་ཅུ་བ་ནས་མེད། དེས་ན་ངས་རི་
རབ་ཁས་ལེན་གྱི་མེད་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། ཚོས་པ་ཁ་ཤས་སེམས་འཁྲལ་ལངས་

པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། མཁའ་ལ་འབྱུང་གཅིག་བསགས་པ་ཡིན། རི་རབ་མེད་ན་ཆགས་
སྒོ་སྦངས་སོང་བསམ་པ་དེ་འབྲེལ་རྒྱུ་འཇུག་ཉེན་ཁ་ཡོད། དེ་འབྲེལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་
དགོས་དོན་མེད། དེ་ནི་ཁ་སང་བརྗོད་པ་ལྟར། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ཅ་དང་བཅས་
པ་དབྱུང་ནས་རང་ཉིད་ཆོག་གས་གསོག་རྒྱུ་འཇུག་དོན་དུ་སྒོས་བསྐྱངས་ཏེ།

བདག་པོས་བཟུང་དང་མ་བཟུང་དང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ། སྒོས་བསྐྱངས་ཏེ་དབྱུང་བ་ལས། རི་རབ་ཡོད་
ཡང་རུང་མེད་ཡང་རུང་བྱུང་ཁར་གང་ཡང་མེད། དེ་ལྟའི་ཆགས་སྒོ་བསྐྱངས་སོང་།
ངའི་སྒྲ་བ་མང་པོ་འགྲོ་བཤག་ཏུ་ཕྱིན་སོང་བསམ་པ་ལྟ་བུའི་བསམ་སྒོ་ཅ་བ་ནས་
གཏོང་དགོས་དོན་མེད།

ངས་དཔེར་བརྗོད་ཅིག་བརྒྱབ་ན། རྒྱ་གར་གྱི་མ་རྟེ་པ་རྟེ་ཤི་གཞིས་ཆགས་
ཅུང་ཅུང་ཡིན་པས་བྱ་གསོ་ཁང་གི་སྒོ་བ་ལྷ་དང་བསྐྱར་ན་སྒོ་བ་ལྷ་ཅུང་ཅུང་དང་
མ་སྐྱུན་རྒྱུ་སྒྲི་པོ་རེད། སྐར་ད་སྒོ་བ་ལྷ་དེར་སྒྲེབས་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ། ཁོང་ཆོའི་
འཛིན་ལྷའི་སྒོ་འགྲམ་དེར་ཆོན་རིག་གི་འགྲམས་སྟོན་མེ་འབར་སྐྱངས་དང་། ཅུང་གི་
འགྲོ་སྐྱངས། ཉི་ཁྲི་གཟའ་འཛིན་སོགས་ཀྱི་འགྲམས་སྟོན་ཅུང་ཅུང་ཞིག་བྱས་འདུག
ལྷ་གྲུ་བྱ་མོ་བཅུ་ཙམ་བྱས་པ་ཅུང་ཅུང་ཏ་ཅང་གི་ཁྱོད་པོ་ཞིག་འདུག ལྷ་མོ་དེས་ང་
ཆོ་བོད་པ་ཆོས་ཉི་མ་གཟའ་འཛིན་ཡོང་སྐབས། སྐྱ་གཅན་གྱིས་བཟས་པ་རེད་ཅེས་
རྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་མ་རེད་ཅེས་ཟེར། ཏ་ཅང་གི་སྟིང་པོ་རྩེ་པོ་རེད། འགྲམ་བཞད་རྒྱབ་
ས་དེ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ང་ལོ་ཆེ་ཞིང་དེའི་ལོར་ང་ལོ་བདུན་ཅུ་
མ་ཟིན་ཙམ་ཞིག་རེད། ང་མི་ཀན་ཞིག་ལ་གཞིས་ཆགས་བྱ་མོ་ཅུང་ཅུང་ཞིག་གིས།

ཏུ་ཅང་དོན་ནས་ཉེ་ར་ཆོ་བོད་པས་ཉི་མུ་གཟའ་འཛིན་ཞེས་པ་དེ་སྤྲ་གཅན་གྱིས་
བཟས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་དེ་མ་རེད། དེ་ནི་ཉི་མུ་འཛིན་བར་དུ་འཛིན་སྤྱོད་པས་པ་
དང་། དེ་བཞིན་འཛིན་སྤྱོད་དང་ཉི་མུ་འཛིན་བར་དུ་སྤྲ་བ་སྤྱོད་པས་པ་དེ་དག་འགྲེལ་བ་ཤད་
བརྒྱབ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་མོང་། དེ་བདེན་པ་རེད།

ང་ཚུང་ཚུང་གི་སྤྱོད་པས་སྤྲ་བ་གཟའ་འཛིན་ཡོང་སྤྱོད་པས་སྤྲ་བ་སྤྲ་གཅན་གྱིས་
ཟ་ཡི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་སྤྲ་བ་འདར་འཇུག་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གཞན་གྱིས་
ཤོད་སྤྱོད་པས་ང་སྤྱོད་ཡི་ཡོད། སྤྲ་བ་འཇུག་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྤྱོད་པས་སྤྲ་བ་དེ་གང་
འག་བསམས་ནས་སྤྱོད་ཡི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྱོད་ཡི་ཡོད། དེར་བརྟེན་བྱེད་རང་ཆོ་འགའ་
ཞིག་གིས། བོད་པས་ཆོས་ཐོག་མར་བྱེད་སྤྱོད་པས་ནས། ས་གཞི་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱུགས་
ཤིང་མེ་ཏོག་བཟུམས། །ཞེས་མཁའ་འཇུག་གི་ཡོད་ཀྱང་། རི་རབ་དང་སྤྱོད་བཞི་
སྤྱོད་ཐུག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མེད་བསམ་སྤྱོད། ཆོས་དེར་ཁུངས་མེད་ཅེས་ཁ་ཤིས་
འན་མཛོག་ཁ་ཤི་རེད། དེ་ནི་མཐོང་རྒྱ་དང་ཐོས་རྒྱ་ཚུང་འགས་པ་དང་། བྱང་པའི་
གཞུང་ལ་མ་སྤྱོད་པས་པའི་སྤྱོད་རེད།

ནང་པའི་གཞུང་ནི་བདེན་པ་གཉིས་དང་། བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་ཤོད་
ཀྱི་ཡོད་པ་ལས། རི་རབ་ཀྱི་ནུས་གཞན་སྤྱོད་དུ་ནང་པའི་ཆོས་བརྟན་པ་ལྟ་བུ་ཅ་བ་
ནས་མིན། ངས་ཆོན་རིག་པ་ཆོ་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་དང་། ང་ཆོ་ནང་པའི་ནང་དུ་འང་ང་རི་
རབ་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་ལ་ཁས་ལེན་ཀྱི་མེད་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ནང་པའི་
སྤྱོད་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་
ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

སྤྱི་བ་ལྷ་མི་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན། སྤྱིར་ཡུལ་ལ་ང་རང་ཆོའི་སེམས་ཅན་ཐ་
མལ་པའི་སྒོ་དེ་གཞི་ལ་བཞག་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་སྐབས།

ཡུལ་ལ་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་དང་། སྒྲོག་གྱུར་ལ་ཅུང་ཟད་སྒྲོག་གྱུར་དང་།
ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་བཅས་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་ཡོད་ཀྱི་ཡོད། གཞལ་བྱའི་
གནས་གསུམ་ཡོད་པ་དེར་བསམ་སྒོ་ཅུང་ཟད་བཏང་ན། སུས་བལྟས་ཀྱང་ཤེས་ཐུབ་
བ་ཞིག་རེད། ཡོད་དོ་ཅོག་མཐོང་མི་དགོས་ཤིང་། ང་ཆོའི་སྒོ་ལྷའི་ཤེས་པས་ཐད་
ཀར་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་མི་དགོས་ལ། སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་མང་པོ་
ཞིག་ཡོད། དཔེར་ན། མི་རྟག་པ་སྤོང་ཆ་བཞག་ན། དེ་ནི་ང་ཆོའི་མངོན་སུམ་གྱི་
སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེ་ནི་བསམ་སྒོ་བཏང་ནས་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པ་
ཞིག་ཡོད་པ་ལས། དེར་སྐབས་ཆོན་རིག་གིས་རྒྱལ་སྤོང་སྤྱིང་དུ་སྤྱོད་སྐབས་སྐབས།
སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་ཞིང་འཇིག་འགྲོ་བ་མཐོང་བ་ཞིག་དང་། ཅིས་བརྒྱབ་
ནས་བཤད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ལས། དེའི་གོང་ལ་དེ་དག་ཤེས་ཀྱི་མེད།
དེར་བརྟེན། ཡུལ་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་ཅམ་མིན་པར་སྒྲོག་གྱུར་ཡོད་པ་ཞིག་སུས་
བལྟས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱི་རེད།

དུས་རབས་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ཀྱི་གོང་དུ་མི་སུ་གཅིག་གི་སྒོ་ལ་མེད་པ་མང་པོ་
ཞིག་དེར་སྐབས་གསར་བ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ཆེ་ཤེས་དང་རྒྱུད་ཤེས་རི་ཅམ་
གྱིས་ལུགས་ཆེ་རུ་བྱེད་པ་དེའི་ཆོད་གྱིས་འཛམ་གླིང་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་མཐོང་རྒྱ་
ཡོད་ཅིང་། སྤྱར་འཛམ་གླིང་བཞོད་པ་པོ་འདོད་མཁན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་
འཛམ་གླིང་འདི་ཁོ་ན་ཅམ་ལས་གསུང་གི་མེད། གཞན་རྣམས་སྐར་ཆོག་ལས་ལྟ་བུ་

ཡོད་པ་དང་། དེ་དགོན་མཆོག་གི་བཀོད་པ་རེད་ཅེས་བྲིན་པ་ཙམ་ལས། དེའི་ཆེ་དེའི་
དུས་ཀྱི་མ་རྟོགས་པ་དང་མ་ཤེས་པ་མང་པོ་ཞིག་དེད་སྐབས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། དེ་དག་
ནི་དེད་སྐབས་གསར་དུ་བྱུང་བ་མིན་པར་དེའི་དུས་སུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་དེར་སྒྲོག་
གྱུར་ཆགས་ཡོད་ལ། རིགས་འགའ་ཞིག་སྐབས་དེར་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཆགས་ཡོད།
ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ལ་སྟོས་ནས་སྒྲོག་གྱུར་དེའི་ནང་དུ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པ་
རིགས་པས་དབྱུང་བ་བྱས་ཀྱང་ཤེས་མི་བྱུང་བ་དེ་འདྲ་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་སྐབས། ང་རང་
ཆོར་སྒྱུར་ཤེས་པའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཤིན་ཏུ་སྐྱ་བའི་རིགས་
དེ་དག་པལ་ཆེར་ང་ཆོར་སྒྲོག་གྱུར་རེད།

སྒྱུར་ཤེས་པ་ལ་སྤྲ་རགས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་ཡོད། ཤེས་པ་རགས་པ་དེ་
དག་ང་ཆོར་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་མངོན་གྱུར་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་པ་སྤྲ་མའི་
རིགས་མང་པོ་ཞིག་པལ་ཆེར་སྒྲོག་གྱུར་རེད། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཡང་ཡོད་གི་མེད་
དམ། དེ་འདྲ་ཞིག་གི་རྒྱུན་གྱི་སྤྱིང་ནས་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས་བྱུང་ན། དེ་སྒྲོག་གྱུར་
ཡིན་ཞིང་། དེར་བརྟེན་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་ཙམ་ལས་ཁས་མི་ལེན་པ་ཞིག་གིས།
སྒྲོག་གྱུར་གྱི་གནས་དོན་ཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་བྱུང་ན། དེ་མ་ཤེས་པ་དང་
མ་རྟོག་པ་ལས། དེ་མེད་པར་རྟོག་པ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མིན། དེ་དག་ནི་གཞི་ལྷ་སུ་གཅིག་
དང་། གནས་དོན་ལྷ་སུ་གཅིག་ཆགས་ཡོད།

དེ་མིན་ང་ཆོའི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ། དངོས་སོ་གང་དང་གང་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་།
རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་དགོས་ཤིང་། རྒྱ་དེར་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཡོད་ལ། ཉར་
ལེན་གྱི་རྒྱུན་ཡང་ཡོད། ཉར་ལེན་མེད་ན་རྒྱ་གང་ཞིག་འབྲས་སུ་དེའི་ངོ་བོར་འགྱུར་

འགྲོ་བ་ཞིག་གིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྤྱི་
གཟུགས་ཅན་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དགོས་པ་ལྟར། ནང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལའང་
ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དགོས་པ་རེད་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད།

ཐོག་མར་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ནི། གསལ་རིག་དང་སྤྱོད་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་
ཞིག་དང་། གཟུགས་ཅན་ལ་གོ་མཐུན་ནས་འགྲོ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་བཅས་དེ་གཉིས་མི་
འདྲ་བ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དངོས་པོའི་གཤེས་ཀ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་རང་རང་གི་
ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་སྟེབས་དགོས་པ་རེད། དེས་ན། ད་ལྟ་བུའི་ཤེས་
པའི་རྒྱན་འདི་སྟེ་ཁ་མའི་ཤེས་པ་དང་། སྟེ་ཁ་མའི་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱན་ཡར་དེད་ན།
མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱོད་བའི་སྐབས་སུ་སྤྱར་གྱི་ཡོད་ཅིང་། ཐོག་མར་འདི་ཡག་
པོ་ཞིག་ཤེས་པ་ལ། གསལ་རིག་ཅེས་པ་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་ཤེས་དགོས་པ་རེད། སྤྱིར་
བཏང་མི་ཞིག་པར་བཞག་ དཔེ་ཆ་སྤྱོད་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཁ་ནས་གསལ་
རིག་ཅེས་སྤྱོད་སྤྲུག་གི་སྤྲུག་རྫོང་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་གསལ་རིག་ཅེས་
བརྗོད་ན། གང་ཡིན་ནམ་བསམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས། རང་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་བསམ་ལ་
དོ་སྤང་བྱས་ཏེ། གསལ་རིག་ཅེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་ལས། དམིགས་བསམ་ལ་དོ་སྤང་
མ་བྱས་ན་མི་ཤེས་པ་ཡིན།

དེས་ན་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་སྟོམ་མཁན་དེ་དག་གིས་གསལ་
རིག་ཅེས་པ་དེ་སྤྱོད་བའི་ཐོག་ནས་ངོ་འཕྲོད་པ་ཞིག་པལ་ཆེར་ཡོད་པ་རེད། དེ་གལ་
ཆེན་པོ་འདུག་ སྟོན་ལ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་པར་བཞག་ ཐོག་མར་རང་རང་
ཆོའི་དངོས་པོ་གཏན་ལ་པར་བྱུང་ནང་དུ་གཟུགས་ཤེས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་

ཞེས་བཤད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་དེ། ཡག་པོ་ཞིག་ངོས་འཛིན་པ་ལ། གསལ་རིག་གི་
མྱོང་བ་བཏོན་ནས་རྣམ་རྟོག་གི་འཕྲོ་འདུ་བཀག་སྟེ་དེའི་སྟངས་ཤེས་པ་ལོ་མ་མ་
བཅོས་པའི་མྱོང་བ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ལྟའི་ཐོག་ནས་ཤེས་པ་ཞེས་པ་དེའི་ངོ་བོ་
གང་འདྲ་ཞིག་འདུག་གམ། དེའི་རང་བཞིན་དེ་དག་ཤེས་པའི་སྐབས་དེ་དང་། རིགས་
མ་ཐུན་པའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་ཞིག་དགོས་སམ་མི་དགོས། ཁ་སང་ཞུས་པ་ལྟར། གྲང་
བ་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེ་ཡི་ཡོད་ཅིང་། གྲང་བས་བརྟེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། གྲང་བ་དེ་
ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ན་རྗེས་རགས་པ་རེད།

དཔེ་ཆ་བཞག་ན། ཆོན་རིག་པ་ཞིག་གིས་ཐེངས་ཤིག་འབྲེལ་བཤད་རྒྱ་བ་
སྐབས། གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐུལ་མཐོང་སྟེ་སེམས་ལ་མི་བདེ་བ་ཡོད་པའི་གནས་
སྐབས་དང་། རང་གི་སྤྱད་བསྐུལ་གྱིས་རང་ལ་མི་བདེ་བ་ཡོད་པའི་མི་བདེ་བའི་ཆོར་
བ་མྱོང་སའི་གྲང་བ་དེ་གཅིག་པ་རེད་ཅེས་ཚིག་གྱི་འདུག་རེད་ཅུ་ཅང་གི་ཡ་མཚན་
བྱུང་། རས་སྐབས་དེར་དེ་འདྲ་ཡིན་ན། གྲང་བ་དེ་སྤྱད་ཅམ་བྱུང་ཞེས་ཅི་མོ་དང་
བཅས་བཟོད་རྒྱ་བྱུང་། དེ་གཉིས་ལ་ཉ་ལས་པའི་གྲང་བར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད།
གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐུལ་བསམས་ནས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་མི་བདེ་བ་ཡོད་པ་
དེར་སྟོང་སྟོབས་ཡོད་ལ། དེ་ཁྲལ་ཞིག་མིན་པར་དང་དུ་ལེན་པ་རེད། གཞན་ལ་བཅེ་
བའི་བསམ་པས་གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐུལ་ལ་མི་འདོད་པའི་སྒོ་སྐྱེས་པའི་སྐབས།
སེམས་ལ་མི་བདེ་བ་ཡོང་བ་དེ་དང་དུ་ལེན་པ་རེད་ལ། གཞི་ཅ་དེ་སྟོང་སྟོབས་ཡོད་
པ་རེད། རང་གི་སྤྱད་བསྐུལ་གྱིས་མནར་བའི་གནས་སྐབས་སྟུ། མི་འདོད་བཞིན་དུ་
སྤྱད་བསྐུལ་ཐོག་ཏུ་བབས་ནས་དེས་མནན་པ་ཞིག་རེད། གྲང་བས་དེ་གཉིས་ངོས་

འཛིན་གྱིས་དབྱེ་བ་འབྲེད་ཤེས་ཀྱི་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག དེར་ད་དུང་སྤྱི་མཐུན་
ནས་ཞིབ་འདུག་གྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་སྐད་ཆ་བྱུང་།

དེས་ན། གལ་སྲིད་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་
ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་ཡོང་སྐྱེད་ས་ཇི་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཡོང་བ་སྐྱེད་པའི་རྣམས་པའི་སྐྱེད་
ནས་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག དངོས་གནས་བྱས་ན་ཤེས་པའི་སྐྱེད་ནས་བྱེད་པར་ཉ་ཅང་
གི་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། ར་རང་ཆོའི་ཉིན་རེའི་བདེ་སྤྱག་གི་འཆོ་བའི་ནང་དུ་ཆ་
བཞག་ཀྱང་། ཇི་ཙམ་གྱིས་གཞན་བདེའི་བསམ་པ་སྒོ་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དེའི་ཆོད་
གིས། སྐྱིང་སྐྱོབས་ཆེ་བ་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། སྐྱིང་སྐྱོབས་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་ཆོད་གིས།
སེམས་ཁྲུལ་ཉུང་བ་དང་། སེམས་མ་སྐྱིད་པ་ཉུང་བ་ཡོད། དེས་པན་གྱི་ཡོད་ལ་
དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་སྤེལ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དང་དུ་ལེན་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད།
དགོས་པ་ཞིག་རེད་འདུག

རང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བ་དེ་ནི་མི་འདོད་པ་དང་། དུས་ནས་ཡང་མི་
དགོས་པ་ཞིག་རེད། རང་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་མི་འདོད་
པས་ན། ཐར་བ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་བསྐྱེད་
ཀྱི་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་དེར་སྤྱག་པ་རེད། གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་རྒྱ་དེ་ནི་རང་ལ་
པན་གྱི་ཡོད། པན་གྱི་ཡོད་སྐབས་དེ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་སྐྱེད་བྱ་དང་དོར་
བྱ་གཉིས་ཀ་སྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་ཉེན་གྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན། ཡ་མཚན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།
ཡ་མཚན་པོ་མི་འདུག་གཤ། དེ་འདྲ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད།

དེར་བཞེན་ཤེས་པའི་རྣམས་གཞན་ཆ་ཆོང་ཞིག་སྐྱེད་པའི་སྐྱེད་ནས་འབྲེལ་

བཤད་རྒྱུ་ཐུབ་རྒྱ་ཏ་ཅང་གི་ཁག་པོ་རེད། རགས་པ་ཞིག་འགྲེལ་བཤད་རྒྱུ་གི་
ཡོད། དེ་ལྟར་ཆ་ཆང་འགྲེལ་བཤད་རྒྱུ་མི་ཐུབ་པའི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཡོངས་
སྟེན་གས་པ་མཇུག་པ་དེ་ནས་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་བཤད་རྒྱ་ཏ་ཅང་གི་ཁག་པོ་རེད། དེ་
ཡང་། ༼Wishful Thinking༽ རང་འདོད་ཡིད་ཆེས་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད་ན་གང་ཤེས། གང་ལྟར་དེ་ཆོའི་གས་ནི་སྤྱི་མཐུན་དེ་ཡར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་ཡི་རེད་
ལ། བསམ་སྒྲོ་ཏ་ཅང་གཏོང་རྒྱ་ཡོད།

རྟོག་བྱ་གཅིག་ནི་འཛམ་གླིང་འདི་ནི་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཆགས་མིན་དེ་ཡིན། གང་
ཞིག་བྱས་ཏེ་ཆགས་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། འཛམ་གླིང་ཆགས་སྐྱེད་ས་ ༼How༽
ཞེས་བརྗོད་ན་ཅུང་ཟད་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ༼What༽ ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་ཏོག་
ཅམ་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། འཛམ་བྱ་གླིང་གང་འདྲ་ཞིག་རེད་དམ་ཞེ་ན་དེ་ཡང་འཛམ་
བྱ་གླིང་དང་། ཉི་མ། གཟའ་སྐར་དེ་དག་ཏོག་ཅམ་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ༼Galaxy
༽ རྒྱར་ཆོགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཀྱང་བཤད་ཐུབ། ༼How༽ ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་བཤད་
ཐུབ་ཀྱི་རེད། ལོ་ཐེངས་འབྲུམ་ཁ་ཤས་ཀྱི་གོང་ནས་ཉི་མ་འདི་ལྟར་ཆགས་པ་རེད། དེའི་
མཐའ་ལ་བསྐྱོར་བའི་འཛམ་གླིང་དེ་དག་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཆགས་པ་རེད་ཅེས་འགྲེལ་
བཤད་བརྒྱུ་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ༼Why༽ བརྗོད་ན་དེར་འགྲེལ་བཤད་མི་འདུག་ལ།
༼Philosophy༽ ལྷ་བྱུང་གི་ཐོག་ལ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་རེད་
ཅེས་བརྗོད་ན་དེ་ནི་གཏི་ཐུག་སྟེ། རོན་ལ་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་པ་རེད། རྒྱ་
མེད་ལས་སྐྱེས་པ་རེད་ཅེས་པ་ནི་ཏ་ཅང་གི་རྟོག་བྱ་འདུག་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་
ནམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡག་པ་འདུག་ བཅུད་གཅོད་བྱེད་པར་མགོ་ན་དགོས་

དོན་མེད། རྒྱ་མེད་ལས་སྦྱེས་པ་ཞིག་བཤད་ན། དེ་ནི་ཉ་ཅང་གི་ཐལ་བ་རེད། ད་ལྟའི་
གནས་སྐབས་སུ་རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལ་ཁྱོས་ཤིང་། རྒྱ་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་ལས་པ་ཞིག་ཐོག་མར་
འགོ་ཚུགས་སྐབས་རྒྱ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་པར་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན།
དེ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག་པ་ཞིག་རེད།

འོན་ཀྱང་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་ན། རྒྱ་གང་ཞིག་ལས་སྦྱེས་པ་རེད་དམ།

ཁུ་ཐུག་ནས་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པ་རེད་ཅེས་གངས་ཅན་པས་རྗོད་གྱི་ཡོད།

དེ་ཡང་ཉ་ཅང་གི་ཁག་པོ་རེད། རྒྱ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཞིག་ལས་འབྲས་བྱ་
འགྱུར་བ་འགོ་བ་ཞིག་ཡོང་བྱུང་ཐབས་མེད། ཇི་ཅི་མ་གྱིས་འབྲས་བྱར་འགྱུར་བ་ཡོད་
པ་དེའི་ཆོད་གྱིས་རྒྱ་དེ་ཡང་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡོང་དགོས་པ་ལས།
རྒྱ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ན། རྒྱ་ཡི་འབྲས་བྱ་མ་སྦྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་དང་། རྒྱ་
ཡི་འབྲས་བྱ་སྦྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་འཛོགས་ཐུབ་རྒྱ་ཉ་ཅང་གི་ཁག་པོ་རེད།

དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་ས་བྱ་བ་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་རྩ་བ་ཉིད་ནས་ཡོང་ཐབས་མེད། དེར་
བརྟེན་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡོང་རྒྱ་མེད་ལ། དེ་ནི་ཉ་ཅང་གི་
ཁག་པོ་རེད། དེ་ནས་མར་བྱེད་ཀ་རྒྱ་ལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱེད་ཀ་དངོས་པོ་ཡིན་
པ་ལྟ་བུ་འཛིག་རྟེན་བཞུགས་པ་པོའི་དགོན་མཆོག་ཅེས་བརྗོད་ན། མཁུན་བཅེ་རུས་པ་
མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་སྐབས། དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རྒྱ་ཉ་ཅང་གི་མཐར་
རེད། རང་བྱུང་གི་སྦྱེས་བྱ་རེད་ཅེས་རྗོད་སྐབས། རྒྱ་ལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཤད་
དགོས་བྱུང་ཡང་། ཉ་ཅང་གི་རྩོག་བྱ་ཆ་པོ་རེད། འཛིག་རྟེན་བཞུགས་པ་པོ་དེ་ཡང་ཇི་
ལྟར་བྱས་ཏེ་བྱུང་བ་རེད་དམ། དེ་གང་འབྲས་ཞིག་རེད་དམ། གང་ཞིག་བྱས་ཏེ་བྱུང་བ་

རེད་དམ་ཞེ་ན། ཉ་ཅང་གི་རྟོག་བློ་མོ་རེད།

ནང་པ་རང་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན། མཐུན་པའི་བདག་ཉིད་དང་། བཅེ་བའི་བདག་ཉིད། རུས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་འབྲེལ་གྱིས་ང་ཚོ་རྟོག་བློའི་དཀྱིལ་ལ་བརྟུག་འདུག་ཅིང་། དེ་ནི་ངས་འཛིན་ཏེན་བཀོད་པ་པོའི་ཆོས་ལུགས་ལ་སྦྱོན་བརྒྱུད་བྱས་པ་མིན་ཞིང་། འཛིན་བཏེན་བཀོད་པ་པོ་མི་འདོད་ཅིང་། ནང་པ་རང་གི་ངོས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན། དེ་འབྲེལ་རེད། མཐུན་པའི་བདག་ཉིད་དང་། བཅེ་བའི་བདག་ཉིད། རུས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་འབྲེལ་གྱིས་བཀོད་ནས། བཀོད་པའི་འབྲས་བྱར་དགོན་མཆོག་རང་ཉིད་ཀྱང་། འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤྲོད་རྟོག་བློས་ཁེངས་ནས་ཐུགས་མི་སློབ་བྱས་ཏེ་བཞུགས་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། དགོན་མཆོག་བཅེ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། དགོན་མཆོག་རང་ཉིད་ཀྱང་ཐུགས་ཁུལ་གནང་སྟེ་ངས་བཀོད་མི་དགོས་པ་ཞིག་བཀོད་སོང་། བཅོ་མི་དགོས་པ་བཅོས་སོང་ཞེས་གསུང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དེར་བཏེན་རྟོག་བློ་འདུག།

དེས་ན་རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་དང་འགལ་གྱི་ཡོད། ཏྲག་པའི་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་དང་འགལ་གྱི་འདུག ཏྲག་པ་རང་བྱུང་གི་སྦྱེས་བྱས་བཀོད་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་དང་འགལ་གྱི་ཡོད། འགལ་འདུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་གང་ཞིག་རེད་དམ་ཞེ་ན། འཛམ་གླིང་སྤྲོད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་ཆགས་ནས། དེར་ལོངས་སྤྱོད་མཁན་གྱི་བརྟུད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་སེམས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པས་ན། སྤྲོད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་འདི་ཆགས་པ་རེད། དེས་ན། ལས་ཞེས་པའི་སྐད་ཆ་དེའི་སྟེང་དུ་སྐྱབས་གྱི་ཡོད། དེར་བཏེན་ཐོག་མ་ཡོད་དམ་ཞེས་པའི་སྐད་ཆ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ད་ལྟ་ཏྲག་པའི་

རྒྱ་དང་། རྒྱ་མེད་ལས་སྦྱེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཞེས་བཤད་དགོས་
པའི་གནད་འགག་ཐུག་ས་གཅིག་ནི། ཐོག་མ་བཞག་ན་མི་བདེ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་
རེད། ཐོག་མ་ཞིག་འཛོག་དགོས་ལ། དེ་རི་ལྟར་བྱས་ཏེ་བྱུང་བ་རེད་དམ་ཞེ་ན།
འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོས་བཀོད་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ན་རྟག་པའི་
རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པ་རེད་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད།

སངས་རྒྱས་པས་ཐོག་མའི་རྒྱ་མེད་ཅེས་རྗོད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ཐོག་མའི་རྒྱ་མེད་
ཅེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་དགའ་བྲག་ནས་བརྗོད་པ་མིན་པར། ཐོག་མའི་རྒྱ་བཞག་ན་
རིགས་པས་དབྱུང་དུ་མི་བདེ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཐོག་མ་མེད་པ་དེ་
བཤད་པ་རེད། དེ་དག་མང་པོ་ཞིག་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཞེས་འདི་འདྲ་
ཡང་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། རི་ལྟར་བྱས་ཏེ་བྱུང་བ་རེད་དམ་ཞེས་བརྗོད་སྐབས། འདི་
ཡང་སྲིད་པ་ཞིག་དང་། འདི་ཡང་གཅིག་སྲིད་པ་རེད། དེ་ལ་འགལ་འདྲུ་འདྲུག་འདི་
ལ་འང་འགལ་འདྲུ་འདྲུག་འདི་འགལ་འདྲུ་ཅུང་ཟད་ཅུང་བ་འདྲུག་ཅེས། ང་ཚོས་ཐོག་
མ་མེད་པ་ཞིག་བཤད་ན། མྱོ་བྱུང་རིགས་འགའ་ཤས་མི་བདེ་བ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད། འདོད་པ་ཁེངས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཀྱང་། འདོད་ཚུལ་དེར་
གཞོད་པ་ཉུང་ཞིང་། སྦྱབ་བྱེད་མང་བ་ཡོད་པ་རེད།

སྦྱེ་བ་སྦྱ་བྱི་སྦྱབ་པ་ཞེས་པ་ནི། རང་གིས་སྤྱོད་བའི་སྦྱོན་སྒྲུབ་དཔེར་ན། སྦྱེ་བ་
ཐོན་མཁན་གྱི་མི་དེར་རང་ཉིད་ལ་མཛོན་གྱུར་ཆགས་ནས་སྦྱེ་བ་སྦྱ་མ་ཐོན་གྱི་ཡོད་
པ་རེད། ཁོ་རང་ལ་མཛོན་དུ་གྱུར་བ་དེ་གཞན་ཞིག་ལ་ར་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུ་ཁག་པོ་འདྲུག་
ཅིང་། དཔེ་ཆ་བཞག་ན། མི་ལམ་བཏང་མ་སྤྱོད་བའི་མི་ཞིག་ལ་མི་ལམ་རོ་སྤྱོད་བྱེད་

དགོས་བྱུང་ན་ཉ་ཅང་གི་ཁག་པོ་རེད། དཔེར་ན། ང་ཚོས་རྩལ་ཅུ་བ་ནས་ཟ་སྤྱོད་མེད་
སྟབས། ཚུས་རྩལ་ཟས་ན་ཆོར་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་སྒྲོར་ང་ལ་མི་ཞིག་
གིས་འགྲེལ་བ་ཤད་ཅི་ལྟར་རྒྱབ་ཀྱང་། རོབ་ཆོད་བྱེད་རྒྱ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ལས།
ཚུས་རྩལ་ཟ་སྤྱོད་བའི་མི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་སྲུ་སྤྱོད་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ངས་ཅུ་བ་ནས་
ཤེས་སྟབས་རྒྱ་མེད། དེ་དག་ནི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་བའམ། དེ་ཆོའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་
ཉམས་སྲུ་སྤྱོད་ནས་བརྗོད་རྒྱ་ལས། ཉམས་སྲུ་ས་སྤྱོད་བའི་རྒྱུད་གཞན་ཞིག་ལ་ཅི་མ་
ཅི་བཞིན་བཤད་སྟབས་རྒྱ་ཉ་ཅང་གི་ཁག་པོ་རེད།

དེར་བརྟེན། རྒྱུ་བ་སྤྲ་མ་ཡོད་དེ་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་མི་བཀོད་པར་མཐུན་དཔེ་མེད་
ཅེས་རིགས་པའི་ཡར་འགོ་སྟབས་མེད་སྒྲུབ་ནས་དེས་རྒྱུ་བ་སྤྲ་མ་ཡོད་པ་ཞིག་སྒྲུབ་པ་
ལས། རྒྱུ་བ་སྤྲ་མ་ཡོད་ཅེས་ལམ་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་སྟབས་རྒྱ་ཁག་པོ་རེད། རྒྱུར་
འཕེན་པ་ཁ་བདེ་པོ་ཞིག་ང་ཆོའི་འཁྲིས་སྲུ་མེད་སྟབས་འདི་ལྟར་བཤད་པ་ལས་རྒྱུར་
འཕེན་པ་ཁ་བདེ་པོ་ཞིག་འཁྲིས་སྲུ་ཡོད་ན། གང་ཞིག་བཤད་དགོས་སམ། ཡང་རྩོག་
བ་ཅུང་ཟད་མེད་དམ།

ང་ཆོ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས་པ་གཅིག་ཡོད། མངོན་པ་མཛོད་ནས་ཡ་ཐོག་
རིང་མོ་དང་། མ་ཐོག་རིང་མོ་གཉིས་ལ་ཁྲག་པ་གཅིག་བཅས་ཁྲག་པ་བཙོ་བརྒྱུད་
གསུངས་ཏེ། དེ་གཞི་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས། བསྐལ་པ་མར་འགྲིབ་ཀྱི་སྟབས་སྲུ་
སངས་རྒྱས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ཡང་ཆེ་ལོ་བརྒྱུད་ཁྱི་ནས་ཆེ་ལོ་བརྒྱུ་བའི་བར་དུ་
སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་བཤད་ཅིང་། བསྐལ་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྣམ་འཛེན་
ཤུ་ཉེ་མེད་ནི་རྣམ་འཛེན་བཞི་པ་ཡིན་ལ། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། བསྟན་འཕར་

མ་ལས།

འཁོར་བ་འདྲིལ་དང་གསེར་གྱི་འོད་སྤང་དང་། །

ཤྲུག་གྱི་འོད་སྤང་ལྷ་ཡི་ལྷ། །

ཞེས་པ་ལྷ་འཁོར་བ་འདྲིལ་དང་། གསེར་གྱི་འོད་སྤང་བཅས་སངས་རྒྱུས་
གསུམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ནི་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་གཅིག་དང་།
ཆེ་ལོ་དྲུག་ཁྲིའི་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་གཅིག་ ཆེ་ལོ་བཞི་ཁྲིའི་དུས་ཀྱི་
སངས་རྒྱུས་གཅིག་བཅས་ཡོད། དེ་ནི་ཁས་ལེན་རྒྱ་ཏ་ཅང་གི་ཁག་པོ་རེད། ལྷོང་
གསུམ་གྱི་ལྷོང་ཆེན་པོ་འདྲིལ་ཏེན་གྱི་ཁམས་ལས་ལྷག་པར་ཁོར་ལུག་ཡོངས་
རྫོགས་ཆགས་ནས། འཛམ་གླིང་དང་འགོ་བའི་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་རྩལ་བྱུང་
ནས་ལོ་ཐེངས་འབྲུམ་རྒྱུང་བ་བཅོ་ལྔ་ནས་ཉི་ཤུ་ཅ་གངས་བར་བཤད་ཅིང་། འགའ་ཞིག་
གི་ཐེངས་འབྲུམ་བཅུ་གཉིས་སུ་བཤད་ལ། ཡང་མི་གཞན་ཞིག་གིས་ཐེངས་འབྲུམ་ཉི་ཤུ་
ཅ་ལྔ་རྫོང་གི་འདུག ལྷོང་བཏང་བཤད་ན་ཐེངས་འབྲུམ་བཅོ་ལྔ་ནས་ཉི་ཤུའི་བར་དུ་
འོད་གྱི་ཡོད།

ང་ཆོའི་འཛམ་གླིང་འདི་འགོ་ཚུགས་ནས་ལོ་ཐེངས་འབྲུམ་ལྔ་ཅམ་ཕྱིན་པ་ཡིན་
ཞིང་། ཐེངས་འབྲུམ་གཅིག་ནི་མའི་ཚུལ་ལྟ་བུར་ཆགས་པ་དང་། དེ་ནས་གང་དུ་འགོ་
སྐབས་སློག་ཆགས་ཆགས་པའི་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ལོ་ཐེངས་འབྲུམ་བཞི་ཅམ་དང་། མི་
ཆགས་ནས་པལ་ཆེར་ལོ་འབྲུམ་ལྷག་ཅམ་ཞིག་ཕྱིན་པ་རེད། དེ་དག་ནི་ལུང་བསྟན་
ལྷང་བཤད་པ་མིན་པར། ས་འོག་ནས་ཐོན་པའི་དངོས་པོ་དངོས་སུ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་
གཞིར་བཞག་གི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བཤད་རྒྱུ་བཞེན་ཡོད་ལ། དེ་དག་ད་ལྟ་བརྒྱུ་ཆ་

བརྒྱ་ཐམས་པ་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་མི་ཐུབ་ཀྱང་། ཉི་མ་འདི་ཆགས་པ་དང་། དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་འཛམ་གླིང་འདིའི་ཆེ་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་ཐོག་ནས་ལོ་རྒྱུ་ཅམ་
ཕྱིན་པ་ཆོད་དཔག་བྱེད་གི་ཡོད། ལོ་བརྒྱ་ཐམས་པ་ཤུགས་དང་། ཡང་ན་ལོ་སྟོང་
གཉིས་ཡས་མས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཤིང་ཤིང་། དེ་མིན་གང་འཆམས་ཀྱི་ཆོད་ཐིག་པོ་
ཤོད་གི་ཡོད། དེས་ན་འདས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཤེས་དེ་དག་ཁྱེད་པ་བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པ་
དང་གཅིག་ ཡ་ཐོག་རིང་མོ་བཤད་ན་འདྲ་ཉོག་ཅམ་རྟོག་བྱ་རེད། དེར་བསམ་སྟོ་
གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད་འདྲི། དེ་མིན་ང་རང་ཆོར་གནས་གཅོང་མའི་ལྷ་ཞེས་ལྷ་
ནས་མར་མའི་འགྲོ་བ་ཐོག་མར་ཆགས་པ་ལྷ་བྱ་ཞིག་དང་། ཐོག་མར་ཉིང་རེ་འཛིན་
གི་ཐམས་ཀྱིས་འཆོ་བ་དང་། དེ་ནས་ས་ཞབས་གིས་འཆོ་བ་དེ་དག་ཉོག་ཅམ་རྟོག་བྱ་ཆ་
པོ་རེད།

སྤར་འདས་པའི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱའི་རིང་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་
གར་དུ་ཐོག་མར་དབྱུ་ཚུགས་ཤིང་། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་གསུམ་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་
མཉམ་དུ་བཅད་ཤིང་ཐོག་ནས། བཅད་པའི་གཞུང་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ཆོད་
མའི་གཞུང་དེ་དག་སྤྱི་ལོ་གསུམ་པ་དང་བཅད་ཤིང་བཞེད་དུ་ཡར་རྒྱས་སྤྱི་བ་
རེད། དེ་ཡང་འགྲན་སྤྱོད་སྟབས་ཡར་རྒྱས་སྤྱི་བ་པ་རེད། མདོར་ན་དེར་
འགལ་ལྷ་ལྷ་བྱ་ཞིག་སྤྱི་བས་སྤྱི་བས་ཡར་རྒྱས་སྤྱི་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། ང་རང་ཆོ་
དུས་རབས་ཉི་ལྔ་ཙ་གཅིག་པ་འདིའི་ནང་དུ། སངས་རྒྱུ་ཤེས་པའི་ཆོས་འདི་ཡང་ཆོན་
རིག་གི་ཐོག་ནས་དངོས་སྤྱི་ལོ་གསུམ་པ་ལྷ་བྱ་པ་འདི་
དག་ང་ཆོས་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་དང་བསྟུན་ནས་སངས་རྒྱུ་ཤེས་པའི་བདེན་པ་གཉིས་

དང་། བདེན་པ་བཞི་བཅས་ལ་རྩ་བ་ནས་གཡོ་འགྲུལ་ཅམ་ཡང་ཡོང་ཐབས་མེད་
ཅིང་། ཇི་སྟེང་པའི་གནས་ལུགས་རགས་པ་དེ་དག་གི་ཐོག་ལ། ར་ཆོས་བསམ་སྒོ་
ཉན་ཉན་བཏང་སྟེ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

སྲིང་བཞི་སྲིང་ཐན་གྱི་སྒྲོར་ལ་ཆ་བཞག་ན། མདོ་ལས། ལ་ལ་རྒྱུ་པོ་དང་། ལ་
ལ་བྱ་བཞི་ལྟ་བུ་འབྲམ་མིན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་གསུངས་ཡོད། དཔེར་ན། སྲིང་བཞི་
སྲིང་ཐན་གྱི་ནམ་གཞག་དེ་དག་ཤིན་ཏྲོག་ཏུ་བཅིས་པ་ཡིན་ན། ཤིན་ཏྲོག་ཁོ་ན་སྟོན་
པའི་ལུང་ལ། སྤྱི་དངོས་ལུགས་འགའ་བ་སྟེ་བས་གྱི་ཡོད་ཅིང་། དེར་བརྟེན་དབྱེད་
པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཞེས་བརྗོད་ན་དེ་འབྲམ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱི་
དངོས་ལུགས་འགའ་བ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་སྲིང་བཞི་སྲིང་
ཐན་དེ་དག་ཤིན་ཏྲོག་ལ་ཆ་བཞག་ན། དེ་སྟོན་པའི་ལུང་རང་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་
པས་ན། དེ་ནི་ར་ཆོས་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་
མེད། དེས་ན་དེ་ཆོའི་གསུམ་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། འདིས་ཆད་པར་
སྤྱི་བ་ཞེས་པ་དེ་བྱུང་བ་རེད།

ཆན་རིག་པ་ཆད་པར་སྤྱི་བ་མིན་ན་ཡང་། ཆན་རིག་པས་ཆད་གཞལ་རྒྱ་ཡོད་
པའི་མདོན་གྲུར་ཤིན་ཏྲོག་གི་ཐོག་ཏུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་སྟབས། མདོན་གྲུར་ཁོ་ནར་འགྲེལ་
བཤད་བྱས་པ་ལྟ་བུ་རེད། སྤྱི་མཚན་ཞེས་པའི་སྤྱི་དེར་ཁས་ལེན་གྱི་མེད་པ་དང་།
སྤྱི་དེར་དོ་སྣང་དེ་ཅམ་བྱེད་གྱི་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག ཐྲོག་པ་དེ་དག་ལ། དེ་ནི་
ཏྲོག་བཏགས་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་རེད་དམ། དེ་ནི་དངོས་པོ་རང་མཚན་ཞིག་ཆེད་རྒྱ་མེད།
དེས་ན་ཆད་པར་སྤྱི་བ་རྒྱུང་འཕེན་པ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཆན་རིག་པའི་གྲུང་པའི་

ནམ་གཞག་བཤད་པའི་སྒོར་དེ་བྱུང་བ་ཡིན།

དེས་ན་འདིས་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཆོན་དང་། ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་
གཅིག་བྱས་བྱུང་བར་འདོད་དེ་སྤྱི་མཆོན་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར། རྒྱན་འཕེན་གྱི་བྱུང་བར་འགའ་ཞིག་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མེད་པར་ངོ་
བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བར་འདོད་དེ། ཉི་ཤར་ཚུ་བོ་ཐུར་དུ་འབབ་པ་དང་། །སྤན་རྒྱུ་ཆེར་
མ་གཟེངས་རིང་རྣོ་བ་དང་། །མ་བྱའི་མདོངས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས།
།སྤྱས་ཀྱང་མ་བྱས་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་། །ཞེས་ཟེར་རོ།

རྟག་པར་སྐྱབས་ཀྱི་བྲག་པ་དང་རིག་པ་ཅན་པ་བཤད་པ།

དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་གསུམ་རྟག་པར་སྐྱབས་པ་རྟོག་གི་སྤྱི་ལྟར་བྲག་པ་ཤིང་། ཅ་བའི་སྤྱི་བྲག་
ཏུ་ཡང་བཤད་དེ་ཞེས་དང་། དེ་ཡང་སྤྱི་བྲག་པ་དང་རིག་པ་ཅན་པ་གཉིས་ནི་རིམ་
བཞིན་བྱང་སྟོང་གཟེགས་ཅན་དང་། བམ་ཟེ་རྒྱང་མིག་གི་རྗེས་སྤྱི་འབྱངས་པ་སྟེ། འདི་
གཉིས་ལ་ནང་གསེས་གྱི་འདོད་པའི་བྱུང་བར་མི་མཐུན་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་། བྱུང་
པའི་མཐའ་སྤྱི་ལ་མི་འབྲ་བ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་རིག་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་
ཅད་རྗེས་དགྲུང་འདུས་པར་འདོད་ལ། རྒྱས་དང་། འདི་ནི་དེང་སྐབས་རྒྱ་གར་ལ་
གསྐྱའི་ཆུས་རྒྱས་བྱེད་པ་ཡོད་ལ། སྤྱིར་བཏང་གི་རྒྱས་བྱེད་པ་དེ་དག་ཡིན་ས་རེད།
དེས་ན། རྒྱས་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་དང་། སྤྱིར་གནས་དང་། མཆོད་སྦྱིན་དང་།

ཞེས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་ལ་མིན་མང་དུ་ཡོད་ས་རེད། ལྷ་སྟེགས་པ་འདིའི་མཆོད་
སྦྱིན་ཞེས་པ་ནི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ། དེ་མིན་རྟ་ཡི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་
རྣམས་ནི་དམར་མཆོད་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱེད་མཁན་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་མི་བྱེད་

མཁན་ཡང་ཡོད། མཆོད་སྦྱིན་ལག་ལེན་མི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཡོད་ས་རེད། སྤར་
「Latin America」། ལ་ཤེན་ཨ་མི་རི་ཀ་དང་། མ་ཡ་「Maya」། དེ་དག་
ལ་མི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཡོད་འདུག་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ས་རེད། སྦྱི་ཆོག་ས་རྒྱུ་ལའི་
སྐབས་སུ། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་སྤར་དེ་འདྲ་ཡོད་གི་ཡོད་ས་རེད།

སྦྱིན་སྒྲིག་ལ་སོགས་པ་ཐར་ལམ་དུ་ཁས་ལེན་ཞིང་། རྣམ་ཞིག་སྒྲ་མའི་མན་
དག་ལས་རྣམ་འབྱོར་བསྐྱོམས་ཏེ་བདག་ཅེས་པ་ནི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་བའི་
བདག་ནི་ཐུ་སྟེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་ཅིང་། ཨམ་ཏ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
འདོད་ཀྱི་ཡོད་པས་དེ་འདྲའི་བདག་དེ་དབང་སོགས་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཤེས་
ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ཞིང་། ཞེས་བདག་གཅིག་ཤུའི་སྤྱི་དུ་སྒྲོ་གནས་པ་ཞིག་སྟེ།
ངས་ངོ་ཤེས་པ་ཐུ་སྟེགས་པ་དེ་ཆོས་བདག་དེ་སྦྱིན་མཆོམས་སུ་གསལ་བཏབ་ནས་
སྒྲོམ་སྐབས་དེ་ནི་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་སྒྲོ་གཏད་སྐབས་སེམས་ཚུར་འདུ་
བ་དང་། གནས་དེར་བྱོད་ཀྱང་སྟེབས་ཡོད་གི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟར་སྤྱིར་བ་མི་
འདྲ་བ་ཡོད་གི་ཡོད་ས་རེད།

བདག་དབང་སོགས་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཤེས་ནས་ཞེས་སྤྱང་སོ་ལས་
དོན་གཞན་པའི་བདག་རང་དབང་བ། རང་རྒྱ་བའི་བདག་དེ་དབང་སོགས་ལས་དོན་
གཞན་དུ་ཤེས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ཞིང་། ཆོག་གི་དོན་ཐུག་གི་དོན་རང་བཞིན་
ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ན། བདག་ནི་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་གྱེད་པ་མེད་པར་ཤེས་ཏེ།
ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གང་ཡང་གསོག་པར་མི་བྱེད། ལས་གསར་པ་མ་
བསགས་ཤིང་རྒྱུ་ལ་ཐད་པས་སྤྱར་སྤྱངས་པའི་ལུས་དང་། དབང་སོ་དང་། སྒྲོ་དང་།

བདེ་སྤྱད། འདོད་ལྡན་སོགས་བདག་དང་བྲལ་ཞིང་གསར་བའི་ལུས་དང་དབང་པོ་མ་
ལྟར་བས། བྱང་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་བཞིན་དུ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ཆད་དེ་བདག་འབའ་ཞིག་
དུ་གྱུར་བས་ན་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པ་འདིར་ངས་སྟོན་མ་བཤད་
རྒྱ་གང་ཡང་མེད།

གངས་ཅན་པ་བཤད་པ།

གངས་ཅན་པ་ནི། དང་སྟོང་སེར་སྒྲུའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་
ཅད་ཉི་ཤུ་ཙམ་གངས་འེས་པར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་བདག་དང་། གཙུ་བོ་དང་། ཆེན་
པོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། དེ་ཙམ་ལྟ་དང་། དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་། འབྱུང་བ་ལྟ་སྟེ་
ཤུ་ཙམ་ལོ། །དེ་ཙམ་ལྟ་ནི། གཟུགས་སྒྲིབ་རོ་རེག་བྱ་ལྟོ། །དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་ནི།
ཁྲོའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་སོ། །ཁྲོའི་
དབང་པོ་ལྟ་ནི། མིག་དང་། རྩ་བ་དང་། སྒྲ་དང་། ལྟ་དང་། བགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་
སོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་ནི། རག་དང་། ལག་པ་དང་། རྒྱ་བ་དང་། རྒྱུ་དང་།
འདོམས་རྣམས་སོ། །འབྱུང་བ་ལྟ་ནི། ས་སྒྲ་མེ་རྒྱུང་ནམ་མཁའ་རྣམས་སོ། །ནམ་
མཁའ་ནི་བྱ་ག་ནམ་མཁའ་ཞེས་པ་དེ་བཞག་གི་མེད་དམ། ཡང་གོ་བརྗེས་པ་ཙམ་ལ་
བསམ་སྒོ་གཏོང་གི་ཡོད་དམ། སྟོང་ཆ་ཞིག་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་གི་ཡོད་དམ། དེ་དག་
ལས་སྒྲེས་བྱ་ནི་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནི་བདག་ཤེས་རིག་སྒྲེས་བྱ་ཞེས་པ་དེ་དང་།
ལྷག་མ་ཉེར་བཞི་འདུས་བསགས་ཡིན་པས་བཅས་པོར་འདོད་ལ། གཙུ་བོ་དང་། ལྷུས་
བྱ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྩོམ་བདེན་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་
བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་སྤྱི་སྟེགས་གངས་ཅན་པས་ཀྱང་ཤོད་ཀྱི་འདུག་

ཅིང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཆོར་ཡོངས་གྲགས་ཤིག་རེད།

ཤེས་བྱ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཡིན་ནང་དུ། དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ། རྒྱ་
འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པའི་ཐུ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། སྤྱི་གཙུག་བོ་དང་། ཞེས་པའི་སྤྱི་གཙུག་བོ་ནི་
ཐམས་ཅད་སྤྱུལ་པ་པོ་དང་། དེ་ནི་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་སྤྱི་གཙུག་བོ་ནི་ཉག་པ་དང་།
འཛིག་ཉེན་བཀོད་པ་པོ་ཞེས་སློ་ཅན་གྱི་དཀོན་མཆོག་ཅིག་ལ་མ་བཅུས་པར། རང་
བཞིན་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་ལ་བཞག་སྟེ། སྤྱི་གཙུག་བོ་ནི་འབྲས་བུ་མིན་པར་རྒྱ་ཡིན།
གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། སློ་དང་། ར་རྒྱལ་དང་། དེ་ཙམ་ལྟ་སྟེ་བདུན་
དང་། གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ནི། ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་དང་། བཞི་པ་
རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནི། སྤྱི་ལྟ་བུ་བཅས་ལྟ་བཞི་པོ། །

དེ་ཡང་དབང་ཕྱུག་ནག་པོའི་རྒྱུད་ལས། ཅ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་
མིན་ལ། །ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་འགྱུར་ཞིང་། །བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་
པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྤྱི་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་མིན། །ཞེས་བཤད་པ་
ལྟར་རོ།

དེས་ན་རྣམ་འགྱུར་དེ་དག་གཙུག་བོ་སྤྱུལ་པ་དང་། སྤྱི་ལྟ་བུ་ནི་གཙུག་བོའི་སྤྱུལ་
པ་མིན་པར་ཐོག་མ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། གང་ལྟར་གཙུག་བོའི་རང་བཞིན་དེ་མཐོང་
ནས་རིམ་བཞིན་སྤྱི་ལྟ་བུ་དེ་དག་ལྷན་པ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་ཅ་བའི་
རང་བཞིན་དང་། སྤྱི་དང་། གཙུག་བོ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཞིང་ཁྱད་ཆོས་དྲུག་དང་
ལྷན་པའི་ཤེས་བྱ་ཞིག་ལ་འདོད་དོ། །ཁྱད་ཆོས་དྲུག་ནི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱས་པ་དེ་དག་གི་

ནང་དུ་ཡོད་ཅིང་། སྐྱེས་བུ་དང་། བདག་དང་། ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་རྣམས་དོན་
གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །མདོར་ན་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ཞེས་བརྗོད་
སྐབས་ཆང་མ་གསལ་ཡོད།

ལྷག་མ་ཉེར་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། གང་གི་ཆེ་སྐྱེས་བུ་དེས་ཡུལ་ལ་ལོངས་
སྟོང་པའི་འདོད་པ་སྐྱེས་པ་ན། ཅུ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱལ་སོགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་
རྣམས་སྐྱལ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གཙོ་བོའི་རང་ལས་དེ་དག་ཤར་བ་ཞིག་སྟེ། གཙོ་
བོས་དེ་དག་སྐྱལ་འདོད་ཅིག་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་སོགས་རྗེ་འབྲུ་ཞིག་ཡིན་ནམ། དེ་
ཡང་གཙོ་བོ་ལས་ཆེན་པོ་འབྱུང་ལ། ལྟོ་དང་ཆེན་པོ་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞིང་།
དེ་ནི་བྱི་ནས་ཡུལ་དང་། བང་ནས་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བའི་མེ་ལོང་
ངོས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འདོད་དེ། དེ་ལས་ར་རྒལ་སྐྱེ་ཞིང་། ར་རྒལ་ལ་དབྱེ་བ།
རྣམ་པར་འགྲུར་བ་ཅན་གྱི་ར་རྒལ་དང་། སྤྱིང་སྟོབས་ཅན་གྱི་ར་རྒལ་དང་། ལུག་པ་
ཅན་གྱི་ར་རྒལ་ཏེ་གསུམ་སོ། །

དང་པོ་ལས་དེ་ཙམ་ལྟ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟ་སྐྱེ་ལོ།

གཉིས་པ་ལས་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་སྐྱེ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། ར་རྒལ་གཞན་
གཉིས་ཀ་འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་ལོང་བ་རྒྱུ་ཅན་ལྟ་བུའི་
རང་བཞིན་དང་། ཞ་བོ་མིག་ཅན་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲལ་ཏེ། ཞེས་
རང་བཞིན་གཙོ་བོ་དེ་དང་། སྐྱེས་བུ་གཉིས་པོ་དེ་གཅིག་ཏུ་འཁྲལ་ཏེ་རྗོད་གྱི་མེད་
དམ། རྣམ་འགྲུར་རྣམས་ཅུ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱལ་པའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པའི་དབང་
གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་འདོད་དོ། །

ནམ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པའི་མན་ངག་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་
འགྱུར་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱུང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་ངེས་ཤེས་སྟགས་པར་
སྦྱེས་པ་ན། རིམ་གྱིས་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་བུལ་བར་གྱུར་བ་དེའི་ཆེ་བསམ་གཏན་
ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་བསྐྱེད་དེ། ཞེས་ཞི་གནས་སྦྱབ་སྦྱ་ནང་པ་
དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་གྱི་རེད། མངོན་ཤེས་གཙོ་བོ་ལ་བལྟས་པ་ན། གཙོ་
བོ་དེ་གཞན་གྱི་བྱུང་མེད་ལྟར་རོ་ཆེ་བས་སྦྱེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཉེ་བར་བསྐྱེད་
ཏེ། རང་བཞིན་ཡན་གར་བར་གནས་ཤིང་། དེའི་ཆེ་རྒྱལ་འབྱོར་བའི་སྒོ་རོར་ཀྱང་
རྫོང་གི་སྒྲིང་བ་ཐམས་ཅད་ལོག་སྟེ། སྦྱེས་བྱས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྟོང་བ་མེད་ཅིང་བྱེད་
བ་མེད་པར་གནས་པ་དེའི་ཆེ་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །གོང་མ་དེ་
དང་འདི་གཉིས་ཀས་སྦྱེ་བ་སྦྱ་བྱེ་འདོད་པ་དང་། ལས་སྦྱ་འབྲས་ཀྱང་བཤད་པ་ཞིག་
འདུག སལ་ཆེར་གཉིས་ཀས་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཀྱང་ཤོད་གྱི་ཡོད་པ་བཅས་སོ། །

དཔྱེད་པ་ལ་བཤད་པ།

དཔྱེད་པ་བ་ནི། རྒྱལ་དཔོག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་སྟེ། རིག་བྱེད་ལ་གང་
སྤང་བ་ནི་རང་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ཁོ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོབ་ཀྱིས་ཀྱས་མཆོད་
སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་མཐོ་རིས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་
དན་སོང་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་བ་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་ལྷ་ཡི་ཕུན་ཆོགས་
ལྷ་བྱ་ཞིག་ལ་ཐར་བ་བཞག་གི་མེད་དམ།

མོན་ཀྱང་སྦྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་བ་ནི་མེད་དེ། ཞེས་པ་ནི་སྦྱ་སྟགས་
དཔྱེད་པ་བས། རྗེ་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་རེད། དེས་ན་སེམས་མ་

ཟད་བར་དུ་རྩི་མ་ཟད་རྒྱ་མེད་ཅེས། རྩི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡང་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་
ན་བདེན་པའི་ངག་གྱུང་མེད་དེ་ཞེས་སྒྲུའོ།

གངས་ཅན་པའི་ནང་གསེས་ལ་གངས་ཅན་ལྟ་མེད་པ་དང་། གངས་ཅན་ལྟ་
བཅས་པ་ཞེས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། གངས་ཅན་ལྟ་མེད་པ་ཞེས་གཙོ་བོའི་རྣམ་
གཞག་ནས་བརྒྱུད་གྲུབ་མཐའི་རྟེན་འཛིན་མཁན་དེར་སྐབས་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་མོད།
གང་ལྟར་ར་ཆོར་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ཞིག་དགོས་པ་རེད། ལྷ་རྩ་ཏ་སིའ་ནས་
ཉམས་ཞིབ་ཏོག་ཅན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ར་ཆོས་མཆམས་རེ་ལུ་སྟེགས་པའི་མཁས་
པ་དེ་འབྲ་གདན་འཕེན་ཞུས་ཏེ་བསྟོ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག
ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་སྤྲ་ས་ཁད་ཆོད་ནས་བོད་རང་
དུ་མཛད་པ་དེ་དག་མི་གསོན་པོ་སྟེགས་རྒྱ་མེད་སྟབས་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་དེ་དག་
མཁོ་བསྟུ་གནང་སྟེ་བསྐྱིགས་གནང་མཛད་པ་རེད། དཔེ་ཆ་བསྟོགས་པ་དེ་ཡང་ནང་
པའི་གཞུང་གི་སྟེགས་ཡིན་པས་ནང་པའི་གཞུང་ནས་སྤྲ་སྟེགས་པའི་འདོད་པ་བཞོད་
ཡོང་སྐབས། བར་དགག་པ་རྒྱབ་རྒྱ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ་ལས། སྤྲ་སྟེགས་
པའི་རང་ལུགས་ཆ་ཆར་བ་པལ་ཆེར་གསུངས་ཞེ་ཡོད་བསམ་གྱི་འདུག སྤྲ་སྟེགས་
པའི་གཞུང་རང་ལུགས་སུ་བྱས་ཏེ་འཛིན་མཁན་ཆོར་གཏུགས་ཏེ་གཞུང་འབྲི་རྒྱ་དེ་
དག་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག

དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཁ་གསལ་ནི་འདས་ཆར་མེད་དམ་སྟེ། དེར་སང་དེའི་སྟོལ་
རྒྱུ་འཛིན་མཁན་ཡོད་དམ་མེད། ཡང་ཁས་ལེན་ལ་འགྱུར་བ་ཡང་ཕྱིན་མེད་དམ།

དེ་མིན་སྤྱི་ཤུགས་རྟོག་གེ་སྤེལ་ལྟ་བུ་རང་རང་སོ་སོའི་ལུགས་མ་འདྲེས་པར་བྱས་ཏེ་
འཛིན་མཁན་དེ་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ། སལ་མོ་ཆེས་ཆངས་པ་དང་། དབང་ལྷག་གསོལ་
བ་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་སྤོང་གི་འདུག ཞིབ་ཆགས་པོ་ཞིག་ཡོད་མེད་མི་ཤེས།

གཅེར་བྱ་བ་བཤད་པ།

གཅེར་བྱ་བ་ནི། གཅེར་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་གར་ནང་དུ་སོ་སོའི་རང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་འཛིན་
ནས་སྤོང་གི་འདུག རྒྱལ་བ་དམ་པའི་རྗེས་སྤྱི་ཤུགས་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
དོན་དགུར་འདུས་པར་འདོད་དེ། སྟོག་དང་། ཟག་པ་དང་། སྟོམ་པ་དང་། དེས་པར་ཁ་
བ་དང་། འཆིང་བ་དང་། ལས་དང་། སྤྱིག་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་། ཐར་པ་རྣམས་
སོ། །དེ་ལ་སྟོག་ནི་བདག་ཡིན་ལ། སྦྱིས་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཆད་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་
ཡོད་པ་ངོ་མོ་རྟག་ལ་ཞེས་སྦྱིས་བྱ་འཕམ་གང་ཟག་ཅེས་བ་ནི། ལུས་པོར་ཆེ་ཆུང་གང་
ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་ཀྱུན་ཏུ་བྱུང་ནས་ཡོད་པའི་སྦྱིས་བྱ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་
ཅེས་བ་སྟེ། གནས་སྐབས་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཟག་པ་ནི། དགེ་བ་
དང་མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་ཟག་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ།

སྟོམ་པ་ནི། གཅེར་བྱ་བའི་རབ་བྱུང་པོ་མོ་དེ་དག་གིས་ཏ་ལས་པའི་བསྐྱབ་
ཁྲིམས་སྤང་གི་འདུག་ཅིང་། ལྷག་པར་དཀའ་ལྷན་ཆེན་པོ་སྤྱད་ཀྱི་ཡོད། ཟག་པ་
འགོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལས་གསར་དུ་མི་གསོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་པར་ཁ་བ་ནི།
སྟོམ་མི་འཐུང་བ་དང་། ཞེས་པ་ནི་གང་འདྲ་ཡིན་མིན་མི་ཤེས་ཀྱང་། ལུས་གདུང་བ་
ལ་སོགས་པ་ཏ་ཅང་གི་ལུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ། སྐྱ་སྐལ་བ་འདི་ཡང་ཡོད་ས་རེད།

ལར་ནས་སྤྱི་ལུགས་པའི་ཆངས་སྤྱོད་པ་དེ་དག་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས། འགའ་ཞིག་
དདུལ་ཁང་དུ་དདུལ་མང་པོ་དེ་འདྲ་མེད་དམ་ཅི་ཤེས་ཀྱང་། ཉིན་རེའི་ཟས་གོས་རྒྱ་
ཁོར་ལོངས་སྤྱོད་དེ་དག་གི་གས་དངོས་གནས་ཆོག་ཤེས་ཏེ་ལས་པ་རེད་འདུག།

རྒྱ་གར་གྱི་མ་རྩ་ར་སེ་འབྲིས་སྤྱད་ས་རོ་ཤེས་པའི་སྤྲ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཏ་
ཅང་གི་ཡག་པོ་ཞིག་འདུག་ཏེ་ལས་པ་རེད། དངོས་གནས་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་
ལ་གནས་པ་ལྟར་ཏ་ཅང་གི་ཡག་པོ་ཞིག་འདུག་རེས་པར་རྒྱ་བ་ནི། རྒྱུ་མི་འཕྱང་བ་
དེ་ཤེས་མ་སོང་། རྒྱ་གར་བ་རྒྱ་མི་འཕྱང་བ་ཅང་ཨེ་ཡོད། ག་དུས་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱ་
འཕྱང་གི་རེད། དེར་བརྟེན་རྒྱུ་མི་འཕྱང་བ་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ་ཅི་ཤེས། དེ་ནི་
དམིགས་བསལ་སྤྱད་གནས་ལྟ་བུ་བྱེད་པའི་སྐབས་སྤྱི་མིན་ནམ། ལུས་གདུང་བ་ལ་
སོགས་པའི་དཀའ་ལྷན་གྱི་སྒོ་ནས་སྡོན་བསགས་པའི་ལས་རྣམས་ཟད་པར་བྱེད་
པའོ།།

འཆིང་བ་ནི། འོག་པར་ལྟ་བུའོ། །ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཕྱིས་ཕྱོང་བར་
འགྱུར་བ་དང་། མིང་དང་། རུས་དང་། ཆེའོ། ། སྤྱིག་པ་ནི། ཆོས་མིན་པའོ། ། བསོད་
ནམས་ནི། ཆོས་སོ། ། ཐར་པ་ནི། ལུས་གཅེར་བུ་དང་། དག་མི་སྤྲ་བ་དང་། མེ་ལྔ་
བརྟེན་པ་ནི་དེ་སྤྲ་མཐོང་མ་སོང་། ལྟོན་ཤིང་སེམས་ལྟན་དུ་སྤྱབ་པ་ཞེས་པ་ནི།
མཆོན་མོ་ལོ་མ་འཁུམ་སྟེ་ཉལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མཆོན་ཏུ་སྤྱག་དེ་འདྲ་
མི་འགོད་པར་འདུ་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བཙོ་བརྒྱད་ཅུ་མ་ཞིག་འོད་ཀྱི་འདུག་ལྟོན་ཤིང་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་ལའང་འདུ་ཤེས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཞིག་
བརྗོད་རྒྱུ་འདུག།

དེ་ནི་སྤྲོ་ལོ་ལྷ་རྩ་ཏ་སིའར་གཅེར་བྱ་བ་དང་། ལྷ་སྟེགས་པ་བཅས་གང་
འཆམས་ཤིག་དང་ང་ཚོ་མཉམ་དུ་རྩ་ཆོད་ཁ་ཤས་རིང་བསྟོ་སྟེང་བྱེད་སྐབས་གཞན་
དང་མི་འབྲ་བ་ཏུ་ཅང་གི་ཡག་པོ་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་འདུག ང་ཚོས་དེ་དག་ཀྱང་ཉམས་
ཞིབ་བྱེད་རྒྱུ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད། མེ་ལྷ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་སྤར་བྱས་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་། ལས་གསར་དུ་མ་བསགས་
བས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟེང་ན་འདུག་པའི་གནས། ཁོང་ཚོ་དང་སྐད་ཆ་མ་
བྱང་ཡང་། འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ལས་ཆེར་མི་འདོད་པ་ལྟ་བུ་འདུག ལས་གྱི་དབང་
གིས་འཛིག་རྟེན་འཁོར་བ་དེ་ཉིད་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཤོད་གྱི་འདུག འོན་ཀྱང་སྤྲོ་
སྟེགས་པ་མང་པོ་ཞིག་སྤྱིར་རྩ་བ་ཆངས་པས་སྤྲུལ་པ་ཞིག་དང་། སྤྱི་བ་ཡང་མང་པོ་
ཞིག་ཡོད་པ། སྤྱི་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱི་གནས་བཟང་ངན་དེ་དག་ལས་གྱི་དབང་
གིས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་བཅས། དེས་ན་ལས་འབྲས་ཀྱང་བཤད་ལ། མཐར་ཐུག་འཛིག་
རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཡང་འདོད་པ་དང་། སྤྱི་བ་སྤྱི་ཡང་འདོད་ཅིང་། མཐུག་ཏུ་ཐར་བ་
ཡང་འདོད་མཁན་གྱི་སྟེ་ཆོན་གཅིག་དང་།

ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། ཆེ་འདི་ཁོ་ན་ལས་མེད་པ་ཞིག་གས། ཆེ་འདི་དང་
སྤྱི་མ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། དེས་ན་ཆེ་འདི་ཉིད་འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོས་ཐད་
ཀར་བཀོད་པ་ཞིག་ཤོད་གྱི་འདུག་པ་དེ་ཡང་ཡག་པོ་རེད་འདུག འཛིག་རྟེན་བཀོད་
པ་པོར་དད་པ་བྱེད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཅིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ལ། ཆེ་འདི་ཉིད་ཐད་ཀར་
དཀོན་མཆོག་གིས་བཀོད་པ་ཞིག་བསམ་སྒོ་གཏོང་སྐབས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་འདིའི་པ་
མར་སྟོང་ཉེ་པོ་ཡོང་བ་བཞིན། ཆེ་འདི་ཉིད་དཀོན་མཆོག་གིས་སྤྱིན་པའམ་བཀོད་པ་

ཡིན་སྐབས། དགོན་མཆོག་ལ་སེམས་ཐག་ཏུ་ཅང་གི་ཉེ་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོང་བ་དང་།
རྩི་ཅམ་གྱིས་སེམས་ཐག་ཉེ་བ་ཡོད་པ་དེའི་ཆོད་ཀྱིས། དགོན་མཆོག་གི་རྩིས་སུ་
སློབ་པ་དང་། རྩིས་སུ་བསྐྱབས་ནས་བཅེ་བ་སློམ་རྒྱ་དང་། བཟོད་སྣན་བྱ་རྒྱ། ཆོག་
ཤེས་བསྟེན་རྒྱ་དེ་དག་ཡག་པོ་འདུག་དེས་ན་ཆེ་སྤྱི་མི་འདོད།

འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་འདོད་མཁན་གྱི་ནང་དུ། ཆེ་སྤྱི་དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་
འདོད་མཁན་ཞིག་དང་། ཡང་འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་འདོད་པ་ལ། ཆེ་སྤྱི་མི་འདོད་
ཅིང་ཆེ་འདི་ཐད་ཀར་བཀོད་པ་དང་། ལུས་འདི་ཞིག་པའི་རྩིས་སུ་བདག་ཅེས་བ་དེ་
ཉིད་ཟུང་དུ་ལྷག་ནས་གནས་སྐབས་ཤིག་རོ་ཁང་ནང་དུ་ངལ་གསོ་བརྒྱབ་ནས་སྤོད་
གྱི་ཡོད་པ་མིན་ནམ། རྩིས་སུ་སྤར་ཡང་འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོའི་དགོན་མཆོག་
གིས་སྤྲས་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་དེར་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་ཡར་ཐར་པར་འགོ་བ་དང་། མར་
ངན་སོང་དུ་འགོ་བ་དེ་འབྲ་ཞིག་ཤོད་གྱི་འདུག་ཅིང་། དེར་བརྟེན་མི་འབྲ་བ་མང་པོ་
ཞིག་འདུག།

ཡི་ཤུ་ལ་དགོན་མཆོག་གི་བྱང་དང་། དག་ཞིང་ལྟ་བུར་སྐྱེ་བ་ལས་གཞན་ཐར་
པའི་རྣམ་གཞག་སལ་ཆེར་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། གཅེར་བྱ་བས་ནི། ཐར་པ་ཞིག་འདོད་
ཅིང་། ཐར་པ་དེ་ཡང་ཞིང་ཁམས་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བཞག་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་འདས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་གཏུགས་དཀར་པོ་བྱེན་ལ་བསྐྱངས་བ་ལྟ་བུའམ་ཀུ་མུ་ད་ལྟར་དཀར་བ།
ཆོད་དཔག་ཆོད་འབྲས་སྤག་ཞེ་སྤྱ་ཡོད་པ། སྟོག་ཡོད་པས་དངོས་པོ་ཡིན་ཞིང་།
འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེར་འགྲོ་སྟེ། གནས་དེ་ལ་ནི་
ཐར་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་རྟེན་དུ་རྒྱལ་བ་དམ་པས། རྒྱལ་བ་དམ་པ་ནི་གཅེར་བྱ་པའི་

མཉུ་མི་ར་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་རེད། རྒྱལ་བ་དམ་པའི་གསུང་ལས།

ཁ་བ་རྒྱ་སྤོས་མེ་ཉླ་དང་། །

བ་ཞོ་བ་མོ་སྤྲུ་ཉླ་མཛད་གྲོ། །

གཏུགས་དཀར་བཟུང་བའི་དབྱིབས་འབྲུ་བ། །

ཐར་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བས་བཤད། །

ཅེས་ཞིང་ཁམས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་སྤྱེས་བར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བཤད་དོ།

དེ་ལྟར་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའམ། ཆོས་འདི་ལས་གཞན་ཏུ་གྱུར་
པའི་ཆོས་ཚུལ་དེ་དག་གི་ལྟ་བུ་དང་སྤྱོད་པ་རྒྱུ་ལོད་པ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ།
སྤྱོད་པའི་ཆ་ནས་གཅེར་བུ་བའི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་དེ་དང་དེ་འབྲུ་བའི་སྤྱེས་གཞན་
རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའང་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་སོགས་དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད་མཁན་དེ་འབྲུ་
ཡོང་གི་འདུག

དེ་བཞིན་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་པའི་ནང་དུ་ཡང་། དངོས་གནས་གཞན་དོན་ལ་དཀའ་
བ་དང་དུ་ལེན་མཁན་དེ་འབྲུ་མང་པོ་ང་ཆོས་མཐོང་རྒྱ་ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱ་གར་གྱི་ཀ་
ལི་ཀ་ཉའི་ །Mother Teresa། ལྟ་བུ་དང་། ཁོང་གི་རྗེས་འབྲང་དེ་དག་ཏུ་
ལས་པ་ཏུ་ལམ་ང་ཆོ་ལས་ལྷག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག དངོས་གནས་དམན་ལ་ལྷག་
པར་བརྟེན་པ་ཞེས་པ་དེ་དངོས་སུ་ལག་ལེན་བསྟར་ཏེ། རང་དོས་ནས་དཀའ་བ་དང་དུ་
སྐྱངས་ཏེ་གནང་བ་དེ་འབྲུ་ཡོང་གི་འདུག ང་ཆོ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་
བྱུང་ན་པལ་ཆེར་ཁག་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་དག་ནི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད།
དེ་དག་ངོ་མཆར་ཆེན་པོ་རེད་བསམས་ཏེ་དེ་དག་ལ་ང་ཆོས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་

གུས་པ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད།

སྤར་ང་སི་པན་གྱི་ས་ཆ་ཞིག་ཏུ་ལྷ་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ང་གནས་སྐྱོར་ལ་འགོ་སྐྱབས། ཡེ་ཤུའི་བྲལ་བ་རྒྱ་ཚུང་བད་ཡོད་ཅིང་། གཟུགས་སྟོབས་ཀྱང་རྒྱང་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁོང་ནས་ང་ཆེད་མངགས་སྤྱག་པར་སྟེབས་བྱུང་ཞིང་། ང་ལ་སྟེ་ལེན་བྱེད་མཁན་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ཤད་རྒྱབ་སྐྱབས། ཁོང་ལོ་ལྷ་ཙམ་རིང་ལྷ་ཁང་གི་རྒྱབ་ཏུ་ཡོད་པའི་རི་རྒྱང་དེའི་ཅེ་མོར་ལྷོ་ཆས་ཆ་པོ་མེད་པར་རྒྱ་བརྒྱང་བ་དང་། བག་ལེབ་ལྷ་བྱ་བཟས་ཏེ་ལོ་ལྷ་ཙམ་བསྐྱད་པ་དང་། ང་སྟེབས་སྐྱབས་ཁོང་ཆེད་མངགས་སྤྱག་པར་ཡོང་བ་རེད་ཅེས་རྫོང་གི་འདུག

ཁོང་དང་སྤྱག་སྐྱབས་ང་གཉིས་སྐད་ཆ་བཤད་ཅིང་། ཁྱེད་རང་རིའི་སྟེང་དུ་ལོ་ལྷ་ཙམ་བསྐྱད་པ་རེད་ཅེས་རྫོང་གི་འདུག་པས། ཁྱེད་རང་ལོ་ལྷ་ཙམ་རིང་གང་ཞིག་གནང་སྟེ་བཞུགས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་བྱམས་བཅེ་སྟོམ་སྟེ་བསྐྱད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་གི་འདུག་པས་ང་ནི་ངོ་མཆར་སྐྱེས་ཤིང་ཏ་ལས་པ་རེད་བསམ་བྱུང་། ཨ་ཅི་བསམ་སྟེ་ཏ་ཙང་གི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྐྱེས་སོང་། འདི་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག་ཅིང་། དེར་བརྟེན་དེ་དག་ང་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། མཐོང་བ་བྱས་ཏེ་གུས་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ཆོ་ལྷ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རེད་ཅེས་བརྫོང་དེ་ཆར་གཙོད་པའི་ཞིང་ལྷ་བྱ་ཞིག་ལ་བལྟས་ན་ནོར་བ་རེད། དེ་དག་ལ་གུས་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཏ་ཙང་གི་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག

སྐྱས་པ།

ལྷ་བ་ངན་པའི་སྤུ་ལ་སྟེགས་འཆའ་བའི། །

སྤྱི་རོལ་གྲུབ་མཐའི་རང་བཞིན་མ་ལུས་པ།
ལེགས་པར་ཤེས་ཏེ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི།
ཐར་བའི་གྲོང་དུ་འཇུག་པའི་ཐེམ་སྐྱེས་སོ།
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་མཁན་སུ་བཅད་པའོ།།

ནང་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་རང་སྤྱིའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་སྤྱི་སྤྱི་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། སྤྱིར་བཏགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་སྤྱིར་བཏགས་པ་ནི། སྟོན་
པ་མཉམ་མེད་ཤུགས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་བྱུགས་
བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོག་མཁན་བསགས། མཐར་དོ་རྩེ་
གདན་གྱི་སྤོ་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཡུལ་སྤྱོད་རྩ་ཁ་སིའར་ལྷ་སྤྱི་
བཟང་པོ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར། དེ་ནི་སྤྱིའི་གཞུང་དང་། དེ་
བཞིན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་གཞུང་ཆང་མའི་ནང་དུ་གསུང་སྟངས་གཅིག་གྱུར་ཡིན་ལ།
ཁ་སང་ཞུས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཞེས་འགྲོ་ཡི་ཡོད་
པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཞེས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་སངས་རྒྱས་ཟེན་པ་ཞིག་མིན། ང་རང་
ཆོ་དང་འབྲས་པའི་སེམས་ཅན་ཞིག་སེམས་ལ་འགྱུར་བཅོས་བཏང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ཐོག་ནས། སྤྱིན་གྱི་རིགས་ཟད་ནས་
སངས་རྒྱས་པ་ཞིག་ཐེག་པ་གོང་འོག་ཆང་མས་གསུང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྟོན་པ་
མཉམ་མེད་ཤུགས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད། བསྐྱལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྟོན་ནས་ཐོག་མར་

ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐྱེད་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཆོགས་བསགས།
མཐར་ལུབ་མི་ནིར་འབྱུངས་ཏེ་དོ་རྩེ་གདན་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ནས་སྦྱ་རྩ་ཏེ་སེའང་ཐོག་མར་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་པའོ།

དེ་ནས་བྱ་གྲོག་ཕུང་པོའི་རི་བོར་བཀའ་བར་བ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་
འཁོར་བསྐྱར་ཞིང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་གཞུང་དེ་དག་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། དེར་བརྟེན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འཁོར་གྱི་
གཞུང་བཀའ་བར་བ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཞེས་པ་ནི་གནས་བྱ་གྲོག་ཕུང་
རིར་བཀའ་སྦྱལ་བ་རེད། དེ་ནས་ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར་ལེགས་པར་རྣམ་པར་
བྱེ་བའི་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར་ཏེ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཞེས་པ་ནི།
བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྒྱུ་མས་པས་ན་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
ཞེས་དང་། བར་བ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་མེད་པར་གསུངས་པས་ན། བར་བ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་
འཁོར་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་ཞེས་པ་ནི།
མདོ་སྤྲེལ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་ནས་ཐ་སྙད་འདི་གསུངས་པ་རེད།

བར་བ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ནི། སྤྱི་ཇི་བཞེན་པར་ཁས་སྦྱངས་ན་
མི་འགྲིགས་པས། བར་བ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ། ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུབ་པ་མེད་པ་ཞེས་གསུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་ཆོས་མཐའ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུབ་པ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་ན། དེ་ནི་སྤྱི་ཇི་བཞེན་པར་ཁས་སྦྱངས་ན་མི་
འགྲིགས། དེས་ན་དེར་མཆན་ཉིད་གསུམ་དུ་ཆ་བྱེན་ས། ཀུན་བཅགས་རང་གི་

མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་ཞེས་ཆ་ཕྱེས་ནས་བསྟན་པ་འདི་དེས་དོན་མཐར་ཐུག་བསྟན་པ་ཡིན་པས། དེ་
ནི་སྤྱི་ཅི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་ཆོག་པ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་འདི་འབྲེལ་གཞུང་ནི།
འཁོར་ལོ་མཐའ་མའི་སྐབས་སུ་ཡོད་སྟབས། ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་
འཁོར་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

ཐུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དུག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བ་དན་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་
མནན་ནས་པན་བདེའི་འབྲུང་གནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་
རྒྱས་པར་མཛད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
དགོངས་པ་སོ་སོར་བཀའ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་བཞི་བྱང་སྟེ། ཞེས་ཅ་
བ་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་བཞི་པོ་བཙུག་པུན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལ་ཁུངས་གཏུགས་པ་ཞིག་
ཆགས་ཡོད། དེ་ཡང་། དེ་དག་ལས་དོན་སྤྱི་ཕྱེ་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་
བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བས་འཁོར་ལོ་བར་པ་
དང་། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གཞི་
ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དམ་བཅའ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

ཐུ་ཁོད་ཕྱང་རིར་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། ཡངས་པ་ཅན་ལ་
སོགས་པར་བཀའ་མཐའ་མ་གསུངས་ཞེས་པ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་མདོ་དེ་དག་ཡིན་
ལ། དེར་བརྟེན་དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེས་
དོགས་པ་ཡོང་གི་ཡོད། ལེགས་སྦྱར་དུ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དེ་དག་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ངོ་མ་རེད་དམ་མ་རེད། དེ་ནི་བཙུག་པུན་འདས་སྤྱང་དན་ལས་

འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཅམ་གྱི་མཆོམས་སུ་སྐྱ་སྐྱབ་ཤོན་བ་དང་། སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་
སྐྱབས་སུ་འད་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་གྱི་བཀའ་མིན་ཞེས་གསུང་མཁན་ཡོད་
ཅིང་། དེས་ན་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བའི་ནང་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྐྱབ་
གསུངས་ཡོད་པ་དེས་མཆོན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་དཔལ་རྒྱ་ལེ་དཔའི་མཁས་པ་འགའ་
ཞིག་ནས་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྐྱབ་མཛད་ཡོད། ཐེག་ཆེན་སངས་རྒྱས་གྱི་གསུང་མ་
རེད་ཅེས་སྐྱབས་དེ་དུས་ནས་ཤོད་མཁན་ཡོད་པ་རེད།

དེར་གི་དུས་ཆོད་ལ་ཆ་བཞག་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོད་སྐབས།
ཐེག་བ་ཆེན་པོ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྲུང་ངན་ལས་འདས་ཐེན་རྗེས་ནང་ཆོས་ཡར་
རྒྱས་སུ་བྱིན་ཏེ་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་རེད་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། མ་གཞི་དེ་དག་གི་
སྐོར་མདོ་ཕྱེ་རྒྱན་གྱི་ནང་དུ་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་། ཞིབ་ཆགས་སློབ་དཔོན་ལེགས་
ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྟོག་གི་འབར་བ་ནི་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྐྱབ་ཟབ་ཤོས་དང་
ཅུང་རྒྱས་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཡོད།

སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་འདིས། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་དགོས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐར་བ་
ཐོབ་པ་ལ་འད་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དགོས་ཞེས་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བས་དེ་དག་
གཙོ་བོར་སྐྱབ་གྱི་ཡོད། ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། བྱང་སྟོགས་
སོ་བདུན་གྱི་ལམ་དེ་འདྲ་ཞིག་བསྟོམས་ནས། དུས་ལུན་ཆེ་གསུམ་དང་། བསྐལ་བ་
བརྒྱ་དང་། བྱངས་མེད་གསུམ་སོགས་དུས་ལུན་རིང་སྲུང་གི་བྱང་པར་ཅམ་ལས་
བསྟོམ་བྱའི་ལམ་གཅིག་སྲུང་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་མཆོག་དམན་དེ་ཅམ་ཡོད་ཐུབ་པ་

དེ་ཁག་པོ་རེད་ཅེས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རྒྱུ་ལོང་བ་དེའི་ཆོད་ཀྱིས་རྒྱ་ལའང་
ཁྱད་པར་ལོང་དགོས་ཞེས་པ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཆེན་པོ་འདུག་ལ། རྩ་བ་ཐེག་དམན་གྱི་
གཞུང་ནང་སྦྱིན་པ་དང་། རྩ་ལ་ཁྱིམ་ས། བཟོད་པ་དེ་དག་གསུང་གི་ཡོད་ཀྱང་།
དམིགས་བསལ་གྱི་ཟབ་ཁྱད་འདོན་རྒྱུའི་ལམ་སྟེན་པོ་ཞིག་མེད་ན། འབྲས་བུའི་ཁྱད་
པར་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོང་གི་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་ཉ་ཅང་གི་རྣམས་པ་ཆེན་པོ་
རེད།

གཉིས་ནས་གཤམ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་མིན་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་དགོངས་འགྲེལ་དེ་དག་ཀྱང་། ཁྱད་པར་བཅན་པོ་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་
དག་ལ་མ་བརྟེན་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་རྒྱ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐར་བ་
ཅོམ་གྱི་གོ་འཕང་ཡང་བསྐྱབ་སྐབ་རྒྱ་ལྟ་ཉ་ཅང་གི་ཁག་པོ་རེད། བདེན་བཞིའི་མདོའི་
སྐབས་སྟེ། སྐྱབ་བསྐྱལ་བདེན་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། འགོག་པའི་བདེན་པ།
ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཅས་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡོད་
ཆོག་པ་དེ་བསྐྱབ་སྐབ་རྒྱ་ལྟ་པལ་ཆེར་ཁག་པོ་རེད།

དེས་ན་འགོག་བདེན་ཡག་པོ་ཞིག་བསྐྱབ་མ་སྐབ་ན། ལམ་བདེན་བསྐྱབ་སྐབ་
རྒྱ་དཀའ་བས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་མིན་པར། སྤྱི་སྟེ་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡིན་ན། མཐར་གཏུགས་ན་སངས་རྒྱུས་
ལས་ཀྱང་། རྗེས་འབྲང་པ་རྣམས་མཁས་པ་རེད་ཅེས་བཟོད་དགོས་པའི་མཆོམས་སྟེ་
སྐབས་ཀྱི་ཡོད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་རྗེས་འབྲང་པ་སོགས་མཁས་པ་རེད་ཅེས།
ངས་ནས་རྒྱ་ཅེད་མོ་ཅེས་ནས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱི་སྟེ་སངས་རྒྱུས་ལས་སྐྱབ་པ་ལ་

སོགས་པ་དེ་དག་མཁས་པ་དང་། དེ་དག་ལས་ཀྱང་དེང་སྐབས་ང་ཚོ་མཁས་པ་
ཆགས་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་གཞུང་དེ་དག་ཆང་མར་རྒྱས་ཡོད་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ལ།
དེའི་ཐོག་ལ་དེང་དུས་འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་
པལ་ཆེར་མཐུན་ཀྱི་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་བཤད་དགོས་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

མདོར་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མ་མཐུན་པའི་ཐོག་ལ་བཅུས་དགོས་པ་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་མི་པལ་པ་ཞིག་ལ་བཅུས་པ་
ཡིན་ན། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་འདི་ལྟར་མེད་སྟབས། དེང་སྐབས་ང་ཚོར་སློབ་ཁྲུང་ལ་
སོགས་པ་འདྲ་མིན་མང་པོ་བཤད་སྟོང་བྱེད་རྒྱ་ཡོད། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
དེ་དག་མེད་པས་མཐར་གཏུགས་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་མི་པལ་པ་ཞིག་
ལ་ཆ་བཞག་ནས། མི་པལ་པ་ཐུགས་རྒྱད་བཟང་པོ་ཞིག་དང་། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ཀྱི་
ནམ་དཔྱིད་ཅན་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་བཤད་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡིན་
ན་གངས་མེད་གསུམ་ཞེས་པ་དེ་ཆོས་སྐད་ཡིན་པ་ལས། ཁས་སྐྱོང་དགོས་བྱུང་ན་
རྟོག་བྱ་རེད་ལ། ཁས་སྐྱོང་གི་མེད། དེ་ནི་ཏ་ཅང་གི་རྟོག་བྱ་ཆ་པོ་རེད།

སྤྱི་སྤྱོད་ལ་བསྐྱེད་དེ་དག་ཏ་ལས་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པ་ལས། མི་སློན་ཉགས་
ཆ་པོ་དེ་འདྲ་པལ་ཆེར་མ་རེད། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ལ་འཐད་དང་མི་འཐད་
དབྱེད་པ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས་ན། ཏ་ལས་པའི་སྐྱོད་པ་སྤྱང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་
ཐག་ཆོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་སྤྲི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་དབྱེ་
བ་བྱེ་སྟེ་བྱང་ངེས་བྱེ་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་རེད་ཅེས། སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་གསུངས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ། ཞལ་བཞེས་གནང་མཁན་མིན་པ་ཞིག་

ཆགས་ཡོད་པས་ནས་དཔྱོད་ཕུལ་དུ་བྱིན་པ་རེད། དེ་མིན་དཔུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་
ཚོམ་སྐྱངས་ནི། ངས་ངོ་ཤེས་པའི་རྒྱ་གར་པའི་མཁས་པ་དེ་འབྲ་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་
ཚོས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཆོག་དེ་དག་ཏུ་ལས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་ཏེ་
ཅང་གི་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་པ་ལས་ལས་བྱེད་ཀྱི་འདུག དེར་བརྟེན་མགོན་པོ་སྐུ་
སྤྱུང་མཁས་པ་ཕུལ་དུ་བྱིན་པ་དང་། རྩམ་དཔྱོད་ཕུལ་དུ་བྱིན་པའི་ཆགས་རེད།

དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས། དེར་སྐབས་བཙུན་འདས་མུང་
ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བྱིན་པའི་རྩེས་ཀྱི་མི་རྣམས་
ཀྱིས་བཙུན་འདས་ལ་ཡར་ཆོད་དཔག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ལས་སྤྱོད་ཡོད་དམ། ཡང་ན་
བཙུན་འདས་མུང་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་བྱིན་པའི་
མཆོམས་ཀྱི་མཁས་པ་དེ་དག་ལ་བཙུན་འདས་རྒྱུས་ཡོད་ཆེ་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་བཙུན་འདས་མུང་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་བྱིན་པའི་
སྐབས་ཀྱི་མི་དེ་དག་བཙུན་འདས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཉན་ཉན་རྒྱུས་ཡོད་ཆེ་བ་ཡོད་
དགོས་པ་རེད། ཁོང་གཅིག་ནས་རྒྱ་གར་བ་རེད། གཉིས་ནས་བཙུན་འདས་མུང་
ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ལས་བྱིན་མེད་སྐབས་གསོས་པ་ལྟ་
བུ་ཞིག་རེད། ཁོང་རང་གི་མི་ཐོག་ནས་བཙུན་འདས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་ལགས་དང་། སྤོ་
ལགས་དང་། དེའི་སྤོ་ལགས་ཞེས་དང་། ང་ཚོའི་དགོ་ཆེན་དང་། དེའི་དགོ་ཆེན་དང་།
དགོ་ཆེན་དེའི་དགོ་ཆེན་ཞེས་པའི་ཆེར་གསུང་རྒྱུ་ཡོད། དེར་བརྟེན་དུས་ཚོད་ཀྱི་
བཙུན་འདས་མུང་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་བྱིན་པའི་
མཆོམས་སུ་བྱོན་པ་ཞིག་དང་། མི་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཕུལ་བྱུང་གི་མཁས་པ་ཡིན་པ།

མཁས་པ་ཡིན་ཡང་རྩོན་ཅུང་ཙམ་གསུང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ནི་གནས་ཚུལ་མ་
དད་རེད། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ནི་དགེ་སློང་ཡིན་པས་རྩོན་ཅ་བ་ནས་
གསུང་གི་མ་རེད། དེར་བརྟེན་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་དགེ་སློང་འདུལ་བ་འཛིན་པ། མཁས་
པ་སྤུལ་དུ་བྱིན་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷུང་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་
བརྒྱ་བྱིན་པའི་མཆོམས་སུ་བྱོན་པས་ལྟོས་ས་ལྟོས་འཛིན་གྱི་དུས་ཚོད་ཐག་ཉེ་པོ་
ཡིན་པ་ཞིག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསུངས་པ་ཁོང་གིས་མགོ་མ་ཆོས་
པ་རེད་ཅེས་བཟོད་རྒྱ་དང་། ཁོང་ཆོངས་དད་ཆེ་བྲགས་པ་རེད་ཅེས་བཟོད་སྤུབ་རྒྱ་
པལ་ཆེར་ཁག་པོ་རེད།

ཁོང་གིས་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ནང་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོའི་ཁྲུངས་བྲངས་
ཡོད་ལ། ལྷག་པར་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་ནང་དུ་མདོའི་
ལྷུང་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་བྲངས་གནང་མཛད་ཡོད། དེས་ན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་མདོ་ཀུན་ལས་
བརྟུས་པའི་ནང་དུ་བྲངས་པའི་ལྷུང་དེ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པ་ལ་
ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་བརྟུད་ཡོད་གི་ཡོད་པས་དེ་ཡང་བསམ་སྟོ་ཞིག་འཁོར་ཡོད་གི་
འདུག

དེ་བཞིན་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་དང་། སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཨརྒྱ་དེ་མ་དེ་དག་
མཁས་པ་སྤུལ་དུ་བྱིན་པ་བྱིན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་མཁྱེན་མཁན་ཉ་ལས་པའི་མཁས་
པའི་དབང་པོ་རེད། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་བསྐྱུངས་དང་། སློབ་དཔོན་
ལེགས་ལྡན་འབྲེད་བཅས་ཀྱང་སྤུལ་དུ་བྱིན་པའི་མཁས་པ་ཤིས་ལྷག་རེད། ལྟ་བུའི་
དཀའ་སར་ཉོག་ཅམ་ནོར་བ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱ་བ་གྲགས་པ་གཞིར་

བཞག་བྱས་ན། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་རིགས་པས་དབྱེད་སྐབས་ལེགས་ལྷན་
འབྲེད་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོག་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་དག་གིས་རྣམ་
དཔྱོད་ཅན་ཡིན་པ་མཆོད་ཀྱི་འདུག་ཅིང་། ཉ་ལས་པའི་རིགས་པ་བཟུ་པོ་དང་། ཉ་
ལས་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྲེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྩལ་ཐོན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་སྤྱབ་པ་
རེད། དེར་བརྟེན་དེ་དག་གིས་ཁྱེད་རྣམ་དག་ལ་བརྩིས་ཀྱི་ཡོད་སྐབས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསུངས་པར་ཐག་བཅད་སྤྱབ་པ་ཞིག་རེད།

འོན་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྤེའི་ནང་དུ། དཔེར་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་ལྟ་བུར་ཆ་བཞག་ན། བྱ་མོད་ཕྱང་རིར་གསུངས་པས་བྱ་མོད་ཕྱང་
རི་དེ་ཉིད་གནས་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ། འཁོར་ལྷ་དང་མིའི་ཆོག་ས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་
གསུང་གི་ཡོད། ང་ཆོ་ད་ལྟ་བྱ་མོད་ཕྱང་རིར་ཕྱིན་ན། མི་བཅུ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཤུས་མོ་
རུབ་རུབ་བྱས་ཏེ་སྡོད་དགོས་པ་ཞིག་ལས་མེད། དེ་དག་ནི་གང་ཟག་དང་། དེ་བཞིན་
ཡོངས་གྲགས་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཉ་ཅང་གི་གསལ་པོ་རེད། ཡོངས་
གྲགས་སུ་གསུངས་པ་ནི་སྡོད་གསུམ་སྟེ་བཀའ་བསྟུ་ཡོངས་གྲགས་བྱས་ཏེ་གནང་
ཡོད་ལ། དེ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་འཁོད་ཡོད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་
གྲགས་བྱས་ཏེ་གསུངས་མེད་པ་དེ་ཡང་ཉ་ཅང་གི་གསལ་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་སྤྱིར་
བཏང་གི་གནས་བཟུན་སྟེ་པའི་ལུགས་དང་། དེ་མིན་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱིས་
ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བརྩིས་ནས་བསམ་སྟོབ་བཏང་སྟེ་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱེགས་ཡོང་
བས་ན། ཡོངས་གྲགས་སུ་མ་གསུངས་པ་མ་གསུངས་པའི་ཐོག་ལ་སྐྱེལ་རྒྱ་རེད།
བརྗོད་བྱར་བརྟགས་ནས་བསམ་སྟོབ་གཏོང་གི་མེད། དེས་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་

གསུངས་ཀྱང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་ཡོངས་བྱགས་སུ་མ་གསུངས་པ་ནི་པལ་ཆེར་
ཐག་ཆོད་པ་རེད། གདུལ་བྱ་ལས་དག་གི་ངོ་ལ་གསུངས་པ་ཞིག་རེད།

དཔེར་ན། ཞེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་ནང་དུ། ལྷ་རིའི་བྱ་དང་། འཕགས་པ་སྦྱན་རས་
གཟིགས་དང་། འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་གྱི་བ་དེས་ལན་གནང་བ་ལྟ་བུ་ཡོང་གི་ཡོད་
ལ། རབ་འབྱོར་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་ནང་པན་ཚུན་མི་ཡིན་སྐབས་དེ་བ་དེས་ལན་གནང་བ་
ཡོང་གི་རེད། སྦྱན་རས་གཟིགས་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་པན་ཚུན་དེ་བ་དེས་ལན་གནང་བ་
ནི། སྦྱན་རས་གཟིགས་ལྷ་སྦྱེའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ཞིག་དང་དེ་བ་
དེས་ལན་གནང་སྐབས། ལས་དག་པ་ཞིག་ངོ་ཐོར་དེ་ལྟར་ཤར་བ་ལས། ལས་མ་
དག་པ་ཞིག་གི་ངོ་ཐོར་ས་བརྩའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་དེ་བ་དེས་ལན་གནང་བའི་
གོ་སྐབས་ཅ་བ་ནས་ཡོང་གི་མ་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་ནི་གདུལ་བྱ་ལས་དག་གི་ངོ་ལ་
གསུངས་པ་ཏྲ་ཅང་གི་གསལ་པོ་རེད། དེས་ན་དུས་ཆོད་དང་གནས་ཀྱང་ངེས་པ་ཅན་
ཡིན་མི་དགོས་ཤིང་། གདུལ་བྱ་ལས་དག་གང་དུ་ཡོད་པའི་གནས་དེར་སྟོན་པའི་སྦྱ་
དེ་ཡང་ཤར་ཡོང་བ་ཞིག་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་གསུངས་པ་ཡོང་ཆོག་གི་རེད།

ལྷག་པར་དུ་སྐྱགས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་ནི། རང་ཆོས་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོས་བྱེད་མཁན་དེར་
སྐབས་སུ་ཡོང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྐྱགས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་ནི་དེ་བས་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་
ལས་དག་ཆེས་ཉུང་ཤས་ཀྱི་ངོ་ལ་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད། སྟོབ་
དཔོན་འཕགས་པའི་རིམ་ལྡེའི་དོན་འབྲེལ་སྟོད་བསྐྱུས་ནང་གསུངས་པ་ལྟར། ཆགས་
བལ་གྱི་སྟོད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟོད་པ། ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོད་པ་བཅས་
ལས། དམན་པ་ལ་མོས་པར་ཆགས་བལ་གྱི་སྟོད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་མོས་པར་ས་

དང་པོ་རྒྱ་ལྟ་བུ་གྱི་ཕྱི་ལོ་སྤྱི་དུས་དང་། ཟུང་མོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ལ་ཆགས་ཅན་གྱི་
སྤྱི་དུས་བཅས་སྤྱི་དུས་གསུམ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཙམ་ལྷན་འདས་དག་སྤྱི་དུས་གྱི་རྣམ་
ཅན་གྱི་རྣམ་པ་འགྱུར་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་རྣམ་པར་ཤར་ཏེ་རྒྱུད་སྤེ་
གསུངས་པ་ཞིག་གླེང་གཞིའི་ནང་དུ་དེ་ལྟར་གསུང་གི་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན། དེ་ནི་
གདུལ་བྱ་ཆེས་ཉུང་ཤས་ཏེ། གཅིག་བྱས་ན་གདུལ་བྱ་གཅིག་གཉིས་ལྟ་བུའི་ངོ་བོར་
ཤར་བ་ཡོང་སྟེ། མདོར་ན་གདུལ་བྱ་ཆེས་ཉུང་ཤས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཤར་བ་ཞིག་ཡིན་
པ་ཏེ་ཅང་གསལ་པོ་རེད།

དེས་ན་དེ་དག་ནི་བཙམ་ལྷན་རང་ཉིད་དགའ་ལོ་ ༡༡ ཙམ་བཞུགས་པའི་སྤྱི་
ཆོའི་རིང་ལ་གསུང་དགོས་པའི་ཁུབ་པ་ཡང་མེད་ཅིང་། གདུལ་བྱ་ལས་དག་གི་ངོ་ལ་
ཕྱིས་སྤྱི་ཤར་ཆོག་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་སྟབས་ང་ཚོ་བོད་གངས་ཅན་
ཀྱི་ལྗོངས་སྤྱི་རིས་སྤྱི་མ་ཆད་པའི་མཁས་བླ་མ་གྱི་སྤྱི་བྱ་མང་པོར་བཙམ་ལྷན་
འདས་ཞལ་གཟིགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་ལྷན་ཡབ་སྐུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་
ཞལ་གཟིགས་པ། དེ་མིན་ལྷག་པའི་ལྟའི་ཞལ་གཟིགས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱུ་པ་
དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད། གསར་མའི་ནང་དུ་དེ་ཙམ་ཡོང་གི་མེད་པ་ལས། སྤྱི་འགྱུར་རྒྱུ་
མའི་ཆོས་སྐོར་གྱི་ནང་དུ་དགོངས་གཏེར་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། དེ་དང་དེ་
འདྲའི་ལྷག་པའི་ལྟ་ཡིས་དངོས་སྤྱི་སྤྱི་བ་ཤར་བའི་ཐོག་ནས་ཡི་དམ་ཞིག་གསུང་
སྐབས་དེའི་རྒྱུད་ཅིག་དང་། རྒྱུད་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱེད་ཀྱི་སྐོར་དང་། སྤྱི་བ་
ཐབས་ཀྱི་སྐོར། ལས་ཆོགས་ཀྱི་སྐོར་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཆོའི་གསལ་ཡོང་ཆོག་གི་
འདུག་ཅིང་། རྒྱུད་ཡོངས་སྤྱི་དག་པའི་གདུལ་བྱ་བྱེ་བྲག་པ་དེའི་ངོ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་

གྱི་བདག་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ཏེ། དེ་ནས་རྒྱུད་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གསུངས་པ་ཞིག་ཡོང་
ཆོག་པ་ཡིན།

སྲར་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་གོང་དུ་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་ཆོག་པ་ཞིག་བོད་དུ་མི་
ཆོག་པ་གང་ཡང་མེད། རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་ཆོག་པ་བོད་དུ་ཡོང་མི་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན་ན།
མི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་འབྱེད་ལྟ་བུ་ཆགས་གྲབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ནི་ཡོང་མི་ཤེས་ཤིག་རེད། བོད་གི་ཤེས་རྒྱུད་ཆད་ལོན་པ་ཞིག་བྱང་ན་དེ་
ལྟར་ཡོང་ཆོག་པ་རེད། དེ་འབྲ་བ་ཤད་སྐབས། སྤྱིར་བཏང་གི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་
བཤད་པ་ལྟར་ལོ་ཆོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ཐུབ་རྒྱ་ཁག་པོ་རེད།

བར་ལམ་ངས་ངོ་ཤེས་པའི་ཨ་རིའི་ནང་པའི་དགེ་སློང་མ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་
ནས་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་གཞུང་དེ་དག་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་
ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་སྐད་ཆ་བྱང་ཞིང་། བར་སྐབས་ཁོང་ཐའེ་ལན་ཁྱིར་
ཐེབས་ནས་ཉམས་ཞིབ་ཏོག་ཙམ་གནང་འདུག་ཁོང་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་འཕགས་
པ་གནས་བཏྲན་པའི་དགེ་སློང་འདུལ་བ་འཛིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་ཞིག་འདུག་
ཅིང་། དེའི་དགེ་ཆུན་གྱི་དགེ་ཆུན་དེ། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་སུ་དག་བཙུམ་པ་རེད་ཅེས་
ངོས་འཛིན་བྱས་པ་ཞིག་རེད་འདུག་ལ། ཁོང་ལ་སྟོན་པ་བཙུམ་ལྟར་འདས་འཁོར་
དག་བཙུམ་པས་བསྐྱོར་བ་ཞིག་གཟིགས་སྤང་བྱུང་འདུག་ཅིང་། ཁོང་གི་བྱུང་མཐའི་
ནང་དུ་བཙུམ་པ་ཡིན་ན། ལྷག་མེད་བྱུང་འདས་མཛོན་དུ་མཛད་ཟིན་པའི་ཐེས་སུ་
མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར་རིག་པ་རྒྱུ་ཆད་ཅིག་བྱུང་མཐའི་ནང་དེ་ལྟར་བཤད་ཡོད་ཀྱང་།
ཁོང་རང་ལ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་བཙུམ་ལྟར་འདས་དག་བཙུམ་པའི་འཁོར་གྱི་བསྐྱོར་བ་

ཞིག་དངོས་སུ་གཟིགས་རྒྱུ་ལྟེན་ཉམས་སྤྱོད་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། ཁོང་གིས་བཙུགས་པའི་ལྷན་
འདས་དུས་ད་ལྟ་བུའི་གཞུགས་པའི་འདུག་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད་ཅེས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟར་
ཡང་ངས་ངོ་ཤེས་པའི་ཐོད་ཀྱི་སྒྲ་མ། ད་ལྟ་བུའི་གཞུགས་པའི་ལྷན་པ་ལྟར་

ཁོང་གིས་སྐབས་ཤིག་རང་གི་སྒྲོ་བ་མ་ཞིག་ལ་ཆོས་འབྲེལ་གནང་བའི་སྐབས་
སྟེ། ཆོས་འབྲེལ་གནང་རྒྱུ་ལྟེན་ཆོས་བརྒྱུད་དེའི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡོངས་རྒྱུ་གསལ་
ཐག་ཆོད་ཅིག་ཁྱེད་མེད་པའི་གཞུགས་པ་གཟིགས་རྒྱུ་ཞེས་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ང་ལ་
གསུང་གི་འདུག་པོར་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་ཁོང་གིས་རྒྱུ་ལྟར་ཤོད་ཀྱི་མ་རེད། སྒྲ་མ་ཉམས་རྒྱུ་
ཡིན་པས་རྒྱུ་བཤའ་དགོས་དོན་མེད། སྒྲ་མ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་བཞུགས་པ་དང་།
བར་ལས་རྒྱུ་ལྟར་བཙུགས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཅེས་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་
ཐེབས་ཐོན་པའི་རྒྱུ་བཤའ་དགོས་དོན་གང་ཡང་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་བྱས་ཐོན་པ་རེད། ཁོང་རང་གི་གཞིས་ཀ་དེ་ཡང་ཉ་ཅང་གི་ཉམས་རྒྱུ་རེད།
དེར་བརྟེན་རྒྱུ་མི་ཤོད་མཁན་དེ་འདྲ་ཞིག་གིས་ང་ལ་ནང་ཆགས་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་
གསུངས་པ་རེད། དེ་ཆོའི་གསུང་མཆོར་འདུག།

དེར་བརྟེན་པོར་ཞུས་ལྟར་ལྟ་བུའི་ལྟ་དེ་དག་གིས་ཞུས་པའི་གཟིགས་དང་། ལྟ་
བ་བཙུགས་པའི་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་གཟིགས་པ་དུས་ད་ལྟ་བུའི་ཡོད་པ་ཞིག་
དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཆགས་ཡོད། དེ་དང་འབྲེལ་ནས་ངས་ནམ་རྒྱུ་འདི་ཤོད་ཀྱི་
ཡོད། དཔལ་ས་སྐྱུ་པའི་ལས་འབྲས་གསུང་བའི་སྐབས་སུ་ལུང་ཆོད་མ་དང་། བསྟན་
བཙུགས་ཆོད་མ། སྒྲ་མ་ཆོད་མ། ཉམས་སྤྱོད་ཆོད་མ་བཅས་ཆོད་མ་བཞི་གསུང་གི་
ཡོད། བསྟན་པ་འདི་ལ་བྱུང་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བཙུགས་པའི་ལྷན་འདས་ཀྱིས་

ལུང་གསུངས་པས་ན་ཐོག་མར་ལུང་ཆད་མ་དང་། ལུང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་སྒྲ་སྒྲུབ་
ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་རིམ་པ་གཉིས་པར་བྱང་བས་
བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་དང་། དེ་ལྟར་ལུང་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཉམས་སུ་བཞེས་
ཏེ་ཉམས་ཁྲོག་མངོན་དུ་གྱུར་ཅིང་། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སྒྲ་
མ་ཆད་མ་ཡོང་གི་ཡོད། སྒྲ་མ་ཆད་མ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཤུག་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཉམས་
ཁྲོག་ཆད་མ་སྒྲེ་བའི་ཉམས་སྲོང་ཆད་མ་ཡོང་བའི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་ཡིན།

འོན་ཀྱང་སེམས་ནང་ངེས་པ་རྟེན་པའི་གོ་རིམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་ལས་
སྒྲོག་སྒྲེ་ཐོག་མར་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཉམས་སྲོང་ཞིག་སྒྲེས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་སྲོང་བའི་
སྲོང་ནས་སྤར་བའི་ཆེ་སྟོད་ལ་བསམ་སྒོ་འདི་འདྲ་ཞིག་གཏོང་གི་ཡོད། ཆེ་སྟོད་ལ་
བའི་བསམ་སྒོར་འགྱུར་བ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཕྱིན་འདུག འགྱུར་བ་འདི་ལྟར་ཕྱིན་པའི་
རྒྱུན་གྱིས་སེམས་སྦྱིད་པ་དང་། ལུས་བདེ་བ། མི་ཆེ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡོང་བ་ཞིག་
དང་། དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ལྷག་པ་ཞིག་ཡིན་ན། མི་པལ་བར་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྲུང་
པར་ཅན་དེ་འདྲ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཞིག་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་ཉམས་སྲོང་ཆད་མ་བྱུང་
བ་རེད། ཉམས་སྲོང་ཆད་མ་རང་གི་སྲོང་བས་གྲུབ་པ་རེད། སྲོང་བས་གྲུབ་སྐབས་
ཉམས་སྲོང་ཆད་མ་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ། ཉམས་སྲོང་དེ་ལྟ་བུ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱུང་བ་རེད་དམ་ཞེ་ན། གདམས་ངག་སྟོན་མཁན་ཀྱི་སྒྲ་མ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་
སྒྲ་མ་དེ་ཆ་འཛོག་འཕེར་བ། བསྟན་ཆོག་པའི་སྒྲེས་བྲུ་དམ་པ་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཞིག་
ངེས་རྟེན་གྲུབ་རྒྱུ་ཡོད།

དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་མ་དེ་ཡང་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ངམ་ཞེ་ན། སྒྲ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་ས་

ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་མཛད་པའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་ཉམས་ལེན་གནང་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལྡན་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་
བསྟན་བཅོས་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་ཡབ་སྐུ་
ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་ངེས་པ་རྙེད་སྐབས། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར། སྤྱ་སྤྱབ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་ཏ་ཅང་རྩ་ཆེན་དུ་བརྟེན་བཅོས་ལྡན་དེ་ཉིད་བསྤྱོད་པ་མེད་ཅིང་། མི་འབྲ་
བ་ཞིག་རེད་འདུག་པས་མས་ཏེ་ངེས་པ་རྙེད་པ་ཡོང་རྒྱུ་འདུག འདི་ལྟར་བྱས་ཏེ་
བསམ་སྒོ་བཏང་བ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་སྒོ་ཞིག་འཁོར་གྱི་ཡོད།

ཁྱེད་རང་ཆོ་ག་དེ་ཡི་ཆོས་པ་དེ་འབྲར་ཞལ་གཟིགས་ལྟ་བུ་ཉམས་སྦྱང་བྱས་
མཆར་བྱུང་བ་དེ་འབྲ་ཞིག་སྤར་ཐུག་སོང་། དེ་འབྲ་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་ལ། དཔེར་ན། རྒྱ་
ནག་ནང་ཆ་བཞག་ན། རིག་གནས་གསར་བཟུང་སྐབས་སུ་རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཅེ་ལུ་
ནམ་མཁའ་དབྱིངས་སུ་སྤྲོན་པ་འཁོར་ལེགས་ཉེས་ཤིག་གིས་ཟླ་བ་ཅུན་འཇམ་
དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་རས་ཏ་ཅང་གསལ་པོ་ཞིག་བྱུང་བའི་སྐད་པར་ང་ལ་ཡོད། དེ་
མིན་རྒྱ་ནག་དུ་ཐུབ་དབང་གི་སྤྱོད་ཞིག་ལ་འཇམ་འོད་སྐྱོར་སྐྱོར་ཐུག་པ་ཏ་ཅང་གི་
གསལ་པོ་ཞིག་འདུག་ཅིང་། དེའི་སྐད་པར་ཡང་ང་ལ་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་བྱས་མཆར་པོ་
དེ་འབྲ་ཡོང་གི་འདུག

ཡང་ཐའེ་ལན་ཁྱེད་དག་སྐྱོར་གོང་ཞུས་ད་ལྟ་ཡོད་པ་ཁོང་རང་སྤྱོན་རས་
གཟིགས་ལ་ཐོས་པ་ལྷགས་ཆེན་པོ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། ཁོང་སྐབས་ཤིག་རྒྱ་ནག་དུ་
གནས་སྐྱོར་ལ་ཐེབས་ཏེ། སྤྱོན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཞིག་ལ་ཁོང་གིས་དད་གུས་
ཆེན་པོས་སྤོན་ལམ་སྤོན་ཏེ་སྤྱར་སྤྱར་གནང་སྟེ་བཞུགས་པའི་ཁོང་གི་དབྱེ་ཉིང་དུ།

མཆན་མོ་ཐུན་པའི་དབུས་སུ་མྱོག་བཞུ་སྒར་བ་ལྟ་བུའི་འོད་ཅིག་སྐྱེན་རས་གཟིགས་
ཀྱི་སྐྱེ་ལས་མར་འཕྲོས་པ་ཞིག་དཔར་བརྒྱབ་འདུག་ཅིང་། བར་དེ་ཡང་ངས་མཐོང་
བྱུང་། ཁྱོད་དད་པ་བྱས་ཏེ་བཞུགས་པའི་དབུའི་སྤེང་དུ་འོད་ཟེར་ཐང་ཀར་བརྒྱབ་
འདུག་དེས་ན། རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་དེ་དག་གི་ཆུ་ཆུ་མཆོ་བ་དང་། ང་ཚོ་བོད་པའི་ལྷ་དེ་
དག་གི་ཆུ་ཆུ་མཆོ་བ་ཅེས་མེད་པ་འདྲ་འདུག། ང་ཚོ་བོད་པའི་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་དག་གི་ཆུ་ཆུ་མཆོ་བ་ཉུང་བ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་དག་གི་ཆུ་ཆུ་མཆོ་བ་ཉོག་ཅིམ་མང་བ་འདུག།

ང་ཡ་མཆན་གང་ཞིག་བྱུང་ངམ་ཞེ་ན། སི་པན་གྱི་པ་རྟི་མ་ཞེས་པའི་ཡེ་ཤུའི་
གནས་ཤིག་ཡོད་པ་དེར་ང་གནས་སྒྲོར་ལྟ་བུར་གྱིན་པ་ཡིན། ཡེ་ཤུའི་ས་གནས་
གཞན་དུ་འང་གོང་ཁྱུས་བཞིན་གྲུས་བཅི་དང་བཅས་ཏེ་ཅང་གི་ཡག་པོ་རེད་བསམ་
སྟེ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། པ་རྟི་མ་ཞེས་པའི་ཡེ་ཤུའི་གནས་དེར་གྱིན་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ་
དེར་ཡེ་ཤུའི་ཨ་མ་མེ་མེ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ཞིག་འདུག་ཅིང་། དེའི་མདུན་དུ་ང་ཚོ་དང་ཡེ་
ཤུའི་ཆོས་གྲོགས་རྣམས་མཉམ་དུ་འབྲུག་ཅིམ་དེར་སློན་ལམ་བརྒྱབ་ནས་བསྐྱོད་
ཅིང་། དེ་ཉིན་གནས་གཤིས་ཏེ་ཅང་གི་གྲང་མོ་འདུག། འབྲུགས་སིབ་སིབ་ངང་ཡར་
ལངས་ཏེ་མར་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་ཡར་ཕྱིར་བལྟས་ཤིག་སྐྱོག་བས་ན། མེ་རེ་སྐྱེ་
དེས་བཞད་མོ་བཞད་ཀྱི་འདུག། དེ་ང་ལ་ཞལ་གཟིགས་བྱུང་། ང་པལ་ཆེར་ཡེ་ཤུ་
ཆགས་པ་མིན་ནམ།

དེ་ནས་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་དེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་མ་རེད་ཅེས་གསུང་
མཁན་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་སྐྱེ་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་བསྐྱོན་བཅོས་དང་། ཨ་རུ་དེ་

མས་མཛད་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་བསྐྱེད་བཅོས། ལྷ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་
བསྐྱེད་བཅོས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མཆོན་མཐུན་པ་ཅམ་ལས། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་
སོགས་པ་མཛད་མཁན་གྱི་ནང་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ་དག་མ་རེད་ཅེས་རྫོང་གྱི་
འདུག གཤམ་ཏེ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་བསྐྱེད་བཅོས་མཛད་མཁན་ཆང་མ་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་
ཡོངས་གྲགས་གྱི་སྐྱེད་གྲགས་ཆེན་པོ་དེ་དག་མ་རེད་ཅེས་བརྫོང་དགོས་བྱུང་ན། རོ་
བོ་རྩེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་ཤེབས་ཏེ་ལམ་སློན་མཛད་ཡོད་ཅིང་། ལམ་སློན་གྱི་
ནང་གསང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་ཆོས་འཁོར་དེ་དག་གསུངས་ཡོད། གསང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་
ཆོས་བསྐྱོར་གྱི་ལག་ལེན་སྦྱེལ་རྒྱུའི་སྐོར་ཏེ། ལས་དང་པོ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྲུ་
ཇི་བཞིན་པ་བྱས་ན་མི་འགྲིགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལས། གསང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་
ཆོས་སྐབས་དེ་དུས་ནས་བོད་དུ་དར་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནོར་འཁྲུལ་རེད་ཅེས་རོ་བོ་རྩེ་ས་
གསུངས་མི་འདུག དེར་བརྟེན་ལུ་བྱུག་ན། ལམ་སློན་མཛད་པ་པོའི་རོ་བོ་རྩེ་དང་།
བཀའ་གདམས་བསྐྱེད་པའི་མེས་པོ་འབྲོམ་སྟོན་གྱི་སྤྲུ་མར་བཅི་བའི་རོ་བོ་རྩེ་དེ་
གཉིས་ཀྱང་ཐ་དད་རེད་ཅེས་བརྫོང་དགོས་བྱུང་ན། དེ་སྤྲུས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་གྱི་མ་
རེད། འབྲོམ་སྟོན་པའི་སྤྲུ་མར་བཅི་བའི་རོ་བོ་དེ་ཉིད་མངའ་རིས་སུ་ཤེབས་ནས་ལམ་
སྟོན་མཛད་པ་ནི་ཅོད་མེད་ཡོངས་གྲགས་རེད། ཁོང་གིས་ལམ་སྟོན་གྱི་ནང་དུ་
སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་ཆོས་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་ཞིག་གསུངས་འདུག དེར་བརྟེན་མི་བདེ་
བ་ཡོད།

གཤམ་ཆེ་བ་གཅིག་ནི། སྤྲུ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅམ་གྱི་ཁོང་དུ་ལུ་བ་དེ་མ་ཞེས་ལེགས་
སྤྲུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་རང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་ནང་པ་བྱས་

བ་རེད། བླ་པ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་སྟེ་བླ་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་གས་ཤིག་རེད།
ཁོང་གིས་གསུང་གསལ་ལྟར་ན། བལ་ཡུལ་དུ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཐོག་ཡོད་པའི་
ཕྱག་དཔེ་ཤོག་གཅིག་མ་ཞིག་ཆེད་སོན་བྱུང་ཞིང་། ཕྱག་དཔེ་ཤོག་རྒྱང་དེའི་བླ་
སྐུ་ས་མཐེད་གྱི་ཉོན་མོངས་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་སྐོར་གསུངས་འདུག་ལ། དེའི་ཆོག་
བཅད་གྱི་འབྲི་སྟངས་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་བྱིང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་འགྲོ་
ཚུལ་ནི་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་དང་གཅིག་པ་རེད་འདུག དེ་བས་ཁོང་གིས་ལེགས་
སྦྱར་གྱི་ཡི་གེ་འབྲི་སྟངས་འདིའི་ཐོག་ནས་བལྟས་ན། དེ་ནི་བཞི་བརྒྱ་པ་མཛད་
མཁན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཨརྒྱ་དེ་མ་རང་ཉིད་གྱིས་གསུང་ཡིན་པ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་
ཐག་ཆོད་གྱི་འདུག་ཅེས་ཁོང་གིས་དེ་མཐོང་བས་ཨརྒྱ་དེ་མས་སྐུ་ས་ཀྱི་བསྟན་
བཅོས་མཛད་འདུག་ཅེས་ཤོད་གྱི་འདུག

ད་ལམ་ཉེ་ཆར་སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་གསུང་དང་ནུམ་ཐར་ཞིབ་
འདུག་བྱེད་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་སྐྱ་རྩ་ཏ་སིའར་བྱ་དོ་རིན་པོ་ཆེ་གོ་བསྐྱར་བྱེད་པར་བཏང་བ་
རེད། སྐྱ་རྩ་ཏ་སིའ་རྒྱ་གར་ལེགས་སྦྱར་མཁས་པ་དེ་འདྲ་དང་ཕྱག་ནས་གོ་བསྐྱར་
བྱུང་འདུག སྐུ་ས་དེར་རྒྱ་གར་བ་ལེགས་སྦྱར་མཁས་པ་ཞིག་གིས། དཔལ་མགོན་
འཕགས་པ་སྐྱབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོག་བཅད་གྱི་འགྲོ་སྟངས་དེ་
དང་། གསང་བ་འདུས་པའི་རིམ་ལྡེའི་ཆོག་གི་འགྲོ་སྟངས་དེ་གཉིས་གཅིག་པ་གཅིག་
རྒྱང་རེད་འདུག དེས་ན་སྐྱབས་གཅིག་ལས་འགྲོ་ས་མི་འདུག་ཅེས་དང་། དེ་མིན་རྒྱ་
བ་གྲགས་པའི་ཆོག་གསལ་དང་། སྟོན་གསལ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་བའི་ཆོག་གསལ་གྱི་
བླ་དུ་བྱིང་གི་འགྲོ་སྟངས་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། བྱིང་གི་འགྲོ་སྟངས་དེ་

ཆོ་བ་འགས་པའི་གསུང་ལས་དེ་མིན་ཆོ་མ་གཞན་གྱི་གསུང་ནང་མི་འདུག དེ་མིན་
ཆོ་བ་འགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོམ་གཤེས་སམ་འབྲི་སྤངས་ཤིག་
ཡོད་འདུག་པས། སློན་གསལ་གྱི་ནང་དུ་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་འདུག་པས་སློན་
གསལ་མཛད་པ་པོ་དང་། ཆོ་བ་འགས་མཛད་པ་པོ་གཉིས་ཆོ་བ་འགས་པ་མི་གཅིག་
རང་རེད་འདུག་ཅེས་ཐག་བཅད་ནས་སྐད་ཆ་བྱང་འདུག དེར་བརྟེན་དཔལ་གསང་བ་
འདུས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གསང་སྤྲུལ་ཆོས་མཛད་ཀྱི་ཆོས་སློང་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོས་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་ཡིན་པ་དེ་ལྷ་སྤྲུལ་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པ་དང་། ཆོ་བ་འགས་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དེ་ཉ་ཅང་གསལ་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།
དེས་ན་ལྷ་སྤྲུལ་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་སྤྲུལ་གྱིས།

གང་གིས་ཐུགས་བརྩེས་ཉེར་བཟུང་ནས། །

ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་བྱིར། །

དམ་པའི་ཆོས་ནི་སློན་མཛད་པ། །

གོ་ཉམ་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དང་། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབུར།

གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །

འགག་པ་མེད་པ་སྤྱེ་མེད་པ། །

ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །

འོང་བ་མེད་པ་འགྲོ་མེད་པ། །

ཐ་དད་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །

སྟོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞི་བསྟན་པ།

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི།

དམ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།

ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་བསྟོན་ཕྱག་མཛད་པའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་
ཡིན་པ་ཞིག་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པ་འདུག་ཅིང་། དེ་ནི་བྲད་མཆར་མི་འབྲ་བ་ཞིག་
ཡོད་ས་རེད་བསམ་པ་ཞིག་འཛུ་བྱ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་གོང་དུ་
བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུག་པ་ལྟར་འདས་དེ། མི་པལ་བ་རང་དགའ་བ་མིན་པ་ཞིག་
ཆོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པ་རེད། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་པར་ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་གཞུང་ནས་
བཙུག་པ་ལྟར་འདས་ཀྱི་གར་དུ་འཁྲུངས་སྐབས། ཆོ་འདི་ལ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་
མཁན་གྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་ཞིག་དང་། དེས་རྫོ་རྩེ་གདན་གྱི་
གནས་སུ་ཐོག་མར་ལོ་བྱུག་དཀའ་སྤྱད་མཛད་ཅིང་། མཐར་རྫོ་རྩེ་གདན་གྱི་གནས་ལ་
མངོན་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་མཛད་ནས། སེམས་ཅན་ལས་
ཡོངས་སུ་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་ཆགས་ཏེ་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གངས་ཤིག་བཞུགས།
དེ་ནས་རྩ་མཆོག་གོང་དུ་སྐྱེ་བྱུང་བཞུགས་ལས་འདས་རྗེས་བདུད་བཞི་སྟེ། འཆི་བདག་གི་
བདུད་དང་། སྤང་པོའི་བདུད་ཀྱང་བཙུགས་སྟེ། དེ་ནས་སྤང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པར་སྤང་
བཞུགས་ལས་འདས་པ་རེད་ཅེས་དང་། དེ་ནས་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་
རེད་ཅེས་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་མཆོན་དང་མི་ལྟར་པའི་བཤད་སྟངས་གཉི་
ཐུག་གཅིག་ཆགས་པ་རེད། བསམ་སྒོ་ཞིག་བཏང་ན། བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་
གསུམ་གྱི་བར་དུ་རྫོགས་པས་གསུམ་ནས། རྒྱ་རྒྱལ་ཆེན་དེ་འདྲ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་

མངོན་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གངས་ཤིག་གི་རིང་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་རྒྱ་ལས་བྱུང་མེད་ན། རྒྱ་ལྟམ་གྱི་འཛོལ་རེད་འདུག་
ཅིང་། རྒྱ་ཏ་ལས་པ་ཞིག་ལ་བསྐྱབས་ནས། བྱུང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ། ཕྱིན་བྱུག་ལ་བསྐྱབ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་ངལ་སྦྱོན་ནས་མཐའ་མ་ལོ་བཞི་
བཅུ་ཞེ་གངས་ཤིག་ལས་དེའི་འབྲས་བྱ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཐབས་སྦྱོ་པོ་རེད།
རྒྱ་ལྟམ་འཛོལ་ཡོང་གི་འདུག

དཔེར་ན། ང་ཚོ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དཀའ་ངལ་ཏ་ལས་པ་
བརྒྱབ་ནས་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བྱ་དེ། དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་བརྒྱབ་རིན་ཆོག་
པའི་འབྲས་བྱ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། དེ་མེད་ན་དཀའ་ལས་ཆེ་ལ་དོན་གོ་རྒྱུང་བ་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པས་དེ་ཡང་མི་བདེ་བ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། གཉིས་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་
རྒྱུང་སྤྲུགས་དང་བཅས་པ་དེ་དག་སྟོན་མཁན་གྱི་སྟོན་པ་དེ་དགྲུང་ལོ་བྱ་གཅིག་ཅུ་
བཅུགས་པའི་སྐྱེ་ཆེ་དེའི་རིང་ལ་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་དག་སྤྲུགས་ལ་ཤར་
ནས་གསུངས་པ་རེད་ཅེས་རྫོད་དགོས་བྱུང་ཡང་ཏ་ཅང་གི་ཁག་པོ་རེད། ལྷག་པར་དུ་
ཡང་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པར་བྱུང་ངན་ལས་འདས་ནས་རིག་པའི་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་
ན། དུས་ཕྱིས་སུ་དུས་ད་ལྟ་ཡིན་ཡང་བཙེམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་པོ་ལོང་བ་དང་།
བཙེམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞལ་མཛལ་བ་དེ་དག་ཡོང་སྐབས་རྒྱ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་རྒྱ་ད་
སྡེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་དག་ཀྱང་ཡོང་མི་སྐབས་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་བཙེམ་ལྷན་འདས་ནི།
རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་མཛད་པ་ནི། གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་
མཛད་པ་མཛད་པ་ལས། རོ་མ་སངས་སྤར་ནས་རྒྱས་ཟེན་པ་རེད།

ཡང་ཐོག་མ་ནས་སངས་རྒྱས་རྒྱས་པ་ཞིག་དང་། སྒོ་བ་པ་ལས་གྱི་གནས་
སྐབས་མེད་ཅེས་ཀྱང་རྫོང་གི་མེད། སྒོ་བ་པ་ལས་གྱི་གནས་སྐབས་སྒོ་བ་དུ་འགྲོ་བའི་
ཐོག་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པ་རེད། འོན་ཏེ་གར་དུ་ཕེབས་པ་དེ་
རི་ལྷོ་ཡིན་ཞེས། དེ་ནི་མཆོག་གི་སྤྱུ་སྤྱུ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། མཆོག་གི་སྤྱུ་སྤྱུ་
དེ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱུ་ལས་སྤྱུ་ཡོང་གི་ཡོད། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱུ་
གར་འབྲེལ་ཡིན་ནམ་ཞེས། ཆོས་སྤྱི་དབྱིངས་ལས་ཤར་བ་ཞིག་རེད། ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་ཡོང་ཐུབ་པ་དེ་ཡང་། ཅ་བ་རང་བཞིན་ནམ་དག་གི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་།
མེས་པ་བདེན་སྤྱོད་དེ་ཡོད་པས་ན། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་ཤིང་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་
ཏེ། དེའི་སྤྱོད་གི་བྱི་མ་མཐའ་དག་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་བོ་དེ་བཞག་ཅིང་། དེ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱུ་
དང་། དེ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱུ་ཤར་བ་དང་། དེ་ལས་སྤྱུ་ལས་པའི་སྤྱུ་ཤར་བ་
བཅས་སྤྱུ་བཞིའི་ནམ་གཞག་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན།

ལྷག་པར་སངས་རྒྱས་སྤངས་དེ་ཡང་སྤྲགས་དང་འབྲེལ་ནས་བསམ་སྒོ་བཏང་
བ་ཡིན་ན། ད་ལྟའི་ར་རང་ཆོའི་གསལ་རིག་གི་ཤེས་པ་འདིའི་སྤྱོད་ནས་སྤྱུ་བཞི་སྤྱུ་བ་
ཚུ་ལ་ཞིག་འདི་ལྟར་བཤད་ཡོང་སྐབས་འདི་དངོས་གནས་ལོས་བདེན་བསམ་སྤྱོད་
རྫོགས་པ་སྤྱེས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་བསམ་སྒོ་ཞིག་བཏང་བ་ཡིན་ན། དེར་གཤོད་པ་ཉ་ལས་
མཐོང་མི་སྤྱོད་པར། དེ་ཉན་ཉན་ཡིན་ས་རེད། དེ་ཡ་མཆོན་སོ་འདུག་བསམ་པ་ཞིག་
སྒོར་ཤར་བ་ཡོང་གི་འདུག དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་
གསུང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེ་ནས་བྱ་གྲོ་ལྷོ་ལོ་ལོ་རིར་བཀའ་བར་པ་མཆོན་ཉིད་

མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུངས་
སྤངས་དེ། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་བདེན་པ་ཡིན་པ་ཞིག་དང་། ད་ལྟ་བཤད་མ་
ཐག་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་སྤྱོད་པ་ཞིག་རེད།

རང་ཅག་གི་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ལ་བྱེ་མདོ་གཉིས་
དང་དབྱ་སེམས་གཉིས་ཏེ་བཞེར་གངས་རེས་སོ། །དེ་དག་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་
གྲུབ་མཐའ་ལྡ་བ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་པ་བཞི་བ་མེད་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་རྒྱུ་ལྟེན་འབྲེལ་ལས། སངས་རྒྱུས་བ་ལ་བཞི་བ་དང་།
ལྡ་བ་སྤྱོད་པའི་དགོངས་པ་མིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གྲུབ་མཐའ་ལྡ་བ་དང་། ཐེག་
པ་བཞི་བ་མེད་ཚུལ་གསུངས་འདུག་པ་འདྲིར་གནད་འགག་མེད།

དེ་ནས། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་སྤྱེ་འདི་དག་ཐལ་འགྱུར་བས་གཞལ་ན་
རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀར་ལྷུང་ཡང་། རང་རང་གི་ལུགས་ལ་དབྱ་མ་བར་འདོད་
དེ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱས་ཁས་ལེན་བར་རྫོམ་པའི་ཕྱིར་རོ།
། གྲུབ་པའི་དགོངས་པ་མཐར་སྐྱབས་དེ་རིགས་པས་གཞོད་པ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་
ཤིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྟ་བ་མི་འདྲ་བ་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་ཚུལ་མི་འདྲ་
བ་གསུངས་པ་དེ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཁས་ཀྱི་
གདུལ་བྱའི་ནང་དུ་འང་ཁམས་དང་མོས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་ཡོད་པས་དེ་དག་གི་ཁམས་
མོས་དང་བསྐྱུན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ནི་གསུངས་
དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། གང་ལགས་ཤེས།

གང་གིས་སྤྱགས་བཅེས་ཉིར་བཟུང་ནས། །

ཞེས་པ་འདི་ཡིན། མཁེན་པ་རྒྱ་ན་མེད་པ་ཡོད་པས་ན། དབྱ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་
ལས།

སྟོན་མཐའ་མངོན་ནམ་ཞེས་ཞུས་ཆོ། །

སྤྱབ་པ་ཆེན་པོས་མིན་ཞེས་གསུངས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མངོན་ན་ཁམས་དང་མོས་པ་རིམ་བཞིན་མཁེན་ཅིང་།
དེའི་དོན་དུ་འགྱུར་ན་ལུང་བསྟན་ཅིང་། དེའི་དོན་དུ་མ་གྱུར་ན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་
ཡིན་སྟབས། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་མཛད་པ་དེས་ཀྱང་མཁེན་ཡིན་པ་ཤེས་སྤྱབ་པ་
རེད་ཅེས་གསུང་གི་འདུག

དེར་བརྟེན་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་མོས་པ་དང་འཆམས་པའི་ཆོས་བསྟན་
པས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུང་ཆོད་བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་
པ་མཐར་སྤྲུག་ཡིན་པ་བཤད་མི་སྤྱབ་ཅིང་། མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་སྤྲུག་དེ་རིགས་པས་གཞོད་པ་མེད་པ་ཞིག་
དགོས་པ་དེ་ཡིན།

དེས་ན་མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱབ་ཀྱི་བཞེད་པ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་
བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱ་བ་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་བའི་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་
རང་མཆོན་བཀའ་སྟེ། མིང་རྒྱུད་བཏགས་ཡོད་ཅེས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གསུངས་པ་དེ།
མིང་རྒྱུད་བཏགས་ཡོད་ཅེས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་པ་མོ་དེ་ཉིད་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ཏེ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པ་བཤད་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་སྤྲུག་ཡིན་པ་ཞིག་ཤེས་སྤྱབ་པ་རེད། བཅོམ་ལྡན་

འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་རིགས་པས་གཞོད་ན། ཏ་ཅང་གི་བྱང་མཆར་ཞིག་
ཆགས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས།

དོན་བཞིན་གཟིགས་ནས་ལེགས་གསུངས་པ། །

ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་ལ། །

ཟུང་པ་ཐམས་ཅད་རིང་དུ་གྱུར། །

ཉིས་ཀྱན་ཅ་བ་ལྟོག་ཕྱིར་རོ། །

ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པས། །

ཡུན་རིང་ངལ་བ་བསྟེན་བྱས་ཀྱང་། །

ཕྱི་ཕྱིར་སྟོན་ནམས་ལོས་པ་བཞིན། །

བདག་ཏུ་ལྟ་བ་བརྟན་ཕྱིར་རོ། །

ཨེ་མའོ་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །

བྱང་བར་ཁོང་དུ་ཚུད་གྱུར་པ། །

དེ་ཆེ་ཀླང་གི་ཁོང་ནས་ནི། །

ཁྱོད་ལ་ཅི་ཕྱིར་གྲུས་མི་འགྱུར། །

ཞེས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བསྟོམས་སྟོན་པ་དེ་ཏ་ཅང་གི་ཟབ་པོ་ཞིག་འདུག་པས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ནི། དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་
མཐའ་ཡས་པ་གང་ས་གང་དུ་སྒྲ་ལྟ་བུ་རྒྱས་ཏེ། བཅད་གཙོད་བྱས་ཤིང་། ཅི་མ་སྟོམ་
སྟེ་དེ་དག་ཕྱོགས་བསྟོམས་རིམ་བར་བརྒྱབ་པའི་འབྲས་བྱར་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་
མི་འདྲ་བ་ཞིག་རེད་འདུག་པས་མ་པ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས། སངས་རྒྱུས་ལ་སྐྱབས་སུ་

མཆིའོ། །ཞེས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། ཨ་མས་བསྐབ་བྱང་། ཨ་མས་བསྐབ་བྱང་
ཞེས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐབས་སུ་མཆིའོ།

ཞེས་བརྗོད་ན་དེ་ནི་སྤྱང་པོ་མེད་པ་ཆགས་པ་རེད། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་སྤྱི་
དང་། ལྷག་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་རྒྱ་ལེན་ནས་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་
མཁན་ཁྱེད་རང་ཆོ་གོ་རི་ཡའི་ཆོས་གྲོགས་དང་། ང་ཆོ་བོད་པ་ཆོ་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་
ཆོས་བརྒྱད་འདི་འདྲི་ཐོག་ནས་ནམ་རྒྱུན་སློན་ལམ་འདེབས་བཞིན་པ་དེ་གང་ཞིག་རེད་
དམ་ཞེན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡོང་བར་ཤོག། ལྷག་བསྐལ་
མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་ཤོག་ཅེས་པ་ཞིག་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་
མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་སློན་ལམ་བརྒྱབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ནི། ཤེས་རབ་སྤྱིང་པོའི་ནང་རི་སྐད་
གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་པ་དེ་ཉམས་བཞེས་གནང་སྟེ།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ཡང་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ཉམས་བཞེས་གནང་ནས་སངས་རྒྱས་པ་རེད། ད་ལྟ་འཆང་རྒྱ་བཞིན་པ་དག་ཀྱང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ལམ་ཉམས་བཞེས་གནང་ནས་འཆང་རྒྱ་བཞིན་པ་
རེད། ང་རང་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་སློན་ལམ་རྒྱབ་མཁན་
རྣམས་ཀྱང་། མ་འོངས་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་
ཆང་རྒྱ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

འོ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གང་ལྟ་ཞིག་རེད་དམ་ཞེན། སྤྱིར་ན་

སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་སྟོང་ཉིད་ཟེ་མོ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཅིག་དང་། དེའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅམ་མིན་
པར། ཟིན་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
སྤྱིན་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་དེ་དག་གི་གྲོགས་དང་བཅས་པ་དེར་ནས་རྒྱན་ནས་
ཀུན་མཆོག་ལྡན་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོད། རྟེན་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས། མདོར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་རྟེན་
མཁུན་སྤྱབ་སྤྱབ་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ནས་མཁུན་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་
ཆང་བ་མེད་པ་ཆགས་ཡོང་བས་ན། རྟེན་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་ཉིད་
དེར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཞེས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ལྟར་ནས་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའམ། རྟེན་པ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་ཀྱི་སྟོང་
པ་ཉིད་དམ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་གྲོགས་དང་བཅས་
པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱང་པར་ཅན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དེ་
འདྲ་ཞིག་རང་རང་ཆོའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ལ། སྟོན་ལམ་བརྒྱབ་ནས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་རྒྱ་མེད་
ལ། དེ་བཞིན་དད་པ་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱུས་སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཐོག་
ནས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་རྒྱ་མེད། རང་རང་སོ་སོས་དམིགས་ནས་བསྐྱངས་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་བྱིན་པ་དེ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་དགོས་པ་ཡིན།

དེ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་རྒྱ་དེ་ཡང་། དེ་དག་དུས་གཅིག་ལ་སྦྱེ་རྒྱ་མེད། དཔེར་ན། བྱིན་
མེ་རྟོག་དང་། ཤིང་འབྲས་ལྟ་བུ་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་ལོ་མང་པོར་རིམ་བཞིན་ཐོག་
མར་ས་བོན་བཏབ་ཅིང་། ས་བོན་ལའང་སྦྱེ་རུང་གི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། དེ་ལྟ་

བྱེད་ས་བོན་དེ་རྒྱུན་མང་པོ་ཆོག་ས་པའི་སྤྲོད་ནས་དུས་ལུན་བསྐྱེད་ས་ནས་ཡོང་
སྐབས། ཐོག་མར་སྤྱི་བའི་གནས་སྐབས་དང་། དེ་ནས་ག་ལེར་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་སྤྲོད་
པོ་དང་། ཡལ་ག་ལ་སོགས་པ་རིམ་བཞིན་འཆར་ཞིང་། དེ་རྗེས་མེ་ཉྱག་དང་འབྲས་
བྱ་རྒྱུ་ས་རིམ་བཞིན་ཡོང་དགོས་པ་ལྟར། ང་རང་ཆོའི་ནང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་
ཡང་དཔེ་དེ་བཞིན་ཐོག་མར་གཞི་རྒྱུ་ས་བོན་ཞིག་དགོས་ལ། ས་བོན་དེ་མེད་ན་
བྱེད་ཐབས་མེད། ང་རང་ཆོའི་རྒྱུད་ལ་གསལ་རིག་ཅེས་ལུལ་གསལ་བའི་རྒྱས་པ་
རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡོད། དེས་ཆོས་རྒྱལ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསལ་ཤེས་པ་
དང་། མཐར་ཐུག་རི་ལྷ་རི་སྤྲོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་ཤེས་སྤྲོད་པའི་རྒྱས་པ་དེ་གསལ་རིག་
དེའི་སྤྲོད་ཏུ་ཡོད། ལུལ་རིག་པ་ལ་སྤྱི་བ་བྱེད་དང་བྲལ་ན། ལུལ་རིག་པའི་རྒྱས་པ་
གསལ་དུ་སྤྲོད་མི་དགོས་པར་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་རེད།

དེ་བཞིན་ང་རང་ཆོའི་བཅེ་བའི་བསམ་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་། ཉ་ཅང་གི་རྒྱ་རྒྱུང་
རྒྱུང་ཡིན་ནའང་། སྟོག་ཆགས་གྲོག་འབྱུང་ཚུན་ཆད་ལ་བཅེ་བའི་བསམ་པ་ཞིག་
ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་བཅེ་བའི་བསམ་པ་དེའི་ས་བོན་ང་རང་ཆོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཡོད་པ་
རེད། དེས་ན་ལུལ་རིག་པའི་ས་བོན་ནམ་རྒྱས་པ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་
བཞིན་ངའོ་སྤྲོད་པའི་སྤྲོད་ཞིག་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་ལ། བཅེ་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་དེའི་སྤྲོད་ཏུ་
པལ་ཆེར་ཡོད་པ་རེད།

དེར་བརྟེན་ས་བོན་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། འོ་ན་གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་སམ་ཞེ་ན།
ལུལ་རིག་པའི་རྒྱས་པ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་དེའི་སྤྲོད་ཏུ། ལུལ་གྱི་གནས་སྤྱུགས་རི་
ལྷར་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་ཅད་གཙོད་བྱས་ཤིང་།

བསམ་སྒོ་བཏང་བ་བཅས་བྱས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་རིག་པའི་སྒོ་དེ་རྒྱ་བསྐྱེད་
ནས་རྒྱས་པ་རིམ་བཞིན་རྗེ་ཆེར་གཏོང་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྲོད་རྗེ་ལས་བཅུ་
བའི་བསམ་པའི་ས་བོན་རྩལ་རྩལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་དུ་སྒྲུངས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡོན་
ཏན་དུ་བཟུས། དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤྲོད་ཞིང་། དེའི་ལག་ལ་སྒྲུབ་སྤྲོད་དང་ཕྱག་དོག་
ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བཟུས་ཏེ་རྗེ་ཉལ་དུ་བཏང་སྟེ་གོམས་པ་
བསྟེན་ན། རིམ་བཞིན་སྒོ་དེ་འདྲུས་བྱས་སོ་ན་མི་གནས་པ་ཡིན་སྟབས། རིམ་བཞིན་
འགྱུར་བ་ཐེབས་སུ་བ་ཞིག་ཡོད་གི་རེད།

དཔེར་ན། ང་རང་ཆོའི་མཐོང་ཆོས་ལ་ཆ་བཞག་ན། ཆེ་སྟོད་ཀྱི་བསམ་སྒོ་དེ་ཆེ་
སྟོད་ལ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་མཐོང་སུ་བ་ལས། ཉིན་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འགྱུར་བ་
ཐེབས་སུ་རྒྱ་ཁག་སོ་ཡིན་ཡང་ལོ་དང་སྐྱེ་བ་མང་སོ་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་སྒོ་ལ་འགྱུར་
བ་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་དེ་ང་ཆོས་དངོས་སུ་ཉམས་སུ་སྤོང་རྒྱ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ནས་
མཐུན་ཐོབ་པའི་ཐབས་སམ། མདོར་ན། རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྟན་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་
པའི་གཞི་རྩ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་ནས་རིམ་བཞིན་གོམས་ན། གོམས་པ་རབ་ཀྱི་
མཐར་ཕྱིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་མཐུན་ཞེས་པ་དེ་ཆགས་པ་རེད།

དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་ལུགས་ཤེས་དགོས་ཤིང་།
དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་སུ་ལེན་སྟོན་པའི་གཞུང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཞི་བ་ལྟའི་སྟོན་འབྲུག་དེ་
གཅིག་ཆགས་ཡོད། བསམ་གཏན་གྱི་ལེའུ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་རིམ་གྱི་
སྒོར་དེ་དག་གསུངས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ལེའུ་དེས་ཐབ་མའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་
གསུང་གི་ཡོད། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྲུབ་མཐའ་འབྲིན་རྒྱུའི་ཁ་སང་གི་མཆོམས་ནི།

རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་སྤེའདི་དག་ཐལ་འབྱུར་བས་གཞལ་ན་རྟག་ཆད་
ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀར་ལྷུང་ཡང་ཞེས་པ་འདི། དཔེར་ན། རང་རྒྱུད་པ་རྟག་མཐར་ལྷུང་
བ་གསལ་པོ་རེད། རང་རྒྱུད་པ་སྤྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེད་པར་ཆ་བཞག་ན། བལ་
ཆེར་སྤྱི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་བཤད་ཆོག་གི་རེད། སྤྱི་
དོན་བཞེད་མཁའ་གྱི་རང་རྒྱུད་པ་དེ་ཆད་ལྟ་བུ་ལོན་པའི་སྦྱབ་བྱེད་གང་ཞིག་བཤད་
དགོས་སམ།

ཐ་སྙད། སྤྱང་ཕྱོགས། རྟེན་འབྱུང་སྤྱོད་བཅས་ལས་རྟེན་འབྱུང་སྤྱོད་བཞག་ན་
དེ་ནི་མི་འདོད་ཅིང་། མིང་རྒྱུད་བཏགས་ཡོད་ཅེས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་སྤྱོད་བཞག་ན་དེ་ནི་
རང་རྒྱུད་པས་ཆད་ལྟར་ལྟ་ཡི་ཡོད། དེའི་སྤྱང་དུ་བཤད་དགོས་སམ་དེ་མིན་གང་
ཞིག་བཤད་དགོས་སམ། ཐ་སྙད་དུ་རང་མཆོན་ཞལ་གྱི་བཞེད་པའི་ཆ་ནས་རྟག་
མཐར་ལྷུང་བ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་རང་མཆོན་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པས་ན། ཐ་སྙད་དུ་མིང་
རྒྱུད་བཏགས་ཡོད་ཅེས་འདོགས་མི་ཐུབ་པར་བརྟེན་ཆད་ལྟར་ལྷུང་བ་ཡིན།

དེ་ལ་ཡང་བྱུང་མཐའ་སྦྱོར་བ་བཞི་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་སྤོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རེ་
ཡོད་དེ། རྟེན་གསུམ་བ་ནམས་འབྲས་བུ་སྤྱི་བའི་ཆེ་རྒྱ་འགགས་པས་རྟག་པའི་མཐའ་
སྤོང་ལ། རྒྱའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བས་ཆད་པའི་མཐའ་སྤོང་དེ་ཞེས་
ཟེར་དོ། །དེས་ན་རྒྱུན་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། སྤྱི་གཅིག་འདྲིན་གྱི་རྟག་པར་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་
ཡོང་གི་འདུག་པས་རྟེན་གསུམ་བས་རྩས་རྒྱུན་ལྟ་བུ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་རྒྱའི་གནས་
སྐབས་གཅིག་དང་། འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་གཅིག་བཅས་ཡོང་གི་ཡོད། དཔེར་
ན། གངས་ཅན་པས་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གཅིག་པའམ་བདག་ཉིད་གཅིག་པར་ཡོད་

ཀྱི་ཡོད་པས་དེ་དག་དང་མི་འབྲ་བ་ཆགས་པ་རེད།

མདོ་སྡེ་པ་དག་འདུས་བྱས་ནམས་རྒྱན་མ་ཆད་པར་འབྲུག་པས་ཆད་པའི་
མཐའ་སྤྱོད་ཞིང་། སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པས་རྟག་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་ཞེས་འདོད་
དོ། །མ་གཞི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཞེས་གསུང་གི་ཡོད་
ཀྱང་། མཆོན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་ཞེས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་། གནས་པའི་བྱ་བ། འགག་
པའི་བྱ་བ། འཛིག་པའི་བྱ་བ་བཅས། མདོར་ན་སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་རྗེས་སྤྱ་གནས་པའི་བྱ་
བས་གནས་པར་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལས་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་ནས་འཛིག་པའི་བདག་ཉིད་
དེ་པལ་ཆེར་མི་བཞེད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པས་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པས་གསུང་སྐབས།
རྒྱུས་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་འཛིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་རེད། དེས་ན་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་
འཛིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་རེད་ཅེས་འཛིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་
ཞེས་གསུངས་པས་ན། སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པས་རྟག་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་ཞེས་
འདོད་དོ་ཞེས་སོ།།

སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ན་བཏགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་རྟག་པའི་མཐའ་
སྤྱོད་ལ། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པས་ཆད་པའི་མཐའ་སྤྱོད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་པའི་ཞེས་
མཆོན་ཉིད་གསུམ་དུ་སྤྱེ་ནས་གསུངས་ཤིང་། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་
སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་ཞིང་། དོན་དམ་དུ་མེད་པས་རྟག་པའི་
མཐའ་ལས་གྲོལ་ཞེས་བཞེད་དོ། །གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་འོག་མ་
འོག་མའི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འཕོག་པར་བྱེད་ཀྱང་། འོག་མ་འོག་
མའི་ལྟ་བ་གོ་བ་དེ། གོང་མ་གོང་མའི་ལྟ་བ་གོ་བའི་ཐབས་དམ་པར་སྤྱང་བས། གྲུབ་

མཐའ་གོང་མ་ལ་མཆོག་ཏུ་བརྒྱུད་ནས་འོག་མ་ལ་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །

དེས་ན་ལྟ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ། ཉན་
བ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛིན། ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཡོད་དེ།
འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེལ་པ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ། ཡང་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ཞེས་པ་དེར་གཉིས་སྟེ་ན། ཡང་ན་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་
དང་། བདག་གི་བར་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་མེད་པའི་དོན་དང་། ཡང་ན་སྤང་བོ་ལས་དོན་
གཞན་པའི་བདག་གིས་སྟོང་བ་རང་རྒྱ་བའི་བདག་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྤྱར་སྤྱབ་ཀྱི་མེད་
དམ། དེ་ནས་སྤང་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་རྣམས་སོ།།

དེའི་རྗེས་ཀྱི་དོགས་གཅོད་ནི། གལ་ཏེ་གནས་མ་བྱ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་
ཁས་སྐྱངས་པས་ཞེས་བདག་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། བདག་མེད་ཅེས་པ་དེ་
སྟོང་མི་ཤོད་བ་དང་ཤོད་མི་ཤོད་པར་བདག་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། བདག་
ཅེས་པ་དེ་ཡང་སྟེ་རོལ་པས་བརྗོད་པ་ལྟར་སྤང་བོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་འདི་
ཞེས་མཆོ་བ་མོ་འཇུགས་ས་ཡང་མེད། དེར་བརྟེན་སྤང་བོའི་སྟེ་ནང་གང་དུ་འང་བདག་
ཅེས་མཆོ་བ་མོ་འཇུགས་སའི་གསལ་པོ་ཞིག་མེད་པ་ཆགས་སྐྱབས། བརྗོད་དུ་མེད་
པའི་བདག་ཅེས་འདོད་ཀྱི་ཡོད། མཆོ་བ་མོ་འཇུགས་ས་མེད་སྐྱབས་སྤྱིར་བཏང་
བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་འདིར་བདག་མེད་རང་སྟོང་མ་
ཤོད་བར་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་བཤད་པ་ན། ཕྱགས་ནི་བདག་མེད་རང་
མིན་པར་བདག་དེ་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་མིན་ནམ།

གལ་ཏེ་གནས་མ་བྱ་བས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་སྒྲངས་པས་ནང་པའི་གྲུབ་
མཐའ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་རོལ་ན། སྤྱོད་མེད་དེ། དེས་ཁས་སྒྲངས་པའི་བདག་
ནི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཡིན་ལ། ཐུག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་གི་བདག་ནི།
རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་པའི་བདག་གིས་སྟོང་པ་
དེ་ལ་སྦྱར་གནང་འདུག་ཅིང་། དེ་ནི་མང་བཀུར་གྱི་ལྷན་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ།
ཞེས་དང་། དེས་ན་རིགས་གཅིག་གིས། བདག་བརྗོད་དུ་མེད་པ་འདོད་མཁན་དེ་
དག་ལྟ་བུའི་ཆ་ནས་ནང་པ་མ་རེད་ཅེས་གསུང་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོད། དེ་ནི་སྟོན་གྱི་
མཁས་པ་དེ་དག་གིས་ཅུང་ཟད་གསུང་སྒྲངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་གི་ཡོད། གཉིས་པ་བྱེ་
བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ། མདོ་སྤྱོད་པ། མེས་ཅན་པ། རོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་
སྤྱོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་བཞི།

བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤྱོད་པའདྲ། འདོད་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི།
རང་རིག་མི་འདོད་ཅིང་ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཐོག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་
པའི་གང་ཟག་དེ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཁ་ཆེ་བྱེ་
བྲག་སྤྱོད་པ་དང་། ཉི་ལོག་པ། དུལ་དབྱས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་དང་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་
ནི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྣམས་སུ་འབྲངས་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་
བས་སམ། དུས་གསུམ་རྣམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པས་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་

ཕྱིར

དང་པོ། གཞིའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

བཞི་པ་འདོད་ཚུལ་ལ། གཞིའི་འདོད་ཚུལ། ལམ་གྱི་འདོད་ཚུལ། འབྲས་བྱའི་
འདོད་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དུ་སྟེ་བ་འདི་ཉ་ཅང་གི་གནད་འགག་
ཆེན་པོ་རེད། གཞིའི་གནས་ཚུལ་དེར་འགྱུར་བ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། འགྱུར་བ་
གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡོད་པས་ན། འགྱུར་བ་འགྲོ་བཞིན་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུ་དང་། འགྱུར་བ་ཐེབས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་གྱི་
འདོད་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡོང་བ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་
སྟབས། འབྲས་བྱའི་འདོད་ཚུལ་ཞེས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་
འདུག

ངས་ནམ་རྒྱུན་འདི་ལྟར་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ནས་གཞི་ལམ་
འབྲས་གསུམ་ཞེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པས་ན། ད་ལྟ་ཚན་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོང་བ་
འདི་ལམ་དང་འབྲས་བྱའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཚན་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོང་
གི་མེད་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོང་དོན་ཡང་མེད། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་སྤྱི་བའི་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་
སྐྱེ་བས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནི་གཞིའི་གནས་ཚུལ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་གཞིའི་རྣམ་
གཞག་འདིའི་ཐོག་ནས་ཚན་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། གཞིའི་རྣམ་གཞག་
དེ་ལ་འང་། མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་དང་། ཅུང་ཟད་ལྟོག་གྱུར། ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྱུར་བཅས་
ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་དང་། སྤྱི་བའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཅུང་ཟད་ལྟོག་གྱུར་བཅས་གཞི་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཚན་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་

ཡོང་བ་ཡིན།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡུལ་གྱི་འདོད་ཚུལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་སོ། ཞེས་
སྦྲིར་གཞིའི་གནས་ཚུལ་དབྱེ་བ་སྤེལ་གསུང་འདྲ་མིན་ཡོད་ན་འདྲ་། ཡུལ་དང་ཡུལ་
ཅན་ཞེས་དབྱེ་བ་སྤེལ་བ་འདིར་གནད་འགག་ཅིག་ཡོད་ཅིང་། ལམ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་
གཙོ་བོ་ཡུལ་ཅན་བཤད་པའི་སྟེང་ནས་ལམ་བཤད་དགོས་ཤིང་། ཡུལ་ཅན་དང་
འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་སྟེ། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟེང་གི་འགྲུར་བ་བཏང་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལམ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་གཙོ་བོ་དེའི་ཐོག་ནས་བཤད་དགོས་པ་
ཡིན་སྟབས། སལ་ཆེར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཞེས་དབྱེ་བ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་བསམ་སྒོ་
གཏོང་རྒྱ་མེད་དམ་སྟུམ།

དང་པོ་ཡུལ་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། ལྷགས་འདིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཞི་ལྡར་
འདུས་པར་འདོད་དེ། ལྷང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི། གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཞི། འཁོར་
སེམས་འབྱུང་གི་གཞི། ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
གཞི་རྣམས་སོ། གཞི་ལྡར་པོ་དེ་དག་ཀྱང་དངོས་པོར་འདོད་དེ། ཞེས་ཡོད་པ་ཞིག་
ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ལ་དོན་བྱེད་པའམ་རང་རང་གི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་རྗེས་པ་
ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད། ཡོད་པ།
ཤེས་བྱ། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་གཅིག་ འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྟག་པའི་
དངོས་པོ་དང་། ཞེས་པ་འདི་ཡང་སལ་ཆེར་རྟག་ཏུ་གནས་མཐན་གྱི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་
ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི་མེད་དམ་སྟུམ། གཟུགས་ཤེས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་མི་
རྟག་པའི་དངོས་པོར་འདོད་དོ། རྟོན་པོ་ལ་རྣམས་བྱུང་གིས་བྱུང་རྣམས་ཡོད་

གྲིས་མ་བྲལ་སྟེ། རོན་དམ་བདེན་པ་དང་། རྩ་ཡོད་རོན་གཅིག་ ཅེས་རྩ་བ་བྲལ་དང་
རྩ་ཡོད་ཅེས་བྲལ་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་པོ་སྤྱིར་ཆོག་དེ་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་རྩ་ཞེས་པའི་ཆོག་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད་སྐབས། གོ་བ་ལྟག་པོ་མི་
འདྲ་བ་བཟལ་བའི་དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ། རྩ་བ་བྲལ་དང་རྩ་ཡོད་ལ་བྲལ་བར་བྱེ་
ཞིང་། རོན་དམ་བདེན་པ་དང་རྩ་ཡོད་རོན་གཅིག་ གྲུན་རྩལ་བདེན་པ་དང་།
བཏགས་ཡོད་རོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་བྱིན། ཞེས་བཏགས་ཡོད་དེ་རྩ་བ་ཡིན་
ཡང་རྩ་ཡོད་མིན་ཞེས་གསུངས་པ་རེད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་
དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། འཕྲོས་རོན་གཞན་བསྟན་པའོ།

བདེན་གཉིས་བཤད་པ་ནི། བྱི་པ་ཆོས་ཀྱང་བདེན་གཉིས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ལ།
ནང་པའི་བྲལ་མཐའ་ཡོངས་རྩོགས་ཀྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་གསུང་
གི་ཡོད། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་ནི། སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་
ཀྱི་ཐོག་ནས་སྤན་བྱ་བཤད་ཆོག་གི་མེད་དམ་སྟུམ། དེ་ལ། དང་པོ་ནི། བཅོམ་པའང་
ལྟོས་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་ལྟོ་འདོར་དུ་རུང་བའི་ཆོས་སུ་
དམིགས་པ་དེ། གྲུན་རྩལ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། རྩ་བྲལ་དང་སྤང་
བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བྲལ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ན་རྩ་བྲལ་དུ་འཛིན་པའི་ལྟོ་འདོར་བའི་
བྱིར་དང་། སྤང་བ་ཞེས་པ་ནི། སྤང་རྩོག་མང་པོ་སྤང་ཐག་ལ་བརྒྱས་པ་ཞིག་ལ་སྤང་
བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་བཞག་པས་ན། སྤང་བའི་རྩོག་པོ་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་སྤང་བར་
འཛིན་པའི་ལྟོ་འདོར་བའི་བྱིན།

ཡང་། བཅོམ་པའང་ལྟོས་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་ལྟོ་

འདོར་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོས་སུ་དམིགས་པ་དེ། རོན་དམ་བདེན་བའི་མཆན་ཉིད།
མཆན་གཞི་ནི། རྒྱལ་ཤན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་།
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས།

གང་ལ་བཅོམ་དང་སློ་ཡིས་གཞན། །

བསལ་ན་དེ་སློ་མི་འཇུག་པ། །

བྱམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །

ཡོད་དེ་རོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱལ་ཤན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་
ཆ་མེད་ལ་ཆ་བཞག་ན། དེ་ནི་དེ་ནས་པར་བསལ་ཆུ་མེད་པར་ཆ་སྤྱོད་ཤེས་ཆགས་
ཡོད། དེ་ནས་པར་བསལ་བ་ཡིན་ན། རང་འཛིན་ཀྱི་སློའམ་ཤེས་པ་དང་ཟུང་གི་རང་
བཞིན་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་འགྲོ་བ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་རི་སྤྱོད་གནས་པའི་བར་དུ་ནམ་
དུ་ཡང་དེ་གཟུགས་སྤྱོད་ཤེས་དེ་རེད་བསམ་པའི་རང་འཛིན་ཀྱི་སློ་དེ་མི་འདོར་ཞིང་།
བྱམ་པ་ལྟ་བུ་རགས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། དེ་བཅོམ་པའམ་སློས་བསལ་ན་རང་འཛིན་
ཀྱི་སློ་དོར་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་ཤན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཆ་
མེད་ཅེས་པ་དེ་དག་རང་འཛིན་ཀྱི་སློ་དེ་མི་དོར་བས་རོན་དམ་བདེན་པ་རེད་ཅེས་
གསུངས་པ་རེད།

དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནམས་རོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་
དེ། ལུགས་འདིས་དངོས་པོ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། གཉིས་
པ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་

རུང་གི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་སུ་རུང་བའི་ཆོས་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།
མཆན་གཞི་ནི། བྱང་པོ་ལྷ་ལྟ་བུའོ། །དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒོ་
ནས་ཟག་པ་རྒྱས་སུ་མི་རུང་བའི་ཆོས་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི་
ལམ་བདེན་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྦྱིར་ཟག་
བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་འཛོག་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། འདིར་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་བསྟུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཟག་
བཅས་དང་ཟག་མེད་གསུངས་པ་ཡིན།

མཛོད་ལས།

ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །

ཟག་བཅས་ཞེས་དང་། ཟག་མེད་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། །འདུས་མ་བྱས་
རྣམས་གསུམ་ཡང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟག་བཅས་ལ་སྤང་བྱས་བྱང་སྟེ།
ཆོགས་སྦྱིར་གཉིས་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་ནི་ཟག་མེད་ཁོ་ན་དང་།
ཞེས། མཛོད་ལས།

དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། །

མ་མཐོང་མཐོང་བྱིར་མཐོང་བའི་ལས། །

ཞེས་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་ལམ་དུ་འཛོག་པ་དང་། སྐད་ཅིག་བཅུ་
དྲུག་པ་དེ་སྒོམ་ལམ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་ཞེས་པས་
ཟག་མེད་ཁོ་ན་དང་། སྒོམ་ལམ་དང་མི་སྒོམ་ལམ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་ཟག་བཅས་དང་།
ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་མཉམ་གཞག་སྟན་གཅིག་འབྲེ་ཡི་

མེད་དམ། མ་གཞི་བཞུགས་འབྲས་དེ་དག་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་པས་ན། སྒྲོམ་ལམ་དང་མི་
སྒྲོབ་ལམ་གཉིས་ལ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཡོད་གི་ཡོད་སྟབས། ཟག་བཅས་དང་ཟག་
མེད་ཀྱི་ལམ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོ།།

འཕགས་ལམ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཡིན་པས་བྱེད་ཀྱི་འཕགས་ཀྱི་ལམ་ལ་
ཟག་མེད་ཡིན་པས་མ་བྱེད་སྟེ། སྒྲོམ་ལམ་པའི་ཀྱི་ཞི་རགས་ནས་ཅན་དུ་གྱུར་
པའི་ལམ་དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་གཞན་བསྟན་པ་ནི། དུས་གསུམ་རྗེས་སུ་འདོད་དེ། བྱམ་
བ་བྱམ་པའི་འདས་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཡོད། བྱམ་བ་བྱམ་པའི་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་
ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཁས་ལེན་ཀྱང་། མེད་དགག་ནི་
ཁས་མི་ལེན་ཏེ། མདོར་ན་དོན་གྱི་ངོ་ཤོ་ལྟ་བུ་ཞིག་མེད་ན་དགག་བྱ་བ་གཞན་ཅན་གྱི་
མེད་དགག་ཅེས་པ་དེ་སྒྲོར་མི་བདེ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་མེད་དགག་ཁས་མི་
ལེན་ཞེས་དང་། དགག་པ་ཡིན་ན་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་བྱེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཆེ་གྲེ་བྲག་སྐྱ་བ་ནམས་མདོ་སྟེ་བ་དང་མཐུན་པར་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྟེན་
དུ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་ཁས་ལེན་ཅིང་། ལས་འབྲས་ཞེས་པ་ནི། ལུ་སྟེགས་པས་རྟག་
གཅིག་རང་དབང་བའི་བདག་ཁས་ལེན་པས་རྩེད་ཟད་བྲགས་པ་མེད་དམ། སངས་
རྒྱུ་པས་ལས་ཀྱི་རྒྱ་འགགས་ནས། འབྲས་བུ་སྒྲིན་པའི་བར་དུས་ཡུན་ངེས་མེད་
དང་། སྐབས་རེ་ཡུན་རིང་འཁོར་བ་ཡོད་གི་ཡོད་པས་ན། ལས་འགགས་ནས་ལས་
དེས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་དེར་སངས་རྒྱུ་པའི་གཞུང་དང་། ཆོས་
པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་བསམ་སྒྲོ་ཏེ་ཅང་གི་མང་པོ་བཏང་ཡོད།

དེས་ན། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་རྣམས་མདོ་སྡེ་བ་དང་མཐུན་པར་ལས་འབྲས་ཀྱི་
འབྲེལ་བའི་རྟེན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་ཁས་ལེན་ཅིང་། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྒྱན་མ་ཆད་
པར་ཡོང་གི་ཡོད་པས་དེ་ནི་བག་ཆགས་འཛོགས་ས་དང་། བག་ཆགས་བསྐྱོ་གཞི་དེ་
ཡིན། དེ་མ་གཏོགས་པའི་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་རྣམས་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྟེན་དུ་སྐོབ་
པ་དང་། ཞེས་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་རྟོག་བཏགས་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་རང་གིས་སྐོབ་པ་
ཞེས་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་བཅུ་བཞི་ཙམ་བཤད་པའི་ནང་དུ་སྐོབ་པ་ཞེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་
པས་དེ་གསུང་གི་ཡོད།

ཡང་། སུ་ལོན་ཀྱི་དཔང་རྒྱ་དང་འབྲ་བའི་རྩྭ་མི་ཟ་བ་ཞེས་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་
དུ་གྱུར་བ་ཞིག་ཁས་ལེན་ལ། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། འདི་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་ལྷས་
ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་དོ། ཞེས་ལས་ལ་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་མི་དགོས་པར་གཟུགས་ཅན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། འདུས་བྱས་ལ་མི་
རྟག་པས་བྱབ་ཀྱང་། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་འཛིག་པས་མ་བྱབ་སྟེ། སྤྲེལ་བའི་འོག་
ཏུ་གནས་པའི་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གོང་དུ་ལྷས་ཟེན་པ་ལྟར་མཆོན་ཉིད་སྤྲེལ་སོགས་བཞི་
དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་འང་སྤྲེལ་བའི་སྤྲེལ་བ་སོགས་བཞི་བཞི་བྱས་ཏེ་རྩྭ་མི་ཟ་བའི་ཞིག་འདུག
དེའི་འོག་ཏུ་འཛིག་པའི་བྱ་བ་འཇུག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལུལ་ཅན་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ལ། གང་ཟག་ཤེས་པ། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྲོ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ནི། གང་གས་གཞི་བྱང་པོ་ལྷའི་ཆོགས་ཙམ་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི།
མང་པོས་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་གིས། ལྷང་པོ་ལྷ་ཆར་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་དང་།
སྤྲང་བ་བས། སེམས་གཅིག་བྱ་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞིར་འདོད་དོ། ཞེས་སོ། །ཕྱི་

རོལ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བདེ་སྤྱད་མྱོང་མཁན་གྱི་ང་ཞེས་པ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་
ལ་བསམ་སྒྲོ་ཉ་ལས་པ་བཏང་ཡོད། སྤང་པོ་འདོར་ལེན་གྱི་མཁན་དང་། སྐྱེ་བ་ལྔ་
ཕྱི་འདོད་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཆེ་སྟོན་མ་བསགས་པའི་ལས་འབྲས་ཆེ་འདི་ལ་སྤྱང་བ་ལྟ་
བུ་དང་། ཆེ་འདིར་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་སྤྱང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་
ལ་སྤྱར་བདག་གིས་ལས་བསགས་ཤིང་། ད་ལྟ་བདག་གིས་འབྲས་བུ་དེ་སྤྱང་ཞེས་པ་
ཞིག་བཤད་དགོས་པས་ན། བདག་ཅེས་པ་དེ་སྤང་པོ་ལ་ལྟོས་མེད་རང་རྒྱ་བའི་
བདག་ཅིག་འདོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སངས་རྒྱས་པས་སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་
བདག་བཤད་པ་ཡིན་ན། སྤང་པོ་དང་འབྲེལ་མེད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་།
སྤང་པོ་ཀླན་གཞོན་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཀླན་གཞོན་འཛོག་མི་ཤེས་པ་དང་། སྤང་
པོར་པོ་མའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་ལྟར་འདི་དང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ན། བདག་ལ་པོ་མའི་དབྱེ་
བ་འཛོག་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད། མདོར་ན་བདག་ཅེས་པ་དེ་སྤང་པོ་
ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་རྒྱ་ལས། སྤང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བདག་རང་དབང་བ་ཞིག་
འཛོག་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

སྤང་པོའི་སྟངས་ནས་བདག་ཤོད་སྐབས། རི་སྤྱི་དུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་
ཅམ་གྱི་བཏགས་ཡོད་མིང་རྒྱང་ཅམ་གྱི་ང་ཅམ་ཞེས་པ་ཞིག་འཛོག་མི་ཤེས་པའི་
བར་ལ། བདག་གིས་མཆོན་པའི་ཆོས་གང་དང་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། བར་ངོས་ལུས་
སྟངས་སྒྲུབ་པ་ཞིག་དང་། སྤང་པོ་གོས་པ་རེད་བསམ་པ་ཞིག་གིས་ཐག་བཅད་
ནས། ང་ཆོར་སྤང་སྐབས་དོན་སྟངས་ཡོད་པ་ཞིག་སྤང་གི་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་སྤང་
བ་ལྟར་དུ་དོན་སྟངས་སྒྲུབ་པ་ཞིག་འདོད་ཕྱིན་ཆད་ལ། ཆོས་དེ་དང་དེའི་མཆོན་

གཞི་ཞིག་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་རྟེན་དགོས་ལ། ཡུལ་སྟེང་ནས་བཞག་དགོས་པ་རེད།
ཅ་བ་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པར་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་
ཀྱང་། གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞིའས། གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཉིག་ལྟ་བུ་དེ་ཕྱང་པོའི་
ནང་ནས་འདི་རེད་ཅེས་པ་ཞིག་རྟེན་དགོས་པ་དང་བཞག་དགོས་པ་ཡིན།

དེས་ན་བདག་གཞི་ཕྱང་པོ་ལྗེའི་ཆོག་མཆོག་ཅམ་དེ་གང་ཟག་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་
གཅིག་དང་། ཡང་ཆོག་མཆོག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ཕྱང་པོ་ལྗེ་ཆར་གང་ཟག་གི་མཆོན་
གཞི་འདོག་པ་དང་གཉིས། དེའི་ཆོག་མཆོག་ཅམ་ཞེས་པ་དེས་གང་ཞིག་བཅད་གྱི་ཡོད་
དམ། ཡང་སྡེ་བ་སྤྱང་བ་བ་ཞེས་པ་དེས། སེམས་གཅིག་ཕྱ་གང་ཟག་གི་མཆོན་
གཞིར་འདོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནི་ཉ་ཅང་གི་གནད་ལག་ཆེན་པོ་རེད།

གཉིས་པ་ལ་ཆད་མ་དང་། ཆད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ།
དབང་པོའི་མངོན་སུམ། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་གསུམ་
ཡོད་ཀྱང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་
མ་ལ་ཤེས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། མིག་དབང་ག་ཟུག་ཅན་པ་དེ་བེམ་པོ། ལྟ་བུ་ཆད་མ་
གསུམ་ཀའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར། དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཡུལ་རྣམས་རྣམ་མེད་
རྗེན་ཆེར་དུ་གཞལ་ཞིང་། ཞེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གཏད་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་རིག་པ་
མིན་པར། ཡུལ་དེ་ཉིད་རང་མཆོན་པ་རྗེན་པར་མཐོང་བ་ཞིག་ཤོད་གྱི་ཡོད། དེར་
སྐབས་ཆོན་རིག་པ་ཆོས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གཏད་ནས་པལ་ཆེར་ཤེས་པ་རྣམ་
བཅས་དེ་མ་ཐུན་པོ་རེད་འདུག རྣམ་མེད་རྗེན་ཆེར་དུ་གཞལ་ཞིང་ཞེས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་

སྤྲུལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་བར་འདོད་དེ། གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་ན་ཅིག་པ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཟེར་ཞིང་། ཞེས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་གོང་ལོག་ཆང་མས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི། མིག་དབང་སོ་སོར་བརྟེན་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་རེ་རེ་ཡོད་པ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་ང་ཚོའི་རྣྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པས་བསམ་སྒྲོ་ངེས་པར་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ད་ལྟ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པར་བརྟེན་དབྱེད་བྱེད་སྐབས། མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཡུལ་དེ་དང་དེ་བརྒྱུད་སའི་སྒྲོ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་ལས། ཡུལ་དེ་རིག་མཁན་དེ་སྒྲུབ་པའི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་མིག་གི་དབང་པོའི་སྤྲེང་དུ་པལ་ཆར་མེད། ང་ཚོས་པལ་ཆར་ནས་རྒྱན་སྒྲོ་ལ་ཤར་སྤངས་ལྟར་ཅིས་ན། དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་དག་དབང་ལྡན་དེ་གའི་སྤྲེང་དུ་དབང་ལྡན་གྱི་ཁོག་པ་ཞིག་དང་། དབང་པོ་དེའི་སྤྲེང་དུ་ཤེས་པ་དེ་དག་ཡོད་པ་ཞིག་བསམ་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད་འདྲུག།

ཁ་སང་ཞུས་པ་ལྟར་དེ་ནི་ཆོན་རིག་པ་དང་འགྲན་ཅོད་ལྟ་བུ་སྤྲེབས་ཀྱི་ཡོད་པས་ང་ཚོས་བསམ་སྒྲོ་ངེས་པར་གཏོང་དགོས་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉིས་རྩས་ཐ་དད་དུ་འདོད་དོ། །དབང་པོས་ཀྱང་མཐོང་ཞེས་པ་ནི། དེ་ཆོན་རིག་པ་ལྟར་ན་ཡུལ་རིག་པ་དེ་དག་སྒྲུབ་པས་རིག་པ་རེད། དེས་ན་དབང་པོས་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་བཤད་པ་ལྟར་ན་དབང་པོ་དེས་མི་རིག་པར་དབང་པོ་དེས་རྟེན་བྱས་པའི་བརྟེན་པ་རྣམས་པར་ཤེས་རིག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། གོང་།

ཞུས་ལྟར་ནས་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ཞིག་ཟུར་དུ་ཁས་མ་སྒྲུབ་ན། མྱད་ཅ་ཁོ་ནའི་ཐོག་
ནས་འབྲེལ་བ་ཤད་རྒྱུ་བ་རྒྱ་ཏ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། དེ་ནི་གནད་འགག་དེ་ཙམ་ཆེ་བ་མི་
འདུག

མདོར་ན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ། དབང་པོ་དེར་བརྟེན་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་རང་
མཆན་ལྟ་བུ་དེས་ལུལ་རིག་ཙམ་རེ་བྱས་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་འཕམ་རྗེས་སུ་
སླེབས་པའི་ཡིད་སློམ་བཟང་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དེ་དག་སླེབས་པ་རེད། དེ་ཡང་ང་
ཆོས་ཅུང་ཟད་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད་འདུག སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
ང་ཆོས་ཡིན་ཤིག་བྱས་པས་ཏོག་ཙམ་མ་འབྲིགས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། བསམ་སློབ་
མང་པོ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱིར་སྤྲོ་ཙམ་ལ་དབྱེ་ན། ཟིན་པའི་སྤྲོ་དང་མ་ཟིན་པའི་སྤྲོ་གཉིས་
ཡོད། དང་པོ་ནི། སྤྱིས་བྱའི་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྲོ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་ཚུ་སྤྲོ་ལྟ་བུ། ཟིན་
མ་ཟིན་རེ་རེ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་གཉིས་ཡོད། སེམས་ཅན་དུ་
སྟོན་པའི་སྤྲོ་དང་། དག་གི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྤྲོ་དང་། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྲོ་གསུམ་དོན་
གཅིག་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པའི་སྤྲོ་དང་། དག་གི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
སྤྲོ་དང་། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྲོ་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོ་གསུམ་དོན་གཅིག་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་
གཉིས་ཀྱང་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་སྤྱི་སྤྱི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ཁས་
ལེན་པས། ཞེས་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་འདུས་པ་འཕམ། མིང་ཆོག་ཡི་གེ་ཆོགས་པ་ལ་བསམ་
སློབ་བྱང་ན་དེ་ནི་བཅུགས་ཡོད་ལ་བཞག་སྟེ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་བཞག་པ་རེད།
ལུགས་འདི་ལ་བེམ་པོ་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་མི་འགལ་ལམ་སྟུམ་མོ། །ཞེས་

གསུངས་སོ། །མཛོད་ལས།

ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །

གང་རྣམས་སྤུང་བས་གསུངས་དེ་དག །

ཆོག་གསུང་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །

གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མིང་ཆོག་འདུས་པ་ལ་བསམ་སྒྲོག་གཏང་ན།

ལྟར་མིན་འདུ་བྱེད་དང་། མིང་ཆོག་སོ་སོར་བསམ་སྒྲོག་གཏང་ན་གཟུགས་སམ་
རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲེལ་འགྲོ་ཡི་མེད་དམ་སྟུམ།

གཉིས་པ། ལམ་གྱི་འདོད་རྒྱུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། ལམ་གྱི་དམིགས་པ། ལམ་གྱི་
སྤང་བ། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་བཞིའི་ཁྲད་ཆོས་མི་རྟག་
སོགས་བརྩུ་བྱག་ཡིན་ལ། བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་དོན་
གཅིག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། ཞེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་ལས་གཞན་པའི་བདག་མེད་
མི་འདོད་པ་རེད། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཕྱབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་སྤྲོ་མོར་ཁས་ལེན་ནོ། །སྤྱི་བ་བཙུག་གི་ནང་ནས་མང་བཀྲར་སྤྱི་ལས་
རང་རྒྱ་ཕྱབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོར་མི་འདོད་
དེ། དེས་རང་རྒྱ་ཕྱབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོར་གསུངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་ཏེ་གཞི་བྱས་ན་ཆོས་བདག་
ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བརྩུ་བྱག་གི་

ནང་གི་མི་རྣམས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་དག་སྤྲོད་བྱེད་དང་། སྤྲོད་དང་བདག་མེད་
གཉིས་པོ་དེ་གྲོལ་བྱེད་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས།

སྤྲོད་ཉིད་ལྟ་བུས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །

སྒོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན། ཆད་མ་དང་ཆད་མེན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་
དབྱེ་བ་བྱེ་རྒྱ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོར་བརྩི་ཡོད། གོང་དུ་བཀའ་ཚེལ་བྱུང་བ་ལྟར།
མདོར་ན་སྒོ་བཅོས་པ་ཞེས་པ་དེ་སྒོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་ནས་བཅོས་དགོས་པ་ལས།
ཐབས་ཤེས་གཞན་མེད་ཅིང་། སྒོ་རང་གི་ནང་ནས་བཅོས་ཞེས་པ་ནི། མ་འཁྲུལ་བའི་
སྒོ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་རྒྱས་པ་ཆེ་ཞིང་། འཁྲུལ་བའི་སྒོ་དེར་རྒྱབ་རྟེན་མེད་པས་འཁྲུལ་
བའི་སྒོ་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་སྒོ་བཅས་ལས། མདོར་ན་སེམས་འགྱུར་བཅོས་གཏོང་རྒྱ་
དེ་ཟག་པ་ཉོན་མོངས་ལ་བཞག་ཤི། དེ་ལྟའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་པ་དེ་དག་འཁྲུལ་བའི་སྒོ་
ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

དེ་དག་ང་ཚོས་ཞིབ་ཆགས་པོའི་ཐོག་ནས་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་
རེད། ཞིབ་ཆགས་པོའི་ཐོག་ནས་བསམ་སྒོ་བཏང་ཆེ། དཔེར་ན། ཆགས་སྤང་གཉིས་
ལ་ཆ་བཞག་ན། རྣམ་རྟོག་གིས་སྒོ་བཏགས་ནས་ཡུལ་སྤྱག་པར་སྤང་བ་དང་། ཡུལ་
མི་སྤྱག་པར་སྤང་བ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། ཡུལ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་
སྤྱོད་པ་འདི་ཆགས་སྤང་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེ་ནི་འཁྲུལ་བའི་སྒོ་
ཆགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་སེལ་བའི་སྒོ་དེ་དཔེར་ན། མི་སྤྱག་པ་མཐོང་བའི་སྒོ། ལྷན་པ་རེ་
དགོས་པའི་དབང་གིས་མོས་བསྐྱོམས་བྱས་ཏེ་འཕྲོ་བ་ཡོད་ཀྱང་། གཙུ་པོ་ཟག་

བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཞེས་པའི་དབྱེད་པ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱས་ཏེ་སྤྱག་
བསྐྱེལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་བསྐྱེན་
པ་དང་། བྱམས་པས་ཞེ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་བསྐྱེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། དཔེར་ན། བྱམས་
པའི་ཡུལ་དེ་རང་ལ་བྱམས་པར་འོས་པ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེལ་མི་
འདོད་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་པ་རེད། དེས་ན་བདེ་བ་དང་ལྷན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དེ་
རྒྱ་མཚན་དང་ལྷན་པ་ཞིག་རེད།

དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་རང་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་པ་
ཡིན་པས་ན། གང་འཛོངས་པའི་བདེ་བ་དང་ལྷན་ན་བསམ་པའི་བྱམས་པ་དེ་སྐྱེ་
སྐྱབས། དེ་འོས་ཤིང་རྒྱ་མཚན་ལྷན་པ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་
ཡོད་པའི་སློ་དེ་དག་འབྱུང་བའི་སློ་དང་། དེའི་གཉེན་པོར་མ་འབྱུང་བའི་སློ་ཞིག་སྐྱེས་
ནས་དེས་སེལ་དགོས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འགྲོ་སྤྱངས་ཀྱི་གཞུང་ཐིག་ལྟ་
བུ་དེ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཆོད་མ་དང་ཆོད་མིན་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྐྱེ་བུ་དེ་ཉ་ཅང་གི་གཤམ་ཆེན་
པོ་རེད།

ཆོད་མའི་གཞུང་དུ་ཆོད་འབྲས་ཞེས་པ་ཞིག་བཤད་པ་ལས། བར་དུ་མ་ཆོད་
པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་ནི། རྟོག་བྱ་ཆ་པོ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། བར་དུ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་
བཤད་པའི་སྐྱབས། ང་རང་ཆོའི་འདོད་པའི་འབྲས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་ཡིན་ནའང་ཆོད་མའི་
འབྲས་བུར་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན། བདེ་བ་ལྷོ་མ་འབྱུང་ཞིང་དོན་ལ་གང་ཞིག་ཡིན་
པའི་གནས་ཚུལ་དེ་རྩིས་ཤིང་བཞིན་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་ལག་ལེན་མ་ཞོར་བ་ཞིག་
བྱས་ན། འབྲས་བུ་དེ་འདོད་པ་ལྟར་དུ་ཡོང་བུ་བ་དང་། གཞན་པན་ལྟ་ཅི་སྟོས། བྱ་

བ་ངན་པ་གཞན་ལ་སེམས་གནག་ཅིག་བྱེད་དགོས་སྤང་ནའང་། སྡོན་ལ་སེམས་གནག་བྱེད་སའི་ཡུལ་དེའི་གནས་སྤངས་ཆ་ཆང་ཡག་པོ་ཞིག་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་རི་བཞིན་ཤེས་པའི་སློ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་སེམས་གནག་ཅིག་བྱས་ཀྱང་དེ་རུས་པ་ཐོན་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད།

ཡུལ་གྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ཆ་ཆང་མ་རྟོགས་པར་ཉོལ་རྒྱགས་དང་། ཡང་ན་རང་གི་ཆོད་དཔག་ལྟ་བུའི་སྤང་ནས་བྱས་ན། འདོད་པའི་དོན་འབྲུབ་རྒྱུའི་ཆབ་ཏུ་མགོ་ལོག་ཅིང་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་གལ་ཆེན་པོར་བཅི་དགོས་པའི་གནད་འགག་འདི་ལྟར་ཡིན། ང་རང་ཆོ་མི་ཆེ་སྤྱེལ་དགོས་ལ། མི་ཆེ་སྤྱེལ་བར་མི་ཆེ་སྤྱེལ་སྤངས་ཀྱི་འགྲོ་སྤངས་རི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་མ་འཁུལ་བའི་སློ་ཞིག་སྤྱེས་དགོས་ཤིང་། མ་འཁུལ་བའི་སློ་དེས་མི་ཆེ་སྤྱེལ་སྤངས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་སྐབས་འདོད་པ་ལྟར་ཡོང་བའི་རེ་བ་བརྒྱབ་དགོས་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་ཡོད།

དེས་ན་དང་སྐབས་འཛམ་གླིང་འདིའི་སློབ་སྦྱོང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བརྗོད་པའི་ཅ་བ་འདི་ལ་ཐུག་གི་ཡོད། ཆོད་མཁམ་མ་འཁུལ་བའི་སློ་ཞིག་གིས་འདོད་དོན་འབྲུབ་དགོས་པ་ལས། རྫོངས་པ་འཁུལ་བའི་སློ་ཞིག་གས། ཡང་ན་དོ་སྤང་ཅ་བ་མེད་པ་དང་། དོ་སྤང་ཡོད་ཀྱང་དོན་དེར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་མཁན་གྱི་འཁུལ་བའི་སློ་ཞིག་གིས་འདོད་པའི་དོན་དེ་སྦྱབ་སྦྱབ་ཀྱི་མེད། དེས་ན་འཁུལ་བ་དང་མ་འཁུལ་བ། ཆོད་མ་ཆོད་མིན་ཞེས་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་དེ་ཅ་དོན་གྱི་སྤྱི་དབྱེ་བས་ཀྱི་ཡོད། ཁ་སང་བརྗོད་པ་ལྟར་སློ་འདོགས་ལོག་ལྟ་དང་། ལྟར་འདེབས་ལོག་ལྟ་སེལ་དགོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི།

སེལ་བྱེད་དེ་སྒོ་ཡི་སྤྱི་ཆ་ནས་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས་པས་ན། ཚད་དང་ཚད་མེན་གྱི་
དབྱེ་བ་བྱེ་བ་འདི་ཉ་ཅང་གི་གཤམ་ཆེན་པོ་ཡིན།

དེ་ནས་དེ་ལ་དབྱེ་བ་བྱེ་སྐབས། དབང་མངོན་དང་། ཡིད་མངོན། རྣམ་འབྱོར་
མངོན་སྲུང་ཞེས་དབྱེ་བྱེ་འདུག་ཅིང་། དེས་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྒོ་འཛིན་གསལ་གཅིག་དང་།
ཡིད་སྒོ་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་བཅས་སྤྱིར་བཏང་དབང་པོའི་ཤེས་
པས་ཡུལ་ཐོག་མར་རིག་བ་དང་། དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་པའི་གཞུང་ནས་དབང་པོའི་
ཤེས་པས་དེ་དང་དེ་འཛིན་བ་ཅམ་ལས། དེ་བཟང་ངན་དུ་རྟོགས་བ་དེ་མེད་ཅིང་།
སྔོན་པོ་འཛིན་གྱིས། སྔོན་པོའོ་སྦྱར་དུ་མི་འཛིན་ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་སྔོན་འཛིན་
མིག་ཤེས་ལྟ་བུས་སྔོན་པོ་འཛིན་བ་ཅམ་ལས་དེ་བཟང་ངན་དུ་རྟོགས་བ་དང་གཅིག་
སྔོན་པོའོ་སྦྱར་དུ་མི་འཛིན་ཞེས་གསུངས་སྐབས། རྟོག་པས་བྱས་བ་ལྟར་དབང་པོའི་
ཤེས་པས་མི་བྱེད་ཅིང་། ཡུལ་དེ་སྤང་ཅམ་དང་དེ་དང་དེ་བསམ་བ་ཞིག་ལས་མེད།
རྟོག་བ་བཟོ་མཁན་དེ་ཡིད་སྒོ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲེབས་པའི་ཡིད་སྒོ་རྟོག་པས་
དེ་ལ་བཟང་ངན་དུ་རྟོགས་བ་དང་། དེས་རྒྱུན་པས་ཆགས་སྤང་གི་སྒོ་སྒྲེབ་དེ་དག་
ཡོང་གི་ཡོད། དེས་ན་རྟོག་བ་རྟོག་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེ་བ་དེ་ཡང་གཤམ་ཆེན་པོ་ཆགས་
ཀྱི་ཡོད།

རྣམ་འབྱོར་མངོན་སྲུང་ཞེས་བ་ནི། སྒོ་ལ་འཁྱུལ་བའི་སྒོ་དང་མ་འཁྱུལ་བའི་སྒོ་
གཉིས་པོ་དེ་འཐབ་ཅོད་བྱས་ཏེ་རིམ་བཞིན་དོན་གྱི་ཡིན་ལུགས་རིམ་རིམ་བཞིན་
ཤེས་ཤིང་། ད་ལྟ་ལས་དང་པོ་བའི་སྐབས་སུ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པའི་དོན་དེ་དག་གྱུར་།
ཡང་ཡང་བསམ་པའི་མཐར་དོན་དེའི་རྣམ་བ་སྒོ་ལ་གསལ་སྤང་ཐོན་ཡོང་སྐབས། དེ་

ལ་རྒྱལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཞེས་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད།

དེ་གསལ་མི་རྟོགས་སློ་འབྲས་ཅན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དུལ་གྱི་གསལ་སྤང་ཐོན་པ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཞེས་གོ་མས་འདིས་ལ་བརྟེན་ནས་དུལ་དེ་གསལ་བར་སྤང་བའམ། དུལ་དེ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པའི་སློ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། སློ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་ལ། ཆད་མའི་སློའམ་མ་འབྲུལ་བའི་སློ་ཞིག་གིས་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་ཤིང་། འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་ལ་དོར་དགོས་པའི་སློའི་རིགས་ཆང་མ་འབྲུལ་བའི་སློ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་ཀྱིས་དེ་དག་མ་འབྲུལ་བའི་སློ་ཡིན་པས་ན། ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་སློའི་རྒྱུ་གཞི་དེ་དག་ཤེས་དགོས་པ་དེ་ཉ་ཅང་གི་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད་གསུངས་པ་རེད།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོས་ནི་གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པ་སྟེ། མཆོན་གཞི་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་དུག་གསུམ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པས་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཛོལ་བ་ལ་གཙོ་བོར་བར་དུ་གཙོད་པ་སྟེ། མཆོན་གཞི་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཟབ་ཅིང་སྤྲ་བ་མི་ཤེས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བ་པ་སོགས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་བ་པ་ལ་དེ་གཉིས་ལས་ཤེས་སྤྱི་བ་ཅེས་པའི་ཐ་སྟངས་མི་ལེན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ནི། དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ། ཆོག་གས་

ལམ། སྒྲོར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྒྲོམ་ལམ། མི་སྒྲོབ་ལམ་སྟེ་ལམ་ལུ་རི་རྣམ་གཞག་
ཁས་ལེན་གྱི་ས་བཅུ་ཡེ་ཤེས་མི་འདོད་དོ། །ཤེས་བཞེད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་
གི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་བཙོ་ལུ་ནི་མཐོང་ལམ་དང་། བཅུ་དུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་སྒྲོམ་
ལམ་ཡིན་པས། ར་ཟམ་པར་འགྲོ་བ་ལྟར་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ། །ལམ་
བདེན་ལ་ཤེས་པས་མ་ཁུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལུ་ལམ་བདེན་དུ་འདོད་པའི་
ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ། འབྲས་བུའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མི་
རྟག་སོགས་བཅུ་དུག་ལ་ཆེ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་ནས།
ཞེས་སྒྲུར་ཤོས་སམས་མགྲོགས་མཐར་ཆེ་གསུམ་ཀྱི་བར་དུ་དག་བཙོམ་པའི་གོ་
འཕང་མཛོན་དུ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། མཐར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་
རྟོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཐོབ་པ་ཆད་
པའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྤངས་ཏེ་དག་བཙོམ་པའི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་དོ།

བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་
ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཆོགས་དང་མེལ་ཏེ། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་མན་ཆད་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་སྒྲོར་
ལམ་རྟོད་ནས་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཀྱི་བར་སྟེན་ཐོག་གཅིག་ལ་མཛོན་དུ་བྱེད་དོ། །

དམན་པའི་དག་བཙོམ་པ་ཡང་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ལས་ཉམས་ནས་རྒྱན་
ཞུགས་སུ་འགྱུར་བ་སྲིད་པས་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་ཁས་ལེན་ནོ། །ཉན་ཐོས་

ལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་དང་། རྒྱགས་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བརྩི་ཡང་ཅིག་ཅར་བ་
ཁས་མི་ལེན་ལ། རྒྱགས་གནས་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ལ་འཕགས་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་
དོ། །ལམ་ལ་ཉེན་གཅིག་ནས་བརྩུང་སྟེ། །ཞེས་བ་དེ་མིན།

བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་
མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་མཆོན་བཟང་
གི་རྒྱ་བསྐྱབས་ཏེ་ཞེས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་གནས་ཀྱིས་མཆོན་རྣམ་པར་མི་
འཇིག་གི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ཡི་བར་དུ་ལས་བསགས་ནས། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་
ཀྱི་ཤིང་རྩེ་དུ་སྲོད་ལ་བདུད་བཞིའི་ནང་གི་ལྷའི་བྱའི་བདུད་བུལ། བྱང་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ཆེ། སྦྱོར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ་གསུམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས།
ཐོ་རངས་སྐྱ་རངས་ཤར་བ་ཙམ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཙོམ་ཞིང་། ཉོན་མོངས་
ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་མཐའ་དག་སྤངས་ཏེ། མི་སྒྲོབ་ལམ་
མངོན་དུ་བྱེད་དོ།

དེས་ན་སྲོད་ལ་བདུད་བུལ་བ་ཡན་ཆད་སོ་སྦྱེའི་གནས་སྐབས་དང་། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལ་མཉམ་གཞག་ཁོ་ནས་ཁྲབ་པར་འདོད་ཅིང་།
མཇོང་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དགུ་བྱང་སེམས་དང་། བྱེ་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཇོང་པར་ཁས་ལེན་ནོ། །ཆོས་འཁོར་ལ་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཁྲབ་པ་དང་། ལུང་གི་
ཆོས་འཁོར་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱིས་ཁྲབ་པར་འདོད་དོ། །མངོན་བ་སྟེ་
བདུན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཁས་ལེན་ཅིང་། བཀའ་ལ་སྤྱི་
བཞིན་པས་ཁྲབ་སོ། །ཞེས་བཀའ་ལ་བྱང་ངེས་འཛོག་པ་དེ་ལྟར་མེད་པས་བཀའ་ལ་

སྤྱི་བཞེན་པས་བྱས་པ་ཡིན། ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལས། བརྒྱད་ཁྲི་བཞེསྤྱི་བཞེན་གྱི་ལྷན་གྲགས་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། མཛོད་ལས།

ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །

གང་ནམས་སྤྱབ་པས་གསུངས་དེ་དག །

ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྲིད་པ་ཐ་མ་བས་བྱང་རྩལ་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་གནས་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་ངེས་པས། འོག་མིན་སྤྱུག་པ་བཀོད་པ་དང་།
ལོངས་སྤྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ལ། དེར་མ་ཟད་རྣམ་མཁྱེན་ཡང་མི་འདོད་དོ།
ཤེས་ཀྱན་མཁྱེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཤེས་བྱའི་ཚོས་གང་དང་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་།
ཞེ་ས་མ་ཁྱས་ན། ཚོས་རེ་རེར་སྤྱགས་གཏད་ན་མཁྱེན་ལ། སྤྱགས་མ་གཏད་ན་མ་
མཁྱེན་པའི་ཚོས་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་དམ་ཀྱན་མཁྱེན་ཅིང་། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཞེས་དུས་གཅིག་ལ་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་མཁྱེན་པ་དེ་མེད།

ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བཅོམ་ལ་ལྷག་བཅས་པས་བྱས་སྟེ། ལྷག་མེད་དུ་བྱང་
ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆེ་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པར་
འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐར་སྤྱག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་ནོ། ། ཁ་
ཅིག་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ངན་ལས་འདས་ཆེ་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་གསུགས་སྤྱི་
བཀོད་པ་བསྐྱས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རོན་ལ་ལྟ་བུ་ངན་ལས་འདས་པ་མེད་ཅེས་སྤྱི་བཞེན་གྱི་
དང་ལྟར་མ་བསྐྱས་པའོ། །

སངས་རྒྱས་འཕགས་པས། སྤྱག་ཀྱན་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཀྱང་། དེའི་རྒྱུ་ལ་
སྤྱག་བདེན་ཡོད་པ་མི་འགའ་ཏེ། སྤྱག་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་

བར་སྤངས་བ་ན་སྤྱག་བདེན་སྤངས་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲར་
བྱང་མེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ལུས་རྟེན་དང་ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་བ་སངས་རྒྱས་
དགོན་མཆོག་མིན་ཡང་སངས་རྒྱས་སུ་ཁས་ལེན་ལ། ཞེས་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས།
དགེ་འདུན་ཞེས་བ་ནི། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་
པའི་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེར་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་། དགེ་འདུན་དགོན་
མཆོག་བཞག་གི་ཡོད་པ་ལས། གང་ཟག་གམ་ཕྱང་པོ་དེར་རྫོང་གི་མེད་ཅེས་གསུང་
གི་ཡོད། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ནི་དེའི་སྤྱགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྦྱེའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
འདོད་དོ། །ཞེས་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་དང་། སྤར་མི་སྦྱེ་བ་ཞེས་པའི་ཟད་མི་སྦྱེ་ཞེས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཡིན།

དེ་བཞིན་དུ་སློབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་དགེ་འདུན་
དགོན་མཆོག་མིན་ཡང་དགེ་འདུན་ཡིན་ལ། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི་དེའི་
སྤྱགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་ལ་འདོད་དོ། །ཆོས་དགོན་མཆོག་ཀྱང་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ།
སངས་རྒྱས་དང་ཉན་རང་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་དང་འགོག་བདེན་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱས་པ།

བདག་སློའི་རྣམ་དཔྱོད་གསེར་གྱི་བྱམ་བ་ཡིས། །
བྱེ་སྦྱའི་གཞུང་ལུགས་རོལ་མཆོ་ནས་སྤངས་པ། །
ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་གསར་པའི་དགའ་སྟོན་ལ། །
སློ་གསལ་གཞོན་ཏུ་འཛོགས་རྣམས་རོལ་བར་མཛོད། །

མདོ་སྡེ་པ་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད།
དབྱེ་བ། སྒྲ་བཤད། འདོད་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རང་རིག་དང་སྤྱོད་ན་གཉིས་ཀ་
བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་དེ་མདོ་
སྡེ་པའི་མཆོན་ཉིད། མདོ་སྡེ་པ་དང་དཔེ་སྟོན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་ནི། དེ་
ལ་དབྱེ་ན་ཡུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་དང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་
པ་ནི། ཆད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་ལྟ་བུ་འོ།

གསུམ་པ་སྒྲ་བཤད་ནི། མདོ་སྡེ་པ་དང་དཔེ་སྟོན་པ་ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་གཙོ་བོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པས་ན་མདོ་སྡེ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དཔེའི་སྒྲོ་
ནས་སྟོན་པས་ན་དཔེ་སྟོན་པ་ཞེས་བཛོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ། གཞིའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

བཞི་པ་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། གཞིའི་འདོད་ཚུལ། ལམ་གྱི་འདོད་ཚུལ།
འབྲས་བྱའི་འདོད་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཡུལ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཅམ་གྱི་འདོད་
ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲོས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་
བྱང་བ་ལེས་བྱའི་མཆོན་ཉིད། ཡུལ་དང་། ཡོད་པ། ལེས་བྱ། གཞི་བྱ་བ་རྣམས་དོན་
གཅིག་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དབྱེ་ཚུལ་མི་འབྲས་པ་ཡུལ་ལ་དབྱེ་ན། བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་
བ། རང་མཆོན་དང་སྤྱོད་མཆོན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཞེས་མདོ་སྡེ་པའི་རྣམ་གཞག་ལེས་

བ་ལ། རང་སྤྱི་ལོ་ཆུ་མཁའ་གཤམ་ཤེས་པ་འདི་ཉ་ཅང་གི་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད། དེས་ན། རང་
སྤྱི་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། དགག་སྐྱབས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། མངོན་སྟོན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།
དུས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། གཅིག་དང་ཟ་དད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བལྟ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་དང་
རྟོག་པས་བཏགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་རིགས་པས་
དབྱེ་བཟོད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། དངོས་པོ་དང་།
དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། རང་མཆན་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། བདེན་
བྱུང་རྣམས་དོན་གཅིག་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་དེ་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། སྤྱི་མཆན་
དང་། རྟག་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་། བརྒྱན་པར་བྱུང་བ་རྣམས་དོན་
གཅིག་

བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་ཡོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྫོ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་བདེན་པའི་བྱིར། ཞེས་རྟོག་པ་
སྐྱ་དོན་སྤང་བ་ལྟ་བུའི་དོན་སྤྱི་ས་བསྐྱད་པའི་རྫོ་འབྲུལ་བའམ་རྫོ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་
བདེན་པའི་བྱིར་རོ། །

འདིའི་ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་རྟོག་པ་སྟེ། རང་མཆན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྤྱི་བ་
པས་ན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཞེས་བྱ་ལོ། །ཞེས་རང་མཆན་ཞེས་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

གང་བྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས། །

རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་བྱིར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་རང་གི་རང་མཆན་གྱི་ངོ་བོ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ཡོད་པ་དེ་

མཐོང་བ་ལ་དོན་སྤྱི་ས་བསྐྱད་ནས་སྤྱི་བ་པར་བྱེད་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའོ།
།འདི་ཡང་སྤྱི་བ་འདད་ཅམ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་དོར་བདེན་པ་ཡིན་ན།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་མེད་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་བྱས་
པ་ལྟ་བུ་ཡང་། སྤྱི་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་དོར་བདེན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་
དང་། སྤྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་དོར་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་། མ་སྤྱད་དུ་
ཡང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱི་དོན་
དམ་པའི་དོར་བདེན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྤྱི་དོན་དམ་པ་ནི། སྤང་ཡུལ་ལ་མ་འབྱུང་བའི་
ཤེས་པ་ལ་བྱའོ། །བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་འདི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་
མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྟེ་པས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་
ནམ་གཞག་ལྔར་བྱེ་སྤྱི་ས་བཞུགས་པའི་ནམ་གཞག་དང་མཐུན་པ་ཁས་ལེན་འོ། །

གཉིས་པ་རང་སྤྱི་ཞེས་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་ནི། དོན་དམ་པར་
དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ། རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ་འཕམ་དོན་བྱེད་
རྒྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་སྐབས། བན་གཞི་དཔྱད་མཁན་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནི་དོན་
དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རང་མཚན་རེད་ཅེས་གསུངས། མཚན་གཞི་ནི་བྱས་པ་ལྟ་
བུ། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ། སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་
གཞི་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཅེས་པ་ནི་རྟོག་པས་
བཞོད་པ་ཞིག་ལས། དངོས་པོའི་རང་མཚན་ནམ་རང་བཞིན་ཞིག་འཛོག་རྒྱ་མེད་
ཅིང་། སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་དང་། རྟོག་པ། གཅིག་དང་མ་དད་ཅེས་དབྱེ་བ་བྱེ་བ་དེ་དག་
སྤྱི་བཙུགས་པའི་སྤྱི་བཙུགས་ཉེ་དོན་དེ་དག་བཞག་གི་ཡོད། སྤྱི་རྟོག་པ་རྒྱ་

ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་ངོ་མོ་འཛོག་སྐབས། རྫོས་བཏགས་པ་ཞིག་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་སྐྱེ་བྱ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཐུབ་པ་མེད་པས་ན། སྤྱི་མཆན་དུ་གསུངས་
ཤིང་། གཅིག་དང་ཐ་དད། འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་
ཆོས་རྣམས་སྤྱི་མཆན་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེ་དག་ཡིན་ན་སྤྱི་མཆན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་
ཁྲད་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་མཆན་གཞི་བཞག་ན། འདུས་བྲས་ཀྱི་ཆོས་སམ་
དོན་བྱེད་རུས་པའི་ཆོས་བཞག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན། རྣམ་འབྲེལ་ལས།

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྲས་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་འབྲ་མིན་དེ་དག་ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་པ་ཞེས་པ་དེར་འདུ་
ཤེས་གཡེར་པོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེས་སྤྱི་རིས་མང་དུ་བྱེ་ནས་གཤམ་དུ་གཞན་
སེལ་ཞེས་པ་དེ་ཐོན་ཡོང་གི་རེད། རྟོག་པས་ཡུལ་དེ་དང་དེ་སྤྱི་རིས་ལྟ་བུ་ཆ་བྱེ་ནས།
ཡུལ་གྱི་ཁྲད་ཆོས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་རྫོས་བཟུང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་རྟོག་པས་བྲས་པ་
གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་། འགལ་བ་འབྲེལ་བ་ཞེས་པ་དེ་དག་སྤྱི་མཆན་རེད་ཅེས་
གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ནི། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་དགག་པའི་མཆན་ཉིད། དགག་སྐྱབ་ཞེས་པའི་དགག་པ་དེ་གང་འབྲ་
ཞིག་རེད་དམ་ཞེ་ན། དོན་དེ་རྫོ་ལ་ཤར་བའི་སྐབས་དེས་པར་དུ་དགག་བྱ་བསལ་
ནས་སམ། དགག་བྱ་བཅད་སྟོབས་ཀྱི་སྟོན་སྟོ་ལ་ཤར་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་
དགག་པ་དང་། དཔེར་ན་བྲས་པ་མེད་པ་དང་། གཞི་འདིར་སྤང་ཆེན་མེད་པ་ཞེས་
བརྗོད་ན། མེད་རྒྱུའི་སྤང་ཆེན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟོན་དེ་དང་བལ་བཤམ། དེས་

སྟོང་པ་ཞིག་སྒྲོང་ཤར་དགོས་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དགག་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་གཞན་སེལ་དོན་གཅིག
དེ་ལ་དབྱེན་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས།
གོང་དུ་བྱེ་བྲག་སྐྱབས་མེད་དགག་མི་འདོད་པ་དང་། ད་ལྟ་སྐབས་འདིར་མ་ཡིན་
དགག་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་མེད་པར་དགག་པ་ཞེས་པ་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་དང་། འོན་མ་
ཡིན་དགག་དང་མེད་དགག་ཅེས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་རེད་དམ་ཞེ་ན། རང་དངོས་སུ་
རྟོགས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་དེ་བཅད་ཙམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མེད་དགག་གི་
མཆན་ཉིད། དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་དེ་ཉིད་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་
པ། དཔེར་ན། བྱམ་ཟེ་ཆང་མི་བརྟུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ང་རང་ཆོའི་པལ་སྐྱད་ཀྱི་ཐོག་ནས་
བྱམ་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ན། ཆོག་དེས་དགག་བྱ་བྱམ་པ་བཅད་ཙམ་ལས་གང་ཡང་
མེད། དེ་ནི་མེད་དགག་དང་། སྒྲོལ་བྱམ་པ་བཅད་ཙམ་ལས་གང་ཡང་མེད། བྱམ་པ་
ད་མི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་ན། བྱམ་པ་མིན་པ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་གོ་ཡོང་གི་ཡོད།
དེ་ནི་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་མིན། སྒྲོལ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་དགག་པ་གཅིག་པ་ཡིན་
ཡང་ནང་གསེས་ཀྱི་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་དེ་ཉིད་ལས་གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་དང་།
གཅིག་ལོས་དེ་དགག་བྱ་བཀག་པའི་ཤྱལ་དེར་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་གོ་ཡོང་གི་
ཡོད།

དེས་ན་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་དེ་བཅད་ཙམ་དུ་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་མེད་དགག་གི་མཆན་ཉིད། རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་
དགག་བྱ་བཀག་ཤྱལ་དུ་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐབས་པ་གང་རུང་འཕེན་པ་

དེ་མ་ཡིན་དགག་གི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན་ལྷ་སྦྱིན་ཆོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བ་ལྟ་
བུའོ། །ལྷ་ས་སྦྱིན་ཆོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་སྐབས། ཟས་ཟ་ཡི་ཡོད་པ་དེ་ཐག་ཆོད་ཅིང་།
ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བ་ཞེས་པས་མཆན་མོར་ཟས་ཟ་ཡི་ཡོད་པ་དེ་ཤྲགས་ལ་གོ་ཡོང་
བ་ལྟ་བུ་ཡིན། རང་དངོས་སྤྱོད་གས་པའི་སྒོས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སྤྱོད་ཅན་
རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་སྦྱབ་པའི་མཆན་ཉིད། ཆོས་དེ་དང་དེ་སྦྱ་དེས་བརྗོད་
ཅིང་དེའི་དོན་སྒོ་ལ་ཤར་ཡོང་སྐབས། དགག་བྱ་བཅད་ཐོག་ནས་སྒོར་ཤར་མི་དགོས་
པར། ཆོས་དེ་དང་དེ་ཞེས་མཇུག་པོ་འཇུགས་ས་ཞིག་སྒོར་ཤར་བའི་ཆོས་དེ་སྦྱབ་
པའི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན། ལུས་པ་ལྟ་བུའོ།

དགག་སྦྱབ་གཉིས་ཞེས་བཤད་པ་འདིས། སྦྱིར་ཤེས་བྱར་དགག་སྦྱབ་གཉིས་
ཡོད་ལ། ཡོད་པ་དེ་ཡང་གཏན་ལ་ཤབ་གྱི་ཡོད་ཅིང་། འཕེན་ལྷ་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་བདག་
མེད་པའི་ལྷ་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཤེས་བྱ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་དགག་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་པར་དེའི་དོན་རྟོགས་ཤིང་མངོན་དུ་བྱ་དགོས་
པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་གྱི་ཡོད་སྐབས། དགག་སྦྱབ་ཀྱི་ནམ་དུ་དེ་དག་གསུངས་
པ་ཡིན།

བཞི་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཆོད་མས་དངོས་སྤྱོད་གས་པར་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་གྱི་
མཆན་ཉིད། དེ་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག་ རྗེས་སྤྱད་པའི་ཆོད་མས་དངོས་སྤྱོད་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་ཤེས་བྱ་དོན་གཅིག་

ལྷ་བ་དུས་གསུམ་འདོད་ཚུལ་ལ་བྱེ་བྲག་སྦྱ་བའི་འདོད་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བ་ནི།
དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་རང་བྱུང་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པའི་ཆ་དེ་འདས་

པའི་མཆན་ཉིད། དངོས་སོ་གཞན་ཞིག་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་རྩ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དེ་མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ད་ལྟ་བའི་མཆན་ཉིད། དེས་ན་ཞིག་པའམ་འདས་ཟེན་པ་དེ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་མ་འོངས་པ་དེ་གཉིས་དོན་གྱི་དུས་པ་ཆགས་ཀྱི་མེད། དེས་ན། འདས་པ་དང་མ་འོངས་གཉིས་ཀ་རྟག་པ་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་བ་དང་དངོས་སོ་དོན་གཅིག་རྩ་འདོད་དོ། །དངོས་སོ་དེའི་འདས་པ། དངོས་སོ་དེའི་ཕྱིར་ལོགས་སུ་གྲུབ་ཅིང་། དངོས་སོ་དེའི་མ་འོངས་པ་དངོས་སོ་དེའི་སྤྱི་ལོགས་སུ་གྲུབ་པའི་བྱུང་བར་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།

དུག་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ནི། སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་གཅིག་གི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན། བྱམ་པ་ལྟ་བུའོ། །སོ་སོ་བའི་ཆོས་དེ་ཐ་དད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་ལྟ་བུའོ།

ངོ་བོ་ཐ་དད་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཀྱིས་བྱུང་ཀྱང་། ལྟོག་པ་ཐ་དད་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། བྱམ་པ་དང་། མི་རྟག་པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཤེས་དགོས་པ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། གཞན་ཡང་ལྟོག་པ་རང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་དང་དེ་ལས་ལྟོག་པའི་ལྟོག་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། ཉ་ལམ་ཤེས་བྱའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ལྟོག་པ་དངོས་སོ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་ཡོད་ཆོག་པ་ཡིན། དཔེར་ན། བྱམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཀ་བ་མ་རེད་བསམ་པ་བློ་ཆོག་ལ། དེ་བཞིན་མི་མ་རེད་བསམ་པ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་བསམ་སྒོ་གཏོང་རྒྱ་ཡོང་གི་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་དང་དེ་ཡིན་པ་ལྟོག་པ་དེ། དེ་ལ་ཆང་ཡོད་ཅིང་། ཡོད་པ་ཞིག་

ཡིན་ལ། ཡོད་ཀྱང་དོན་དེ་བཅས་བར་ཡོང་ན་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འཕྲོ་ཡི་ཡོད་
སྟབས། རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཅེས་མང་པོ་ཞིག་བརྗོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན།

སེལ་འཇུག་དང་སྐྱབས་འཇུག་གཉིས་ནི། ཏ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད། སྤྱི་ཚུགས་སེལ་བས་འཇུག་པ། །མངོན་སུམ་སྐྱབས་བས་འཇུག་པ། །ཞེས་ཡུལ་གྱི་
རྣམ་པའམ་ཡུལ་གྱི་བྱང་ཆོས་ཀྱི་ཆ་མ་བྱེ་བར་སྤྱི་ཅམ་འཛིན་པ་དབང་པོའི་ཤེས་
པའམ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་དག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། ཡིད་ལྡོ་རྟོག་པ་དེས་སེལ་བས་
འཇུག་པ་ཞེས། དེ་མ་ཡིན་བཀག་པའི་དོན་དེའི་ངོས་གང་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བལྟས་
ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལས་རྟོག་པ་དེས་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་གང་ལ་འཇུག་གི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ག་མ་
གཏོགས་ཡུལ་གཞན་དེ་དག་སེལ་བའི་སྒོ་ནས། ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་དམིགས་སུ་
སེལ་ནས་འཇུག་པ་ཞིག་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཡོད་ཆོག་དེས་ཀྱང་བུམ་པ་དཀར་པོ་ཞེས་
བརྗོད་ན། བུམ་པའི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དེ་ཁོ་ན་བཤད་པ་ལས། བུམ་པའི་སྟེང་གི་
དབྱིབས་དང་། རྒྱ་བཅས་ཆོག་དེས་ཅ་བ་ནས་རྗོད་ཀྱི་མེད། བུམ་པ་མཐོང་མཁན་གྱི་
མིག་གིས་ཤེས་པས་བལྟས་ཡོང་ན། བུམ་པའི་དབྱིབས་དང་། ཁ་དོག་དང་། རྒྱ་དང་
བཅས་པ་དེ་དག་མཐོང་གི་ཡོད། འདྲིར་བུམ་པ་དང་། མི་རྟག་པ་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་
ཡིན་ཡང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་རྩལ་ཐུག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་ཁས་
ལེན་པ་སོགས་བྱེ་བྲག་སྐྱབས་བ་དང་མཐུན་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་དུ་འབྲུ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
བྱེ་སྐྱས་ཡོད་པར་འདོད་ཕྱིན་རྣམས་བྱ་བ་ཏུ་འདོད་ལ། མདོ་སྤེལ་པས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱང་། བྱེ་སྐྱ་དང་། ཐལ་འགྲུར་

བ་གཉིས་ཀས་གཟུགས་མཆན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་ལ། མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་
གསུམ་གྱིས་གཟུགས་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་བྱེ་
བྲག་སྒྲ་བས་རྒྱ་ལྗངས་དུས་མཉམ་པར་འདོད་ལ། མཛོད་ལས།

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་པན་ཚུན་འབྲས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལྗངས་ཞེས་པན་ཚུན་གཅིག་
གིས་གཅིག་ལ་པན་གདགས་བྱེད་དུ་འགྲོ་མཁན། ཡིན་ན་ཡང་དུས་
མཉམ་པ་ཞིག་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བས་འདོད་པ་ལས། དེ་མིན་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྒྱ་
ལྗངས་དུས་མི་མཉམ་པར། རྒྱ་ལྗངས་ཡིན་ན་ལྷ་ཕྱི་རིམ་བྱུང་དགོས་པ་ཡིན། པན་
གདགས་བྱེད་དེར་པན་འདོགས་བྱེད་དེས་པན་བཏགས་ཞེས་ཚིག་སྐབས། པན་
འདོགས་བྱེད་དེ་ཉིད་སྤར་བྱུང་ཅིང་། པན་གདགས་བྱེད་རྗེས་སུ་བྱུང་གི་ཡོད། མདོ་
སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དེ་ལྷར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ལ། གང་ཟག་ཤེས་པ། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་
གསུམ། ཏང་པོ་ནི། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གིས་སྤང་པོའི་རྒྱན་གང་ཟག་གི་མཆན་གཞི་
དང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཆན་གཞིར་
འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། ཆད་མ་དང་། ཆད་མིན་གྱི་ཆོ་གཉིས། ཆད་མ་ལ་མདོན་
སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས། མདོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ལ།
དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མདོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ། ཏང་རིག་
མདོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ། ལྷ་ལ་འགྱུར་མདོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །

དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཆད་མར་མི་རུང་སྟེ། གསལ་རིག་གིས་སྤོང་ཞིང་

རང་གི་ཡུལ་གཞལ་མི་སྤྱབ་པའི་ཕྱིར། ཆང་མ་ཡིན་ན་ངེས་པར་དུ་ཤེས་པ་ཞིག་
འཛིན་དགོས་པ་ཡིན། འདིར་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་པ་ནི། ཆང་མས་དམིགས་མ་
དམིགས་ཀྱི་སྤྲང་ནས་ཡོད་དམ་མེད་ཐག་བཅད་པ་ནི། རང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་སློང་ས་ཇི་
ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པའམ་མདོར་ན་ཡུལ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་མ་འཇུལ་བའི་
སློ་ཞིག་ཡོད་ན། དོན་དེ་ཡོད་པ་ལ་འཛིན་ཅིང་། སློ་དེ་དོན་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་ལ་ཤར་
ནས་དེའི་རྣམ་ཅན་དུ་སྦྱེས་པའི་སློ་ནས། ཡུལ་དེ་འཛིན་པའི་སློ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། སློ་
དེས་ཇི་ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་དོན་ལ་མི་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ནི་འཇུལ་བའི་སློ་
དང་། སློ་དེས་ཇི་ལྟར་བརྒྱང་བ་ལྟར་ཀྱི་དོན་དེ་མེད་པ་ཞིག་དང་། འཇུལ་བའི་སློ་དང་
ལོག་ཤེས་རེད་ཅེས་བརྗོད་དགོས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་པ་ནི་
དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆང་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཡོད།

ཆང་མའི་སྦྱབ་བྱེད་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་རིག་ལ་གཏུགས་ཡོང་གི་
ཡོད། ཡུལ་དེ་ཡོད་མེད་ནི་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆང་མ་དེ་ཡོད་མེད་དང་། དེ་འཇལ་བྱེད་
ཀྱི་ཆང་མ་དེ་གང་གིས་སྦྱབ་བམ་ཞེ་ན། རང་རིག་གིས་སྦྱབ་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཆང་
མ་དེ་དབུ་མ་པའི་གཞུང་ནང་གསུངས་པ་དེ་ལེགས་པ་དང་སློ་ལ་འཆར་བ་དེ་བ་ཞིག་
ཡོད། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་ནི། དོན་དེ་སྤང་བའམ་སྤྱོད་བའི་སློ་ནས་བྱུང་བའི་
སློ་འམ་དེ་འཛིན་པའི་སློ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། དེ་འདྲའི་སློ་དེ་ལ་སློ་དེས་ཇི་ལྟར་བརྒྱང་
བ་ལྟར་དོན་དེར་ཐ་སྙད་པའི་སློ་གཞན་གྱིས་གཞོད་མི་གཞོད་ཀྱི་སྤྲང་ནས་བསམ་སློ་
གཏོང་རྒྱ་ལས། དོན་ཞིག་གཞལ་བའི་སློ་ཞིག་སྦྱེས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆང་མ་
ཡིན་ཡང་། དེ་ཆང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་སྤྱབ་རྒྱ་མེད།

དཔེར་ན། གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱང་། རྩ་གཞན་ཞིག་ཏུ་བརྟན་དབྱང་གཉིས་པ་
དང་། བརྟན་དབྱང་གསུམ་པ་བྱས་ཏེ། གོང་དུ་མཐོང་བ་ལྟར་ཉག་ཉག་གནས་མཁན་
དང་། དེ་ཡང་སྟོགས་གཞན་ནས་བརྟན་དབྱང་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་ན། བརྟན་དབྱང་བྱས་ཏེ་
གོང་དུ་དོན་འདི་འདྲ་ཞིག་འདུག་བསམ་ནས་འཛིན་པའི་སྟོང་ས་འཛིན་པ་ལྟར་བརྟན་
དབྱང་ལུ་མ་ཐུང་ནས་བྱེད་སྐབས་དེ་ག་རང་ཡོང་གི་འདུག་ན། གོང་དུ་དེ་དང་དེའི་
སྟུང་དུ་འཛིན་པའི་སྟོང་ས་ཆད་མ་ཡིན་པ་གཞི་ནས་ཤེས་ན་མ་གཏོགས་སྐབས་དེར་
ཤེས་ཐབས་མེད།

དེར་བརྟན་ཐ་སྟད་དུ་གྲགས་པ་དང་། ཐ་སྟད་དུ་གྲགས་པའི་དོན་དེ་དང་། ཐ་
སྟད་པའི་སྟོང་གཞན་གྱིས་མི་གཞོད་པའི་སྟེང་ནས་འཇམ་དགོས། ཆད་མ་དེ་རང་གྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་ཆད་མས་འབྲུབ་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། སྟོང་ས་ཆད་མ་ཡིན་པ་དེ་རང་རིག་
གིས་རི་ལྟར་འབྲུབ་བམ་ཞེ་ན། ཡུལ་དེ་ཡོད་པ་ཆད་མས་འབྲུབ་ཅིང་། ཆད་མ་གྲུབ་
བྱེད་རང་རིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་སྟོང་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་།
སྟོང་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ལ་དེར་རང་རིག་ཡོད་པས་ཤེས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་
རང་རིག་གིས་འབྲུབ་ཀྱི་ཡོད། ཤེས་པ་དེ་ཆད་མ་ཡིན་པ་གང་གིས་འབྲུབ་ཀྱི་ཡོད་
དམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་འབྲུབ་གི་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་གཞན་ཞིག་གིས་གྲུབ་པ་ལས། རང་
རིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་སྐྱབ་ཀྱི་མེད།

སྤྱིར་བཏང་ང་རང་ཆོའི་སྐྱུ་མོང་གི་ཤེས་བྱ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་། རང་གིས་
མཐོང་བའི་གཞི་གཅིག་ཡིན་ན། དེར་ཡང་ཡང་བལྟ་སྒྲིར་བྱས་ཏེ་དེ་ཉན་ཉན་ཡོད་པ་
ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག་ཅེས། དེ་ནས་མི་གཞན་ཞིག་ལ་སྐད་ཆ་བྲིས་ཏེ། ངས་འདི་འདྲ་ཞིག་

མཐོང་གི་འདུག་པས་འདི་འདྲ་ཞིག་འདུག་གམ་ཞེས་ངེས་ཏེ། མི་དེས་ཀྱང་བལྟ་སྒྲིབ་
ཡག་པོ་ཞིག་བྱས་ཏེ་དེ་འདུག་ཅེས་དེ་ནས་ཡོད་པར་ཐག་བཅད། དེ་ལྟར་དུ་འཛིན་
པའི་སྒོ་ཆད་མ་ཡིན་པ་གཞི་ནས་ཤེས་ཡོང་བ་ཞིག་རེད།

ནམ་རྒྱུན་ཆད་རིག་པས་བརྟག་དབྱེད་བྱས་པ་ལྟར་མི་གཅིག་གིས་བརྟག་
དབྱེད་བྱས་ཏེ་ཆེད་ན། ཆེད་པ་དེ་མི་གཅིག་གིས་ཆེད་པ་དེར་ཐག་མི་གཅོད་པར་ཡང་
ནས་ཡང་དུ་བརྟག་དབྱེད་བྱས་པ་དང་། མི་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཐབས་ལམ་གཅིག་པའི་
ཐོག་ནས་བརྟག་དབྱེད་ཡང་བསྐྱར་བྱས་ཡོང་སྐབས་ཅེ་མ་ཐུན་ར་འཕྲོད་བྱུང་ན་དེ་
ཉིད་ཡོད་པར་ཐག་བཅད་པ་ལྟར། ར་ཆོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྒོས་དོན་དེ་དང་དེ་འཇམ་
བྱེད་གྱི་སྒོ་དེ་ཆད་ཡིན་དང་མིན་ཞེས་བ་དེ། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་གཞི་བསམ་སྒོ་
བཏང་དབྱེད་པ་བྱས་ཏེ་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཐག་བཅད་ན་མ་གཏོགས་ཁག་པོ་རེད།
མདོར་ན་ཆད་མ་གཤམ་ཆེན་པོ་ཆགས་གྱི་ཡོད། ཆད་མ་དེ་ཡང་ཆད་མ་ཡིན་དང་མིན་
ཞེས་བ་ནི་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བརྟག་དབྱེད་རིམ་པར་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བ་ལས་ཡོང་
རྒྱུ་མེད།

ད་ལྟ་འདིར་དབང་པོའི་མདོན་སྤྲུལ་གྱི་ཆད་མ་དང་། ཡིད་གྱི་མདོན་སྤྲུལ། རང་
རིག་མདོན་སྤྲུལ་བཅས་ལས། རང་རིག་ཅེས་བ་ནི། ཤེས་པ་ལ་རང་རིག་དང་གཞན་
རིག་ཅེས་རྫོད་ཀྱང་འགྲིགས་ལ། ཡང་ན་འཛིན་ནམ་དང་གཟུང་ནམ་ཞེས་གཟུང་བའི་
ནམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་གཞན་རིག་དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་གཉིས་
སྒྲུབ་ཀྱང་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཉིད་རིག་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་འཛིན་ནམ་ཞེས་ཟེར། ཁ་
ནང་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་པ་ཞེས་གཟུང་བ་གཞན་ལ་སྒོ་དེ་མི་འགྲོ་བར་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་རང་

གིས་རང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་མཁན་ཞིག་ལ་རང་རིག་ཆད་མ་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།
རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་དང་། མདོར་ན་ཡུལ་དེར་གོམས་
འདྲིས་བསྟེན་པའི་དབང་ལས་དོན་དེ་གསལ་བར་སྤང་བ་ཞིག་ལ་རྣམས་འབྱོར་མངོན་
སུམ་ཞེས་གོང་དུ་བརྗོད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

ད་ལྟ་འདིར་ཆད་མ་ཞེས་པ་ནི། དོན་དེར་མི་བསྐྱུ་བ་ཞིག་དང་། མི་བསྐྱུ་བ་ཅམ་
དུ་མ་ཟད་པར་རང་སྟོབས་ཀྱི་མི་བསྐྱུ་བ་ཞིག་ལ་རྫོད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་ཆད་མ་སྐྱད་
ཅིག་གཉིས་པ་ནས། ཆད་མ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོས་ངེས་པ་འདྲེན་པ་དེའི་མཐུག་མཐུད་
ནས་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་དེར་མི་བསྐྱུ་བ་དེ་ཆགས་ཀྱི་
མེད། དེར་བརྟེན་ཆད་མ་ལ་གསར་རྟོགས་དགོས་ཤིང་། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་
པ་སྟེ་གསར་དུ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེར་གོ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད། བཅད་ཤེས་ནི་སློ་དེས་རི་ལྟར་
གཞལ་བ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པའི་ཆ་ནས་ཆད་མ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཐལ་འགྱུར་
བས་ཆད་མར་བཞེད་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟ་གཞུང་འདི་དག་གིས་ཆད་མ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་
ཀྱང་། རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྐབས་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་སྤངས་ནི། ཆད་མ་
ཞེས་རྫོད་སྐབས་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའམ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་དེར་ངེས་པ་འདྲེན་
པ་ཞིག་དང་། ཡུལ་དེར་མི་བསྐྱུ་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཆད་མ་ལ་གསར་
དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་དོན་རང་མཚན་ཞིག་ཞལ་ཀྱིས་བཞེས་ནས་ཡོང་
སྐབས་དེ་འདྲས་ཀྱང་བྱད་པར་ཡོད། དངོས་སོ་སྟོབས་བྱགས་ཞེས་པ་དེ་དག་ལ་གོ་
རྒྱུ་འདུག མདོར་ན། མིང་རྒྱུང་བཏགས་ཡོད་ཅམ་ཀྱི་སྟོན་མཐོག་ཚུལ་དེ་ཤོད་

སྐབས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད།

ཆད་མིན་གྱི་སྒོ་ལ། བཅད་ཤེས། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཆོས། ཐེ་ཆོས་ཞེས་པ་ནི།
སྤྱིར་ཐེ་ཆོས་ལ་སྤང་བུའི་ཐེ་ཆོས་ཤོད་སྐབས་ངེས་པར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐེ་ཆོས་
སྟེ། ཐེ་ཆོས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་ཤོད་གྱི་ཡོད། སྤྱིར་ཐེ་ཆོས་ལ་དགོས་པ་མང་པོ་
ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དཔེར་ན་སྤང་བུའི་ཐེ་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ཆོག་གི་མེད་དམ་སྟུམ། ང་
ཆོའི་གཞུང་དེ་དག་གི་དབྱར་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི།
གཞུང་དེའི་ཆེད་དུ་བུ་བའི་གདུལ་བུ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་གཞུང་
དེར་བརྗོད་བུ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། བརྗོད་བུ་དེའི་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཡོད་པ།
དགོས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་འཕམ་ཉིང་དགོས་ཏེ། དགོས་པ་
ནང་གི་ཡང་སྤྱིང་གི་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་བསམ་སྒོ་ཞིག་བཏང་བ་དང་།
དེར་བསམ་སྒོ་བཏང་ནས་གཞུང་དེར་བརྗོད་བུ་འདུག་ལ། བརྗོད་བུ་དེ་ཡང་སྤྱིར་
སྤང་དང་། ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུའི་བརྗོད་བུ་ཅུ་མ་མིན་པར། བརྗོད་བུ་དེས་སྤྱི་བུའི་འདོད་
དོན་སྐྱབས་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་འདུག་པས་དགོས་པ་འདུག་
ཅིང་། དེ་ཡང་འབྲེལ་སེལ་གྱི་དེ་ཡིན་པ་རེད་བསམ་སྟེ། གནས་ལུགས་ཤེས་པ་ཅུ་
མིན་པར། དེ་ཤེས་ནས་ཕན་ཐོགས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་འདུག་ཅེས་དེ་ཉིང་དགོས་
དང་། དེ་ལྟར་དགོས་པ་དང་། བརྗོད་བུ་འབྲེལ་བ། ཉིང་དགོས་དེ་དག་མཐོང་རྗེས་དེ་
ལྟ་བུའི་ཉིང་དགོས་དེ་དགོས་པ་དང་འབྲེལ། དགོས་པ་དེ་བརྗོད་བུ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་
དག་མཐོང་སྐབས། གཞི་ནས་གཞུང་དེར་སྒོ་བ་སྤྱིང་བུ་རྒྱུའི་དོན་གཉིར་ཞིག་སྤྱི་བས་
གྱི་ཡོད་པ་ལས། དཔེ་ཆ་ཞིག་མཐོང་བ་དང་། སྒྲ་མ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་ཅུ་མ་ལ་ཆ་

བཞག་ནས་འགྲོ་རྒྱ་མེད།

དཔེར་ན། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན། ཆོས་དེ་ཡང་ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན། བྱང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་ཞེས་རྟོན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ཏ་ཅང་གི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

མདོར་ན། ངས་འདི་བཤད་དགོས་པ་ནི། དོགས་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་མེད་ན་ཅད་གཅོད་བྱེད་འདོད་མི་ཡོང་བ་དང་། ཅད་གཅོད་བྱེད་འདོད་མ་བྱུང་ན་ཅད་མི་གཅོད་ཅིང་། ཅད་མ་བཅད་ན་དོན་དེ་དཔྱིས་བྱིན་ཤེས་པ་ཞིག་མི་ཡོང་བ་ཡིན། ཡིན་པ་རེད་བསམས་ནས་བཞག་ན་དེ་ནི་འོལ་སྤྱི་ཙམ་རེད། དེར་དབྱེད་པ་བྱས་ཏེ་སེམས་ནས་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། དེ་ཡིན་པ་རེད་བསམས་ན་དེ་ནི་ཡིད་དཔྱོད་ཙམ་རེད། དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་རིམ་པར་བསམ་སྒོ་བཏང་ན། དེ་ལས་འགྲོ་ས་མི་འདུག་པས་དེ་ཡིན་ངེས་ཏན་རེད་བསམ་པ་སྟེ། དེར་གི་སྐད་ཆ་ལྟར་ན། ཏ་ལོག་མེད་ན་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་དེ་ནི་ངེས་པ་བྱངས་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཁྲུལ་རེད།

མདོར་ན་རྒྱ་མཚན་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་རེད། དེས་ན་རྒྱ་མཚན་དབྱེད་པ་ལ་དཔྱོད་འདོད་དགོས་ཤིང་། དཔྱོད་འདོད་ཡོང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་དོགས་པ་དགོས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཐེ་ཆོམ་ནི་སྒྲུབ་བྱ་རེད། ཡང་དོན་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་བྱིན་ཅི་ལོག་ཅིག་གིས་ཐེ་ཆོམ་ཟས་ནས་སྒྲུབ་དུ་རུང་པའི་དོན་དེར་འབད་བཅོན་བྱེད་རྒྱུར་བར་དུ་གཅོད་མཁན་བྱུང་ན་ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་པལ་ཆེར་བཞག་ཆོག་ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེས་

བ་ནི། ཐེ་ཆོམ་ཟ་སའི་དོན་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་བཤད་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ཡིད་དཔྱོད་ནི། ཉོན་མེད་མཐོང་བ་ཞིག་དང་། རགས་ཅམ་ཤེས་ཏེ་ཡིན་པ་རེད་
བསམ་ནས་བྲན་པ་དེར་ཡིད་དཔྱོད་ཅེས་རྗེད་ཀྱི་ཡོད། སྤང་ལ་མ་ངེས་པའི་སྒོ་དང་
ལྷའོ། །དེ་དག་ལས་མངོན་སུམ་དང་སྤང་ལ་མ་ངེས་པའི་སྒོ་གཉིས་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་
འབྲུལ་བས་བྲལ་ཅིང་། སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ནི། དབང་པོའི་ཤེས་བསམ་མིག་གཟུགས་
ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སྐབས་ན་བར་སྐྱ་ཐོས་སྐབས་སྐྱ་སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ཞིག་
ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེར་གསུང་གི་མེད་དམ་སྟུལ། རེས་དཔག་ ཡིད་དཔྱོད། ཐེ་ཆོམ་
གསུམ་ནི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བསམ་ཡུལ་འཇལ་བའི་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ལྟར་
ཤེས་པ་རྣམ་མེད་མ་ཡིན་པར་རྣམ་བཅས་རེད་ཅེས་དང་། ཡུལ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་
ཤར་ནས་རྣམ་པ་དེ་ངེས་པ་ཞིག་མིན་ནམ། དེར་བརྟེན་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སུ་རྟོགས་
ཤིང་། སེམས་སེམས་བྱུང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སྒྲིའི་སྒྲོང་ནི། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཉན་བྱ་དེ།
རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་
དང་། ཆོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དེ་ལ་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་
སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུ་དང་། དང་པོ་
ནི། སྒྲིའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྱད་པར་གཞན་སྒྲོང་བ་དང་། བྱད་པར་གཞན་མི་སྒྲོང་
བ་སྟེ། སྐྱ་ཡི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་ན། མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་དེ་བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་མིན་

ཞིང་། ཀ་བའི་མི་རྟག་པ་ཡང་ཤོད་ཀྱི་མེད། སྐབས་འདིའི་མི་རྟག་པ་ནི་སྤྱི་མི་རྟག་
པ་ཞེས་པས་བྱད་པར་གཞན་སྟོང་གི་ཡོད། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་ན། བད་ཀར་སྤྱི་
མི་རྟག་པ་བརྗོད་པ་ལས། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་རྟག་པ་གཞན་པར་བཅད་ནས་
སྤྱི་མི་རྟག་པ་ལྟར་བྱར་དུ་བརྗོད་ཀྱི་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཞེས་རྗོད་
སྐབས། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱད་དང་། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་
པའི་སྤྱད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ། ལམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ནི། བདེན་
བཞིའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། བདག་མེད་སྤྱོད་མོད་དང་།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
མ་གསུངས་པ་ཡིན། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་
སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོར་འདོད་དོ།

ལམ་གྱི་སྤྱད་བྱ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་དང་། ཤེས་སྤྱི་བ་སོགས་ཁས་མི་ལེན་པ་བྱེ་སྤྱད་དང་འབྲེལ། ཤེས་པ་
གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་ལམ་ལྗེའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ཅིང་། ཤེས་བརྗོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་
དྲུག་པོ་མཐོང་ལས་དུ་འདོད་ལ། མཛོན་སུམ་གྱི་སྤྱད་ཡུལ་ལ་རང་མཚན་ཞིག་དགོས་
པས། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་ཡུལ་ལ་རང་མཚན་ཞིག་དགོས་
པས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་འདོད་དེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་རྣམ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆགས་ཤིང་། དེས་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ཅེས་བརྗོད་ན་དགག་པ་ཆགས་ཡོད་ལ། རང་མཚན་མི་ཆགས་པས་ན། དེ་གང་ཟག་
གི་བདག་གིས་དབེན་པའི་འདུ་བྱེད་དངོས་སུ་གཞལ་བའི་ཤྲགས་ལ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ། འབྲས་བུའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་འདོད་ཚུལ་ནི། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བ་དང་མི་འབྲ་བ་ཞིག་ནི། དག་
བཅོམ་པ་སྤངས་རྟོགས་ལས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་
ལུང་སངས་རྒྱལ་སྤྱོད་ལེན་པ་མ་གཏོགས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་
བྱེད་ཚུལ་སོགས་བྱེ་སྤྱོད་མཚུངས་སོ། །བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་
བཀར་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་བྱི་རབས་པ་རྣམས་ལ་བཀར་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་པར་བཤད་
དོ། །པལ་ཆེར་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་དེ་དག་ཆད་མ་མདོ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་སོགས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་མཁན་ཆགས་ཀྱི་མེད་དམ་སྟུམ། མདོར་ན། རིགས་པའི་རྗེས་
འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པའི་ནང་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་གིས་ཐེག་ཆེན་བཀར་ཁས་ལེན་པ་
ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱི་པ།

རིགས་པའི་གཞུང་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པའི་མཐུས། །
རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་དཔེ་སྟོན་སྡེ་བ་ཡིས། །
རིགས་པའི་གསང་ཆོག་རྗེ་བཞིན་བརྟུན་པ་འདི། །
རིགས་པ་སྤྱོད་བཞུགས་ཀྱིས་དགའ་སྟོན་མཛོད། །
ཅེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

སེམས་ཙམ་པ་བཤད་པ།

དེ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤྱོད་བཤད། འདོད་ཚུལ་དང་བཞི། གྲེ་མདོ་གཉིས་
ཀྱིས་པལ་ཆེར་གྲུབ་མཐའི་ཁྲངས་བཅོལ་སའི་མདོ་རྩུབ་དུ་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། སྤྱིར་
བཏང་བདེན་བཞིའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་གྲེ་མདོ་གཉིས་ཀས་ཁྲངས་བཅོལ་
བ་ལས། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཁྲངས་བཅོལ་ས་གྲེ་བྲག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་མདོ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་ན། དེ་དག་ཁྲངས་
གཏུགས་ས་གནང་གི་ཡོད། ཁྲད་པར་དུ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་ལྟ་བུ་སེམས་ཙམ་
པའི་ཁྲངས་གཏུགས་སའི་མདོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱི་
དགོངས་པ་ཆགས་ཡོད།

དེ་བཞིན་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཁྲངས་བཅོལ་སའི་མདོ་རྩུབ་དུ་ཡོད། དེ་ཡང་
འཁོར་ལོ་བར་པ་ལྟ་བུ་དབུ་མ་པའི་ཁྲངས་བཅོལ་སའི་མདོ་ཡིན། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་
པ་དང་ཐལ་འབྱུར་པ་ནང་གསེས་གཉིས་པོར་ཁྲངས་བཅོལ་སའི་མདོ་རྩུབ་དུ་པལ་
ཆེར་མེད། སྤྱིར་དབུ་མའི་ཁྲངས་བཅོལ་སའི་མདོའི་དགོངས་པ་བཀའ་ཚུལ་ལ་སྟོན་

དཔོན་སོ་སོས་བཞེད་པ་ཕྱ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཐོན་ནས་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་མིན་ནམ།

གཉིས་ནས་མ་གཞི་བྱབ་མཐའ་སྐྱ་བ་བཞི་སོགས་རྣམ་དབྱེ་མང་དུ་བྱེ་སྟེ། སྒྲོ་བ་
དཔོན་དེ་དང་དེ་བྱབ་མཐའ་འདིའི་ཁྱད་ས་རེད། སྒྲོ་བ་དཔོན་འདི་བྱབ་མཐའ་འདི་
འཛིན་མཁན་རེད་ཅེས་རྣམ་དབྱེ་མང་དུ་བྱེ་བ་ནི། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དེ་དག་གིས་
རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བ་དེ་ཤུགས་ཆེ་བ་གནང་མེད་དམ་སྙམ།

དཔེར་ན། མདོ་ཀུན་ལས་བརྩས་པའི་འབྲེལ་བ་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་སྤྱས་པས་
མཛད་པ་དེའི་ནང་དུ་སྐྱ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་རྣམ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་
བཞེད་ནས། སྐྱ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་རེད་ཅེས་འདི་ལྟར་
བཀའ་ཡོང་གི་འདུག དེ་གང་འབྲེལ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ཡོང་གི་མེད་དམ་བསམ་གྱི་
འདུག དེས་ན། ར་ཆོ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཆགས་པའི་ཐོག་ནས་ཞིབ་
འདུག་གནང་སྟེ། རྣམ་དབྱེ་ཐོན་པ་ཞིག་མཛད་མེད་དམ་སྙམ།

དང་པོ་ནི། ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་གཞན་དབང་བདེན་བྱུང་ཏུ་འདོད་པའི་
ནང་པའི་བྱབ་མཐའ་སྐྱ་བའི་གང་ཟག་དེ། སེམས་ཙམ་པའི་མཆོད་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་
ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སེམས་ཙམ་པ་རྣམ་བདེན་པ་དང་། རྣམ་བརྟུན་པ་གཉིས། དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྤང་བ་དེ་
རྣམ་བདེན་བརྟུན་གྱི་ཚོད་གཞིའི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྤང་
ཚུལ་མི་འབྲེལ་བ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤང་བ་དང་། སྔོན་པོ་
རགས་པར་སྤང་བ། སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྤང་བ་བཅས་ལས། སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྤང་བ་
དེ་བདེན་པ་དང་བརྟུན་པ་གང་ཞིག་ཡིན་དེའི་ཐོག་ནས་རྣམ་བདེན་བརྟུན་གྱི་ཁྱད་

བར་ཡོང་གི་ཡོད།

རྣམ་བཤེན་བས་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་
བར་ཁས་ལེན། ཞེས་སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་སྤང་བའི་ཆ་ལ་མ་འཁྱུལ་ཞིང་། རྣམ་བརྟུན་
བས་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་སྤང་སྐབས། སྟོན་པོ་ཞེས་རྒྱང་ཆད་
ལྟ་བུ་སྟེ། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་ལས་རྒྱང་ཆད་དེ་བ་རོལ་ནས་སྤང་ཡོང་མཁན་
ཞིག་ཡོང་གི་འདུག དེ་ག་སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་བ་སྤང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད།
དེས་ན་སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་སྤང་བ་དེ་ཡང་འཁྱུལ་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་
སྤང་བ་ལྟར་མེད་ཅེས་གསུང་གི་མེད་དམ།

རྣམ་བརྟུན་བས་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་
བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤེན་བརྟུན་གཉིས་ཀས་སྟོ་འཛིན་མིག་
ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་སྤང་བ་དང་། སྟོན་པོ་རགས་བར་སྤང་བ་དང་། སྟོན་པོ་ཕྱི་
རོལ་དོན་དུ་སྤང་བར་འདོད་པར་འབྲེལ་ཡང་། རྣམ་བཤེན་བས་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་
སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤང་བ་ལ་མ་རིག་བས་བསྐྱད་བ་ཞུགས་ལ། སྟོན་པོ་སྟོན་
པོར་སྤང་བ་དང་། སྟོན་པོ་རགས་བར་སྤང་བ་ལ་མ་རིག་བས་བསྐྱད་བ་མ་ཞུགས་
བར་འདོད། རྣམ་བརྟུན་བས་སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། སྟོན་པོ་
སྟོན་པོར་སྤང་བ་དང་། སྟོན་པོ་རགས་བར་སྤང་བ་ལ་ཡང་མ་རིག་བས་བསྐྱད་བ་
ཞུགས་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

མཆོན་ཉིད་བཤད་སྐབས། དེས་ན་སེམས་ཙམ་བ་གང་ཞིག དབང་ཤེས་ལ་
རགས་བ་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་བར་འདོད་པ་དེ། སེམས་ཙམ་རྣམ་བཤེན་པའི་

མཆོན་ཉིད། སེམས་ཅན་པ་གང་ཞིག་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་
དུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ། སེམས་ཅན་རྣམ་བཞུན་པའི་མཆོན་ཉིད་དམ་འཛིན་གྱིད་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག རྣམ་བཤེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། གཞུང་འཛིན་གངས་མཉམ་པ།
སྒོ་ང་སྤེད་ཆལ་པ། ལྷ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་གསུམ་ཡོད། མདོ་སྤེ་པའི་ནང་
དུའང་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་ཤོད་སྐབས། རྣམ་པ་ཤར་ཚུལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ། དཔེར་
ན། ང་ཆོས་མེ་ཏོག་ལྷུ་མ་རྩ་ཞིག་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། མེ་ཏོག་ཆོན་གཞི་དང་
དབྱིབས་འབྲེམ་མིན་སྒོ་བྱུང་དུ་སྤང་བ་འཆར་གྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཤར་སྐབས་དེའི་
ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཉ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྗེས་འབྲེལ་
གྱིས་དེ་འཛིན་མཁན་གྱི་སྒོ་ལ་གང་འབྲེལ་གྱི་ཡོང་གི་ཡོད་དམ། དེའི་སྤྲང་དུ་གཞུང་
འཛིན་གངས་མཉམ་པ་ཞེས་གཞུང་བའི་རྣམ་པ་མི་འབྲེལ་བའི་ཅན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དང་
གཞུང་བའི་རྣམ་པ་མི་འབྲེལ་བའི་རྣམ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འབྲེལ་བའི་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་
ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་གཞུང་འཛིན་གངས་མཉམ་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་བའི་རྣམ་
པ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལྟར། དེ་དང་དེ་འཛིན་མཁན་གྱི་ཤེས་པའི་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་
ཡོད་པ་ནི་གཞུང་འཛིན་གངས་མཉམ་པ་ཡིན།

སྐྱ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པ་ནི། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་རྣམ་པ་སྐྱ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཡོད་
ཀྱང་། ཤེས་པ་གཅིག་སྟེ། རྣམ་པ་འབྲེལ་མིན་སྤང་ཅན་འཛིན་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་གཅིག་
ཁོ་ནར་སྐྱ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྐྱ་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་། ཡུལ་
ཅན་དེ་སྐྱ་ཆོགས་གཉིས་སུ་མེད་པ་གཅིག་དུ་བཞག་པ་ནི་སྐྱ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པ་
ཡིན། སྒོ་ང་སྤེད་ཆལ་པ་ཞེས་པ་ནི། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཤར་བ་དང་། དེ་

འཛིན་མཁན་གྱི་སྒོ་ཡང་གཅིག་བཅས་གཉིས་ཀ་སྒོ་ར་ཕྱེད་དུ་བརྟུབ་པ་སྟར་
གསུངས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག ཡག་པོ་ཞིག་མི་ཤེས།

ང་ཆོ་ཆན་རིག་པ་དང་གོ་བསྟར་ཕྱེད་སྐབས་སྐབས་ཤིག་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་
ཤར་སྟངས་སྒོར་ལ་ཁོང་ཆོས་འབྲེལ་བ་ཤད་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱབ་སོང་། སྐབས་དེའི་
འབྲེལ་བ་ཤད་རྒྱབ་སྟངས་ལ་བལྟས་ན། ལྷ་ཆོག་གས་གཉིས་མེད་ཞེས་པ་བལ་ཆེར་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྐྱ་ཆོག་གས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་
ཡང་། དེ་འཛིན་ཕྱེད་ཀྱི་སྒོ་དེ་སྤྱི་ཙམ་པ་གཅིག་སྟེབས་པ་ཞིག་བཤད་སོང་། དེ་འབྲ་
པོ་ཞིག་འདུག་ཅིང་། སྐབས་དེར་ངས་བརྗོད་རྒྱ་བྱུང་། དེ་ནང་པའི་གཞུང་གི་ནང་དུ་
ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་འཛིན་པ་སྤྱི་བ་ཞིག་དང་། ལྷ་ཆོག་གས་གཉིས་
མེད་པ་དང་། སྒོ་ར་ཕྱེད་ཆལ་པ་བཅས་བཤད་པའི་ནང་གི་སྐྱ་ཆོག་གས་གཉིས་མེད་པ་
ཞེས་པ་དེ་འབྲ་པོ་འདུག་ཅེས་བརྗོད་རྒྱ་བྱུང་།

དེའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་སྟངས་ལ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུང་
ཚུལ་འབྲ་མིན་འདུག་པ་སྟེ། འདི་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་ལ་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་པ་
མི་མ་སྟུན་ཏེ། གྲུང་དུ་རྒྱལ་མཆོན་བཟང་པོའི་དབུ་མའི་སྟོང་སྟུན་ལས། བྱེ་མ་ལེབ་
ཀྱི་གཤོག་སྟེང་གི་ཁ་བོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཁ་བོ་འཛིན་པའི་ཆེ། ཡུལ་གྱི་
ངོས་ནས་སྟོ་སེར་སོགས་མི་འབྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་གཏད་ཅིང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་
ནས་ཀྱང་སྟོ་སེར་སོགས་མི་འབྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་རྣམ་བཤེན་དུ་སྤྱི་བར་འདོད་པས་
ན་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་དང་།

དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཆེ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྟོ་སེར་སོགས་མི་འབྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་

བ་གཏད་ཅིང། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་སྡོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་རྣམ་
མེད་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་ན་སྒྲོ་ང་བྱེད་ཆལ་བ་དང། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཆེ་ཡུལ་གྱི་
ངོས་ནས་སྡོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་མ་གཏད་ཅིང་ཁ་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་
གཏད། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་སྡོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་
མ་སྐྱེས་པར་ཁ་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་སྐྱེས་བར་འདོད་པས་ན་སྣ་ཆོག་གས་
གཉིས་མེད་པ་ཞེས་བཤད།

དུང་ཆེན་ལེགས་པ་བཟང་པོ་དང། བཤ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་སོགས་
གྱིས་ཁ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་སྡོ་སེར་གཉིས་རྩས་ཐ་དད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་
ཁ་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་སྤྲང་ན་མིག་ཤེས་རྩས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
པས་ན་གཟུང་འཛིན་གངས་མཉམ་པ་དང། སྡོ་སེར་སྡོ་སེར་འཛིན་མིག་ཤེས་
གཉིས་སྤྱིར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་རྩས་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་པས་
ན་སྒྲོ་ང་བྱེད་ཆལ་བ་དང། ཁ་བའི་སྤྲང་གི་སྡོ་སེར་གཉིས་རྩས་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་
དུ་ཁ་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་སྤྲང་གི་སྡོ་སེར་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་གཉིས་རྩས་གཅིག་
ཏུ་འདོད་པས་ན་སྣ་ཆོག་གས་གཉིས་མེད་པ་ཞེས་བཤད།

གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། ཁ་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱིས་ཁ་བོ་ལ་བལྟས་པའི་ཆེ།
ཁ་བའི་སྤྲང་གི་སྡོ་སེར་སོགས་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མ་ཐུན་
ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་ན་གཟུང་འཛིན་གངས་མཉམ་པ་དང། སྡོ་སེར་དང་
སྡོ་སེར་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་གྲུབ་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་སྡོ་སྤྱི་བ་ཡིན་ཡང། དམིགས་
དུས་ལ་ལྟོས་ནས་རྩས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པས་ན་སྒྲོ་ང་བྱེད་ཆལ་བ་དང། ཁ་འཛིན་

མིག་ཤེས་ཀྱིས་རང་ལུས་ལ་བལྟས་པའི་ཆེ། ལུས་ཀྱི་སྤྲང་གི་སྡོ་སེར་སོགས་ཀྱི་
གངས་དང་མཉམ་པའི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེ་བར་ཁ་འཛིན་
མིག་ཤེས་གཅིག་ལུ་དེ་ཁ་ཐོའི་སྤྲང་གི་སྡོ་སེར་སོགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཡིན་
པར་ཁས་ལེན་པས་ན་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་ཞེས་བཤད་པས་ལུགས་དེ་གསུམ་
ཀྱི་ནང་ནས་གང་བདེ་གཟུང་བར་བྱའོ། །གཟུང་འཛིན་གངས་མཉམ་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་
ཚོགས་བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་འདོད་པ་གཉིས། སྣ་ཚོགས་
གཉིས་མེད་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་སྐྱ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལུར་སྐྱ་བ་
གཉིས་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

རྣམ་བརྟུན་པ་ལ་དབྱེ་ན། རྩི་བཅས་པ་དང་། རྩི་མེད་རྣམ་བརྟུན་པ་གཉིས་ཡོད།
སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྩི་མས་བསྐྱད་པར་འདོད་པས་ན་རྩི་
བཅས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་རྩི་མས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་
བསྐྱད་པར་འདོད་པས་ན་རྩི་མེད་པ་ཞེས་ཟེད། ཡང་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་མ་རིག་
པ་མེད་ཀྱང་འཁྲུལ་བའི་སྣང་བ་ཡོད་པར་འདོད་པས་ན་རྩི་བཅས་པ་དང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་མ་རིག་པ་མེད་པས་འཁྲུལ་སྣང་ཡང་མེད་པར་འདོད་པས་རྩི་མེད་པ་
ཞེས་ཟེད།

ཡང་སེམས་ཙམ་པ་ལ་དབྱེ་ན། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་དང་། རིགས་པའི་རྗེས་
འབྲང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་སྡེ་ལྗེས་འབྲང་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་
ཀྱི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་སོ། །

གསུམ་པ་སྐྱ་བཤད་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཚོས་ཐམས་

ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྤྲོ་བས་ན་སེམས་ཅམ་བཤམ་རྣམ་རིག་པ་དང་། རྣམ་
འབྱོར་པའི་གཞིའི་སྒོ་ནས་ལམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གཏན་ལ་འབེབས་པས་རྣམ་
འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

དང་པོ། གཞིའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

བཞི་པ་འདོད་ཚུལ་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་འདུས་པར་
འདོད་དེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གཞན་དབང་། ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་བྱུག་
དེ་ལས་གཞན་བ་རྣམས་ཀུན་བཏགས་སུ་འདོད་པའི་བྱིད། ཞེས་བྱུག་མཐའ་འདི་
བཞི་ཆར་གྱིས་ཐ་སྙད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་འདོད་ཚུལ་ཡང་མི་འདྲ་བ་ཡོང་
གི་ཡོད་ལ། གཙོ་བོ་བདག་མེད་པའི་དོན་གྱི་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་སྤྲ་རགས་ཡོད་པའི་ཐོག་
ནས་བྱུག་མཐའ་བཞི་པོ་དེ་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད།

ཐོག་མར་ལས་དང་པོ་བ་སྒོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མིན་པ་ཞིག་གིས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆགས་
སྤང་གི་སྒོ་འཁྱགས་ཚུང་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ཤེས་གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་སམ་ཞེ་ན།
ར་རང་ཆོའི་ཆགས་སྤང་གཉིས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒོ་དེ་དག་སྦྱེས་
ཡོང་སྐབས། དཔེར་ན། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་ཆགས་བ་སྦྱེས་ཤིང་། ཡུལ་ཡིད་དུ་
མི་འོང་བར་སྤང་བ་སྦྱེས་པ་འདི་དག་སྦྱིར་བཏང་བ་ཤད་ན། དེར་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་
སྤང་གི་འདུག་ཅེས་ར་ཆོར་ཆགས་བ་སྦྱེས་ཀྱི་མེད་ལ། མི་གཞན་ཞིག་ལ་ཡུལ་ཡིད་
དུ་མི་འོང་བ་སྤང་གི་འདུག་ཅེས་ར་ཆོར་སྤང་བ་ཡང་སྦྱེས་ཀྱི་མེད། ར་ལ་ཡིད་དུ་འོང་
བ་སྤང་བ་དང་། ར་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤང་གི་འདུག་ཅེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྤང་ས་

དང་མི་སྣང་ས་དེ་བདག་ཡིན་སྐབས་དེར་བྱད་བར་ཆེན་པོ་ཡོད།

བདག་གསུང་ཞེས་པ་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་
བཞག་དགོས་པས་ན། ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་སྣང་བ་
དེ་རེ་ཞེས་པའི་ཨ་འཐམས་ཀྱི་འཛིན་པ་ནི་ཅམ་གྱི་ཤྱགས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དེའི་ཆོད་ཀྱིས་
ཆགས་པ་དང་སྣང་བ་དེ་ཤྱགས་ཆེ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། ར་ཡི་གཉེན་དང་། ར་
ཡི་དབྱ་ཞེས་ཤྱགས་ཆེན་པོ་ཡོང་བ་ཞིག་རེད། རི་ཅམ་གྱི་རར་འཛིན་པ་སྟེ། ར་ཞེས་
རྫོང་སྐབས་ནད་ཅ་བ་ནས་མི་འབྲུག་པའི་ར་ཞེས་ཤྱགས་ཆེན་པོ་དེ་ཅམ་མེད་པར་
ཅུང་ཟད་ཤྱགས་ཆུང་དུ་བྱིན་ན། སྤྱིར་ར་ཡི་གཉེན་དང་། ར་ཡི་དབྱ་ཡོད་ཀྱང་། ར་ཡི་
དབྱ་དང་གཉེན་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ཆགས་སྣང་ཤྱགས་བྲག་པོ་སྟེ། བ་དེ་
པལ་ཆེར་ཤྱགས་ཆུང་བ་ཡོད།

ནམ་རྒྱན་རས་དཔེ་འདི་འདྲ་ཞོད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱ་ཆོད་ཅིག་ཆོང་ཁང་དུ་
ཡོད་པའི་སྐབས་སུ། ར་ཡིར་མ་འཛིན་པའི་གོང་དུ་ར་ཡི་རྒྱ་ཆོད་ཅེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་
ཉོས་ནས་བདག་གིར་འཛིན་པ་མ་སྟེས་པའི་གོང་ལ་ཡུལ་དེ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་
བཟང་པོའི་ཆ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཡག་པོ་འདུག་བསམ་པ་ཞིག་ཡོང་གི་
རེད། འོན་ཀྱང་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཉོས་ཆར་བའི་རྗེས་སུ་ར་ཡི་རྒྱ་ཆོད་ཅེས་པ་ཞིག་
ཆགས་ཟིན་སྐབས། གོང་དུ་ཆོང་ཁང་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཆོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལས་
ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཆ་དེ་ཤྱགས་ཆེ་དུ་བྱིན་ཏེ། ར་ཡིར་འཛིན་པ་འཇམ་བདག་གིར་བཟུང་
བས་ཡུལ་དེ་ལ་ཆགས་པའི་སྟོན་ཤྱགས་ཆེ་དུ་འབྲེལ་ཡོད།

དེར་བཞེན་སྟོན་ལ་ཆགས་སྣང་གི་སྟོང་གསུང་པ་དེ་དག་སེལ་བའི་རིམ་པ་དང་

མོང་ངེས་གཅིགས་སུ་བྱེད་པའི་ང་རང་མཚན་བཤམ། ང་ཨ་འཐས་སུ་ཤར་བའི་ཚོ་
ཤུགས་ཚུང་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་བྱེད་རྒྱ་གསུངས་པ་རེད། དེ་གང་
ལགས་ཤེ་ན། གོང་དུ་བཀའ་མོལ་བྱུང་བ་བཞིན། ང་ཡི་ལུས་དང་། ང་ཡི་སེམས། ང་
ཡི་ཁང་བྱིས། ང་ཡི་གཉེན་ཉེ་དུ། ང་ཡི་སྤྱི་བོ། ང་ཡི་སྤྱིང་ག་ཞེས་རྫོང་སྐབས། དེ་
ཐམས་ཅད་གང་གིས་ཡིན་རྒྱུའི་ངེས་ཚུགས་སྟབས་བཞིག་སྒོར་ཤར་ཡོང་གི་ཡོད།
དེ་རིམ་ལྡར་ཤར་བ་ལྡར་མེད་ཅེས་རྫོང་སྐབས། ངེས་པ་དེ་ཚུགས་སྟབས་པའི་སྒོ་དེ་རི་
ཅམ་གྱིས་ཤུགས་ཚུང་དུ་བྱིན་པའི་ཆོད་གྱིས། ང་ཡི་གཉེན་དང་། ང་ཡི་དབྱ། ང་ཡི་
ཡོངས་སྒྲིང་ཅེས་པའི་འཛིན་ཆགས་དེ་ཅུང་ཟད་ཤུགས་ཚུང་དུ་འགོ་ཡི་ཡོད། རི་
ཅམ་གྱིས་འཛིན་ཆགས་དེ་ཤུགས་ཚུང་དུ་བྱིན་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་འགལ་རྒྱུན་བཟོ་
མཁན་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་སྤང་བ་དེ་ཤུགས་ཚུང་དུ་འགོ་ཡི་རེད། རྣམ་འགྲེལ་
ལས།

བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །

བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རི་ཅམ་གྱིས་ཆགས་པའི་སྒོ་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དེའི་
ཆོད་གྱིས་སྤང་བའི་སྒོ་སྤྱིས་ཡོང་བ་ཡིན། གང་ཡང་མ་བྱས་པར་སྤང་བ་མི་སྤྱིས་
ཤིང་། སུ་ལའང་ཁྲོས་པ་ཞིག་མིན། ཐོག་མར་རང་ཉིད་དང་། ང་ཡི་གཉེན་ཉེ་དུར་
ཆགས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་ན། དེའི་དབང་ལས་དེར་འགལ་རྒྱུན་འཕྲད་སྐབས་སྤང་བ་
དེ་སྤེབས་ཡོང་གི་ཡོད།

དེར་བཞེན་ཆགས་སྤང་གི་སྒོ་ཤུགས་ཚུང་དུ་གཏོང་བའི་རིམ་པ་དང་མོར་ང་

ཞེས་པའི་སྒོ་བྲག་པོ་དེའི་བྲག་པོ་ཆུང་དུ་གཏོང་བ་ཞིག་དང་། དེར་ཉག་གཅིག་རང་དབང་བའི་བདག་མེད་ཅེས་པ་དེ་གཅིག་དང་། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་པར་སྤང་པའི་ཕྱི་ནས་སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཉག་གཅིག་རང་དབང་བའི་བདག་མེད་ཅེང་། དེ་བཞིན་སྤང་པའི་ནང་ནས་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཞིག་ལ། སྤང་པོ་ལ་དབང་སྒྱུར་མཁན་གྱི་ཆེ་བོ་ལྟ་བུའི་ང་རང་རྒྱ་བ་ཞིག་མེད་ཅེས་བསམ་སྒོ་བཏང་ཞིང་དེས་པ་བྱངས། དེའི་ཐོག་གོམས་འདིས་བསྟེན་ན་ང་ཞེས་པའི་སྒོ་དེ་བྲག་པོ་ཆུང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད།

དེ་ནས་རིམ་པ་གཉིས་པ་དེ་སྟེབས་སྐབས། ང་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྤང་གི་འདུག་པ་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤང་གི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤང་སའི་དང་པོར་ང་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོམ་པའི་སྟེང་ནས་བྲག་པོ་ཆུང་དུ་གཏོང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། གང་སྤང་རྒྱུའི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤང་རྒྱུའི་ཆོས་དེ་དང་དེ་ལས་བདག་མེད་པ་ཞིག་བསམ་སྒོ་བཏང་ན་བྲག་པོ་ཆུང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གསུངས་པ་དེ་དག་ཡིན་པ་རེད། སྤང་སོགས་ཀྱི་བསྟེན་པའི་ཆོས་དེ་དག་གྱུར་པ་རྒྱུར་སྤང་བ་ལྟར་བདེན་པར་མེད་པ། དེ་སྤང་པའི་གསུངས་པའི་བདེན་པར་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་རྗེས་ཀྱི་མེད།

སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་བདེན་པར་མེད་པའི་སྟེང་ནས་བསམ་སྒོ་བཏང་བ་ཡིན་ན། ང་ཞེས་ཚུགས་སྐབས་པ་བདེན་པ་བ་དེ་མེད་པར་མཐོང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ང་དེས་འོངས་སྤྱད་བུའི་ཆོས་དེ་དག་གྱུར་ཚུགས་སྐབས་ཨ་འཕམས་བདེན་པ་མེད་ཅེས་པ་ཞིག་དང་། དེ་སྐབས་པ་ལ་སྐབས་བྱེད་གཅིག་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་དང་། དེ་ཐམས་

ཅད་ལུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དང་འང་ལ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་ནས་བག་ཆགས་
སད་པ་ཅམ་ལས། སྒོ་དེར་སྤང་རྒྱུའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་བྱི་
རོལ་ནས་རང་ཚུགས་སྤུབ་པ་བྱུབ་པ་ཞིག་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན།

དཔེར་ན། ར་རང་ཆོའི་སྒོ་པལ་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། མི་ལམ་གྱི་སྤང་བ་ལ་
ཆགས་སྤང་སྦྱེས་ན། གཉིད་བསད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སྒྲིང་པོ་གང་ཞིག་ཡོད་དམ།
ར་རང་གི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བ་ཅམ་ཞིག་རེད་བསམ་པ་ཞིག་ལས་ཡོང་གི་མ་རེད། བྱི་
རོལ་གྱི་དགྲ་དང་གཉེན་ཞེས་མཛུབ་མོ་འཛུགས་ས་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཆགས་སྤང་
ཤུགས་ཆེ་བ་སྦྱེས་པ་ཞིག་ཡོད། མཛུབ་མོ་འཛུགས་སའི་ཆགས་སྤང་སྦྱེས་སའི་
ཡུལ་དེ་དག་ཀྱང་། རང་གི་སྒོའི་སྒྲིང་ནས་བག་ཆགས་སད་པ་ཅམ་དང་། རང་གི་
སེམས་ཀྱི་སྤང་ཆ་ཅམ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན། བྱི་རོལ་ནས་ཚུགས་སྤུབ་ཏུ་བྱུབ་
པའི་བདེན་པ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་ཞེན་ནས་ཆགས་སྤང་སྦྱེ་བ་དེ་ཉིད་འགྲོ་ས་རེད།

འདི་ལྟར་བྱས་ཏེ་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་གི་སྐབས་ནས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
གསུངས་པ་དེ་འདི་ཡིན་པ་རེད། ལུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་སྤང་བ་ལྟར་བྱུབ་
པ་ཞིག་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲིང་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་ཐབས་
མཁས་པ་རེད་འདུག་ཅིང་། དེར་བརྟེན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་གཉིས་བཞད་ཅིང་། ཆགས་སྤང་སྦྱེ་མཁན་གྱི་ང་དང་། ཆགས་སྤང་སྦྱེ་སའི་
ཡུལ་དེ་གཉིས་ཀ་རང་དབང་བ་བདེན་པ་བ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད།

བདེན་པ་བ་མེད་ལུགས་ལ་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། བྱི་རོལ་དོན་ཏུ་བྱུབ་
པའི་བདེན་པ་མེད་ཅེས་པའི་རྗོད་ཚུལ་གཅིག་དང་། དོན་དམ་པར་བྱུབ་པ་ཞིག་མེད་

ཅེས། ཆོས་དེ་དང་དེ་རང་གི་ཡིན་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་། རང་གི་རང་
བཞིན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤང་གི་ཡོད། རང་གི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་ཞིག་
ཡིན་ན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་དམ་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུར་གྲུབ་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་རེད།
དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། དུལ་དེའི་རང་བཞིན་ལ་རིམ་གྱིས་དབྱེད་པ་དེའི་
ཆོད་ཀྱི་དེ་རིམ་གསལ་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མེད་ཅེས་རྫོད་སྐབས། གཟུགས་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་གཅིག་བཤད་ཡོང་གི་
ཡོད།

དེ་ལས་འབྲུགས་ཆེ་བུ་བཏང་བའི་སྐབས་སུ། ཆོས་གང་དང་གང་ཞིག་ཡིན་
ཡང་། དེ་སྤང་བའི་སྐབས་དོན་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་སྤང་གི་ཡོད་ཀྱང་། དོན་གྱི་
ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཉན་ནས་མེད། སར་བཏགས་ཙམ་དང་། མིང་རྒྱུང་ཙམ་རེད་ཅེས་
བརྫོད་སྐབས། མིང་རྒྱུང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་གྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་འབྲས་བྱ་བྱེད་འཛིན་
ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན། སེམས་ལ་གཞོད་པ་འབྲུགས་ཆེ་ཤོས་སམ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
བདེན་འཛིན་ལ་གཞོད་པ་འབྲུགས་ཆེ་ཤོས་ནི། རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་སར་ངོས་ནས་
གྲུབ་པ་འཕམ་ཡུལ་སྤྲེང་ནས་གྲུབ་པ་ཉན་ནས་མེད་ཅིང་། མིང་རྒྱུང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་
རེད་ཅེས་པ་དེ་འབྲུགས་ཆེ་ཤོས་ཡིན།

ཉེན་ཁ་གཅིག་ཡོད་པ་ནི། མིང་རྒྱུང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་གྱིས་སྤྲེང་ནས་བྱ་བྱེད་
ཡག་པོ་ཞིག་འཛིན་མི་ཐུབ་པ་ཆགས་པ་ཡིན་ན། ཐ་སྙད་ལ་སྒྱུར་འདེབས་སུ་འགྲོ་
བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ལས། དེའི་ཉེན་ཁ་སེལ་ནས་ཉེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔུ། ཉེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ཏེ་ངོ་མོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ལ། བདེན་

པར་བྱུང་བ་མེད་ཅེས་པའི་སྟེང་དུ་གོ་བ་སླེབས་སྐབས་ཞིག་བྱུང་ན། རར་འཛིན་
པའམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་གཞི་དེ་བྱུང་བྱུགས་
ཆེ་བ་ཞིག་མེད་པ་པལ་ཆེར་གསལ་པོ་རེད། དེས་ན་བྱུང་མཐའ་དེ་དག་གི་བར་རིམ་
ལྟར་འདི་ལྟར་འཁྲིད་ཡོང་གི་ཡོད།

དེ་གསུམ་པོ་རང་རོས་ནས་བྱུང་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་འདོད་
ཀྱང་། བདེན་པར་བྱུང་མ་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏགས་བདེན་མེད་དང་།
གཞན་དབང་ཡོངས་བྱུང་གཉིས་བདེན་བྱུང་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་གསུམ་
དུ་སྤེལ་བ་ནི་མ་གཞི་ཤེས་བྱར་མཆོན་ཉིད་གསུམ་དུ་སྤེལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་པས་
འགྲིགས་ཀྱང་། གཙོ་བོའི་ནང་གི་གཙོ་བོ་ནི། འདུས་བྱས་གཞན་དབང་སྤྱི་དང་། ལྷག་
པར་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་སྟེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབྱུང་
མཐའ་ལས།

ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཡོད། །

དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། མདོར་ན་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་འདི་དང་
འབྲེལ་ནས་ང་རང་ཆོའི་ཆགས་སྣང་གི་སྒོ་དེ་དག་སྤྱི་ཡི་ཡོད། མ་གཞི་ཟག་མེད་གི་
ཆོས་ལ་དམིགས་ནས། ཆགས་སྣང་སྤྱི་བ་ཡོང་གི་མེད་དམ། གཙོ་བོ་ནི་མ་དག་པའི་
གཞན་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཆོའི་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤོང་བ་འདི་
དག་ཆགས་གི་ཡོད་སྟབས་ཡུལ་གང་ལ་ཆགས་སྣང་སྤྱི་སྤྱིས་ནས། དེས་རྒྱུན་པས་
སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡོང་བ་འདི་ང་ཆོར་ཐེ་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གི་ཀུན་བཏགས་གིས་སྟོང་པའི་

ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་རེད་ཅེས་བཞེད་ཡོང་སྐབས་པན་གྱི་འདུག

དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྟོག་པའི་ངོ་མོར་གྲུབ་པ་དེ། གྲུན་བཏགས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། སྤྱོད་གཤམ་བཏགས་ཅམ་དེ་གྲུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་
ན། རྣམ་གྲངས་པའི་གྲུན་བཏགས་དང་། མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་གྲུན་
བཏགས་གཉིས། དང་པོ་རྣམ་གྲངས་པའི་གྲུན་བཏགས་ནི། འདུས་མ་བྲས་དང་།
ཤེས་བྱ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་གྲུན་བཏགས་ནི། བདེན་འཛིན་
གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བདག་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་
རྒྱང་ཞིང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་བྱ་གྲུར་པ་དེ། གཞན་དབང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་
ན། དག་པའི་གཞན་དབང་དང་། མ་དག་པའི་གཞན་དབང་གཉིས། དང་པོ་དག་པའི་
གཞན་དབང་ནི། འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེ་
ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་ནི། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་
བུའོ། །བདག་གཉིས་གང་རུང་གིས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། བདག་གཉིས་གང་རུང་ཞེས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་
བདག་གཉིས་གང་རུང་གིས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་རུང་གསུང་གི་ཡོད། ཡང་།
དབྱས་མཐའ་ལས།

གཅིག་ཕྱུ་ཁོ་ནར་བརྗོད་པ་ཡིན། །

ཞེས་པའི་ཆོག་དེའི་འགྲེལ་ལུགས་གཅིག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་ཡོངས་
གྲུབ་ཏུ་བཤད་ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ལ་མི་འདོད་པ་ཡོང་གི་

ཡོད་ཀྱང་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་
དང་། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་འགྱུར་མེད་ཡོངས་
གྲུབ་ཅེས་པ་འདི་ཡིན། འོན་ཀྱང་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ལྷུ་ཏུ་བྱེད་མཁན་གྱི་
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་
བཏགས་པ་ཡིན། དང་པོ་ནི། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
པ་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ནི། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་
ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་དབྱེ་བར་བཀོད་ཀྱང་ཡོངས་གྲུབ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་དམིགས་
ནས་སྒྲིབ་པ་བྱས་ནས་འགྱུར་བའི་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

མདོར་ན་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་སྟོང་པ་གཏན་ལ་པལ་པའི་སྤྱད་ཏུ་མཚན་
ཉིད་གསུམ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་ལ་བསམ་སྒོ་
བཏང་ནས། དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་དེ་དི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་མེད་ཅིང་། གང་འདྲ་
ཞིག་རེད་དམ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་གྲུབ་
ཡོད་ན། དེ་དང་དེ་ཞེས་སྤྱད་དང་རྟོག་པས་བཏགས་སྐབས། སྤྱོད་གིས་བཏགས་
པའི་གཞིར་དོན་སྟོང་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་དེ་མེད་པས་སོ།
།གཟུགས་སོགས་སྤྱད་དང་རྟོག་པས་ཐ་སྟོང་དེ་དང་དེ་ཐ་སྟོང་འདོགས་པའི་གཞིར་
དངོས་པོའི་དབང་གིས་གྲུབ་མེད་ཅིང་། དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། དངོས་
པོའི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡོང་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མེད། དེར་བརྟེན་གཟུགས་
གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་དངོས་པོའི་དབང་གིས་གྲུབ་མེད་པ་

དེས་རིམ་ལྷན་སྒྲིལ་བ་ལྷན་གྱི་རྩོམ་དོན་དུ་གྲུབ་མི་འདུག་ཅེས་དང་། དེ་ལྷན་ཡིན་
སྒྲུབ་ས་རང་གི་སྒྲོར་སྒྲིལ་བའི་སྒྲིལ་ཆ་ཙམ་ཞིག་བྱས་པས་ན། དེའི་སྒྲོན་ས་ཆགས་
སྒྲིལ་གི་སྒྲོ་བཀག་རྒྱའི་ཐབས་ཤེས་འདི་གསུངས་པ་རེད།

མཆན་ཉིད་གསུམ་ལས་གཞན་དབང་ཞེས་པས་སྒྲོང་གཞི་སྟེ། ང་རང་ཆོའི་
ཆགས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ནས་འཁོར་ས་ནི་གཞན་དབང་དང་། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་
སྒྲིལ་སྒྲིལ་པས་ན། རིམ་ལྷན་ཆགས་སྒྲིལ་སའི་ཡུལ་དེ་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་
རེད་ཅེས་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་པབ་དགོས་ཤིང་། སྒྲོང་པའི་རང་བཞིན་རེད་
ཅེས་རྫོང་སྐབས། གང་གིས་སྒྲོང་བ་རེད་དམ་ཞེ་ན། ཆོས་ཙན་གཞན་དབང་དགག་བྱ་
ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྒྲོང་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་དང་། གང་ཞིག་གང་གིས་སྒྲོང་བ་
ཞེས་རྫོང་སྐབས། སྒྲོང་གཞི་གང་ཞིག་དགག་བྱ་གང་གིས་སྒྲོང་པའི་སྒྲོང་བ་དེ་ཉིད་
ཡོངས་གྲུབ་ཅེས། མདོར་ན་སྒྲོང་བ་ཉིད་གཏན་ལ་པབ་རྒྱའི་དོན་དུ་མཆན་ཉིད་
གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེ་དག་གསུངས་པ་ཡིན།

ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་དབྱེ་ན། བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་སྟེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་
དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས། ཞེས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། ཡང་ན་ནམ་དག་
ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དེར་
ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་རྫོང་གི་མེད་དམ། ཡང་དབྱུ་མ་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་
བྱས་ན། ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཆད་མས་ཉིད་པའི་དོན་དེ། ཀྱན་རྫོབ་
བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། བརྒྱུན་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ནམས་
དོན་གཅིག་

དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཚད་མས་རྟེན་པའི་དོན་དེ། དོན་དམ་
བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། མྱོང་ཉིད། ཚུལ་དབྱིངས། ཡོངས་གྲུབ། དོན་དམ་བདེན་པ།
ཡང་དག་མཐའ། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་བྱུང་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་མ་བྱུང་སྟེ། གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
ཡང་། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོ།
།བརྒྱན་པ་ཡིན་ན་བརྒྱན་པར་གྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། གཞན་དབང་དེ་བརྒྱན་པ་ཡིན་ཡང་
བརྒྱན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གྲུབ་མཐའ་གོང་ལོག་གང་དུ་འང་རང་རང་གི་གྲུབ་
མཐའི་ནང་དུ་བདེན་པ་དང་བརྒྱན་པ་ཞེས་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་བདེན་བརྒྱན་ཕྱེ་ལུགས་
མང་དུ་ཡོད། ལྷག་དོན་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་ནང་བདེན་བརྒྱན་དང་། རྩས་
བཏགས་བཅས་ཕྱེ་ལུགས་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། སྐབས་ཐོབ་དོན་གྱི་འཇུག་ས་
མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོང་བ་དེ་དག་གསུངས་པ་ཡིན།

དུས་གསུམ་དང་། མེད་དགག་གི་འཛོག་ཚུལ་མདོ་སེམས་རང་རྒྱད་པ་གསུམ་
མཐུན་ནོ། །གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན་པོ་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་པའི་དོན་
གཙོ་བོ་ནི། དེ་དག་རང་རང་ཆོའི་སྒོར་པར་ངོས་སམ་དོན་གྱི་ངོས་ནས་རང་འཛིན་གྱི་
སྒོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་པར་ངོས་ནས་སྤང་གི་འདུག་ཡང་། དོན་གྱི་ངོས་
ནས་རང་རྒྱ་བ་ཞིག་གྲུབ་པ་མེད། དེ་ལྟར་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་ནི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྤྱོད་མོང་དང་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་
མཐུས་ནང་ཤེས་པའི་རྩས་ཀྱིས་སྟེང་ནས་སྟེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱ་ཉིར་ལེན་

གྱི་ས་ཐོན་གཅིག་ལས་རང་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་པ་དེར་སྤང་བའི་སྤང་ཆ་དེ་
གཉིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཤེས་པ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པས་རྫས་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།

རྣམ་བཤེན་པ་ལྟར་ན། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་
ཀྱང་རགས་པར་བྱུང་བ་ཁས་ལེན། རྣམ་བརྟན་པས་དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུང་
དགོས་པས་རགས་པར་མ་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་ནོ། །མདོར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནང་
སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རེད། སེམས་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་བྱུང་ཡོད་པས་ན་རྫས་
ཐ་དད་དུ་བྱུང་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་དེའོ།

གཉིས་པ་ལུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་
ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་འདོད་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་གང་ཟག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཞིང་། གང་ཟག་འདོག་ཚུལ་ལ། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་
བརྒྱད་འདོད་མཁན་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་པས་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་ཞེས་ཤེས་པ་ལུང་མ་བསྟན་རྒྱུ་ཆད་པ་མེད་པ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། གང་
ཟག་ཅེས་མཐུ་བ་མོ་འཐུགས་ས་ངོ་མ་ནི་འདི་རེད་ཅེས་རྗོད་ཀྱི་ཡོད། དེགས་པའི་
རྗེས་འབྲང་གིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་པར། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
རང་རྒྱུད་པ་དང་མཚུངས་པར་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཀུན་གཞི་
འདོད་མཁན་གྱིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་གང་འབྲེལ་ཞིག་རེད་དམ་ཞེ་ན་ནི།
དམིགས་པ་ནང་གི་བག་ཆགས་ལ་དམིགས་ཤིང་། རྣམ་པ་རིས་སྤྱུ་མ་ཆད་པ། རོ་ཐོ་
མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན། གོགས་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྟ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་

ལྷན་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་བརྟན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ཞིག་ལ་འདོད་
དོ།

དེ་ཡང་བསྐྱབས་མ་བསྐྱབས་གཉིས་ལས་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྐྱན་མ་ཡིན།
དགེ་ཙུང་ཆད་པའི་རྒྱད་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དགེ་བ་མ་ཡིན། ཁམས་གོང་ན་ཡོད་པས་མི་
དགེ་བའང་མ་ཡིན་ནོ།

ཉོན་ཡིད་ནི། དམིགས་བ་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རར་སེམས་པའི་
རྣམ་པ་ཅན། རོ་བོ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྐྱན་ཞིག་ལ་འདོད་དེ། འཇུག་ཤེས་ཏུག་གི་
འཛོག་ཚུལ་སྤྱི་དང་མཐུན་ནོ།

ཞེས་མིང་སོགས་འཇུག་ཤེས་ཏུག་གི་སྤྱི་དང་ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད་གཉིས་
བསྐྱན་པས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ཅེས་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་རེད། ཆད་མ་ལ་
མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་དང་། མངོན་སུམ་ལ་མདོ་སྤྱི་པའི་སྐབས་ལྟར་མངོན་
སུམ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་ཞིང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་གཉིས་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་བྱལ། རྣམ་བདེན་པས་ཚུར་མཐོང་གི་
རྒྱད་ཀྱི་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པར་འདོད་ལ། སྡོ་བོ་སྡོན་པོར་
སྤང་བ་དེར་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་མེད་ཅེས་སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་མ་འཁྲུལ་བའི་
ཤེས་པར་འདོད་པ་ཡིན། རྣམ་བརྟན་པ་ལྟར་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་བྱལ་བར་འདོད། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་དོ།

གཉིས་པ། ལམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ནི།
བདེན་བཞིའི་བྱང་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་བྱུག་དང་། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་
དབང་ཅན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། གང་ཟག་
རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཡོད་གྱིས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་ཡིན་ལ།
གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཆད་མ་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། གཟུགས་
གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོད་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པ་
གཉིས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོར་འདོད་དོ།

བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་གཉིས་ཀ་སྟོང་ཉིད་ཏུ་འདོད་ཅིང་། སྟོང་ཉིད་ལ་དེ་གང་བྱང་
མི་དགོས་ཏེ། འགོག་བདེན་དང་བྱང་འདས་གཉིས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ཏུ་འདོད་པའི་བྱིར།
འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་འཛིན་ཆད་མ་དང་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ལ། འདུས་
མ་བྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་འཛིན་ཆད་མ་དང་དོ་སོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཞེས་ལམ་
གྱི་རྣམ་གཞག་གི་དམིགས་པ་སྤྲོ་བུ་ཡིན་ལ། བདེན་བཞིའི་བྱང་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་བྱུག་དང་། གྲོལ་བུ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་
གི་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་དེ་གཉིས་བཤད་པ་རེད།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ལ་ཉོན་སྤྱོད་དང་ཤེས་སྤྱོད་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤང་རགས་གཉིས་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་དང་། ཅ་ཉོན་བྱུག་ཉི་
ཉོན་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་གྱི་བདག་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་ཡང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སྤྱོད་སྤང་བུའི་གཙོ་མོར་བུད་ཅིང་།
ཉོན་སྤྱོད་སྤང་བུའི་གཙོ་མོར་མི་བུད། ཐེག་དམན་སྤོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་སྤྱོད་སྤང་

བྱེད་གཙོ་ཐོར་བྱེད་ཀྱང་། ཤེས་སྤྱི་བ་སྤང་བྱེད་གཙོ་ཐོར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྤང་བྱེད་
སྤྱི་བ་པ་ལ། ཉོན་སྤྱི་བ་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཤེས་བྱ་ཤེས་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སྤྱི་བ་པའི་ཐ་
སྟོང་སྤྱར་ཏེ་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་པ་འདད་ཅིང་། དེ་ཡང་གཙོ་ཐོ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་
གཙོད་པའི་སྤྱི་བ་པ་ཉོན་སྤྱི་བ་དང་། གཙོ་ཐོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་
ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སྤྱི་བ་པ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་བཅས་གཉིས་པ་འདད་དོ།

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལའང་ཆོགས་སྤྱོར་
གཉིས། མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས། མི་སྒྲོམ་ལམ་དང་ལྗེད་རྣམ་གཞག་བྱེད་ལ། ཐེག་ཆེན་ལ་
དེའི་སྟེང་དུ་ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཁས་ལེན་ནོ། །ཞེས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ།
ལམ་ལྔ་སྤྱར་བ་དེ་དག་གི་ཐོག་ལ། ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་གསུངས་པའོ། །

གསུམ་པ། འབྲས་བུའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཐེག་དམན་རིགས་ངེས་རྣམས་
ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་བྱུང་བ་སྒྲོམ་བྱེད་གཙོ་
ཐོར་བྱས་ཏེ། གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྩོམ་རྩོམ་སྤྱི་ཏིང་
ངེ་འདོན་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་སྤྱི་བ་པ་ལུས་པ་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐེག་དམན་
དབྱ་བཙུང་པའི་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཉན་རང་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྲོམ་བྱེད་
བདག་མེད་དང་། སྤང་བྱེད་ཉོན་མོངས་ལ་བྱུང་བར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཉན་རང་
གཉིས་ཀ་ལ་ཞུགས་གནས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ཀྱང་། རང་རྒྱལ་ནི་འདོད་
པའི་རྟོག་ཅན་དུ་ངེས་པས་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་བྱར་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་
ཉན་རང་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་བ་སོད་ནམས་ཀྱི་

ཆོག་གས་ཀྱི་གོམས་པ་བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་འབྲས་བྱ་ལའང་
མཆོག་དམན་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །

ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པ་བཟོད་པ་གཅིག་ལུ་
པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པར་མི་འདོད་ཅིང་། སྲང་རྒྱུ་ཡོངས་འབྱུང་གི་དག་
བཅོམ་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པར་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་ལྷག་བཅས་ནས་ཡིན་གྱི།
ལྷག་མེད་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་པར་འདོད་
པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པ་ཐེག་ཆེན་
ལམ་དུ་འཇུག་པར་འདོད་དེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
ཡོངས་གྲུབ་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ། གང་ས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོག་སྟེང་
འབྲེལ་བར་ཉམས་སུ་སྤངས་ནས་ས་བཅུ་ལམ་ལྔ་རིམ་གྱིས་བཟོད་དེ་རྒྱན་མཐའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྱི་བ་གཉིས་བདུ་པར་སྤངས་ཏེ། འོག་མིན་དུ་རང་དོན་
སྤངས་ཏོགས་སུན་ཆོག་ཆོས་ཀྱི་སྦྱུང་དང་། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་སུན་ཆོག་ས་
གཞུགས་ཀྱི་སྦྱུ་གཉིས་མཛོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཀུན་བདུས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་འགའ་ཞིག་ལྟར་
ན། མིའི་རྟེན་ལ་འཆང་བྱ་བའང་ཡོད་པར་མཛོན་ཀོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་སྤང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་བར་ཡང་ཁས་ལེན་ཏེ། དགོངས་
འབྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་སྤང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་
མ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། སྤང་ངེས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། དངོས་བསྟན་
སྤྱི་ཐོབ་པའི་ཞུ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རྩུང་བའི་མདོ་དེ་སྤང་དོན་དང་། དངོས་བསྟན་སྤྱི་ཐོབ་

བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་རུང་བའི་མདོ་དེ་དེས་དོན་གྱི་མདོར་འདོགས་པའི་ཕྱིར། སྤང་
འདས་ལ་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐུ་ལ་ཆོས་ལོངས་སྤྱུལ་གསུམ་དང་། ཆོས་སྐུ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐུ་གཉིས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་། གློ་བུར་བྱི་བྲལ་གྱི་རོ་བོ་
ཉིད་སྐུ་གཉིས་དང་བཅས་ཁས་ལེན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བཞེས་
བུལོ།

ཞེས་པ་ལྟར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གཅིག་དུ་འདོད་པ་བཅས་གཉིས་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་བྱང་དེས་གཉིས་
བཤད་པ་སྟེ། སྤང་བཞིན་དུ་ཁས་སྤང་དུ་མི་རུང་བར་བྱང་དོན་དུ་བཀའ་དགོས་པར་
གསུང་གི་ཡོད། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྐུ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བཅས་
གསུངས་པ་ཡིན།

ང་རང་ཆོས་འདོན་བཞིན་པའི་ཤེས་རབ་སྣང་པོ་ལས། བྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་
ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྣང་བར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ། །ཞེས་དང་།
གཟུགས་མེད། སྤྱི་མེད། བྱི་མེད། རོ་མེད། རེག་བྱ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་མིག་མེད། རྣ་བ་མེད། སྤྱི་མེད། ལྷུ་མེད། ལྷུས་མེད། ཡིད་མེད་ཅེས་གསུངས་
པ་དེ་དག་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་བསམ་སྒྲོ་གཏང་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་ན་རང་བཞིན་
མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། རོ་བོ་དང་རང་བཞིན་མེད་ན་མེད་པ་རང་རེད། དེས་ན་ཤེས་
རབ་སྣང་པོ་ལྔ་བུའི་ཆོག་དེའི་དོན་གང་ཞིག་རེད་དམ་ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་
གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་རེད།

དེ་ཡང་གཞན་དབང་སྤྱི་བོ་ཐོན་མེད་པ་དང་། གྲུབ་བཀའ་མཚན་ཉིད་འོ་
ཐོན་མེད་པ། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་འོ་ཐོན་མེད་པ་བཅས་འོ་ཐོན་མེད་པ་
གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འོ་ཐོ་
མེད་པ་རེད། འོ་ཐོན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལས། གཟུགས་
སོགས་དང་མིག་སོགས་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། ཆོག་དེའི་བསྟན་ཆོད་ལྟར་བྱས་
ཏེ་འོ་ཐོན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་མིན་ཞེས་འདི་ལྟར་འབྲེལ་གྱི་ཡོད།

དེར་བརྟེན་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་འཁོར་ལོ་མཐའ་མས་བཀའ་ཏེ།
འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་དངོས་ནི་འོ་ཐོན་མེད་ཚུལ་གསུམ་ལ་དགོངས་
ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འོ་ཐོ་མེད་པར་གསུངས་པ་རེད། དེ་འདྲའི་ལྟ་བུ་དེ་དོན་སྤྱི་
གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་ན། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གསུང་གི་ཡོད། ང་ཅས་མ་
ཡིན་པར་འོངས་སྤྱད་བྱའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་དོན་གྱི་ངོས་ནས་
རང་མཚན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གྲུབ་མེད་པ་གསུང་གི་ཡོད་ལ། དེ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཐབ་ཏུ་བྱིན་
ཡོད།

འོན་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། རང་གི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཅེས་འོད་
གྱི་ཡོད། རང་གི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི། ཤེས་པའི་བདེ་སྤྱད་གི་ཆོར་བའམ་
སྟོང་བ་དེ་དག་ལ་ཞེན་ཆགས་སྤྱིས་ན། ད་དུང་གཅིག་མ་ཆང་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཅིང་།
རང་གི་ཤེས་པའི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་ལ་ཆགས་པ་སྤྱི་སྐབས། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་
མེད་ཅེས་བརྗོད་ན། དེས་གང་ཡང་པན་སོགས་མེད། དེ་ཡང་སྤྱོད་གསལ་གཅིག་ལྟ་བུ་
ལས། གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་སྤང་དག་པོ་སྤྱི་བ་ལ་ཉན་ཉན་པན་

མདོག་ཁ་མོ་རེད། འོན་ཀྱང་ནང་གེས་པའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ནས་ཆགས་སྤང་སྦྱོར་བ་དེ་
དག་ལ་གཞོན་རྒྱ་མེད་ཅིང་། དེས་ན་ད་དུང་འདྲང་གི་མི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་ཐུབ་པ་
ཞིག་ཡོད།

སྒྲིམ་པ།

ནམ་འབྲེན་ཐུབ་པའི་གསུང་གི་རྗེས་འབྲངས་ཏེ།
ནམ་རིག་ཅམ་དུ་སྦྱོར་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ།
ནམ་མང་མཁས་པའི་གསུང་བཞིན་བཀོད་པས་འདིར།
ནམ་དཔྱོད་ལྡན་ནམས་དགའ་བས་འཇུག་པར་རིགས།
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།།

དབུ་མ་བ་བཤད་པ།

༥ བཞི་བ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱོར་བ་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ནམ་གཞག་བཤད་
པ་ལ། དབུ་མ་པས་རྗེ་ལྷར་གསུང་གི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དཔེར་ན། ནམ་འབྲེར་སྦྱོད་
པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལྟ་བུས་སྤྱི་དོན་བཀག་གུང་སེམས་བདེན་སྦྱོར་རེད་ཅེས་
གཟུང་བ་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཅམ་མིན་པར་སེམས་དེ་ཡང་བདེན་སྦྱོར་
རེད་ཅེས་དང་། མདོར་ན་སྤྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྦྱོར་བ་རེད་ཅེས་
བདེན་པ་བཀག་ཡོང་སྐབས། སྤྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེའི་
དམིགས་གཏད་བཤེག་འགྲོ་ཡི་ཡོད། དམིགས་གཏད་ཅེས་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་རང་
ཉིད་ཀྱི་དམིགས་གཏད་དེར་རྗོད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བཞེན་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་རྒྱལ་ཆེ་
བུ་སྤྱིན་པ་རེད།

དེ་ལྟ་བུའི་དབྱ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ་ལ། མཆན་ཉིད། སྐྱབ་བཤད། དབྱེ་
བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་ཙམ་
ཡང་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པའི་གང་ཟག་དེ། དབྱ་མ་པའི་
མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་སྐྱབ་བཤད་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་དབྱ་མ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རྟག་ཆད་ཀྱི་
མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱས་ཁས་ལེན་པས་ན་དབྱ་མ་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ལ་
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འབྱུར་བ་
གཉིས་ཡོད། བཞི་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ། རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འབྱུར་བའི་
ལུགས་བཤད་པ་གཉིས།

དབྱ་མ་པ་རང་རྒྱུད་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད། སྐྱབ་བཤད། དབྱེ་བ། གྲུབ་མཐའ་འདོད་ཚུལ་དང་བཞི།
དང་པོ་ནི། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྐྱབ་པ་དེ། རང་རྒྱུད་པའི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་
ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
བདེན་དངོས་འགོག་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟག་འབྱུར་སྐྱོད་པའི་དབྱ་མ་པ་རང་རྒྱུད་པ་དང་།
མདོ་སྤྲེ་སྐྱོད་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས། ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། རང་རིག་
ཁས་ལེན་པའི་དབྱ་མ་པ་དེ་དང་པོའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། སློབ་དཔོན་ཞེ་བ་
འཆོ་ལྟ་བུ། རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། ཕྱི་དོན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་

ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་དེ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སྟོབ་དཔོན་
ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ལྟ་བུ། སྤྱོད་པ་འདྲ་ཡོད་དེ། གཞིའི་རྣམ་གཞག་སེམས་ཅམ་པ་
དང་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་པས་ན་རྣམ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་
ལྟར་རྟུལ་སྤངས་པས་གསུངས་པའི་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པས་ན་མདོ་སྡེ་སྟོད་པའི་
དབུ་མ་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

རྣམ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལ་ཡང་རྣམ་བདེན་པ་དང་མཐུན་
པའི་དབུ་མ་པ་དང་། རྣམ་བརྟུན་པ་དང་མཐུན་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི།
ཞི་བ་འཆོ་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤིའ་ལ་དང་། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི།
སྟོབ་དཔོན་སེཀླེ་བཟང་པོ་དང་། །རྩེ་རྩེ་དང་། ལྷ་བ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །རྩེ་རྩེ་ནི་རྣམ་
བརྟུན་ནི་བཅས་པ་དང་མཐུན་ལ། ལྷ་བ་པ་ནི་རྣམ་བརྟུན་ནི་མེད་པ་དང་མཐུན་པར་
བཤད་དོ། །

དང་པོ། གཞིའི་འདོད་རྩལ་བཤད་པ།

བཞི་པ་གྲུབ་མཐའི་འདོད་རྩལ་ལ། རྣམ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་
ལྷགས་དང་། མདོ་སྡེ་སྟོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞིའི་རྣམ་གཞག་ལ་ལྷལ་དང་ལྷལ་
ཅན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྷལ་ནི། གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་གིས་གྲུབ་པས་
ཁྱབ་པར་བཞེད་དེ། འདིའི་རང་མཚན་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་དེ་དང་དེ་ཞེས་མཇུག་པ་མོ་
འཇུགས་ས་ཞིག་པར་ངོས་ནས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ང་ཆོའི་སྟོར་ཤར་གྱི་ཡོད། དེར་
བརྟེན་སྟོས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དེའི་ངོ་བོ་དེ་འཆོལ་བར་བྱེན་ན། སྟོས་

བཏགས་ཅམ་ཞིག་ལས་མེད་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། མིང་འདྲགས་བྱེད་ཀྱི་བཏགས་སའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྩོམ་ནས་དེའི་མཆན་གཞི་དང་རོ་བོ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཞག་གི་ཡོད་ལ། རོ་བོ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་མེད་ན་སྒྲོས་གང་བཟོ་བཟོ་ལྟ་བུར་གོ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེ་འདྲ་བའི་དོན་ཀྱི་རྩོམ་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཞིག་འདྲིལ་རྒྱ་ཡོད་པ་དེར་རང་མཆན་ཞེས་རྫོང་ཀྱི་ཡོད། གོང་གི་དེ་དག་ཆང་མར་དེ་ཡོད་པ་གཞིར་བཞག་རེད། ད་ལྟ་དུས་མ་རང་རྒྱད་པས་དེ་འདྲ་དེ་ཞལ་གྱི་བཞེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་པས་དེ་ལྟར་མེད་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པར་བཞེད་དེ་ཞེས་པའི་རང་མཆན་ནི། སེམས་ཅམ་པའི་རང་མཆན་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་རང་མཆན་ཞེས་པ་དེ་དག་འདི་ཉིད་དང་མི་འདྲ་བ་ཡིན།

སྒྲུབ་བྱེད་ནི། ཆོས་གང་ཡིན་ཀྱང་བཏགས་དོན་བཅའ་ན། རྟེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། བཏགས་དོན་བཅའ་ན་རྟེན་ཅེས་པ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཟེར་རམ་ཞེ་ན། སྤང་ཅམ་དེས་མ་ཆིམ་པར་རང་གི་སྤྱོད་ལུགས་སམ་ཡིན་ལུགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་དབྱེད་ཅམ་ཉིད་ནས་བཏགས་དོན་འཆོལ་བར་འགྲོ་ཡི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་རྟེན་དགོས་ཤིང་། རྟེན་པའི་རང་མཆན་གྱི་རོ་བོ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེས་ན་བདེན་པར་གྲུབ་ན་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་དགོས་པས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་མེད། དོན་དམ་ནི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་རིག་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱེད་པའི་དོན་དམ་དེའི་རོ་བོར་མ་གྲུབ་པ་རེད།

དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། རང་གི་

སྟོན་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱུང་བ། རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད།
ཤེས་བྱ་ལ་དབྱེ་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས་ལས། རང་
མཛོན་སྤྱུལ་དུ་རྟོགས་པའི་མཛོན་སྤྱུལ་གྱི་ཆད་མས་རང་ཉིད་གཉིས་སྤྱང་བྱུང་བའི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོ་དོན་དམ་
བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། རང་མཛོན་སྤྱུལ་དུ་རྟོགས་པའི་མཛོན་སྤྱུལ་གྱི་ཆད་མས་
གཉིས་སྤྱང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད།
རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གོང་དུ་སེམས་ཅན་པའི་བདེན་
གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་དང་ཉ་ལམ་འདྲ་མཚུངས་ལྟ་བུ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།
བྱམ་པ་བདེན་སྟོང་ལྟ་བུ་དང་པོའི་མཆོན་གཞི་དང་། བྱམ་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པའི་མཆོན་
གཞི་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། སྟོང་ཉིད་བཅུ་བྱུག་དང་བསྟུ་
ན་སྟོང་ཉིད་བཞིར་ཡོད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་།
ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚུ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྒྲིག་རྒྱུའི་
ཚུ་ལྟ་བུ་འོ། །ལུགས་འདིས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་བྲུབ་པར་
འདོད་དོ། །

སྟོང་པོ་བསྟུས་ན། རྣམ་འབྱོར་སྟོང་པའི་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་བསྟོམ་བྱའི་
ལམ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་གཟུགས་འཛིན་
གཉིས་སྟོང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཅིག་སྟེ། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་
ཡིན། དེ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་བདག་མེད་
གཅིག་བཅས་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་ཡིན། དེ་ལྟར་བདག་མེད་གསུམ་

གསུང་གི་ཡོད་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། རང་
སངས་རྒྱལ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་གསུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རྟོགས་རིགས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་བཅས་གསུམ་དུ་
གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་སྦྱར་བཏང་སེམས་ཅམ་པའི་སྐབས་
ནས་གསུངས་པ་དང་འབྲམ་མཚུངས་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་པས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད་སྐབས། སྤང་བུའི་སྐྱིབ་པ་ལ་
བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་ནམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་བཅས་གསུང་གི་ཡོད།
མདོ་སྤྱི་སྟོང་པའི་དབྱེ་མ་རང་རྒྱད་པས་བྱེ་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་གསུང་འཛིན་
གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་དག་པལ་ཆེར་གསུང་གི་མེད། དེ་མིན་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་འདོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

གཉིས་པ་ལྷལ་ཅན་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་
དང་། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་
རང་རྒྱད་པ་གཉིས་ཀ་མ་སྟུན་ནོ། ཁྲོ་ལ་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་ཁྲོ་གཉིས། ཆད་མ་
ལ་མཛོན་སྲུང་གྱི་ཆད་མ་དང་། རྗེས་སྲུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས། མཛོན་སྲུང་ལ་
དབང་པའི་མཛོན་སྲུང་དང་། ཡིད་ཀྱི་མཛོན་སྲུང་། རང་རིག་མཛོན་སྲུང་། རྣལ་འབྱོར་
མཛོན་སྲུང་དང་བཞེར་ཡོད་ལ། མཛོན་སྲུང་བྱི་མ་གཉིས་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་
པས་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་ནོ།།

ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་པས་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་འཛིན་མཛོན་སྲུང་།

གཉིས་རྩལ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ།

གཉིས་པ། ལམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ནི།
གང་ཟག་ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་
དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྩལ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤ་
མོ་དང་། གཞུགས་དང་གཞུགས་འདྲིའི་ཆད་མ་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རགས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་སྤ་མོར་བཞེད་དོ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་སྤང་བ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིའི་ཉོན་སྤྲིབ་དང་། ཆོས་
ཀྱི་བདག་འདྲིའི་ཉོན་སྤྲིབ་ཏུ་འདོད་ཅིང་། ཉོན་སྤྲིབ་ལ་ཡང་གཞུང་འདྲིའི་རྩལ་
གཞན་ཏུ་འདྲིའི་ཉོན་སྤྲིབ་ཉོན་སྤྲིབ་རགས་པ་དང་། སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་འདྲིའི་ཉོན་སྤྲིབ་ཉོན་སྤྲིབ་སྤང་སོ་གཉིས་སུ་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་
ནི། ལམ་ལྷ་གསུམ་བཅོ་ལྔ་ཁས་ལེན་པར་འདྲ་ལ། ཁྱད་པར་ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གཉིས་སྟོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དགོས་པར་ཁས་
ལེན་ནོ།

གསུམ་པ། འབྲས་བྱའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འབྲས་བྱའི་རྣམ་གཞག་ལ། རང་རྒྱལ་ནི་ཉོན་སྤྲིབ་རགས་པ་སྤང་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བྱེད་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་བཅི་ཡང་།

ཉན་ཐོས་ལ་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་ཡོད་པར་བཞེད་ལ། ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་ཆམས་
ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ། མཐར་
སྟོམ་ལམ་རྩེ་རྩེ་ལྟ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མྱིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་
དང་དུས་མཉམ་དུ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །རང་རྒྱལ་རིགས་
ངེས་ཆམས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ལྟ་བ་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ།
མཐར་སྟོམ་ལམ་རྩེ་རྩེ་ལྟ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མྱིབ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་
རགས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་
བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །

ཐེག་དམན་གྱི་སྤང་འདས་ལ་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་དང་། ལྷག་མེད་སྤང་
འདས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤང་པའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་
སྤང་པའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་སྤང་འདས་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་
སྤང་པོ་དང་བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་འདོད་དོ། །ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་
ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པས་བྱུང་སྟེ། མཐར་སྤྱག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བར་འདོད་
པའི་བྱིར། དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་ཉན་རང་གཉིས་སྤང་བྱ་དང་། རྟོགས་རིགས་མི་འབྲ་
བའི་དབང་གིས་འཛོལ་བྱའི་འབྲས་བྱ་ལའང་མཆོག་དམན་ཡོད་དོ། །

ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཆམས་ཀྱིས་སྤང་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ།
ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་
མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལས་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་ཅིང་། དེའི་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཐོག་མར་སྤྱེས་

པའི་ཆེ་སྒྲོར་ལམ་དུ་འཕོས་པ་ཡིན་ཞིང་། རྟོན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མཐོང་སྤང་གྲུབ་
ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་མཛོན་གྱུར་པ་ཉམས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་ཅིང་། ཅེ་མོ་ཐོབ་
པའི་ཆེ་མཐོང་སྤང་རྣམ་གྱུར་གཟུང་རྟོག་མཛོན་གྱུར་པ་དང་། བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་
མཐོང་སྤང་རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་མཛོན་གྱུར་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་ཐོབ་པའི་ཆེ་མཐོང་
སྤང་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་མཛོན་གྱུར་པ་ཉམས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་དོ།

རྟོན་ཅེ་བཟོད་མཆོག་བཞི་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བ་ཐོབ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
དང་། སྤང་བ་མཆོད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིང་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་མཐུག་
ཐོག་ས་སུ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་གྲུབ་བཏགས་དང་། འེས་
སྒྲིབ་གྲུབ་བཏགས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་ནས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་འགོག་པའི་
བདེན་པ་གཉིས་མཛོན་དུ་བྱེད་དོ།

སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོར་དགུས་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ་དྲུག་གི་ས་བོན་དང་སྒྲོམ་
སྤང་འེས་སྒྲིབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་གྱི་ས་བོན་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་བར་གསུངས་སོ།
།མཐར་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། འེས་བྱའི་
སྒྲིབ་པ་ལྟན་སྒྲིབ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྤངས་ནས་སྒྲིབ་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཁྲ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་རིགས་ངེས་གྱིས་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཆུལ་ལོ།
།ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱང་འདས་དང་། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཅིང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་བཞེར་གྲངས་ངེས་པར་འདོད་ལ། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱང་
སྤྱིའི་བསྟན་ཆུལ་ལ་ཅོད་གྱི། བྲངས་ངེས་པ་ལ་མི་ཅོད་དོ། །

སངས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་ལ་བྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། དེས་དོན་གྱི་མདོའི་རྣམ་
གཞག་གྱེད་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྟོན་པའི་མདོ་བྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འབྲེལ་
ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བྲང་དོན་དང་། བར་བ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བྲང་
དེས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་སྡོད་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱད་
པའི་ལུགས་ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུགས་འདིས་ཕྱི་དོན་
འདོད་ཅིང་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞིའི་རྣམ་གཞག་པལ་ཆེར་
སྡེ་མ་དང་འབྲེལ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་བྱད་པར་ལ། ཉན་རང་རིགས་དེས་ལ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པ་མེད་པར་བཞེད་ཅིང་། གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་ལ། ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡང་ཤེས་སྤྱི་བ་ཏུ་མི་
འདོད་དོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལ། ཉན་རང་གཉིས་སྟངས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་དང་།
རྟོགས་བྱའི་བདག་མེད་ལ་སྤྱ་རགས་མེད་པས་རྟོགས་རིགས་མི་འབྲ་བ་མེད་ཅིང་།
ལུགས་གནས་བརྒྱད་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ཀ་ལ་བྱེད་དོ། །ཐེག་ཆེན་རིགས་དེས་
རྣམས་གྱིས་སྤྱི་བ་གཉིས་རིམ་ཅན་ཏུ་སྟོང་བར་བཞེད་དེ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་
ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་བྲད་པར་སྤངས་པ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་ཐལ་འགྲུར་བ་ལྟར་ཉོན་སྤྱི་བ་མ་བྲད་པར་ཤེས་སྤྱི་བ་སྟོང་པའི་མགོ་མི་ཅོམ་

བར་བཞེད་པའང་མིན་ནོ། །མི་འབྲ་བའི་བྱད་པར་དེ་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་གཞི་ལམ་
འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་པལ་ཆེ་བ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པ་
དང་མཐུན་ནོ།།

སྐྱེས་པ།

རང་མཆོན་ཡོད་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་བཞེད་པའི། །

རང་རྒྱད་སྐྱ་བའི་བྱུབ་མཐའི་རྣམ་དབྱེ་ཀྱན། །

རང་བཟོ་སྒྲངས་ཉེ་ལེགས་པར་བརྗོད་པ་འདི། །

རང་ཉིད་མཁས་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་བྱངས་ཤིག་གྱེ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།།

དབྱ་མ་ཐལ་འབྱུར་བ་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། སྐྱ་བཤད།
འདོད་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་
ཡང་མི་བཞེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བ་དེ་ཐལ་འབྱུར་བའི་མཆོན་ཉི། མཆོན་
གཞི་ནི། སངས་རྒྱུད་ས་བསྐྱུངས། རྒྱ་གགས། ཞེ་བ་ལྷ་ལྷ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་
ཕྱིར་ཐལ་འབྱུར་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཐལ་འབྱུར་ཙམ་གྱིས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱད་ལ་བསྐྱབ་
བྱེད་གས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ། གཞིའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་བྱུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལས། དང་པོ་

མི། གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། ཞེས་
པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མི། གཞི་གྲུབ་ཚད་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་གྱིས་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན་
པ་གང་ཞིག་དེའི་ཆོག་བྱུང་གི་ཅམ་སྒྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཙོད་པར་
བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཞི་གྲུབ་དང་། དུལ་དང་། ཤེས་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག

མདོར་ན་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་གང་དང་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། འདི་ཐམས་ཅད་
རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་འཕུ། དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་ལུལ་སྤེང་ནས་
གྲུབ་པ་ཞིག་ཤོད་གྱི་ཡོང་། དེས་ན་ང་རང་ཆོས་ཕྱི་ནང་གང་ཞིག་ལ་བསམ་སློ་ཞིག་
བཏང་ན་ཡང་། སློ་ལ་དོན་གང་ཞིག་སྤང་སྤེས་དོན་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་སྤང་
གྱི་ཡོད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་པས་དེ་ཅམ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད།

ཐལ་འགྲུང་བས་དོན་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་སྤང་བ་འདི་ཙམ་ནས་མེད་
ཅེས་གསུངས་ཤིང་། སློ་ལ་དོན་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་སྤང་བ་འདི་གལ་ཏེ་ཡོད་
ན་དེའི་རང་བཞིན་ངེ་ལྟར་ཡིན་མིན་བཅའ་ཆེ། དཔེར་ན། རྒྱུ་མ་འབྲས་བྱ་སྐྱེས་ཞེས་
བརྗོད་སྐབས། རྒྱུ་མ་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་ལུགས་དེ་བཅའ་ན་ཙམ་ནས་ཉིད་རྒྱ་མེད་པ་དང་།
དེའི་ངོ་བོ་དོན་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤང་གི་ཡོད་ཀྱང་། འཆོལ་བར་ཕྱིན་ན་
ཙམ་ནས་ཉིད་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་རེད། འབྲས་བྱ་སྐྱེས་ཞེས་པ་དེ་ཡང་། འཆོལ་བར་
ཕྱིན་ན་ཉིད་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་འདི་ཐམས་ཅད་བཅའ་ནས་ཉིད་རྒྱ་མེད་པ་
དེས་གང་ཞིག་བྱས་སམ་ཞེ་ན། དུལ་སྤེང་ནས་མེད་པ་དེ་ཐག་ཆོད་ཅིང་། དུལ་སྤེང་
ནས་མེད་སྟབས་བཅའ་ནས་མ་ཉིད་པ་རེད། བན་གཙོད་འདྲན་མཁན་གྱི་ཆོས་སྐྱེ་
འཇིག་གནས་གསུམ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཡོད་ཚུལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་

ན། མིང་གི་དབང་གིས་ཡོད་པ་ཞིག་ལས་འགྲོ་ས་གཞན་མེད། དེས་ན་མིང་གི་དབང་གིས་ཡོད་ཅམ་མཁ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། རོན་གྱི་ངོས་ནས་བྱལ་བས་སྟོང་བ་རེད། རོན་གྱི་ངོས་ནས་བྱལ་བ་དེར་རང་མཚན་ཞེས་རྫོང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱལ་བས་སྟོང་བ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་སྟོག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། བདེན་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའོ། །ཞེས་མངོན་སྟོག་གཉིས་ཀྱང་། རང་རྒྱད་བ་མན་ཆད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། བདེན་བ་གཉིས་བཤད་སྐབས་ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་དང་། རོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཅེས་པའི་ཆོག་དེ་གཉིས་ཀར་གཅིག་བ་གསུང་གི་ཡོད་ཀྱང་། མཚམས་གང་འདྲ་ཞིག་ནས་ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཡིན་དང་། མཚམས་གང་འདྲ་ཞིག་ནས་རོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ལ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་མེད་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད།

རང་རྒྱད་བས་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་ཞེས་གྱིས་བཞེས་པས་ན། རོན་དེ་དང་དེ་རོན་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟོང་ཤར་བ་དེ་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་པ་དང་། འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་བསྐྱད་པ་མེད་པའི་སྟོག་ནོད་མེད་ལ་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ཡོད་པ་དང་། སྟོག་ནོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱལ་བ་ཡོད་མེད་དཔྱད་སྐབས། རོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད།

དཔེར་ན། རང་མ་གང་ཟག་ཅེས་བ་དེ་སྟོག་ནོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་། གང་ཟག་ཅེས་བ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་རེད་དམ་ཞེ་ན། གང་ཟག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་གདགས་སའི་གཞི་ཕྱང་པའི་ནང་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་གང་ཟག་གི་

མཆན་གཞིར་རྟེན་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་མཆན་གཞི་རྟེན་པ་དེ་ཡུལ་རང་གི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་གམ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
པ་ཞིག་རེད་དམ་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན། དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ཐུ་མ་ཐུད་ནས་
བཅའ་ན་རྗེ་གསལ་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་དེ་རྟེན་རྒྱ་མེད་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་
མཆན་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་མཁའ་དེས། གང་ཟག་ཅེས་སྒྲུབ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་
མ་ཆོམ་པར། གང་ཟག་ཅེས་པ་གང་ཞིག་རེད་དམ་ཞེ་ན། མཆན་མས་འདི་ནས་དོན་
དམ་དཔྱད་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། དེས་ན་རྟེན་རྒྱ་མེད་པ་རེད།

མཆན་གཞིའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཆན་གཞིར་བཞག་ཀྱང་བདེ་
པོ་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། མཆན་གཞིའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་གང་ཟག་གི་
གདགས་གཞི་ཆོགས་པའི་གསལ་ཡིན་ཞིང་། གདགས་གཞིའི་ནང་ནས་གདགས་ཆོས་
དེ་ཉིད་རྟེན་ན། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྐྱོན་ཡོང་གི་ཡོད།
གང་ལྟར་གདགས་ཆོས་དེ་ཉིད་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོག་པ་རེད། གང་ལ་
བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བརྟེན་ས་དེའི་ནང་ནས་བཞག་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོག་
དགོས་དོན་མེད། ཁོ་རང་བཞག་ན་འགྲིགས་པ་ཞིག་རེད།

སངས་རྒྱུས་བསྐྱངས་ཀྱི་གསུངས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་བཞག་པས་ཆོག་གི་བརྟེན་ནས་བཏགས་པས་ཅི་བྱ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན། དེ་ཉིད་བཞག་པས་ཆོག་པས། བརྟེན་
ནས་བཏགས་པས་ཅི་བྱ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཡོད་ན། ཆོས་གང་དང་གང་ཞིག་
ཡིན་ཡང་དེ་རེད་བརྗོད་ན་འགྲིགས་པ་རེད། དེས་ན་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་མིན་

བས་བཏེན་ནས་འབྱུང་བ་མིན། གང་གས་གཞིའི་གསེབ་ནས་སྤང་ཅམ་དེས་མ་ཆིམ་
བར་བཅའ་ནས་ཉིད་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་ནི་དོན་དམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་བས་བཏེན་ནས་བཏགས་པ་མིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཞིག་དོན་
ཡོད་གི་ཡོད།

མདོར་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་མཆོན་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེད་པ་ཞེས་པ་དེ་སྤྱུ་སྤྱབ་
གྱི་གསུང་རྒྱུའི་མཐར་ཐུག་དེ་ཡིན། དེ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་
ཐུག་རེད། གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་བར་མི་བྱེད་དེ། གཟུགས་ཉིད་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉ་ཅང་གི་གཤམ་འགངས་ཆེན་པོ་རེད། གཟུགས་དེ་སྟོང་
གཞི་བྱས་ནས་དེ་གང་གིས་སྟོང་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། དེའི་སྟོང་དུ་ཆོས་གཞན་ཞིག་
གིས་སྟོང་པའི་སྟོན་ནས་གཟུགས་སྟོང་པ་ཞེས་རྫོད་གྱི་མེད་ཅིང་། གཟུགས་དེ་ཉིད་
བཅའ་ན་ཉིད་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་རེད། སྤང་ཅམ་དེས་མ་ཆིམ་བར་སྤང་ཅམ་གྱི་
གཟུགས་ཤིག་འདོག་རྒྱ་ལས། དེ་ལས་བཀལ་ནས་གཟུགས་ཞེས་པ་ཞིག་ཉིད་རྒྱ་
མེད་པ་རེད་ཅེས་དང་། དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རེད། གཟུགས་དེ་ཉིད་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལས་གཞན་ཞིག་གིས་སྟོང་པ་མིན། གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་
སྟོང་བར་མི་བྱེད་དེ། གཟུགས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ནི་ཉ་ཅང་གི་གཤམ་གནད་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཉ་ཅང་གི་གསལ་པོ་གསུངས་པ་རེད།

དེ་ནས། དང་པོ་ནི། ཏྲགས་ལ་མ་བཏེན་པར་ཐྱོད་སྟོབས་གྱིས་རྟོགས་ནུས་པའི་
ཆོས་དེ་མདོན་གྱུར་གྱི་མཆོན་ཉིད། མདོན་སྤུམ་དང་། མདོན་གྱུར་དང་། དབང་པོའི་
ཡུལ་དང་། རྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་ཆོས་བཞི་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གངས་སོ།

།མཆན་གཞི་ནི། གཟུགས་སྤྱི་རོ་རེག་བྱ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱ་མཆན་ནམ་ཉགས་ལ་བརྟེན་
ནམ་ཉགས་དགོས་པའི་ཆོས་དེ་ལྟོག་གྱུར་གྱི་མཆན་ཉིད། ལྟོག་གྱུར་དང་། མངོན་
སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་། རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་སོ། །མཆན་གཞི་ནི། སྤྱི་མི་ཉག་པ་དང་། སྤྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལྟ་བུ་
ལ་བྱེད། དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་མངོན་ལྟོག་གཉིས་དང་། གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་
འགལ་བར་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་གྱི་ཆད་མས་རྟེན་དོན་གང་ཞིག ཐ་སྙད་
དཔྱད་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་རང་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་གྱི་ཆད་མར་སོང་བ་དེ་རང་
ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། བུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་
ལ་དབྱེ་ན། ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་གཉིས་མི་འབྱེད་དེ། ཡང་
དག་ཀྱན་རྫོབ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་ན་ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཡིན་ན་ལོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་ལ་འཛིག་རྟེན་རང་
དགའ་བའི་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་དེ། གཟུགས་དེ་འཛིག་
རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་དང་། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་
བརྒྱན་དེ་འཛིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་
ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་བདེན་གྲུབ་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་རང་ཉིད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་གྱི་ཆད་
མར་སོང་བ་དེ་རང་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི།

བུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་བ་སྒྲར་དང་འབྲ། གཞན་ཡང་འདས་
མ་འོངས་ཞིག་པ་རྣམས་དངོས་པོར་འདོད་ཅིང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་ཁས་ལེན་ཏེ།
གཟུང་འཛིན་ངོ་མོ་ཐ་དད་དུ་གྱུར་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་
ནི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཆགས་གྱི་ཡོད།

དེ་ཡང་འཛིག་པ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་རེད། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བའི་
འཛིག་པ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཞིག་པ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱས་སྐྱེས་པ་ཡིན་
པས་ན། ཞིག་པ་བྱུང་བའི་དུས་སུ་དེ་ཉིད་རྒྱས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་། ཞིག་པ་ཞེས་པ་ནི་
རྒྱས་སྐྱེས་པ་ཡིན་སྟབས། ཞིག་པ་བྱུང་བའི་སྐབས་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་དེ་ཡང་
རྒྱས་སྐྱེས་པ་རེད། དཔེར་ན། སྐྱེས་ཟིན་ན་རྒྱས་བྱ་བ་བྱེད་དགོས་པ་མེད་ཀྱང་། སྐྱེ་
བ་དེ་རྒྱས་བྱེད་གྱི་ཡོད་སྟབས། བྱུང་བའི་སྐྱེས་པ་དེ་ཡང་རྒྱས་བྱས་པར་འཛིག་གི་
ཡོད།

དེ་བཞིན་འཛིག་པ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་ན། ཞིག་པ་དེ་ཡང་རྒྱས་སྐྱེས་
པ་རེད། དེས་ན་ཞིག་པ་དངོས་པོ་རེད་ཅེས་དང་། འདས་པ་དེ་ཡང་དངོས་པོ་རེད། མ་
འོངས་པ་ཡང་དངོས་པོ་རེད། དེ་བཞིན་ཕྱི་དོན་དེ་ཡང་བཏགས་དོན་བཅའ་ཏེ་མར་
ངོས་ནས་རྟེན་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཅེས་
གྱི་ཤེས་པ་འཛིག་པ་བཞིན། མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཅེས་གྱི་ཕྱི་དོན་བཞག་ཆོག་པ་
དང་། དེ་གཉིས་རྩས་གཅིག་མིན་ལ་རྩས་ཐ་དད་ངོ་མོ་ཡང་ཐ་དད་དུ་འཛིག་གི་རེད་
ཅེས་གསུངས་སོ།

ཡུལ་ཅན་ངོས་བཟུང་སྐབས། ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། རང་གི་གདགས་

གཞི་ཤུང་པོ་ལྷའམ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་དེ་གང་ཟག་གི་མཆན་གཞིར་འདོད་ཅིང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་གང་ཟག་གི་མཆན་གཞིར་མི་འདོད་ཅིང་དེ་ནི་རྟེན་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་རེད། གང་ཟག་ལ་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱབ། གློ་ལ་ཆད་མ་དང་། ཆད་མིན་གྱི་གཉིས་ཡོད། ཆད་མའི་འདོག་སྤངས་ལ་འང་གོང་དུ་རང་རྒྱད་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད། ཆད་མ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཆད་མ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་གསུམ་ཡོད། རང་རིག་མངོན་སུམ་མི་འདོད་ཅིང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱབ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། རང་མཆན་གྱི་སྤང་བ་ཏན་ནས་ལོག་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལས། དེ་མིན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་གློ་ཆད་མ་རང་མཆན་གྱི་སྤང་བ་དང་བཅས་པ་ཤ་སྟག་རེད། དེར་བརྟེན་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལས་མེད་ཅེས་གསུངས།

མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྲ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སོ་སྤྱེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅད་ཤེས་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། སྤྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་

གཉིས་པ་དེ་རྟོག་མེད་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྗེས་དཔག་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གསལ་པའི་རྗེས་དཔག་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་བཞི་ཡོད། ལུལ་དེ་ལ་འབྱུང་ཡང་ལུལ་དེ་རྟོགས་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྤྲ་མི་རྟག་རྟོགས་གྱི་རྗེས་དཔག་དེ་སྤྲ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྱུང་ཡང་དེ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་སྤང་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། སྤྲ་རྟག་འཛིན་རྟོགས་པ་དེ་རང་གི་སྤང་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པས་བྱུང་སྟེ། རི་བོང་རྩའི་དོན་སྤྱི། རི་བོང་རྩ་འཛིན་རྟོགས་པའི་གཞལ་བྱ་དང་། སྤྲ་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་སྤྲ་རྟག་འཛིན་རྟོགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ལ། དེར་ལུལ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ཤར་གྱི་ཡོད་ཅིང་། འོག་ཤེས་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་འོག་པའི་སྒོ་སོགས་སྒོ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ལ། སྒོ་དེར་རྣམ་པ་ཞིག་ཤར་ཏེ་སྒོ་ཕྱིན་ཅི་འོག་མ་འོག་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་། རང་རང་ལ་སྤང་བ་ཡོད་ཅིང་། སྤང་བ་དེ་སྒོ་དེར་མངོན་གྱུར་རེད། དེར་བརྟེན་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། རང་གི་སྤང་བ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་པར་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་རེད། དེས་ན་མི་འདྲ་བ་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ། ལམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་འབད་པ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ནི། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྗེས་ཡོད་གྱིས་སྟོང་བ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་

དང་། གང་ཟག་བདེན་པ་ས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤོངས་འདོད་དོ། །བདག་
མེད་སྤོངས་གཉིས་སྟོང་གཞིའི་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དགག་བྱའི་སྟོན་པ་མི་
འབྱེད་དེ། གཞི་གང་ཟག་གི་སྟོང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀའ་པ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་སྤོངས་དང་། གཞི་སྤངས་སྟོན་གྱི་སྟོང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀའ་པ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤོངས་ཡིན་པའི་བྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤོངས་དང་། ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་སྤོངས་མི་གཉིས་ལ་སྤངས་པའི་ཅིང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་
འདོད་དོ། །

གཙོ་བོའི་ནང་གི་གཙོ་བོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་གཉིས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། བྱེད་པར་ནི་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་
ཡང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་གྲུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཅེས་ལ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ཅེས་མི་བརྗོད་པར། གང་ཟག་རང་རྒྱ་གྲུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ནི་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་ཡིན་ཞིང་། གང་ཟག་གི་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་སྤོངས་དེ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤོངས་མི་ཡིན། དེས་ན་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་གཉིས་པོ་དེ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་པ་ལས། རང་བཞིན་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོང་པའི་སྟོང་ཚུལ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་དགག་བྱ་ལ་སྤངས་ཀྱི་
བྱེད་པར་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་སྤངས་བྱ་ནི། བདག་འཛིན་སྤངས་རགས་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་
དང་། དེའི་དབང་གིས་སྤངས་པའི་དུག་གསུམ་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་ཉོན་ཐྱིབ་ཏུ་འདོད་

དེ། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱི་བ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་དང་།
དེའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་བའི་ཆ་དང་། བདེན་གཉིས་ངོ་མོ་ཐ་དང་
ཏུ་འཛིན་པའི་ངི་མ་རྣམས་ཤེས་སྤྱི་བ་ཏུ་འདོད་དོ། །

སྤྱིང་མོ་ནི་ཕུང་པོ་སྒོ་ཡུལ་ཏུ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་གང་ཟག་སྒོར་ཤར་དགོས་
ཤིང་། དེས་ན་བདེན་འཛིན་སྤྱི་སྐབས། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ལྷག་པར་
འཛིན་ལྟར་ཆ་བཞག་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གཞི་བྱས་ཏེ་གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་སྤྱི་ཡི་ཡོད། དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་རྩ་བ་ནས་ཞིགས་པ་
ཞིག་ཡོང་བ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་ཤིང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་
ཉོན་སྤྱི་བ་ཏུ་འཛོག་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་
ཤེས་སྤྱི་བ་ཏུ་བཞག་གི་ཡོད།

ད་ལྟ་ལུགས་འདིར་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྤྱི་བ་བཅ་ཉོན་མོངས་ལ་བཞག་
པ་ཡིན། དེས་ན་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉོན་སྤྱི་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་དེ། བདེན་
འཛིན་སྤངས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་པོའི་འཕགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མེད་མེད་ཉིད་སྤྱོད་མེད་རྟོགས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་
སོ།།

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལའང་ལམ་ལྷ་ལྷའི་
རྣམ་གཞག་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་ས་བརྩའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་མདོ་སྤེ་ས་བརྩ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱེད་དོ། །ཐེག་པ་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་མེད་དེ།

འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ། འབྲས་བུའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ངེས་ལྷན་ས་
གིས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་ཅམ་གྱིས་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། མཐར་ཐེག་དམན་གྱི་སྟོམ་ལམ་རྩེ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བདེན་འཛིན་
ས་ལོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རང་གི་བྱང་ཚུབ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ།
།དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་གིས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་དེའི་སྟོན་དུ་ལྷག་
བཅས་མྱང་འདས་འཐོབ་དགོས་པར་འདོད་ཀྱང་། ལྷགས་འདི་ལ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་
སྟོན་དུ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་འཐོབ་དགོས་པར་འདོད་དོ། །ཉན་རང་གཉིས་ལ་ཞུགས་
གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། ཞུགས་གནས་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ལ་
འཕགས་པས་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་ནོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཚུབ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། བྱང་སེམས་རྣམས་གིས་བདག་
མེད་པའི་ལྟ་བ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་སྐྱེས་རྒྱས་པར་བསྟོམས་
ཏེ་སྤྱི་བ་བ་སྟོང་བར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་ཉོན་སྤྱི་བ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པར་ཤེས་སྤྱི་བ་སྟོང་
པའི་མགོ་མི་ཚོམ་ལ། ཤེས་སྤྱི་བ་སྟོང་པའི་མགོ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཚོམ་པ་ཡིན་ཞིང་།
དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་གིས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ན་ཉོན་
སྤྱི་བ་ཟད་པར་སྤངས་ཏེ། མཐར་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་
སྤྱི་བ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བཞིའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ།

།མུང་འདས་དང་འགོག་བདེན་ལ་དོན་དམ་བདེན་བས་ཁྱབ་པར་འདོད་དོ།

དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་དང་། ཐ་མ་ལ་
བར་དོན་གྱི་མདོས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་མེད་པའི་བྱིར།
དེའི་བར་བ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོས་ཁྱབ་པར་བཞེད་དེ་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ངེས་དོན་
གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐལ་འགྲུར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། བརྟེན་ནས་
བཏགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་བ་མ་ལུས་པར་ཁེགས་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཅེས་
ལ་བཅིང་གྲོལ་དང་རྒྱ་འབྲས་དང་། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་གཞན་ངོར་
སྟེལ་མི་དགོས་པར་རང་ལུགས་ལ་བསྟོན་མེད་དུ་འཛོག་ཤེས་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།

དེར་སང་འགའ་ཞིག་ལྟ་བུ་མཐོན་པོར་ཆོས་སྟེ་སྤང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
འབྲུལ་སྤང་ཅེས་ཡིན་ཞེས་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་གཏན་མེད་དུ་བཟུང་ནས་ཅི་ཡང་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་བ་ཉམས་ལེན་གྱི་མཆོག་ཏུ་འཛིན་བ་རྣམས་ལ་ཐལ་འགྲུར་པའི་བྱི་མ་
ཅེས་ཡང་མི་བློའོ། །དེས་ན་སྤིད་པའི་སྤུན་ཆོགས་མཐའ་དག་མེ་འབར་བའི་རྒྱབས་
ལྟར་མཐོང་ནས་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་གིས་ཆོས་ལྟར་བཙོས་པའི་ལྟ་བ་ངན་
བ་མ་ལུས་བ་སྤངས་ཏེ་བྱུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཅེ་དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་པའི་
རང་ལུགས་ལ་མཆོག་ཏུ་གྱུས་པར་བྱའོ།

སྤྲས་པ།

གཞུང་ལུགས་གསེར་གྱི་འཛིན་མར་ཡོངས་འབྲིལ་ཆིག་དོན་གཉིར་
མཐའ་དཔག་པར་དགལ། །ཁྲོ་དམན་བྱིས་པའི་སྟོང་ལ་འཛིགས་སྟེར་སྤྲ་

ཆོགས་རིགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་གཡོ། །རྣམ་མང་ལྟ་བུའི་ཆུ་སྤྱོད་སྤྱོད་
འགྲེང་སྒོ་གསལ་གཉིས་སྤྱོད་རོལ་བའི་གནས། །ཕྱི་ནང་གཞུང་ལུགས་
ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོའི་དེ་ཉིད་མ་ལུས་སུ་ཡིས་དཔོག།
འོན་ཀྱང་སྤྱོད་བས་ཐོབ་པའི་བྱ་རྒྱུད་སྤྱོད། །
སྤྱོད་བྱུང་མ་ཐུན་པའི་རྒྱུད་གིས་ཉེར་བསྐྱེད་ཏེ། །
གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་སུ་སོན་པ་ལས། །
ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་སྤྱོད་བ་དེར་འདིར་རྟེན། །
གང་དག་མཁས་མཆོག་གྲེ་བའི་མདུན་ས་སུ། །
ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱི་དགའ་སྟོན་སྤྱོད་འདོད་ན། །
རང་གཞན་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པོ་མདོར་བསྐྱེད་འདི། །
སྒོ་གསལ་གཞོན་ནུའི་ཆོགས་གྱིས་བསྟེན་བྱ་ཡིན། །
དེར་དུས་མཁས་རྒྱུ་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་བཟོས་ཅན། །
རྒྱ་ཆེན་གཞུང་ལ་ཡུན་རིང་མ་སྤྱོད་ས་པར། །
ཉིད་བཀའ་བསྐྱེད་ཕྱིར་ཚུམ་པའི་སྒོ་གསལ་གྱིས། །
རལ་བ་སྤྱོད་ལེན་གང་དེ་ཨེ་མ་མཆར། །
རྣམ་དཔྱོད་མཁས་ལས་ལེགས་བཤད་འོད་སྟོར་ཅན། །
ཤར་བས་ཉེས་བཤད་ཀྱན་ད་ལུས་ཁྱེད་ཀྱང་། །
རྣམ་དག་གཞུང་ལུགས་འདབ་བརྒྱའི་ཆོས་ཆེན་པོ། །
ངོ་མཆར་དོན་གྱི་འཇུག་དཀར་ཅི་ཡང་ཞོད། །

རྒྱ་པོད་མཁས་པའི་གཞུང་གི་བཅུད་བསྟུས་ནས། །
རབ་འབྱམས་བྱུང་མཐའི་གསལ་བྱེད་བཀོད་འདི་ཡང་། །
འགན་སེམས་ཐུག་དྲིག་དབང་གིས་མ་ལགས་ཏེ། །
རང་དང་སྐལ་མཉམ་སྒོ་གྲོས་འཕེལ་བྱིར་ཡིན། །
རྩལ་འདི་འབད་པ་ལས་བྱུང་ལེགས་སྦྱད་ནི། །
ཟླ་བའི་འོད་ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་མཐོན་པ་དེས། །
འགྲོ་ཀུན་ལྟ་ངན་གཅོང་རོལ་ལས་བསྐྱལ་ཏེ། །
ཡང་དག་ལམ་གྱིས་རྟག་ཏུ་དབུགས་འབྱིན་ཤོག །

ཅེས་བྱུང་མཐའི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྟུས་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྤངས་བཞེས་བྱ་བ་
འདི་ནི་དད་བརྩོན་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་གྱུ་ཕྱིའ་ངག་དབང་སྐལ་བཟང་དང་། དགེ་
སྒོར་ངག་དབང་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ངོར། བཅུན་པ་དཀོན་མཆོག་འཛིགས་
མེད་དབང་པོས་རྒྱ་ལྷ་རྒྱ་སྟོད་ཟླ་བའི་ཡར་ཆེ་ལ་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་བཞི་རྟ་མགིན་ཆེ་
རིང་ངོ། །

ལང་བྱང་སྒྲིབ་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབ་གླུང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དེ་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།
དཔར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནམ་དཀར་ལྷུང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོ་ང་སྤག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྷའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འདེན་ལྷ་སྒྲུ་སེལྒྲེའི་རིང་
ལུགས་སྒྲོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉང་
བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་སྒྱར་
ཆོག་པའི་དགེ་བསྟེན་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྲུལ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་འདིན་
རྒྱ་མཚོས་སྒྱུར་བའོ།

ཕྱག་དེབ་འདིའི་ཁྱད་གཞི་ལ།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དགེ་བཤེས་སློབ་ཐང་སྐྱབ་ལགས་དང་།

ནམ་གྲུའི་དཔེ་འབྲིང་དགེ་ཆེན་སློབ་མིར་སྐྱབ་བསྟན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས།

སློབ་མཁན་དུ་འགོད་འཇུག་ལ།

ནམ་གྲུ་སྐྱབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ལྷ་༣ཆེས་༡༠ཉིན་སྐྱེ་བཅར་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་སླེབ་ཕྱི་

ཆང་གི་ཤེས་ཡོན་ལྷན་ཆོགས་ནས།